

Tilinpäätös 2021

Kaupunginhallitus 28.3.2022 § 98
Kaupunginvaltuusto 15.6.2022 § 72

Sisällys

Kaupunginjohtajan katsaus.....	5
Toimintakertomus	6
1. Lohjan tilinpäätös 2021 pähkinäkuoressa.....	6
2. Tilinpäätöksen laatiminen ja sisältö	7
3. Yleinen taloudellinen kehitys	7
4. Lohja toimintaympäristönä	10
4.1. Toimintaympäristö ja haasteet	10
4.2. Väestö ja muuttoliike	13
4.3. Tontinmyynti ja rakennusluvut.....	14
4.4. Asuminen ja asuntotuotanto.....	15
4.4.1. Asuntokunnat ja asumisväljyys	15
4.4.2. Asuntotuotanto Lohjalla	15
4.4.3. Vuokra- ja asumisoikeusasuntotilanne	16
4.5. Työllisyys ja elinkeinot	16
5. Kaupungin hallinto	19
5.1. Organisaatio	19
5.2. Toimielimien poliittinen jakauma ja puheenjohtajat.....	20
5.3. Lohjan kaupungin henkilökunta.....	20
6. Alueellinen yhteistyö	22
6.1. Seutuyhteistyö	22
6.2. Novago yrityskehitys vuonna 2021.....	22
7. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestäminen	26
7.1. Sisäisen valvonnan organisointi ja painopisteet tilikaudella 2021	26
7.2. Riskienhallinta.....	27
7.3. Kaupunginhallituksen kannanotto sisäisen valvonnan järjestämisestä	33
7.4. Kunnan ja sen intressitahoihin kuuluvien väliset liiketoimet.....	34
7.5. Muut ei-taloudelliset asiat.....	34
7.6. Keskeneräiset riita-asiat.....	34
8. Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus.....	35
8.1. Tilikauden tuloksen muodostuminen	35
8.2. Investoinnit ja toiminnan rahoitus	39
8.3. Rahoitusasema ja sen muutokset	41
9. Kaupunkikonsernin toiminta ja talous	45
9.1. Lohjan konsernirakenne.....	45
9.2. Konsernin tuloslaskelma ja sen tunnusluvut.....	47

9.3.	Konsernin rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut.....	49
9.4.	Konsernitaseen tarkastelu.....	50
9.5.	Konsernivalvonnan järjestäminen	51
10.	Kaupunginhallituksen esitys tilikauden tuloksen käsittelystä ja talouden tasapainottamista koskevista toimenpiteistä.....	53
10.1.	Tilikauden tuloksen käsittely	53
10.2.	Arvio tulevasta kehityksestä	53
10.3.	Arvio riskeistä ja epävarmuustekijöistä	54
11.	Toimielinten vuoden 2021 toiminta ja talousarvion toteutuminen	55
11.1.	Käyttötalousosan toteutuminen	55
11.1.1.	Luottamushenkilöhallinto	55
11.1.2.	Keskusvaalilautakunta	61
11.1.3.	Tarkastuslautakunta.....	63
11.1.4.	Elinvoima	66
11.1.5.	Hyvinvointi	100
11.2.	Lohjan kaupunki, tuloslaskelman toteutuminen (ulkoiset ja sisäiset erät).....	127
11.2.1.	Lohjan kaupungin tuloslaskelma	128
11.2.2.	Käyttötalouden toteutuminen	136
11.3.	Investointi- ja rahoitusosan toteutuminen.....	137
11.3.1.	Investointiosan toteutuminen	138
11.3.2.	Rahoituslaskelman toteutuminen	141
11.3.3.	Useammalle tilikaudelle jakaantuvat investointiosan hankekohtaiset kustannukset.....	142
11.3.4.	Yhteenvedo määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta	143
	Tilinpäätöslaskelmat ja liitetiedot	146
12.	Tilinpäätöslaskelmat ja liitetiedot	146
12.1.	Lohjan kaupungin tuloslaskelma.....	146
12.2.	Lohjan kaupungin rahoituslaskelma.....	147
12.3.	Lohjan kaupungin tase	148
12.4.	Konsernituloslaskelma.....	150
12.5.	Konsernin rahoituslaskelma.....	151
12.6.	Konsernitase	152
12.7.	Tilinpäätöksen liitetiedot	154
12.8.	Tuloslaskelman liitetiedot	156
12.9.	Taseen liitetiedot	159
12.10.	Lohjan vesi- ja viemärlaitos.....	166
12.11.	Käyttöomaisuus.....	175

12.12.	Omistukset muissa yhtiöissä	177
12.13.	Luettelo käytetyistä kirjanpitokirjoista ja säilytystavoista	178
Tilintarkastuskertomus.....		179

KAUPUNGINJOHTAJAN KATSAUS

Vuodesta 2021 tuli myös edelliseen vuoteen verrattuna monella talouden mittarilla Lohjan kaupungin kaikkien aikojen paras. Vuoden 2021 toimintaa rytmitti koko ajan korona ja sen eri vaiheet. Koronatilanne oli välillä helpompi ja välillä vaikeampi. Elokuussa oltiin jo tilanteessa, jossa luultiin koronan olleen jo menneisyyttä, mutta toisin kävi loppuvuodesta. Vuoden 2021 koronatilannetta oli jo helpompi hallita vuoden 2020 kokemuksella. Etätyö, erilaiset suositukset ja rajoitukset eivät enää olleet uusia asioita, vaan ne alkoivat olla normaalia elämää.

Vuosi 2020 ja 2021 ovat olleet pitkästä ajasta talouden näkökulmasta helpompia. Talouden parantumiseen on vaikuttanut ei pelkästään koronasta tullut valtion tuki, vaan myös aikaisempien vuosien talouden tasapainottamisohjelmat. Viime valtuustokauden aikana on ollut hieman parempia vuosia ja myös huonommin menneitä vuosia (2018 ja 2019). Kaupungin vuoden 2021 tilinpäätös on hyvä, mutta sen taustoja tulee tarkastella hyvin tarkkaan. Talousjohtaja avaa tarkemmin tilinpäätöksen taustat omassa esityksessään.

Tuottopuolella verotulot ylittivät arvioidun talousarvion ja tätä kautta paransivat tulosta. Valtiolta jatkoivat kuntien tukemista erilaisilla koronatuilla. Kulupuolella talousarvio toteutui suhteellisen hyvin huomioiden aikaisempien vuosien talouden tasapainotuksen säästöt. Toisaalta osassa kaupungin toimintaa ei pystytty tuottamaan tässä koronatilanteessa suunnitellulla tavalla, mikä myös vaikutti kustannuksien tasoon, mutta ei pidä vähätellä omien toimenpiteiden osuutta. Investointien osalta edettiin koulurakentamisen ollessa painopisteessä. Vuoden aikana rakennettiin kolme uutta koulukampusta: Laurentiustalo, Ojamon ja Järnefeltin monitoimijatalot. Vuoden aikana valmistui näistä kaksi, ja Järnefeltin kouluhanke eteni suunniteltua nopeammin. Lukion peruskorjaus on nyt käynnistymässä ja Mäntynummen alueen kouluverkon suunnittelu on edennyt päätösvaiheeseen. Viime valtuustokauden aikana tehdyt raskaat investointipäätökset alkavat nyt toteutua ja voidaan sanoa, että investointien osalta raskaat vuodet alkavat olemaan takana.

Vuoden 2021 saatiin vihdoin päätös sote- ja pelastustoimen tulevaisuudesta. Kesällä eduskunnan hyväksymän päätöksen perusteella aloitettiin Lohjallakin valmistautuminen tulevaan muutokseen. Kaupunginjohtaja Mika Sivula käynnisti valmistelutyön tähän muutokseen. Syksyn aikana aloitettiin valmistelu organisaation uudesta muodosta soten jälkeisessä tilanteessa. Tätä varten perustettiin poikkihallinnollisia työryhmiä miettimään kaupungin toimintaa ja tehtäviä niin nykyisiä kuin uusia tuleviaakin. Työtä valmisteltiin koko syksyn ajan. Joulukuussa aloitti myös hallintosääntö- ja organisaatiotyöryhmä, jonka tehtävänä on jatkaa tätä valmistelutyötä. Työ lähtenyt hyvin käyntiin, ja sitä jatketaan keväällä kaupunginhallituksen puheenjohtajan Pekka Luoman johdolla.

Vuoden 2021 toimintaa linjasi myös katsominen tulevaisuuteen. Vuoden aikana käytiin paljon keskustelua soten jälkeisestä kuntamaailmasta, tehtävistä ja mahdollisuuksista. Loppuvuoden aikana käynnistyi useita kehitysohjelmia, joilla haetaan uutta profiilia Lohjan tulevaisuuteen ja elinvoimaan.

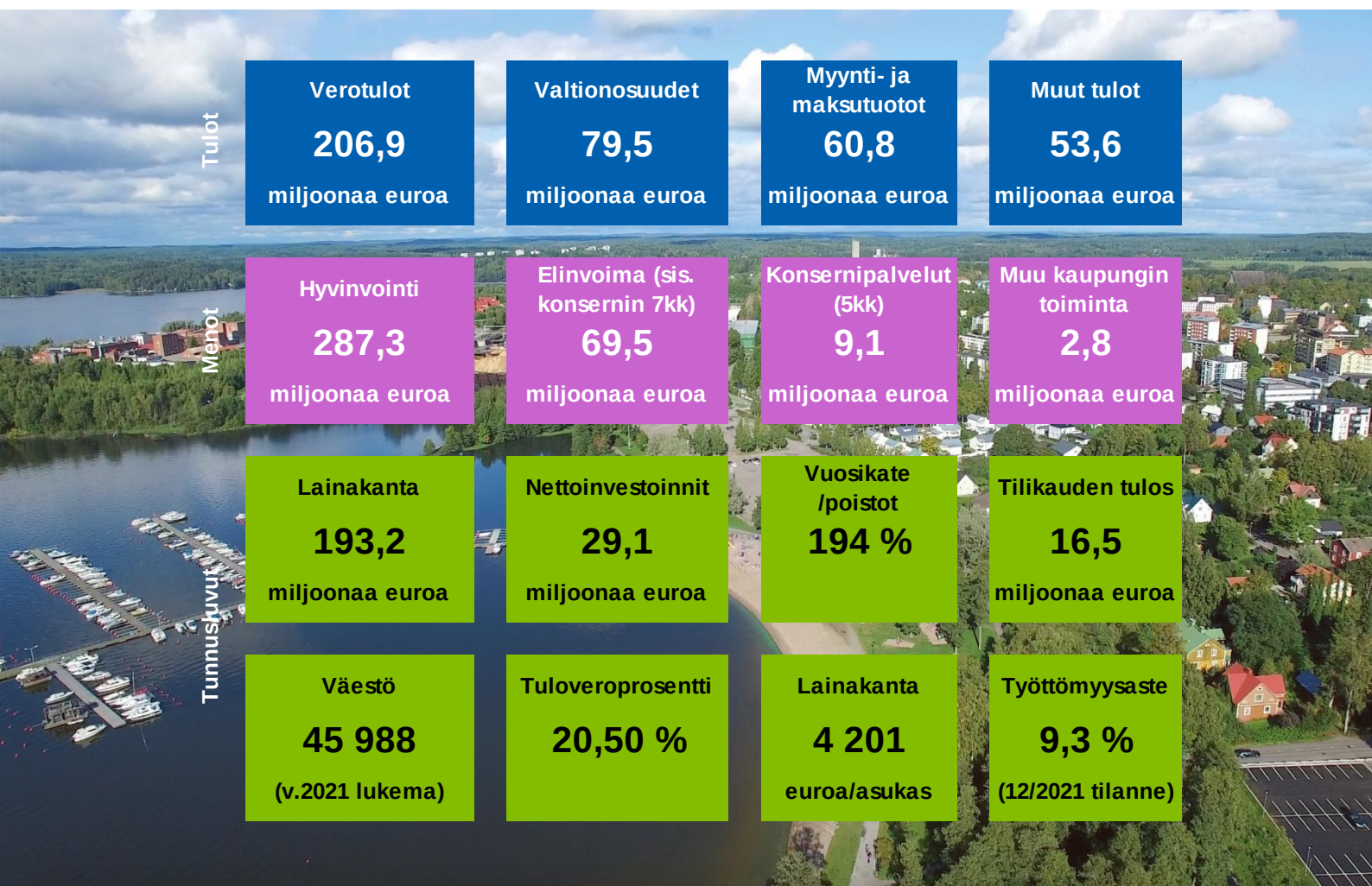
Venäjän sotatoimet Ukrainassa ovat järkyttäneet suomalaisen yhteiskunnan luottamusta ja tulevaisuudenuskoa. Sota vaikuttaa niin valtion kuin kuntienkin talouteen. Kunnille aiheutuu menopaineita ukrainalaisten turvapaikanhakijoiden palveluiden, kuten terveystalveluiden, varhaiskasvatuksen tai opetuksen, järjestämisestä. Lisäksi sota aiheuttaa merkittävää kustannusten nousua niin tarvikkeiden hankinnoissa kuin palveluiden ostoissakin.

Kaikesta huolimatta voidaan todeta, että raskaan vuoden lopuksi on erityisen tärkeää osoittaa kiitos kaupungin henkilökunnalle erinomaisesta työstä poikkeuksellisen vaikeissa oloissa. Viime tilinpäätöksessä edellinen kaupunginjohtaja painotti tätä. Myös minä painotan tätä: Lohjan kaupungin henkilöstö on se tekijä, joka tuottaa kuntalaisille näitä palveluita.

Pasi Perämäki
va. Lohjan kaupunginjohtaja

TOIMINTAKERTOMUS

1. Lohjan tilinpäätös 2021 pähkinäkuoressa

2. Tilinpäätöksen laatiminen ja sisältö

Kuntalain 113 §:n mukaan tilikaudelta on laadittava tilinpäätös, joka on saatettava valtuuston käsiteltäväksi tilikautta seuraavan vuoden kesäkuun loppuun mennessä. Tilinpäätökseen kuuluvat tuloslaskelma, tase ja niiden liitetiedot sekä talousarvion toteutumisvertailu ja toimintakertomus. Lisäksi kuntalain 114 §:n mukaisesti kunnan, joka tytäryhteisöineen muodostaa kuntakonsernin, tulee laatia ja sisällyttää tilinpäätökseensä konsernitilinpäätös.

Kuntalain 112 §:n perusteella kunnan ja kuntayhtymän tilinpäätöksen laadinnassa noudatetaan kuntalain ja soveltuvien osin kirjanpitolain säännöksiä. Kirjanpitolain säännösten soveltamisesta antaa ohjeet kirjanpitolautakunnan kuntajaosto.

Toimintakertomus on osa tilinpäätöstä, jonka sisällöstä säädetään kuntalain 115 §:ssä. Toimintakertomuksessa on esitettävä selvitys valtuuston asettamien toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta. Toimintakertomuksessa on myös annettava tietoja sellaisista kunnan talouteen ja konsernitaseeseen liittyvistä olennaisista asioista, joista ei ole tehtävä selkoa tuloslaskelmassa tai taseessa. Tämän tilinpäätöksen toimintakertomuksessa on noudatettu Suomen Kuntaliiton tilinpäätösmallin rakennetta ja sisältöä

3. Yleinen taloudellinen kehitys

Valtiovarainministeriön joulukuussa 2021 ilmestyneessä julkaisussa ”Taloudellinen katsaus, talvi 2021” on ennustettu vuosien 2021 - 2024 taloudellista kehitystä ja lisäksi talouden kehitystä vuoteen 2026 asti.

Bruttokansantuotteen arvioidaan supistuvan 3,4 prosenttia vuonna 2021. Vuonna 2022 bruttokansantuotteen arvioidaan pysyvän 3 prosentissa, jonka jälkeen talouden kasvun arvioidaan hidastuvan noin 1,5 prosenttiin kahden seuraavan vuoden aikana. Ennusteen oletuksena on, että vuoden 2021 lopulla alkanut koronapandemian paheneminen hidastaa talouden toipumista vain hetkellisesti.

Valtiovarainministeriön arvion mukaan julkisen talouden alijäämä pienenee voimakkaasti vuosina 2021-2023. Alijäämä ei kuitenkaan poistu kokonaan ripeän talouskasvun aikana, sillä julkiset menot ovat rakenteellisesti tuloja suuremmat. Myös velka suhteessa bruttokansantuotteen laskee väliaikaisesti, kun talous elpyy ja alijäämä pienenee. Talouskasvun hidastuessa velkasuhteen arvioidaan jälleen kääntyvän kasvuun.

Helmikuussa 2022 julkaistiin ennakoarvioita kuntien ja kuntayhtymien vuoden 2021 tilinpäätöksistä. Tilinpäätösarvioiden mukaan kuntatalous oli kokonaisuutena ottaen tasapainossa, mutta kuntien välillä oli suurta hajontaa. Ennakkotietojen mukaan Manner-Suomen kunnista negatiivisen tuloksen teki 66 kuntaa, kun edellisenä vuonna tulos oli alijäämäinen 27 kunnassa. 13 kunnan vuosikate jäi negatiiviseksi, kun vuotta aiemmin vain kahden kunnan vuosikate oli negatiivinen.

Kuntien yhteenlaskettu tilikauden tulos oli 1,46 mrd. euroa. Kunnat saivat valtiolta koronatukea yhteensä noin 2,4 mrd. euroa, millä oli olennainen vaikutus kuntien hyvään tulokseen. Valtaosa koronatuesta, noin 1,5 mrd. euroa, myönnettiin valtionavustuksina, joilla kompensoitiin pandemiasta välittömästi aiheutuneita kustannuksia. Kuntien korotetun yhteisövero-osuuden

osuus koronatuesta oli noin 0,6 mrd. euroa. Muita koronatukitoimia kohdennettiin myös ope-
tus- ja kulttuuritoimen sektorille sekä peruspalvelujen valtionosuuteen, yhteensä vajaat 0,4
mrd. euroa.

Lohjan kaupungin 16,5 milj. euron tilikauden tulos oli erinomainen. Verotulot ja valtion ko-
ronatuet vaikuttivat huomattavasti hyvään tulokseen, mutta ilman niitäkin tulos olisi ollut ylijää-
mäinen. Lohjan asukaskohtainen tulos oli 24 suurimman kaupungin joukossa 5. ja Uudenmaan
kuntien joukossa 6. paras. Tilinpäätösennakkotietojen mukaan Uudenmaan 26 kunnasta 8
kuntaa teki negatiivisen tuloksen.

Työllisten määrä on lisääntynyt v. 2021 merkittävästi. Työllisiä oli lokakuussa 65 000 enemmän
kuin vuosi sitten ja koko alkuvuonna määrä on lisääntynyt 2,1 % vuodentakaisesta. Työllisten
määrä on kuitenkin suurempi vain määrä- ja osa-aikaista työtä tekevien palkansaajien keskuu-
dessa. Jatkuva kokoaikatyötä tekevien määrä on vielä viime vuotta pienempi. Tehdyn työn eli
työtuntien määrä lisääntyikin vain 0,4 %.

Kuluttajahintaindeksin vuosimuutos kiihtyi yli 3 prosenttiin vuoden 2021 loppupuolella, vaikka
vuoden 2021 inflaatio jää 2,2 prosenttiin. Hintojen nousu on suurimmalta osalta seurausta
energian hinnan noususta. Nestemäisten polttoaineiden hinnat ovat edelleen korkealla ja säh-
kön hinnan nousu on kiihtynyt edelleen. Myös tavaroiden hintojen nousu on alkanut näkyä in-
flaatiota kiihdyttävänä tekijänä pitkään jatkuneen hintojen laskun jälkeen.

Ennusteessa on oletettu, että vuoden 2022 sopimuskorotukset noudattavat tämän vuosituhan-
nen kaavaa ja sopimuskorotukset ovat vuotta 2021 suuremmat. Tänä vuonna sopimuskorotuk-
set ovat keskimäärin vajaat kaksi prosenttia ja niiden oletetaan nopeutuvan keskimäärin run-
saaseen kahteen prosenttiin ensi vuonna. Lisäksi liukumien odotetaan kasvavan v. 2022. Näin
nimellisansiot nousisivat 2,3 % v. 2021 ja noin 3 % v. 2022

Yksityinen kulutus kasvoi 2,7 % tammi-syyskuussa 2021 vuoden takaiseen verrattuna. Kol-
mannella vuosineljänneksellä kulutus kasvoi ennakoitua hitaammin, mutta alkuvuoden 2021
kulutuslukujen tarkennuttua ylöspäin on yksityinen kulutus kehittynyt pääpiirteissään syyskuun
ennusteen mukaisesti.

Kotitalouksien velkaantumisaste on jatkanut nousuaan ylittäen 135 prosentin tason vuoden
2021 toisella vuosineljänneksellä. Velkaantumisastetta nostaa erityisesti kotitalouksien asunto-
lainakannan nopea kasvu.

Ostovoiman kasvu kiihtyy edelleen v. 2022 työtuntien ja keskiansioiden noustessa. Yksityisen
kulutuksen hintojen arvioidaan nousevan noin 2 % tänä vuonna ja 2,5 % v. 2022. Energian hin-
tojen äkillinen nousu loppuvuodesta 2021 näkyy kuluttajahinnoissa viiveellä, sillä vain pieni osa
kotitalouksien sähkösopimuksista ja muista energiakustannuksista on sidottu energian pörssi-
hintoihin.

Maailmantalous kasvaa 6,1 % v. 2021, kasvu tasaantuu 4,6 prosenttiin v. 2022 ja hidastuu
edelleen 3,4 prosenttiin v. 2023 ja 3,0 prosenttiin v. 2024. Maailmantalouden kasvunäkymiä
varjostavat pandemian pitkittyminen, tarjontaketjujen häiriöt sekä nopeasti kiihtynyt inflaatio.
Pandemia on koetellut erityisesti Eurooppaa loppuvuodesta 2021. Globaalit tarjontaketjut ovat
häiriintyneet eri syistä johtuen, kuten puolijohteiden saatavuuden vaikeudesta, konttiliikenteen
häiriöistä sekä työvoima- ja konepulasta satamissa.

Pitkittynyt koronaviruspandemia varjostaa euroalueen talousnäkyviä. Erityisesti vuoden 2021 viimeisen ja vuoden 2022 ensimmäisen neljänneksen talouskehitys on aiempaa arvioitua heikompaa. Euroalueen talous kasvaa 4,5 % v. 2022. Kasvu hidastuu 2,0 prosenttiin v. 2023 suhdanteen tasaannuttua ja 1,6 prosenttiin v. 2024 talouden lähestyessä potentiaalista kasvuaan. Teollisuuden näkymät Saksassa ovat vaisut pitkälti autoteollisuuden ongelmien takia. Ranskan talous on elpynyt nopeasti v. 2021 pitkälti palvelusektorin ansiosta, mutta kasvu hidastuu laaja-alaisesti ennusteperiodilla.

Sota Ukrainassa heikentää Suomen talouden näkymiä. Kuten laajemmin Euroopassa energian ja ruoan hinnat todennäköisesti nousevat myös Suomessa, kasvu hidastuu ja inflaatio kiihtyy, ainakin väliaikaisesti. Stagflaation riski kasvaa. Venäjän osuus Suomen koko viennistä on vajaa 5 %. Venäjän viennin loppuminen leikkaisi arviolta 1-1,5 % Suomen BKT:sta. Huomattavasti heikompikin skenaario on hyvinkin mahdollinen mm. epäsuorien vaikutusten ja arvaamattomien kehityskulkujen kautta.

Talouden tunnuslukujen muutokset	2020	2019	2020	2021*	2022*	2023*	2024*
	mrd. euroa	määrän muutos, prosenttia					
Bruttokansantuote markkinahintaan	236	1,3	-2,9	3,4	3,0	1,5	1,4
Kulutus	178	1,1	-3,1	3,1	2,8	1,1	1,3
Investoinnit	57	-1,6	-0,7	1,4	2,8	2,3	2,1
		2019	2020	2021*	2022*	2023*	2024*
Työllisyysaste, %		71,6	70,7	72,4	73,5	74,0	74,2
Työttömyysaste, %		6,7	7,7	7,6	6,7	6,5	6,4
Kuluttajahintaindeksi, muutos, %		1,0	0,3	2,2	2,6	1,8	1,8
Ansiotasoindeksi, muutos, %		2,1	1,9	2,3	3,0	2,5	2,6
Lyhyet korot (Euribor 3kk), %		-0,4	-0,4	-0,5	-0,5	-0,5	-0,4
Pitkät korot (valtion obligaatiot, 10v), %		0,1	-0,2	-0,1	0,0	0,0	0,1
*Ennuste							

Lähde: Valtiovarainministeriö 2021: Taloudellinen katsaus, Talvi 2021 / 20.12.2021
https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/10024/163715/1/VM_2021_70.pdf

4. Lohja toimintaympäristönä

4.1. Toimintaympäristö ja haasteet

Kunnat ovat tulevaisuudessakin itsehallinnollisena yksikkönä merkittäviä toimijoita suomalaisessa yhteiskunnassa. Kuntien rooli osana julkisen hallinnon kokonaisuutta säilyy vahvana. Monet toimintaympäristössä tapahtuvat suuret muutokset vaikuttavat kuntiin. Globaalisti toimiva talous ja kriisit, kuten luonnonvaroihin ja ilmastomuutokseen liittyvä kestävyyskriisi, teknologinen muutos ja elämäntapojen muuttuminen, demokratian murros sekä väestönkasvun ja –rakenteen muutokset haastavat kunnat ja julkisen hallinnon uudistumaan ja uudistamaan toimintatapojaan. Myös meneillään olevat hallinnon ja palveluiden uudistukset vaikuttavat kuntien toimintaan, tehtäviin ja rahoitukseen.

Kuntien tehtävät tulevat keskittymään etenkin osaamisen, kulttuurin ja elinvoiman edistämiseen sekä elinympäristön, demokratian ja paikallisuuden kehittämiseen. Vaikka kuntien eriytymiskehitystä on perusteltua yrittää hallita, eriytymistä tapahtuu väestörakenteen kehityksen ja muuttoliikkeen seurauksena jatkossakin.

Suomen kuntakenttä on kenties kaikkien aikojen suurimmassa murroksessa. Ikääntyneiden määrä kasvaa, työvoiman määrä vähenee ja sen saatavuuteen liittyy haasteita. Lisäksi syntyvyys on valtaosin ollut laskussa viime vuosina. Nämä kaikki vaikuttavat kuntien talouteen ja edellytyksiin järjestää erilaisia palveluita. Väestö keskittyy kaupunkeihin ja eri kuntien rahoituskellinen epätasapaino vahvistuu. Väestöliikkeet aiheuttavat kustannuspaineita sekä väestöä menettävissä että kasvavissa kunnissa. Kunnat eriytyvät ja erilaistuvat.

Väestön ikärakenteen muutos ja suurten ikäluokkien vanhenemiseen liittyvä vanhusväestön määrän nopea kasvu erityisesti 2020- ja vielä 2030-luvullakin ovat olleet tiedossa pitkään. Sen sijaan 2010-luvun jatkunut syntyvyyden voimakas lasku on muuttanut väestörakenteen kehitysnäkymiä merkittävästi ja osin yllättäenkin. Syntyvyyden lasku pysähtyi vuonna 2020, mutta Tilastokeskuksen vuoden 2021 väestöennusteen mukaan pitkällä aikavälillä syntyvyys ei tule olemaan väestön ikärakenteen kannalta kestävällä tasolla. Maan sisäinen muuttoliike, erityisesti kaupungistuminen sekä nuorten ikäluokkien ja syntyvyyden keskittyminen yhä voimakkaammin suurille kaupunkiseuduille ovat voimistaneet väestörakenteen muutoksia osassa kuntia ja nopeuttaneet kuntien välisten erojen kasvua. Väestöllinen huoltosuhte heikkenee edelleen ikäihmisten määrän kasvaessa ja työikäisen väestön määrän vähentyessä. Ilman syntyvyyden tai nettomaahanmuuton selkeää lisääntymistä huoltosuhteen heikentyminen jatkuu vuosikymmeniä. Kuntien väestökadossa ja muuttoliikkeessä yleisemmin on kyse ilmiöstä, johon kunta itse ei lopulta yleensä pysty merkittävästi vaikuttamaan.

Vuonna 2021 erityisesti asuntorakentamisen kehitys on ollut suotuisaa. Uusia asuntoja rakennettiin kokonaisuudessaan v. 2021 enemmän kuin aiemmin ennakoitiin. Asuntoaloitukset nousivat korkealle tasolle yli 47 800:een ja korjausrakentamisen kasvu voimistui hieman. Kokonaisuudessaan asuinrakennusinvestointien kasvu on 6,5 % v. 2021.

Korona-aika on vaikuttanut asuntomarkkinaan monella tavoin: kaupunkien vetovoima on säilynyt ja kiinnostus omakotitaloasumiseen ja rivitalokoteihin on kasvanut. Yksinasuvien määrän kasvu pitää yllä pienten kaupunkiasuntojen kysyntää, mutta myös isommat asunnot kiinnostavat ostajia aiempaa enemmän.

Kaupungistuminen, elämisen monipaikkaistuminen, palvelullistuminen, digitalisaatio ja asukkaiden entistä yksilöllisemmät tarpeet haastavat asumispalveluja tarjoavia tahoja. Myös omistamisen merkitys on jatkuvasti vähentynyt ja näkyy asumisessa vuokra-asumisen suosion kasvuna. Ihmiset haluavat asumiseltaan helppoutta ja vaivattomuutta ja tämä toteutuu vuokra-asumisessa. Lohjalla kaupungin oman vuokrataloyhtiön uudistustoiminta monen vuoden jälkeen saatiin toteutumaan Hiidensalmen asuntomessukohteen muodossa.

Monipuolisen asuntotyyppi- ja omistusmuototuotannon edellytykset myös muilla tavoin varmistamalla Lohja voi edelleen kasvattaa muuttovirtaa kaupungin suuntaan. Kysyntää vastaavia tontteja tarjoamalla Lohja voi varmistaa muuttajia kiinnostavan pientalotonttituotannon. Gunnarlaan vuoden 2021 aikana valmistunut tonttitarjonta riittää pariksi-kolmeksi vuodeksi. Muijalassa vuonna 2022 valmistuvan ja Vohloisten jo lainvoimaisen asemakaavan alueet täydentävät pientalotonttitarjontaa hyvin omilta osiltaan, kun niihin saadaan kunnallistekniikka vuoden 2023 aikana valmistumaan. Pitkäniemen ja Hiidensalmen itäosien kerrostalokaavat puolestaan mahdollistavat lähivuosina noin 1400 asukkaalle järven läheisen kerrostaloasumisen mahdollisuuden.

Suomessa isojen ratahankkeiden edistäminen jatkui edelleen vuoden 2021 aikana. Turun tunnin juna -hanke eteni ratasuunnittelun vaiheeseen, ja sitä hanketta hallinnoi hankeyhtiö Turun Tunnin Juna Oy, jossa Lohjakin on osakkaana. Ratasuunnittelussa päästiin maaperätutkimusten ja melumallinnusten vaiheeseen. Yleissuunnittelua on viety edelleen eteenpäin ratasuunnittelun rinnalla, ja Lohjallakin on valmiudet viedä asiaan liittyvät kolme osayleiskaavaa päätöksentekoon, kunhan Uudenmaan Ely-keskus saa ratkaistua liito-oraviin liittyvät poikkeuslupa-päätökset. Lohja harjoittaa edunvalvontaa saadakseen aikanaan Lempolan aseman varmistettua IC-yhteyden aseman paikaksi. Tämä edellyttää aktiivisuutta maan hankinnassa sekä hyvää asuinympäristöä luovaa kaavoitusta. Maan hankintaan onkin päästy kiinteistö- ja kartastopalveluiden toimesta hyvin panostamaan vuoden 2021 loppupuolen ja 2022 alkuvuoden aikana.

Turun Tunnin Juna -hanke edellyttää lohjalaisilta viranhaltijoilta ja päättäjiltä vahvaa edunvalvontaa maan hallituksen ja valtion tason johtavien viranhaltijoiden suuntaan, että tuo Suomessa suunnittelullisesti pisimmällä oleva iso ratahanke saataisiin mukaan seuraavan hallituksen hallitusohjelmaan. Ukrainan sota ja hallitustason nykyiset painotukset TKI-investointien tukemisen suuntaan asettaa omat haasteensa tälle edunvalvonnalle. Positiivista on, että ESA-radan varren kunnat ovat kaikki yhteisessä rintamassa edunvalvontaa toteuttamassa.

Koronapandemian jatkuminen piti etätyön edelleen normaalina osana suomalaisen työelämän käytäntöä. Oletettavaa on, että etätyöstä otetaan koronan hellittämisen jälkeenkin hyödyt irti, eikä kokonaisvaltaiseen toimistotyöhön ole enää entisen kaltaista paluuta. Tämä luo mahdollisuuksia väestönkasvuun Lohjan tapaisille, väljästi asutetuille kunnille.

Samat mahdollisuudet ovat koronan myötä tapahtuneessa etäopiskelun lisääntymisessä; kun opiskeluaikien tarve muuttaa Lohjalta pois oppilaitospaikkakunnille vähenee etäopiskelun mahdollisesti muodostuessa yhä laajemmaksi opiskelukäytännöksi, voi tämä aiheuttaa sen, että vuosittainen opiskelijoiksi lähtevien poismuutto Lohjalta heinä-syyskuun aikaan ei enää jatkossa niin voimakkaasti näkyisikään Lohjan väkiluvun kehityksessä heikentävästi. Tämä toki edellyttää Lohjalta panostamista siihen, että opiskeluaikaisille löytyy Lohjalta sopivia asuntoja ja aktiviteetteja.

Toisaalta pandemia on voimistanut väestön kiinnostusta ulkona liikkumiseen ja virkistämiseen, mikä on näkynyt ajoittain suoranaississa ruuhkissa suosituimmilla ulkoilualueilla. Lohjakin

on osaltaan panostanut alueellaan oleviin ulkoilualueisiin mm. parantamalla Karnaisten suositun alueen infrastruktuuria. Lisäksi Lohja keskusteli vuoden 2021 aikana Uudenmaan Virkistysalueyhdistyksen kanssa Ollisaaren alueen luovuttamisesta yhdistyksen haltuun edelleen virkistysellisesti toimivampaan kuntoon kehitettäväksi.

Korona-pandemia on vaikuttanut voimakkaasti varsinkin matkailu- ja ravitsemisalan yrityksiin. Kaupunki osaltaan on yrityksiä tässä pyrkinyt tukemaan, mutta kuntien mahdollisuudet yritysten suoran liiketoiminnan tukemiseen ovat rajallisia. Pandemia on näkynyt työttömien ja lomautettujen sekä toimeentulotukea saavien kotitalouksien määrän kasvussa, mutta tilanne alkoi normalisoitua viime vuoden syksyllä. Vuonna 2021 Lohjan työttömyysaste oli alle Uudenmaan ja koko Suomen keskiarvoja. Kaupungin työntekijät toteuttivat vuoden aikana ansiokkaasti massiivista rokotusurakkaa.

Valitettavasti pitkittynyt pandemia on kasannut hoitovelkaa ja lisännyt kaupunkilaisten yksinäisyyttä. Vaikutukset etenkin nuoriin ja nuoriin aikuisiin ovat huolestuttavia. Pandemian vaikutukset tulevat olemaan pitkäkestoisia, ja nämä ovat asioita, joihin tulee keskittää huomiota tulevaisuudessa yhteistyössä hyvinvointialueen kanssa.

Elinkeinoelämään liittyen Lohja on edelleen panostanut yritysten sijoittumispalveluihin. Kontakti-tilistojen pohjalta on kutsuttu etenkin kaupan alan toimijoita Lohjan mahdollisuuksiin tutustumaan. Asunomessujen johdosta tasaiseksi, valtatie-ikävytydeltään aiempaa paremmaksi toteutettu Raviradan alue onkin alkanut kiinnostaa yrityksiä aiempaa enemmän. Alueelle toteutettava uusi asemakaava lisää Raviradan alueen kaupallista potentiaalia entisestään. Lempolan alueella päästään lähivuosina toteuttamaan yksityisten omistamalle maa-alueelle saman tapaista yritysalueen tasausta. Sinnekin laaditaan kaupallista potentiaalia omaava asemakaava, joka tulee luomaan tuolle Lohjan liikenteellisesti parhaalle sijaintipaikalle huomattavia uusia mahdollisuuksia. Teollisuusyrityksiä varten valmistuu vuoden 2022 aikana Pappilankorven alueella uusi kaava-alue, jota vuoden 2021 aikana valmisteltiin.

Koronakriisi on haastanut kivijalkakaupan. Verkkokauppa on kasvanut räjähdysmäisesti. Pandemian aikana kuluttajat on totutettu valtavaan valikoimaan ja hintakilpailuun eikä ole itsestään selvää, että kuluttajat löytävät jatkossa kivijalkamyymälät entiseen tapaan. Tämä onkin näkynyt haasteellisuutena uusien kauppakeskushankkeiden toteuttamisessa eri puolilla Suomea, myös kaupallisesti vahvalla pääkaupunkiseudulla. Lohjalla tämän kaltainen hanke lähti vuoden 2021 alussa etenemään torin laidalla. Vielä tässä vaiheessa, vuoden 2022 alkupuolella on epävarmaa, millaisen kokonaisuuden tuota kauppakeskushanketta vetävä toimija saa aikaan. Kaupan alan toimijoiden aiempaa suurempi varovaisuuskin on tuonut omat näkökulmansa hankkeeseen. Lohjan kaupunki on osaltaan taustalta tukenut hankkeen etenemistä mahdollisuuksiensa mukaan.

Merkittävää ja Lohjan kannalta positiivista on, että Lohja osoittautui vuoden 2021 aikana olevan usean ison, satoja henkilöitä työllistävän, uutta sijaintipaikkaa etsivän yrityksen sijoittumisvaihtoehtoissa kunnista kärkisijoilla. Niitä varten Lohja valmisteli tietopakettien lohjalaisista sijoittumisen mahdollisuuksista isoille tuotantolaitoksille ja logistiikkakeskuksille. Tätä pakettia lähetettiin sijaintipaikkaa kysyneille toimijoille ja Lohjalta myös oma-aloitteisesti sellaisillekin toimijoille, jotka Lohjaan eivät itse olleet yhteydenottaneet. Vuoden 2022 aikana selviää, miten noiden hankkeiden osalta tulee käymään. Lohja sinänsä omaa hyvät edellytykset, koska kaupungin sijainti on hyvä valtateiden risteysalueella keskellä Etelä-Suomen kasvukolmiota ja tulee Tunnin Juna -hankkeen ansiosta edelleen paranemaan. Lisäksi Lohjalla on hyvä työvoimapohja sekä toimivat yhteydet paikkakunnalla sijaitseviin oppilaitoksiin.

4.2. Väestö ja muuttoliike

Lohjalla muuttoliike vilkastui edelleen vuoden 2021 aikana. Lohja oli edellisvuoden tapaan muuttovoittokunta 127 henkilöllä. Pääosa Lohjan tulomuutoista tuli lähikunnista ja erityisesti pääkaupunkiseudulta: Helsingistä (17,7 %), Espoosta (14,4 %), Vihdistä (11,4 %), Vantaalta (6,6 %) sekä Raaseporista (4,5 %). Suomen lähes 33 000 maahanmuuttajasta on noin puolet muuttanut Uudellemaalle ja siitä vain noin 600 Länsi-Uudellemaalle. Lohjalle on Tilastokeskuksen tietojen mukaan muuttanut 104 ulkomailta tullutta henkilöä vuonna 2021 ja 477 henkilöä vuosina 2016-2019.

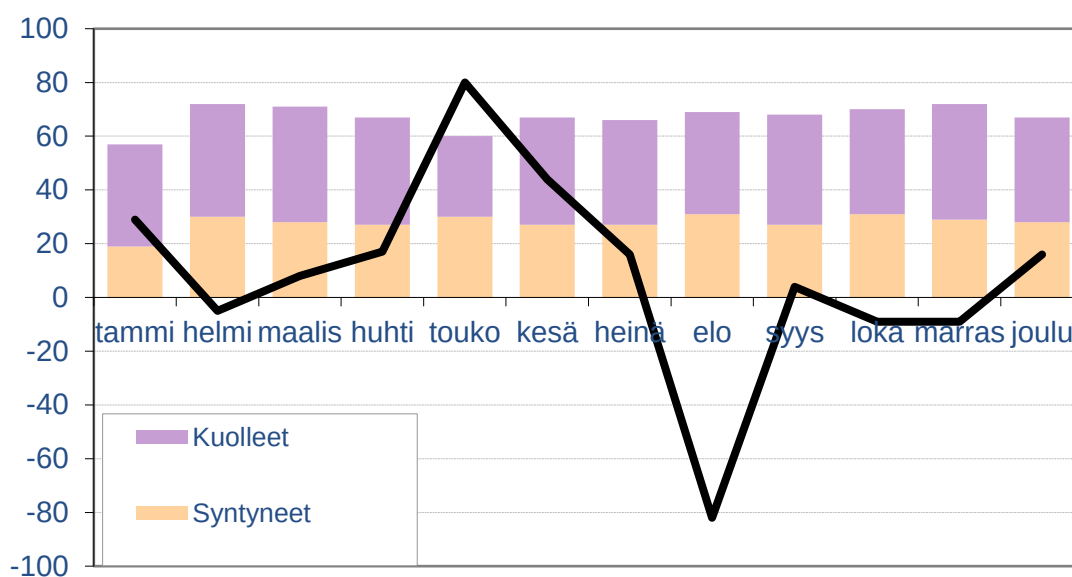
Lohjan asukasluku oli Tilastokeskuksen 31.3.2022 julkaiseman virallisen tilaston mukaan vuoden 2021 lopussa 45 988.

Valtuuston 15.11.2017 hyväksymän Lohjan kaupunkistrategian 2017–2025 mukaan tavoitteena on, että asukkaita v. 2025 on yli 50 000. Tämä olisi myös väestörakenteen tasapainoisuuden takia tärkeää, sillä kaupungin palvelutaso saataisiin verovaroin turvattua.

Lohjan väestöstä 36 % asuu Lohjan keskustan osa-alueella, 18,7 % Etelä-Lohjalla, 18,6% entisen Pohjois-Lohjan alueella, 9,9 % entisen Länsi-Lohjan alueella, 7,6 % Nummen alueella, 4,7 % Pusulan alueella ja 3,1 % Karjalohjan alueella. Ruotsinkielisen väestön osuus vuonna 2020 oli 3,5 %. (Kaupunginosien nimien osalta on päivitysprosessi meneillään.)

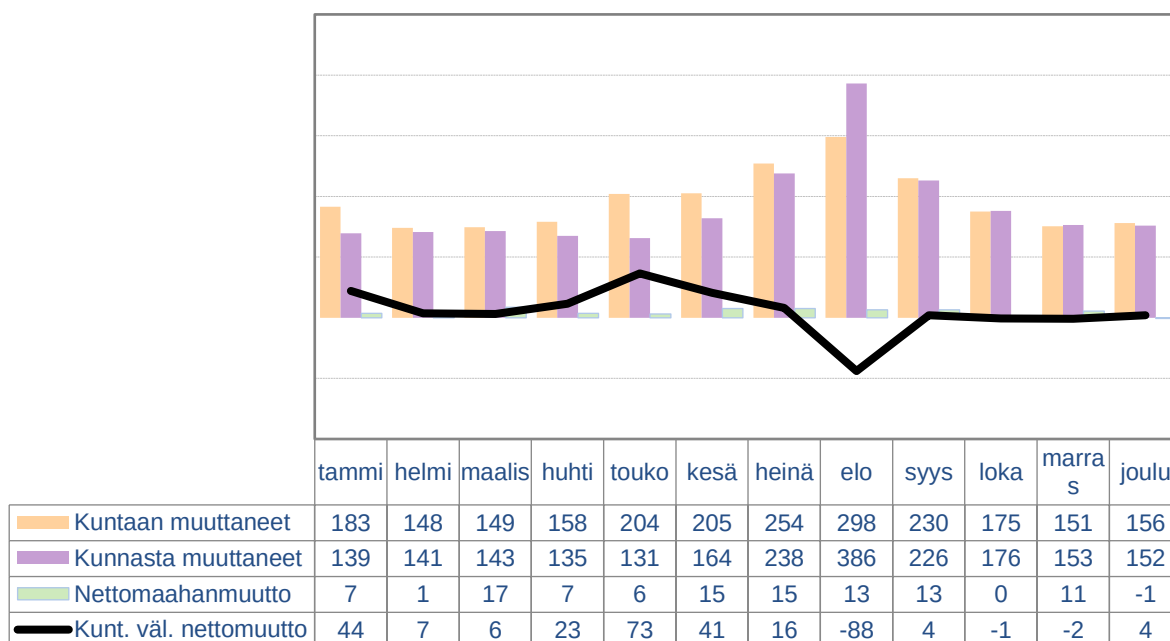
Lohja, keskustan alue: Hiidensalmi, Pitkämäki, Keskusta/Centrum, Moisio, Myllylampi, Ojamo, Keskilohja, Gunnarla, Gruotila
Etelä-Lohjan alue: Teutari/Tötar, Kukkumäki - Kirkniemi/Gerknäs, Lohjansaari/Storön, Virkkala/Virkby -Tuusanlahti, Vappula/Vabby, Maksjoki, Paila
Pohjois-Lohjan alue: Immula - Veijola/Vejby, Ventelä/Vendelä - Keskusta/ Centrum, Perttilä, Lempola, Lohjanharju/Lojoås, Laakso-pohja/Laxpojo - Santoja, Koikkala - Paksalo, Maikkala - Lehmijärvi, Uusniitty, Muijala - Nummenkylä
Länsi-Lohjan alue: Karstu - Karnainen, Paloniemi - Hiittinen, Routio, Sammatti
Nummen alue: Saukkola, Nummi kirkonkylä, Koisjärvi-Hyrsylä, Valkerpyy, Järvenpää, Hirvijoki
Pusulan alue: Pusula kirkonkylä, Ikkala, Pusulan järvisetu
Karjalohjan alue: Karjalohja kirkonkylä, Pohjois-Karjalohja, Etelä-Karjalohja, Karkali-Lohjansaari

Väestömuutokset kuukausittain 2021

Ikäjaottelusta näkyy Lohjalta muuttaneita olevan eniten ikäluokassa 20-29 vuotta ja kuukausitasolla seurattuna Lohjan väkiluvun väheneminen on suurinta aina elo-syyskuussa, jolloin opiskelijat muuttavat opiskelupaikkakunnilleen. Uudenmaan väkiluku kasvoi noin 60 380 henkilöllä luonnollisen väestönlisäyksen ansiosta vuosina 2000 - 2020. Luonnollinen väestönlisäys on vähentynyt vuoden 2008 jälkeen tasaisesti. Lohjalla luonnollinen väestönlisäys on ollut negatiivinen vuodesta 2016 lähtien.

Muuttoliike kuukausittain 2021

Lohjan kaupungin v. 2020 muutoista sisäisiä muuttoja oli 49 %, kuntien välisiä tulomuuuttoja 26 % ja lähtömuuttoja 25 %.

Tilastokeskuksen väestön ennakkotilaston mukaan v. 2021 kokonaisnettomuutto oli +231 asukasta, myös tulevina vuosina kaupungin nettomuuton olisi hyvä olla positiivista, jotta väestöra-
kenne saataisiin pysymään mahdollisimman tasapainoisena niin, että huoltosuhde ei pääse
väestön ikääntymisen myötä vääristymään. Ikääntyvän väestön tarvitsemat palvelut olisi tur-
vattava työssäkäyvän väestön maksamilla verotuloilla, jotta radikaaleihin talouden tasapainot-
tamistoimenpiteisiin ei tarvitsisi ryhtyä.

4.3. Tontinmyynti ja rakennusluvut

Kysyntä vuonna 2021 Lohjan omakotitontteja ja rivitalotontteja kohtaan kasvoi edelleen sel-
västi edelliseen vuoteen verrattuna. Lohjan tunnettavuuden nousu asuntomessuista johtuen oli
varmastikin osasyynä kysynnän kasvuun. Toisaalta Gunnarlan aluetta kohtaan kohdistunut ky-
syntä jatkui edelleen, johtuen Tynninharjun eritasoliittymän aikaansaamasta paremmasta saa-
vutettavuudesta.

Kaikkiaan omakotitontteja luovutettiin 35 kpl (v. 2020; 26 kpl), joka on huomattava muutos aiempiin lähivuosiin verrattuna. Kysyntä kohdistuu edelleen pääosin nauhataajaman alueelle, vaikka etenkin nauhataajaman ulkopuolisten tonttien hintaa alennettiin osin pysyvästi ja osin kampanjaluontoisesti. Tontit olivat Gunnarlan, Immulan ja Hiidensalmen alueilta. Kerros- ja rivitalotontteja luovutettiin 3 kpl. Työpaikkatontteja luovutettiin 3 kpl. Edellä mainittujen lisäksi toteutui 2 kappaletta kaupungin omistamien rakennettujen kohteiden (ns. harmaat listat) myyjä. Erityisenä etuna Lohjalla on ollut tonttien vuokrausmahdollisuus ja edelleen mahdollisuus lunastaa tontti omaksi myöhemmin. Tonttien luovutusprosessi viranhaltijapäätöksenä on ollut erityisen joustava, yleensä varauspäätös on saatu tehtyä jo varausta seuraavaksi arkipäiväksi.

Myönnettyjen rakennuslupien lukumäärässä näkyy asuntomessuvuoden vaikutus. Erillisten pientalojen lupia myönnettiin selvästi enemmän kuin aiempina vuosina. Jo vuosi 2020 heijasteli Lohjan asuntomessujen tuomaa myönteistä kehitystä. Asuinkerrostaloihin myönnettyjen lupien määrässä tultiin vuonna 2021 poikkeuksellisesta vuodesta 2020 alaspäin, joskin kerrostalojen rakentamisen tahti säilyi myös vuonna 2021 kiivaana, koska osa niihin myönnettyistä luvista myönnettiin vuoden 2020 loppupuolella. Tämä näkyy vuonna 2021 valmistuneiden uusien kerrostalojen (7 kpl) lukumäärässä. Uudisrakennuksia valmistui pientalojenkin muodossa asuntomessubuumiin saattamana aiempia vuosia enemmän.

Myönnetyt rakennusluvut, kpl

erilliset pientalot
rivi- ja ketjutalot
asuinkekkorastalot

2021	2020	2019	2018	2017	2016
66	56	35	38	37	36
2	5	1	8	4	2
3	9	3	2	0	2

Valmistuneet uudisrakennukset

erilliset pientalot
rivi- ja ketjutalot
asuinkekkorastalot

2021	2020	2019	2018	2017	2016
52	44	31	43	37	50
3	3	5	4	2	2
7	3	1	2	0	3

4.4. Asuminen ja asuntotuotanto

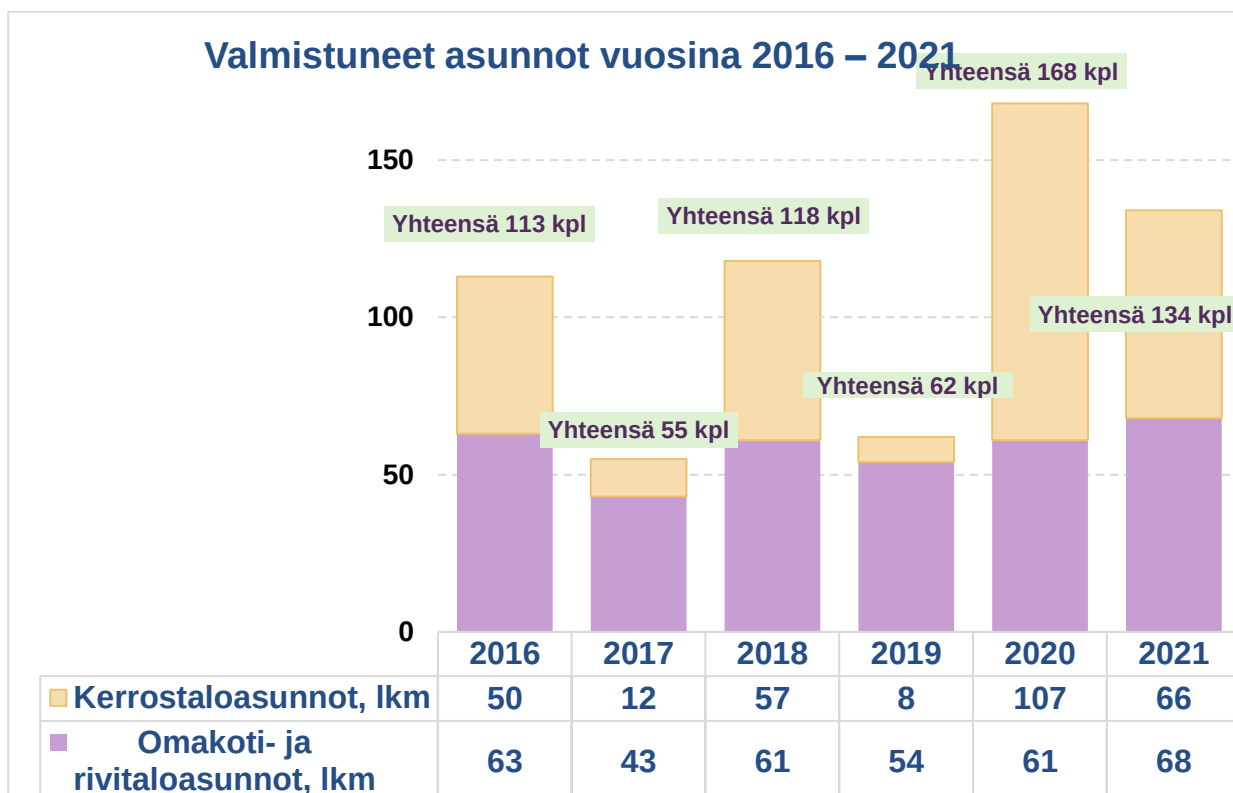
4.4.1. Asuntokunnat ja asumisväljyys

Vuoden 2020 lopussa kaupungin asuntokanta oli 24 382 asuntoa, joista omakotitaloasuntoja 48,9 %, kerrostaloasuntoja 33,8 % ja rivitaloasuntoja 15,3 %. Vuonna 2020 asuntokuntia oli 22 026, joista yhden hengen asuntokuntia 9 089 eli 41 % kaikista asuntokunnista. Asuntokuntia, joissa vanhimman asukkaan ikä on yli 75 vuotta, oli 3 647 vuonna 2020.

4.4.2. Asuntotuotanto Lohjalla

Vuonna 2021 koko Lohjan alueella valmistui yhteensä 134 uutta asuntoa, joista 68 kpl oli omakoti-, rivi- tai ketjutaloasuntoja ja 66 kpl kerrostaloasuntoja.

Vuosien 2016–2021 koko Lohjan alueella on valmistunut 650 asuntoa eli keskimäärin 108 asuntoa vuodessa.

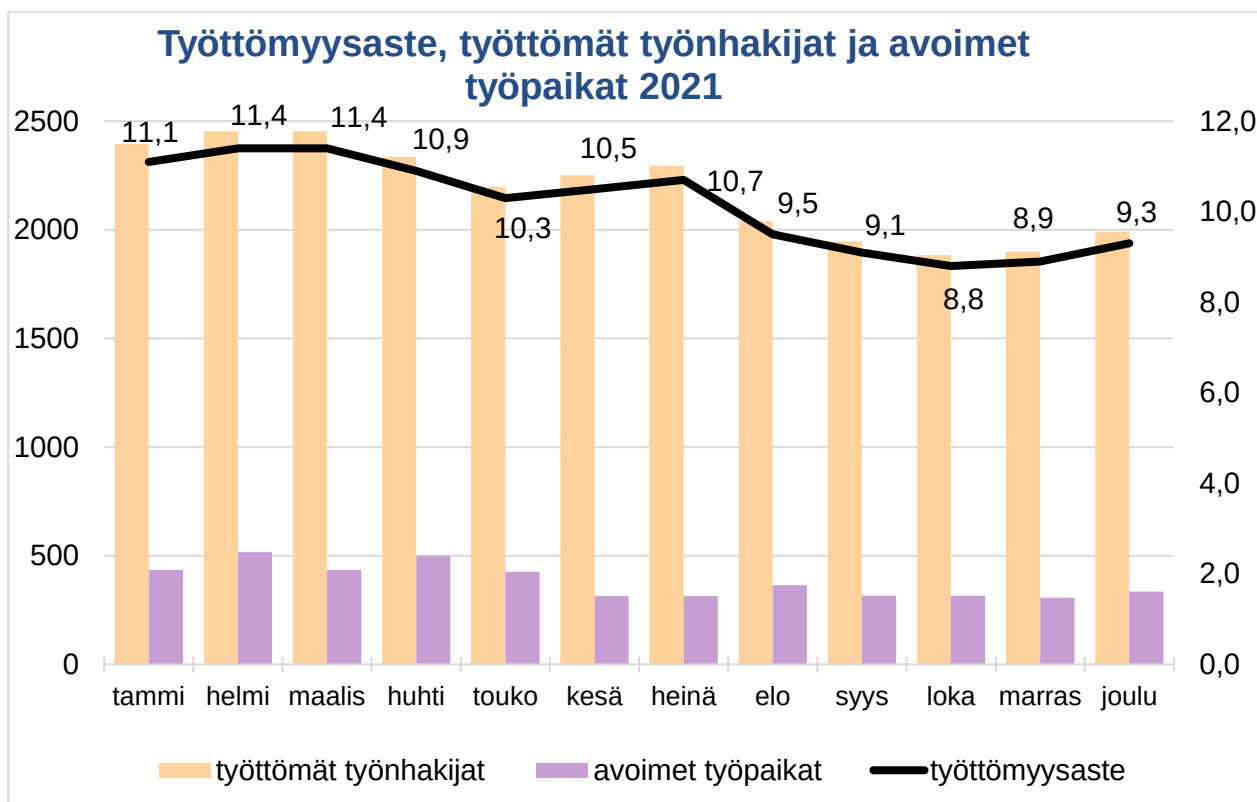

4.4.3. Vuokra- ja asumisoikeusasuntotilanne

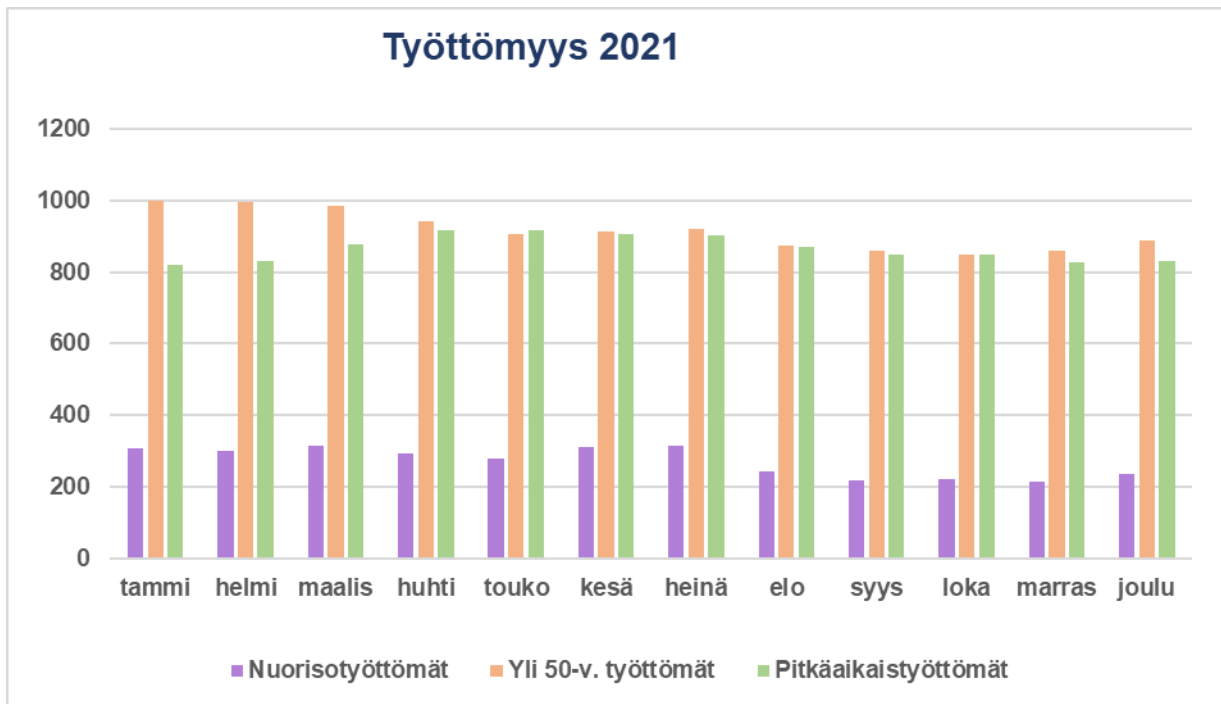
Vuonna 2020 Lohjalla omistusasunnossa asui 70,6 % asuntokunnista, vuokra-asunnossa 26,6 % ja asumisoikeusasunnossa 1,4 %. Uudellamaalla vuokra-asunnossa asuvien asuntokuntien osuus on noin 41 % ja koko maassa noin 34 %. Asumisoikeusasunnossa asuvien asuntokuntien osuus Lohjalla on viime vuosina pysynyt lähes muuttumattomana.

4.5. Työllisyys ja elinkeinot

Lohjan työttömyysaste vaihteli vuoden 2021 aikana 8,8 – 11,4 prosentin välillä. Työttömien työnhakijoiden määrä noudatteli vuoden aikana samaa jaksovaihtelua työttömyysasteen kehityksen kanssa. Vuoden lopussa työttömiä työnhakijoita oli 1991, mikä on 528 henkilöä vähemmän kuin edellisenä vuonna. Avointen työpaikkojen määrä oli vuoden 2021 aikana suurimmillaan huhtikuussa, jolloin avoinna oli 500 työpaikkaa.

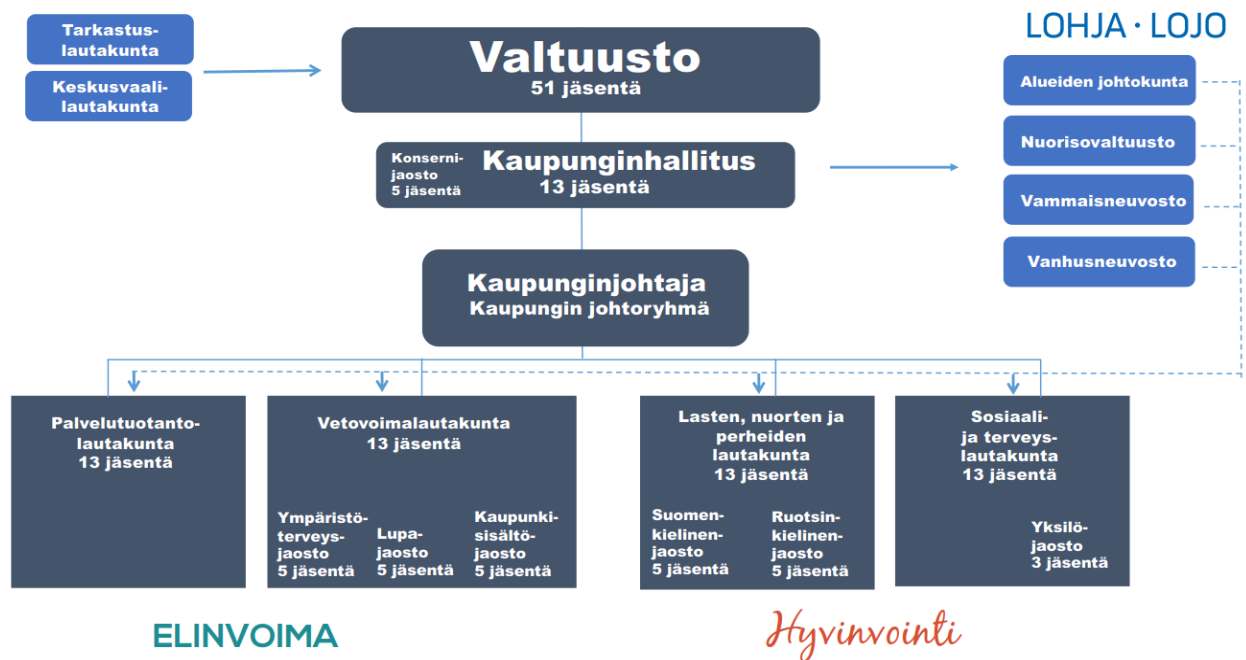

Tilastokeskuksen analyysin mukaan nuorten työttömyyden kausivaihtelu johtuu osaltaan siitä, että oppilaitoksista valmistuvat nuoret alkavat jo aikaisin keväällä hakea ensimmäistä valmistumisen jälkeistä työpaikkaansa tai toissijaisesti mitä tahansa kesätyötä. Opintojaan yhä jatkavat nuoret alkavat viimeistään maaliskuussa etsiä kesätöitä rahoittaakseen opintonsa ja opiskelijaelämänsä. Tällä tavalla siis suuri joukko nuoria tulee samanaikaisesti työmarkkinoille. Yleensä runsaan nuorisotyöttömyyden jakso alkaa huhtikuussa ja jatkuu kesäkuun puolelle. Lohjalla vuonna 2021 nuorisotyöttömyys oli kesä-, heinäkuussa. Pitkäaikaistyöttömien määrä oli suurimmillaan huhti-, toukokuussa ja yli 50-vuotiaiden määrä oli suurimmillaan tammi-, helmi-, maaliskuussa.

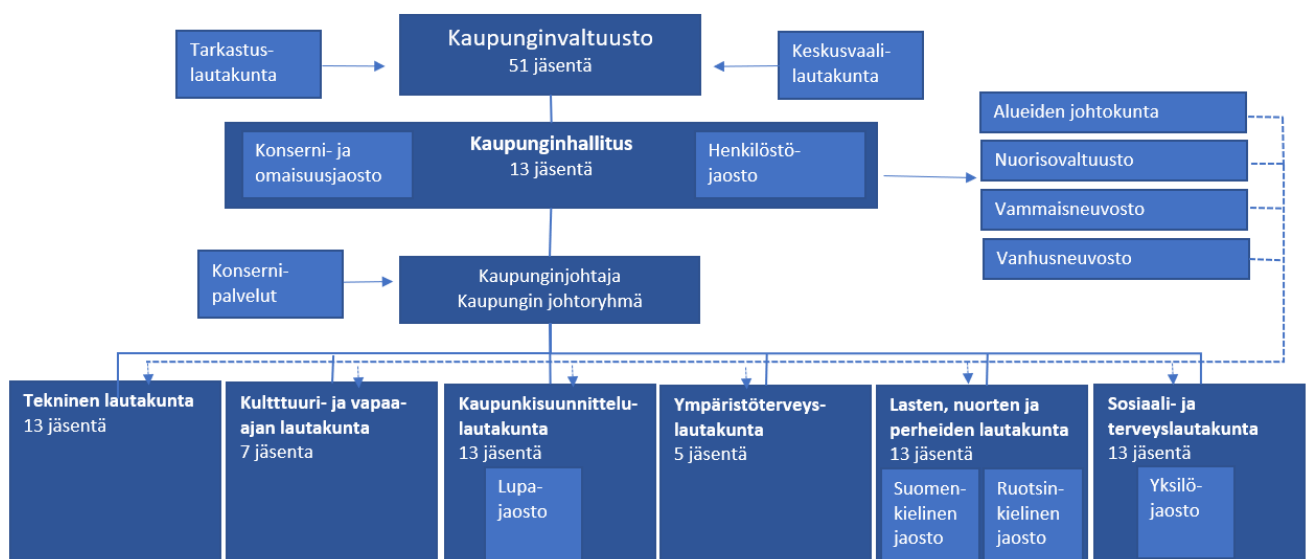
5. Kaupungin hallinto

5.1. Organisaatio

Lohjan kaupungin organisaatio 31.7.2021 saakka

Lohjan kaupungin organisaatio 1.8.2021 alkaen:

5.2. Toimielimien poliittinen jakauma ja puheenjohtajat

Vuoden 2021 lopussa Lohjan kaupunginvaltuuston kokoonpano oli seuraavanlainen:

Kokoomus 11
 SDP 11
 Perussuomalaiset 8
 Vihreät 6
 Meidän Lohja 4
 Keskusta 4
 Vasemmistoliitto 4
 Kristillisdemokraatit 2
 RKP 1

Kaupunginhallituksen 13 paikkaa jakautuivat seuraavasti: Kokoomus 3, SDP 3, Perussuomalaiset 2, Vihreät 2, Keskusta 1, Vasemmistoliitto 1 ja Meidän Lohja 1.

Valtuuston puheenjohtajana toimi Joona Räsänen (SDP) ja hallituksen puheenjohtajana Pekka Luoma (KOK). Tilinpäätöskertomuksen liiteosaan sisältyy yhteenveto eri toimielinten kokoonpanosta.

5.3. Lohjan kaupungin henkilökunta

	31.12.2021
Kaupunginhallitus	3
Konsernihallinto	97
Tekninen toimi	362
Kaupunkisuunnittelu	71
Kulttuuri- ja vapaa-aikapalvelut	263
Ympäristöterveyspalvelut	7
Lasten, nuorten ja perheiden palvelualue	1 417
Työikäisten palvelualue	281
Ikääntyneiden palvelualue	551
	3 052

Taulukko. Lohjan kaupungin henkilökunta 31.12.2021

31.12.2021 tilanteessa Lohjan kaupungin palveluksessa työskenteli 3 052 henkilöä eli 20 henkilöä vähemmän kuin vastaavana ajankohtana vuonna 2020. Otantahetkellä vakinaisessa palvelussuhteessa oli 24 henkilöä vähemmän kuin vuonna 2020.

Henkilöstön keski-ikä oli viime vuoden lopussa 46,2 vuotta. Se on hieman korkeampi kuin vuonna 2020 (45,9 vuotta).

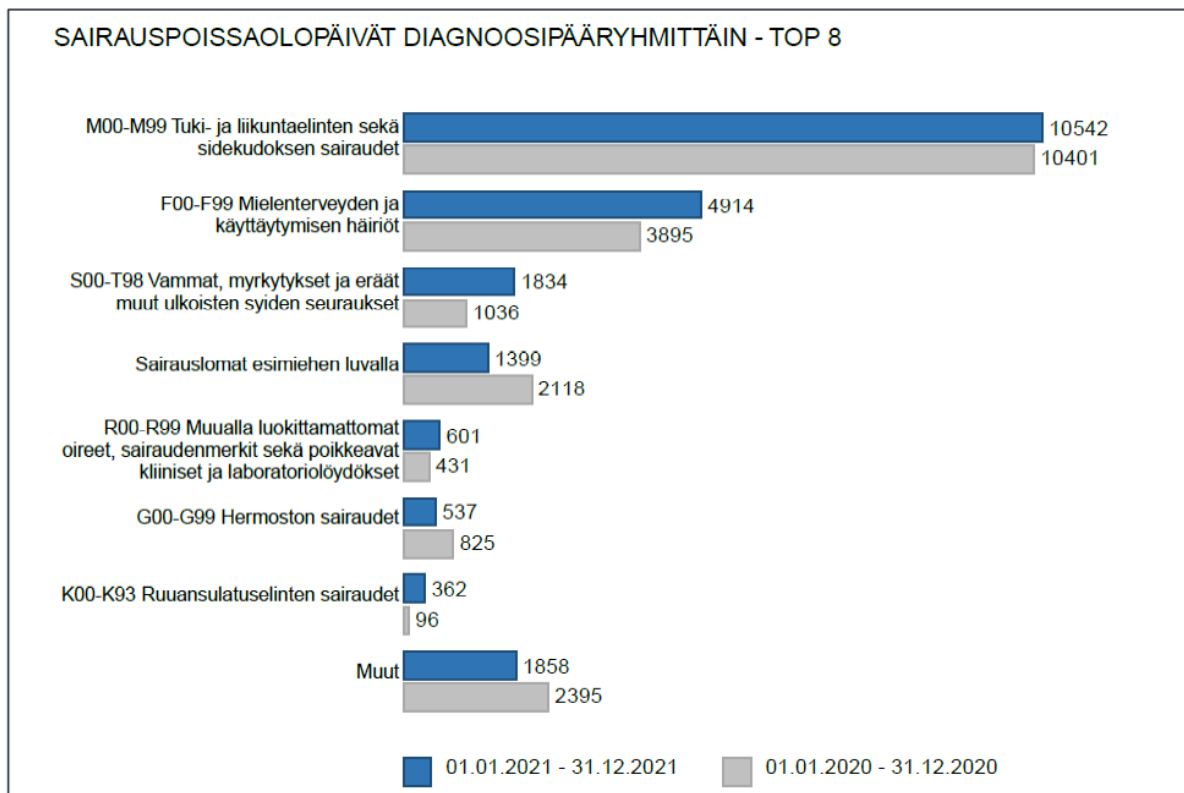
Kokoaikaeläkkeelle vuonna 2021 jäi 36 henkilöä.

Vuonna 2021 henkilöstön sairauspoissaolopäiviä oli 17,71 päivää per henkilö. Sairauspoissaolopäivien lukumäärä on suurempi kuin vuonna 2020, jolloin vastaava luku oli 15,8.

Yleisimmin sairauspoissaolojen syynä olivat tuki- ja liikuntaelinsairaudet.

Toteutuneet henkilöstökulut vuonna 2021 olivat 133,5 milj. euroa. Vuoteen 2020 nähden henkilöstökulut kasvoivat 4,9 milj. euroa (3,8 %). Vertailevuuteen vaikuttaa vuonna 2021 toteutetut lomautukset. Henkilöstökulut alittivat muutetun talousarvion noin 2,4 milj. eurolla. Ikääntyneiden palveluissa henkilöstövajetta jouduttiin korvaamaan palvelujen ostoilla. Työvoiman vuokraukseen käytettiin noin 208 000 euroa.

Talouden tasapainottamisohjelmassa asetettiin henkilöstöön kohdistuvia useita talouden tasapainottamistoimenpiteitä valtuustokaudelle 2019–2024. Vuoden 2021 osalta toimenpiteiden toteutumista on tarkemmin analysoitu lautakuntien osioissa.

6. Alueellinen yhteistyö

6.1. Seutuyhteistyö

Vuonna 2021 matkailun seutuyhteistyönä jatkettiin EU Central Baltic Interreg -hankkeen Rural Lifestyle toimenpiteitä. Hanke tehdään yhteistyössä Viron, Latvian, Ahvenanmaan, Ruotsin ja Helsingin Yliopiston Ruralia Instituutin kanssa. Hankeaika on 1.7.2020-31.11.2022. South Coast Bikepacking Trail -pyörämatkailuhankkeen reitti valmistui, ja se lanseerattiin yhdessä Raaseporin, Helsingin, Porvoon, Inkoon, Siuntion, Vihdin, Kirkkonummen, Vantaan, Sipoon, Pyhtään, Kouvolan ja Kotkan kanssa sekä laadittiin yhteistyön jatkosuunnitelma reitin ylläpitämiseksi ja markkinoimiseksi. Lohjan kaupunki toimii aktiivisena partnerina Uudenmaan alueen matkailun hiilineutraalisuuden kehittämiseksi haetussa hankkeessa sen hakuvaiheesta toteutukseen. Hankkeen nimi on Carbon Neutral Experience. Hanke tehdään yhteistyössä 15 Uudenmaan alueen kunnan kanssa ja hanketta hallinnoi Novago Yrityskehitys Oy. Hankeaika on 08/2021- 08/2023. Lohja hyväksyttiin mukaan Visit Finlandin Sustainable Travel Finland (STF) -ohjelmaan tarkoituksenaan kehittää Lohjan alueen matkailua valtakunnallisen matkailun kestävä ohjelman mukaisesti ja yhteistyössä STF- verkoston kanssa.

Yhteistyötä Uudenmaan kuntien kanssa tehtiin matkailutuotteiden saavutettavuuden parantamiseksi jatkaen aiempaa Digitähti-hankkeen luomaa verkostoa Bookingpoint-verkkokaupan kautta ja varmistaen Lohjan näkyvyyden Bookingpointissa. Matkailu aloitti partnerina Interkontti ry:n Ukke -rahoitteisessa Meno-Paluu Uudellemaalle -hankkeessa kehittäen alueen kulttuuri-matkailua ja kylien tarjontaa. Matkailu on yhteistyössä Visit Finlandin Helsinki -suuralueessa ja kulttuurimatkailun kehittämisryhmässä, ja matkailupäällikkö toimi Länsi-Uudenmaan matkailun edustajana Visit Finlandin alueasiantuntijaverkostossa. Matkailupäällikkö toimi puheenjohtajana Uudenmaan liiton matkailuasiantuntijaryhmässä 2021 ja puheenjohtajana Novago Yrityskehitys Oy:n Welcome -hankkeiden 1 ja 2 ohjausryhmissä.

6.2. Novago yrityskehitys vuonna 2021

Novago toteutti strategiaansa digitalisaation tuomien mahdollisuuksien hyödyntämisessä sekä henkilökunnan koulutuksissa, asiakkaille tarjottavissa koulutuksissa ja muussa neuvonnassa, sekä itse asiakastapaamisten ja koulutusten toteutuksessa. Novago esitti ELY:lle ja Uudenmaan liitolle useita rahoitushakua, joista kaikki hyväksyttiin. Tästä syystä johtuen Novagolle kertyi ennätysmäärä ulkoisen rahoituksen turvin toteutettavia yrityspalveluita. Merkittävimmät rahoituslähteet vuoden 2021 aikana ovat olleet UKKE ja REACT-EU (ESR ja EAKR-rahoitusta).

Korona-tilanteesta huolimatta tai ehkä sen takia, uusyritysneuvonta on ollut yhtä ennätyksellisen vilkasta kuin edellisvuosi. Uusyritysneuvonnassa kävi vuoden 2021 aikana 288 uutta asiakasta, joiden kanssa henkilökohtaisia tapaamisia kertyi 621 kappaletta. Vuoden aikana perustettiin uusyritysneuvonnan avulla 185 yritystä. Koko Novagon toiminta-alueella uusia yrityksiä perustettiin yhteensä 668 kappaletta, joista lähes 30 % hyödynsi uusyritysneuvonnan palveluita. Uusyritysneuvonnan asiakasmäärät kasvoivat noin 3 % vuoden takaiseen verrattuna. Yrityksiä perustettiin vuonna 2021 saman verran uusyritysneuvonnan kautta kuin edellisenä vuonna. Asiakastapaamisissa kasvua havaittiin 9 %.

Vuoden 2021 aikana laadittiin Startti Plus 2.0 -palvelun kautta 25 myynnin ja markkinoinnin kehittämissuunnitelmaa uusille starttirahan saaneille yrittäjille. Muutosta edelliseen vuoteen verrattuna oli huikeat 175 %. Jatkoneuvontoja toteutettiin yhteensä 38 kpl. Startti Plus -palvelu koostui ensineuvonnasta sekä asiakkaan vapaavalintaisesta 1-4 jatkoneuvontatapaamisesta.

Toimivien yritysten kehittämispalvelut keskittyvät yritykset pitkän aikajänteen strategisiin valintoihin, toiminnan tehostamiseen ja organisointiin, talouden hallintaan sekä tarvittavien investointien rahoitukseen. Kehittämispalvelut koostuvat yritysanalyysistä, ja sen perusteella yritykselle laadittavista kehittämis-, kasvu- ja toteuttamissuunnitelmista. Huomioitavaa on, että ikääntyneiden, yritystoiminnasta luopuvien yrittäjien, määrä on kasvussa. Novagon toiminta-alueella on lähivuosina satoja yrittäjiä, jotka joko lopettavat, myyvät tai etsivät perhepiiristä yritystoiminnan jatkajan. Tämä asettaa haasteen jatkajien tarvitsemien palveluiden tarjonnalle ja niiden edelleen kehittämiselle.

Vuoden 2021 aikana myös uusyritysneuvonta otettiin enenevässä määrin mukaan omistajanvaihdostyöhön. Mm. Juha Tall piti 7 viikon (kerran viikossa) aikana Teamsin kautta koulutusta, jossa käsiteltiin omistajanvaihdoksia ja miten kehitysyritys voisi toimia välikätenä ja neuvonantajana niin yrityksen ostajalle kuin myyjälle.

Suomen Yrittäjät ja SUK aloittivat vuoden 2021 aikana yhteistyön, jonka tarkoituksena on saada uusyrityskeskuksista matalan kynnyksen OV-palveluita tarjoava verkosto. Novago seuraa tilannetta ja pyrkii mahdollisuuksiensa rajoissa ottamaan palvelun käyttöönsä.

Yritysneuvontaan on saatu tukea myös ulkopuolisen rahoituksen avulla. Palveluille yhteensä vuodelle 2021 budjetoidut saamiset ovat noin 566 000 euroa. Pääasiassa näillä ulkopuolista rahoitusta saaneilla palveluilla Novagon neuvojat ovat pystyneet laajentamaan palvelutarjontaansa alueen yrityksille. Esimerkkejä tällaisista palveluista ovat RECOIN, reNew Work ja Welcome -palvelut sekä uutena 15 kunnan alueella palveluja tarjoava Carbon Neutral Experience.

Recoin

Kaksivuotinen Recoin –yrityspalvelu käynnistyi lokakuussa 2019, ja sen toteuttamiseen osallistuivat Novago Yrityskehitys Oy, Keski-Uudenmaan kehittämisskeskus Oy Keuke ja Itä – Uudenmaan kehitysyritys Posintra Oy. Palvelun tavoitteena oli parantaa Länsi-Uudenmaan pk-yrityksien innovointivalmiuksia ja –kyvykkyyksiä sekä tulevaisuuden tutkijatapaamisissa ja työryhmissä kerättyjen megatrendien ennakointitietojen perusteella avata niiden tarjoamia uusia liiketoimintamahdollisuuksia ja auttaa yrityksiä suuntaamaan liiketoiminta – ja tuotekehityspanoksensa oikeille tuote- ja markkina-alueille. Palvelu päättyi joulukuussa 2021.

reNew Work

Novago käynnisti syksyllä 2020 HR-palveluita tarjoavan toiminnan, jonka tarkoituksena oli vastata useiden yritysten toiminnan lopettamiseen, koronan aiheuttamaan työttömyyden kasvuun ja erityisesti alueen lomautettujen suureen määrään.

Welcome–matkailun yhteistyöhanke Länsi-Uudellamaalla

Vuonna 2021, Welcome-hanke järjesti kaksi maksutonta koulutustilaisuutta Länsi-Uudenmaan matkailuyrityksille ulkopuolisilla valmentajilla. Nämä olivat molemmat ruotsiksi, koska alueen matkailuyrittäjät olivat sellaisten perään kysyneet. Welcome-hanke loppui 16.4.2021.

Welcome II - matkailun kehittämishanke Länsi-Uudellamaalla

Novago haki ja sai rahoitusta Uudenmaan ELY-keskuksen maaseuturahastosta uuteen projektiin, Welcome II –matkailun kehittämishanke Länsi-Uudellamaalla, joka alkoi heti Welcomen loputtua. Uuden palvelun tarkoitus on jatkaa Länsi-Uudenmaan matkailuyritysten kehittämistä.

Carbon Neutral Experience — Uudenmaan matkailusektorin matka kohti hiilineutraaliutta

Carbon Neutral Experience toteuttaa palveluita ja konkreettisia toimintamalleja, jotka auttavat matkailuyrityksiä kehittämään liiketoimintaansa kestävämmäksi ja vastuullisemmaksi edistään samalla sekä Suomen että Uudenmaan hiilineutraalisuustavoitteita. Hanketta rahoittaa Uudenmaan liitto ja toimenpiteitä koordinoi Novago Yrityskehitys Oy. Projekti ja sen palvelut toteutetaan aikavälillä 1.8.2021 – 31.7.2023.

CEGO, Circular Economy Goes East and West

Hiilineutraalius ja kiertotalouden mukaiset ratkaisut ovat keskeisiä tavoitteita niin Euroopan Unionin kuin Suomen ja sen maakuntien elinkeinopoliittisessa kehitystyössä. Circular Economy Goes East and West -palvelu pyrkiikin edesauttamaan kiertotalouden systeemistä muutosta Uudenmaan alueella laaja-alaisen yhteiskehittämisen, yhteistyön ja puolueettoman koordinoinnin keinoin. Hanketta koordinoi Laurea-ammattikorkeakoulu. Hankkeen muina toteuttajina ovat kehitysyhtiöt Posintra, Keuke ja Novago.

Yritysapu – Företagshjälp

Yritysapu-palvelu tarjosi yrityksille ennaltaehkäisevää apua koronaepidemiasta aiheutuvien haasteiden hallintaan sekä auttoi mm. eri koronalle kärsiville yrityksiä tukien haussa. Palvelu toteutettiin kolmen uusmaalaisen kehitysyhtiön Posintran, Keuken ja Novagon sekä Uudenmaan TE-toimiston yhteistyössä. Rahoitus on saatu Uudenmaan kriisirahoituksesta ja palveluaika oli kokonaisuudessaan 15.5.2020-31.5.2021.

Luotsi - luotsaa yrityksiä koronakriisistä elpymiseen

Luotsi-palvelussa etsittiin yhdessä yrittäjän kanssa yritykselle taloudellista kasvua uudistamalla yrityksen liiketoimintaa kilpailukyvyyn edistämiseksi. Kohderyhmänä luovien alojen, hyvinvointi- ja liikunta-alojen sekä muiden palvelualojen mikro- ja pienyritykset painottuen naisvaltaisiin toimijoihin. Palvelun toteutusaika on 1.8.2021-31.8.2023 jonka aikana toteutetaan kaksi, noin vuoden mittaista palvelujaksoa ja yhteen jaksoon odotetaan koko alueelta yhteensä 30 yritystä mukaan (10 yritystä/kehitysyhtiö/jakso). Luotsi palvelun päätoteuttaja on Posintra, osatoteuttajia ovat Keski-Uudenmaan Kehittämiskeskus Oy Keuke ja Novago Yrityskehitys Oy.

Hiilineutraali Inkoo 2035 – Vihreän Siirtymän (VISI) - yrityspalvelu ajalla 1.5.2021-30.6.2022

Kestävän kilpailukyvyyn ja alueen vetovoimaisuuden lisäämiseksi Inkoo on myös sitoutunut Hiilineutraali Uusimaa 2030 tiekartan toteuttamiseen yhdessä alueen elinkeinoelämän kanssa. Tätä varten Inkoon kunta on suunnitellut palvelun, jossa kehitetään alueen yrityksille tarjottava ns. "vihreän siirtymän" eli VISI-palvelun. Kyseessä on kaupungin tarjoama neuvontapalvelu, jolla yrityksiä opastetaan hiilineutraaliustavoitteiden saavuttamiseen. Hiilineutraali Inkoo 2035 -palvelun toteuttaa Novago Yrityskehitys Oy yhteistyössä Inkoon kunnan, Inkoon yrittäjien, alueen maaseutuyrittäjien ja erityisasiantuntijoiden kanssa. VISI-palvelu on suunniteltu pysyväksi palvelumuodoksi, joka määritellään skaalautuvaksi muihin Länsi-Uudenmaan Hinku-kuntiin.

TUUS – Tulevaisuususkkoa ja hyvinvointia yrittäjille

TUUS – palvelu käynnistyi toukokuussa 2021 ja jatkuu toukokuun 2022 loppuun. Palvelun toteuttajina ovat Laurea ammattikorkeakoulu ja Novago Yrityskehitys Oy. Yrityspalvelun tavoitteena on kirkastaa yrityksen visio, vastata tulevaisuuden mahdollisuuksiin, sekä rakentaa polku tulevaisuuteen osallistumalla Laurea ammattikorkeakoulun räätälöityihin tulevaisuus- ja strategiatyöpajoihin, mahdollisiin maisteriopiskelijoiden lopputöinä raportoitaviin tutkimuksiin ja Novagon yrityskehityspalveluihin.

Toivo@Tee

Palvelu käynnistyi 1.4.2021. Novago on hankkeessa osatoteuttajana 20 % työpanoksella. Pää-toteuttajana on Laurea ja osatoteuttajina lisäksi Metropolia ja Putiikkiopisto Orrela. Novagon osuus painottuu lähinnä vihreän yritysneuvonnan lanseeraukseen ja siihen liittyvän materiaalin kokoamiseen, sekä hankkeesta tiedottamiseen alueen yrittäjille. Vihreä yritysneuvontamateriaali saatiin valmiiksi vuoden 2021 lopussa. Vuoden 2021 aikana palveluun ilmoittautui 14 yrittäjää. Palvelu jatkuu 31.3.2023 asti. Vuoden 2021 talousarvion tavoitteeksi asetettiin lievästi positiivinen tulos.

Omistajakunnista Lohja ja Raasepori jatkoivat leikkaustoimenpiteiden esiin nostamista. Varsinaisessa yhtiökokouksessa hallitus esitti säästötoimenpiteiden vaikutuksen Novagon toimintaan. Tämä oli tullut omistajakuntien toiveena. Siuntio ja Lohja ilmoittivat joulukuussa irtisanovansa osakassopimuksen. Tällöin kunkin toimijan vastuut päättyisivät 31.12.2023, jollei uutta osakassopimusta saada laadittua ennen sitä.

7. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestäminen

7.1. Sisäisen valvonnan organisointi ja painopisteet tilikaudella 2021

Sisäinen valvonta on osa kunnan johtamista ja hallintaa, joilla arvioidaan asetettujen tavoitteiden toteutumista, toimintaprosesseja ja niitä uhkaavia riskejä. Kuntalain 14 §:n mukaan valtuusto päättää sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeet päivitetyt ohjeet on hyväksytty kaupunginhallituksessa 22.1.2018 (§ 25). Ohjeen päivityksessä otettiin huomioon kuntalain ja hallintosäännön muutokset sekä tilintarkastajien suositukset. Sisäisen valvonnan ohjeiden lisäksi laadittiin kaupunginvaltuuston hyväksyttäväksi kuntaliiton suosituksen mukaisesti asiakirja Lohjan kaupungin ja kaupunkikonsernin sisäisen tarkastuksen ja riskienhallinnan toimeenpanosta (kh 22.1.2018 § 25).

Lohjan kaupungin ja kaupunkikonsernin sisäistä tarkastusta ja riskienhallinnan toimeenpanoa koskevassa asiakirjassa on määritelty sisäisen tarkastuksen päämäärät, tavoitteet ja niistä vastaavat tahot. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimeenpano koskee koko organisaatiota. Sisäinen valvonta on kaupunginhallituksen ja ylimmän johdon valvontaväline. Sisäisen valvonnan tarkoituksena on auttaa tutkimalla ja arvioimalla onko toimialojen ja tulosalueiden valvonta riittävää sekä tuottaa informaatiota päätöksenteon tueksi. Ensisijainen painopiste tulee olla tulevaisuuteen tähtäävissä kehittämistoimenpiteissä.

Valvonnan toimivuudesta vastaa kaupunginhallitus ja kaupunginjohtaja. Valvonnan toteuttamisvastuu on kuitenkin kaikilla tulosalueiden esimiehillä sekä myös muulla henkilöstöllä. Lautakunnat vastaavat toimialallaan sisäisen valvonnan ja riskien hallinnan järjestämisestä, toimeenpanon valvonnasta ja tuloksellisuudesta, sekä raportoivat kaupunginhallitukselle sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä (hallintosääntö § 83).

Kaupunginjohtaja sekä toimialojen ja tulosalueiden/palvelualueiden muut johtavat viranhaltijat vastaavat sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimeenpanosta ja tuloksellisuudesta toimialallaan ja tulosalueellaan, ohjeistavat alaisiaan toimintayksiköitä sekä raportoivat kaupunginhallituksen antamien ohjeiden mukaisesti.

Toimintayksiköiden/palveluyksiköiden esimiehet vastaavat yksikön riskien tunnistamisesta, arvioinnista, riskienhallinnan toimenpiteiden toteutuksesta ja toimivuudesta sekä raportoivat kaupunginhallituksen antamien ohjeiden mukaisesti.

Konsernijohto vastaa konserniyhteisöjen ohjauksesta sekä niiden sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisen ja tuloksellisuuden valvonnasta. Konserniohje hyväksyttiin kaupunginhallituksessa 8.1.2018 (§ 6).

Controller valvoo kaupungin sisäisen valvontajärjestelmän toimivuutta sisäisen tarkastuksen toimintaohjeessa hyväksytyn toimintavaltuutuksen nojalla. Controllerin työajasta on arvioitu käytettäväksi 0,7 henkilötyövuotta varsinaiseen sisäiseen tarkastukseen ja valvontaan, loput 0,3 ulkoisen valvonnan tarkastuslautakunnan sihteerin tehtäviin. Controllerin tehtäviin sisältyy myös tiedolla johtamisen kehittämistä.

Sisäisen tarkastuksen vuosisuunnitelma, joka on ohjeellinen ilman tarkkoja aikarajauksia, päivitettiin jatkumaan keväälle 2022 asti. Vuoden 2021 aikana pääpaino oli sisäiselle tarkastukselle toimeksiantoina tulleista selvityksistä. Merkittävin selvitys liittyi Intercol Oy:n kanssa tehdyihin sopimuksiin ja saamisiin. Tarkastuksen perusteella todettiin, että saatavien seurannasta

on laadittava selkeä ohjeistus, kenen vastuulla ja kenelle raportoidaan. Lisäksi suositeltiin, että hallintosääntöä tarkennetaan maksuhelpotusten ja maksusuunnitelmien osalta.

7.2. Riskienhallinta

Kaupungin riskienhallintaohjeet on hyväksytty samanaikaisesti sisäisen valvonnan ohjeiden kanssa vuonna 2018. Riskit on jaettu elinvoima ja hyvinvointi toimialoille, tunnistetut riskit on tallennettu TargetorPro -järjestelmään. Elokuussa 2021 toteutuneen organisaatiouudistuksen myötä osa elinvoiman riskeistä on siirretty konsernipalveluiden tulosalueelle.

Työturvallisuuslain mukaista riskien arviointia tehdään työyksiköitasolla työssä ilmenevien vaaratekijöiden tunnistamiseksi ja niiden merkitsevyyden arvioimiseksi sekä riskin pienentämiseksi/poistamiseksi. Tämä on osa työsuojelutoimintaa, mutta myös yksikön tuottaman palvelun turvaamista sekä toimintaan liittyvien vaaratilanteiden ennakointia.

Edellisten vuosien tapaan työterveysneuvotteluilla sekä työpaikkaselvityksillä on vaikutettu henkilöstöriskihin mm. toiminnan jatkuvuuden turvaamiseksi ja työn kuormitukseen tasaimiseksi sekä sairauspoissaolojen vähentämiseksi.

Onnettomuusriskiin on vaikutettu systemaattisemmalla, yksiköissä tapahtuvalla tapaturmatutkimalla, jossa mietitään keinot työtapaturman uusiutumisen ehkäisyyn. Tapaturmien ennaltaehkäisyyn on yritetty vaikuttaa mm. kannustamalla aktiivisesti havainnoimaan omaan työympäristöön ja ilmoittamaan poikkeamista uudella Turvallisuushavainto -alustalla.

Kaupunkitasoisia riskejä niin toiminnan kuin henkilöstönkin kannalta on arvioitu konsernipalveluiden tulosalueella ja toimialoittain. Merkittäviä riskejä (riskikerroin ≥ 15) tunnistettiin konsernipalveluiden tulosalueella seitsemän, Elinvoimatoimialalla kolme ja Hyvinvointitoimialalla kaksi. Riskit päivitetään vuosittain. Alla olevissa taulukoissa on esitetty tunnistetut merkittävimmät riskit ja niiden hallintakeinot sekä tehdyt toimenpiteet.

Riskin merkittävyys (kriittisyys toiminnan kannalta):

1=olematon, 2=pieni, 3=melko olennainen, 4=olennainen, 5=kriittinen

Riskin todennäköisyys:

1=erittäin pieni, 2=pieni, 3=keskinkertainen, 4=suuri, 5=erittäin suuri

Riskikerroin (todennäköisyys x merkittävyys):

1-8 = lievät, eivät olennaisesti toimintaan vaikuttavat riskit;

9-14 = riskialueet, jotka edellyttävät korjaavia toimenpiteitä keskipitkällä aikavälillä 1-5 v.);

15-25 = riskialueet, joiden hallinnoimiseen tulee panostaa vuoden sisällä.

Konsernipalvelut

Riskilaji	Riski ja yksilöinti	Riskikerroin	Riskin hallinta / ehkäisykeinot	Riskien ehkäisemiseksi tehdyt toimenpiteet
Henkilöstöriskit	Työn henki- nen kuormittavuus	todennäköisyys 4 merkittävyys 5 20	Omasta itsestään huolehtiminen Aktiivinen tyky-toiminta Hyvä työilmapiiri Työhyvinvointiky- selyt Varhainen tuen prosessi käytössä Oman työajan hal- linta. Toimivat perus- prosessit. Esimiestyön re- surssointi.	Esimiehille on annettu koulu- tusta työyhteisön haasteiden tunnistamiseen ja ratkaisemiseen. Työhyvinvointikysely tehdään vuosittain ja sen perusteella sovitaan kehittämistoimenpi- teet yksiköittäin. Varhaisen tuen prosessi on aktiivisessa käytössä ja niiden osalta on saavutettu hyviä tu- loksia. Hankittu taukojumppa- ja pa- lautumis- / tauotusjärjestelmä koko henkilöstön käyttöön. Keskusteltu poliittisten johta- jien kanssa toimenpiteistä il- mapiirin parantamiseksi.
Henkilöstöriskit	Tartuntataudit: Koronapande- mia	todennäköisyys 4 merkittävyys 5 20	Ajantasaiset oh- jeet ja toiminta- suunnitelmat, pandemiasuunni- telma, tiedottami- nen, työhygieni- ohjeet, suojava- rusteet, riskiryh- mään kuuluvien työntekijöiden tun- nistaminen	Päivitetään tilanteen muuttu- essa ohjeet ja toimintasuunni- telmat. Aktiivinen tiedottaminen. Riskienkartoitukset päivitetty. COVID-19-näytteenotto mata- lalla kynnyksellä sote-henki- löstölle. Suojavausteiden saatavuus sekä ohjeiden mukainen käyttö. Etätyön suosiminen ja mas- kin käyttö.

Riskilaji	Riski ja yksilöinti	Riskikerroin	Riskin hallinta / ehkäisykeinot	Riskien ehkäisemiseksi tehdyt toimenpiteet
Johtamisriskit	Asiantuntijoiden resurssien rajallisuus	todennäköisyys 4 merkittävyys 5 20	Vakanssien täyttäminen, töiden priorisointi, toimivat sijaisjärjestelyt (tarpeeksi varahenkilöitä), toimiva perehdytys, viranhaltijoiden työajan suuntaaminen kaupungin kokonaisuuden kannalta olennaisimpiin asioihin, prosessien kuvaaminen, pelisääntöjen noudattaminen.	Systemaattinen työarviointi ja työn jakaminen. Resurssien uudelleen kohdentaminen uusrekrytoinneissa. Kaikkien tehtävien kriittinen arviointi ja turhien työvaiheiden alasajo. Pelisääntöjen laatiminen niin sisäisesti kuin politiikkojenkin kanssa.
Johtamisriskit	Operatiivisen ja päätöksenteon roolien sekoittuminen (vuorovaikutus lautakuntien kanssa)	todennäköisyys 4 merkittävyys 4 16	Eettinen ohjeistus luottamushenkilöille Palvelutuotannolle järjestetään säännöllisesti teemakoulutusta. Lautakunta ei osaa rooliaan ja tekee jopa laittomia päätöksiä yli virkamiesvalmistelun. Jääviys ja valtuutettujen suora ohjeistus viranhaltijoille lautakunnan ulkopuolella. Käynnissä hallintosäännön päivitys, uusi hallintosääntö hyväksytään vuoden 2021 aikana	Tulevan uuden valtuuston osalta siirrytään lautakuntien puheenjohtajien kautta tapahtuvaan viestintään, pelisääntöjen aukikirjoittaminen. Keskustelut poliittisen johdon kanssa. Viranhaltijoiden ja luottamushenkilöiden pelisäännöt laadittu

Riskilaji	Riski ja yksilöinti	Riskikerroin	Riskin hallinta / ehkäisykeinot	Riskien ehkäisemiseksi tehdyt toimenpiteet
Juridiset riskit	Laillisuus-asiavirhe prosessissa Puutteellisesta lain-säädännön tuntemuksesta ja vaatimusten kasvusta aiheutuvat riskit omalla tehtävä-alueella	todennäköisyys 3 merkittävyys 5 15	laaturjärjestelmä ja sen noudattaminen	Sisäisen koulutuksen li-sääminen hallinnossa erityisesti. Haastavien asioiden tai hankkeiden esitarkastus lakimiehillä
Taloudelliset riskit	Korkoriskit (koko kaupunki)	todennäköisyys 3 merkittävyys 5 15	Korkosuojaus	Korkosuojaus tehty.
Taloudelliset riskit	Sote-uudistus	todennäköisyys 3 merkittävyys 5 15	Valmistaudutaan soteuudistukseen huolellisesti. Laaditaan siirtyvien henkilöiden listat tulevan kunnan kantokyky huomioiden. Hillitään sotemenojen kasvua vuosina 2021 ja 2022. Valmistaudutaan uudelleenorganisointiin myös tukipalveluiden osalta.	Laadittu talouden tasapainottamisohjelmat, joiden toteutumista seurataan. Valmistautuminen soteuudistukseen aloitettu hyvissä ajoin.

Elinvoima

Riskilaji	Riski ja yksilöinti	Riskikerroin	Riskin hallinta / ehkäisykeinot	Riskien ehkäisemiseksi tehty toimenpiteet
Johtamisriskit	Puutteellinen kommunikointi ylhäältä alas ja päinvastoin	Todennäköisyys:3 Merkittävyys:5 15	Työhyvinvointikyselyn perusteella tehtävät korjaavat toimenpiteet, esimiesten rohkeus antaa palautetta, tiedonkulun varmistaminen. Työhyvinvointitutkimus toteutettu ja tulokset jaettu työyksiköihin. Työyksiköt käyvät työpaikoillatulokset läpi. Tulokset hieman parantuneet edellisestä kyselystä	Tulevan uuden valtuuston osalta siirrytään lautakuntien puheenjohtajien kautta tapahtuvaan viestintään, pelisääntöjen auki kirjoittaminen.
Taloudelliset riskit	Korjausvelan määrä vs. investointimäärärahat	Todennäköisyys:4 Merkittävyys:5 20	Investointitaso riippuu valtuuston määrärahojen jaosta, olemassa olevan verkoston hallittavuuden parantaminen, palvelutuotantoon välittömästi liittymättömistä rakennuksista luopuminen. Vuosien 2020 ja 2021 aikana on käynnissä laajat kouluinvestointihankkeet, jonka takia joudutaan hetkellisesti alentamaan investointimäärärahaa korjausvelan alentamiseen.	Investointien ja PTS korjauksen osalta siirrytään excel-suunnittelusta ICT-pohjaisiin tietojärjestelmiin
Ympäristöriskit	Pohjaveden pilaantuminen (mm. vanhat pohjavesialueella sijaitsevat öljysäiliöt)	Todennäköisyys:4 Merkittävyys:4 16	öljysäiliöiden tarkastukset, kuntalaisten ohjeistus	Öljysäiliöiden tarkastukset, rakennusten purkamiseen liittyvä huolellinen jälkitarkastus.

Hyvinvointi

Riskilaji	Riski ja yksilöinti	Riskikerroin	Riskin hallinta / ehkäisykeinot	Riskien ehkäisemiseksi tehdyt toimenpiteet
Henkilöstöriskit	Henkilöstön saatavuus ja riittävyys	Todennäköisyys: 5 Merkittävyys: 4 20	Henkilöstön mitoitus, digitalisaation täysimääräinen hyödyntäminen, rekrytoinnin kehittäminen, henkilöstövuokraus, palkkausjärjestelmän kehittäminen, osaamisen tukeminen	Liittytty Hansel Oy:n puitesopimushankintaan terveydenhuollon henkilöstövuok- rauksen osalta. Paikallisten sopimusten neuvottelemine mm. korotetun hälytysrahan osalta. Oppisopimusta hyödynnetty mahdollisuuksien mukaan.
Johtamisriskit	Johdon liiallinen työkuorma ja siitä aiheutuva psykososiaalinen kuormitus seurauksineen	Todennäköisyys: 3 Merkittävyys: 5 15	Työnjaon kehittäminen, sovitut sijaisjärjestelmät, osaamisen vahvistaminen ja johtamisen tuki	Osaamisen lisääminen koulutuksella /mentoroinnilla toteutunut. Säännölliset kokoukset toteutuneet.

7.3. Kaupunginhallituksen kannanotto sisäisen valvonnan järjestämisestä

Lohjan kaupunginhallitus katsoo, että sisäinen valvonta on järjestetty asianmukaisesti. Lisäksi kaupunginhallitus toteaa, että sisäistä valvontaa kehitetään ja seurataan systemaattisesti.

Hallintosäännön luku 11 käsittelee kaupungin sisäisen valvonnan linjauksia. Hallintosäännön 82 § määrittelee kaupunginhallituksen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tehtävät.

Vuonna 2021 kaupunginhallitus on tiiviisti seurannut talouden toteuman kehitystä ja tehtyjä talouden päätöksiä. Tarvittaessa on palautettu asioita jatkovalmisteluun, pyydetty lisäselvityksiä tai käytetty otto-oikeutta. Kaupunginhallitus on hyväksynyt sisäisen tarkastuksen vuosisuunnitelman.

Kaupunginhallitus päätti hankkia Lohjan kaupungin tilintarkastajalta BDO Oy:ltä selvityksen Lohjan kaupungin ja Intercol Oy:n välisen sopimuksen noudattamisesta sekä kaupungin saatavien hallinnasta ja määräsi konsernihallinnon valmistelevaan kaupungin laskutus- ja perintäohjeiden päivityksen siten, että ohjeissa otetaan kantaa myös saatavien seurantaan ja maksusopimusten noudattamisen valvontaan. Paloniemessä sijaitsevien määräalojen kaupan esisopimus ja sopimus purettiin.

Kaupunginjohtajan johtajasopimus päivitettiin. Johtajasopimuksessa kaupunginjohtaja oikeutettiin käynnistämään elinvoimatoimialan johtamisjärjestelmän kehittämistoimet tarvittaessa ulkopuolista asiantuntija-apua käyttäen. Selvityksen pohjalta elinvoima-toimialan organisaatiota päätettiin muuttaa siten, että konsernipalveluista muodostettiin kaupunginjohtajan alaisuudessa oleva, toimialoista riippumaton tulosalue.

Hallintosääntö- ja organisaatiotyöryhmä nimettiin valmistelevaan sote-uudistuksen jälkeistä kaupungin organisaatiota ja hallintosääntöä sekä mahdollisia muutostarpeita niissä.

Kaupunginhallituksen henkilöstöjaosto aloitti työnsä syksyllä 2021. Henkilöstöjaosto vahvistaa henkilöstöasioihin kohdistuvaa sisäistä valvontaa.

Lohjan Liikuntakeskus Oy:lle myönnettiin 6 kuukauden vuokravapaus (n. milj, euroa) koronapandemian aiheuttaman tuottojen vähenemisen vuoksi.

Lohjan Asuntomessujen loppuraportti merkittiin tiedoksi.

Controller on perehdyttänyt toimialojen johdon sisäisen valvonnan ja riskien hallinnan suunnitelmaan. Toimialoilla on täsmennetty palvelukohtaista sisäisen valvonnan prosessia.

Organisaatiouudistukseen ja riskienhallintaan liittyen vuonna 2021 muutettiin kaupunginlakimiehen virka hallintojohtajan viraksi. Hallintolakimiehen virka säilyi ennallaan. Hallintolakimiehen tehtävänkuvassa korostuvat aikaisempaa enemmän yksityisoikeudelliset asiat, sopimusjuridiikan osaaminen sekä esimiesten juridinen tukeminen. Tämä vahvisti osaltaan riskienhallintaa ja sisäistä valvontaa valmistelun oikeudellisen laadun parantamisen kautta.

Tietosuojatyötä vuoden aikana haastoivat henkilövaihdokset ja tehtävään varatut resurssit. Koulutuksia tietosuojasta pidettiin koko henkilökunnalle. Tiedonhallintasuunnitelma on laadittu ja tietosuojaselosteita päivitetty ja lisätty.

7.4. Kunnan ja sen intressitahoihin kuuluvien väliset liiketoimet

Lohjan kaupungilla ei ole ollut merkittäviä liiketoimia intressitahoihin kuuluvien kanssa vuonna 2021.

Intressitahojen väliset olennaiset ja ei-tavanomaiset liiketoimet

Kaupunginjohtajan kanssa on vuonna 2015 solmittu kuntalain mukainen johtajasopimus, jossa on sovittu kuuden kuukauden palkan suuruudesta erokorvauksesta.

Kaupunginjohtaja on valittu Lohjan kaupungin osaomistaman Turun Tunnin Juna Oy:n hallituksen jäseneksi ja on toiminut vuonna 2021 hallituksessa.

Tiedossa ei ole muiden intressitahojen kanssa (kunnanhallituksen jäsenet ja varajäsenet, kunnan muiden toimielinten puheenjohtajat ja varapuheenjohtajat sekä johtavat viranhaltijat) olleita olennaisia, tavanomaisesta poikkeavia liiketoimia ja sitoumuksia.

Kunnan sekä sen tytär- ja osakkuusyhtiöiden väliset liiketoimet

Vuonna 2021 Loher/Lohjan Biolämpö Oy myi CO₂ päästöoikeuksia 30.000 tn, hintaan 2.416.500 euroa. Lohjan Biolämpö Oy:lle on myönnetty päästökauppaudelle 2021-2030 maksuttomia päästöoikeuksia 16.494 tn CO₂. Käyttämättömiä päästöoikeuksia 31.12.2021 oli jäljellä 31.371 tn CO₂, joiden arvo 31.12.2021 on 2.497.445 euroa.

Tiedossa ei ole muita olleita olennaisia, tavanomaisesta poikkeavia liiketoimia ja sitoumuksia.

7.5. Muut ei-taloudelliset asiat

Kirjanpitolain 3a luvun mukaisesti tilinpäätöksessä tulee antaa tiedot siitä, miten kunta huolehtii korruption ja lahjonnan torjunnasta sekä ihmisoikeusasioista. Tiedot annetaan siinä laajuudessa kuin se on tarpeen kirjanpitovelvollisen toiminnan vaikutusten ymmärtämiseksi.

Lohjan kaupungilla ei ole tiedossa sisäpiirikauppoja, joissa kaupunki olisi mukana, eikä myöskään ihmisoikeusrikkomuksista. Kaupunginhallitus hyväksyi vuonna 2017 ohjeen vieraanvaraisuudesta, eduista ja lahjoista (kh 16.10.2017 § 306).

7.6. Keskeneräiset riita-asiat

Lohjan kaupunginkirjaston entinen kirjatoimittaja vaati käräjäoikeudessa Lohjan kaupungilta kirjatoimitusten laskutuksen perusteella viivästyskorkoja ja perintäkuluja 19.557,27 euron arvosta sekä oikeudenkäyntikulut. Käräjäoikeus hylkäsi kantajan vaatimukset helmikuussa 2021 ja velvoitti kirjatoimittajan korvaamaan kaupungin oikeudenkäyntikulut. Kantaja on ilmoittanut tyytymättömyyttä tuomioon.

Saukkolan keskustan tieurakan urakoitsija vaatii lisä- ja muutostöiden perusteella käräjäoikeudessa Lohjan kaupungilta 83 396 euroa sekä oikeudenkäyntikulut. Valmisteluistunto asiassa on pidetty maaliskuussa 2021.

8. Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus

8.1. Tilikauden tuloksen muodostuminen

Lohjan kaupungin tulos muodostui 16,5 milj. euroa ylijäämäiseksi. Tulos parani vuoden 2020 tuloksesta 2,1 milj. euroa ja verrattuna alkuperäiseen 2021 vuoden talousarvioon tulos parani lähes 22 milj. euroa.

Ulkoisia toimintatuottoja kertyi 62,3 milj. euroa, joka on 14,4 milj. euroa ja 30,1 % enemmän kuin vuonna 2020. Kasvua selittävät STM:n Covid-19 avustukset, joilla kompensoitiin koronan testaus-, jäljitys-, rokotus- ja hoitokustannuksia noin 8,7 milj. euroa, lasten, nuorten ja perheiden palvelualueen saamat harkinnanvaraiset avustukset 3,2 milj. euroa sekä pysyvien vastaavien myyntivoitto 4,7 milj. euroa. Tuloja vähensivät edelleen koronapandemian aiheuttamat liikunta- ja kulttuuritoimen palvelujen sulkutoimet.

Ulkoisia toimintakuluja kertyi 316,5 milj. euroa, 15,7 milj. euroa ja 5,2 % enemmän kuin vuonna 2020. Toimintakulujen kasvua selittävät edellä mainitut koronan testaus-, jäljitys- ja rokotuskulut sekä oppimisen tuen lisäpanostukset, joihin saatiin valtionavustuksia. Koronakustannuksia syntyi yhteensä 6,9 milj. euroa. Erikoissairaanhoidon kustannukset toteutuivat 91,6 %:sti ja jäivät lähes 5,9 milj. euroa alle arvioidun.

Verorahoitusta yhteensä kertyi 206,9 milj. euroa, 4,9 prosenttia enemmän kuin vuonna 2020. Verorahoitus ylitti talousarviossa oletetun 9,4 milj. eurolla. Valtionosuudet jäivät noin milj. euroa alle arvioidun.

Lisämääräraha myönnettiin lasten, nuorten ja perheiden lautakunnalle lastensuojelun henkilöstötilanteen parantamiseen 230 000 euroa. Lohjan Liikuntakeskukselle myönnettiin 6 kuukauden vuokravapaus, joka heikensi elinvoiman toimintakatetta noin milj. euroa. Tämän lisäksi talousarviota muutettiin kaksi kertaa vuoden aikana: Lasten, nuorten ja perheiden lautakunnan toimintatuottoihin ja -kuluihin lisättiin saadut harkinnanvaraiset tuet avustukset, yhteensä 3,4 milj. euroa, toimintakatteen säilyessä ennallaan. Toimistohenkilöstön siirrettyä toimialoille tehtiin talousarvioon kustannusneutraali muutos, jolla henkilöstökulut siirrettiin toimialojen talousarvioihin ja sisäisiä toimisto- ja asiantuntijapalveluiden myyntituottoja vähennettiin vastaavalla summalla.

Toimintatuotot kasvoivat verrattuna edelliseen vuoteen verrattuna n. 12,4 milj. euroa (+12,1 %) ja toimintakulujen kasvoivat 13,7 milj. euroa (+3,9 %). Toimintakate kasvoi edellisestä vuodesta 0,6 %. Kun yhteenlasketut verotulot ja valtionosuudet kasvoivat 0,09 %, pieneni vuosikate rahoituserien jälkeen 4,3 % edellisestä vuodesta.

Alla olevissa kappaleissa toimintatuottojen ja toimintakulujen osalta vertailu tehdään vuoden 2020 tilinpäätökseen.

Toimintatuotoissa myyntituotot laskivat 5,3 % johtuen sisäisten toimisto- ja asiantuntijapalveluiden myynnin vähenemisestä toimistohenkilöstön siirryttyä toimialoille. Maksutuotot kasvoivat 6,0 %, joka pääosin johtui hammastutkimus- ja hoitomaksujen, laitoshoitomaksujen, hoivapalvelumaksujen, pysäköintimaksujen ja muiden maksutuottojen tuloarvioiden ylittymisestä. Tuet ja avustukset kasvoivat 172 %, erityisesti korona-avustusten johdosta. Muissa tuotoissa pysyvien vastaavien voitot nostivat muiden toimintatuottojen kasvun 10,4 %:iin.

Henkilöstökulut nousivat 3,9 % verrattuna vuoden 2020 tilinpäätökseen. Palkat nousivat 4,0 % verrattuna edellisen vuoden tilinpäätökseen. Henkilöstösivukulut kasvoivat 3,1 % eläkekulujen noustessa 0,6 % ja muiden henkilöstösivukulujen kasvaessa 17,9 % verrattuna vuoden 2020 tilinpäätökseen. Henkilöstökulut eivät ole suoraan verrannollisia vuoden 2020 tilinpäätökseen johtuen vuonna 2020 toteutetuista lomautuksista.

Palvelujen ostot kasvoivat 4,1 %. Ilman koronasta aiheutuneita palveluiden ostoja kasvu olisi 0,6 %. Erikoissairaanhoidon kustannukset alittuivat 8,4 %:lla. Asiakastarpeen kasvu lisäsi kustannuksia lastensuojelussa, vammaispalveluissa ja ikääntyneiden palveluissa.

Materiaalien hankinnat nousivat 5,6 %, mikä pääosin johtui hoitotarvikkeiden tarpeen kasvusta ja oppivelvollisuuden laajennukseen liittyvistä materiaalihankinnoista.

Avustukset kasvoivat yhteensä 2,5 % johtuen mm. työmarkkinatuen kuntaosuuden kasvusta. Muut kulut kasvoivat 2,6 % vuodesta 2020 johtuen sisäisten vuokrakulujen noususta Laurentius-talon ja Ojamonharjun yhtenäiskoulun valmistuttua.

Toimielimittäin tarkasteltuna toimintakatteet verrattuna muutettuun talousarvioon ovat seuraavat:

Toimielin	Muutettu Ta2021	Tp2021	tot-%
Yleinen luottamushenkilöhallinto	-2 009 252	-1 784 130	88,8
Keskusvaalilautakunta	-246 573	-199 364	80,9
Tarkastuslautakunta	-77 928	-61 790	79,3
Konsernipalvelut	-8 651 912	-9 316 052	107,7
Tekninen lautakunta (Palvelutuotantolautakunta, pl. konsernihallinto ja operatiiviset hallintopalvelut)	13 766 151	16 554 774	120,3
Kaupunkisuunnittelulautakunta	-2 560 640	-2 060 235	80,5
Ympäristöterveyslautakunta	-498 152	-428 422	86,0
Kulttuuri- ja vapaa-ajan lautakunta	-13 804 440	-13 630 645	98,7
Lasten, nuorten ja perheiden lautakunta	-105 403 290	-105 257 556	99,9
Sosiaali- ja terveyslautakunta	-149 023 110	-142 376 865	95,5

Kunnallisveron tuotto nousi edellisvuoden kunnallisveron tuotosta 2,9 %, yhteisöveron tuotto nousi 64,6 % ja kiinteistöveron tuotto nousi 9,2 %. Tuloveroprosentti oli 20,50 % vuonna 2020. Kiinteistöveroprosentit olivat; yleinen kiinteistöveroprosentti 1,03 %, vakituiseen asumiseen käytetyn rakennuksen veroprosentti 0,45 %, muuhun kuin vakituiseen asumiseen käytetyn rakennuksen veroprosentti 1,05 % sekä rakentamattoman rakennuspaikan veroprosentti 4,5 %. Valtionosuudet laskivat 10,6 %.

Lohjan kaupungin vuosikatteen muodostui 32,2 milj. euroa, joka oli 701 euroa asukasta kohden ja 8,0 % toimintatuottojen, verotulojen ja valtionosuuksien yhteismäärästä. Edellisen vuoden vuosikate oli 33,7 milj. euroa, joten asukasta kohden laskettuna vuosikate heikkeni edellisestä vuodesta 33 euroa asukasta kohden.

Kaupunginvaltuuston hyväksymän poistosuunnitelman mukaiset poistot olivat 15,8 milj. euroa. Poistojen määrä laski 3,6 milj. euroa verrattuna vuoden 2020 tilinpäätökseen. Poistomäärän merkittävään laskuun vaikutti vuonna 2020 tehty Ojamon koulun purkamisen kertapoisto. Poistojen jälkeen muodostui tilikauden tulos 16,5 milj. euroa ylijäämäiseksi.

Vesi- ja viemärilaitos sisältyy kaupungin tilinpäätöksen lukuihin. Vesi- ja viemärlaitoksesta kuitenkin esitetään liitetietoina erikseen vesihuoltolain 20 §:n mukainen eriytetty tilinpäätös.

Lohjan kaupungin talouden tasapaino parani vuoden 2021 aikana, kaupunki kasvatti puskuria Sote- ja pelastustoimen uudistuksen rahoitusmallin tuomiin haasteisiin.

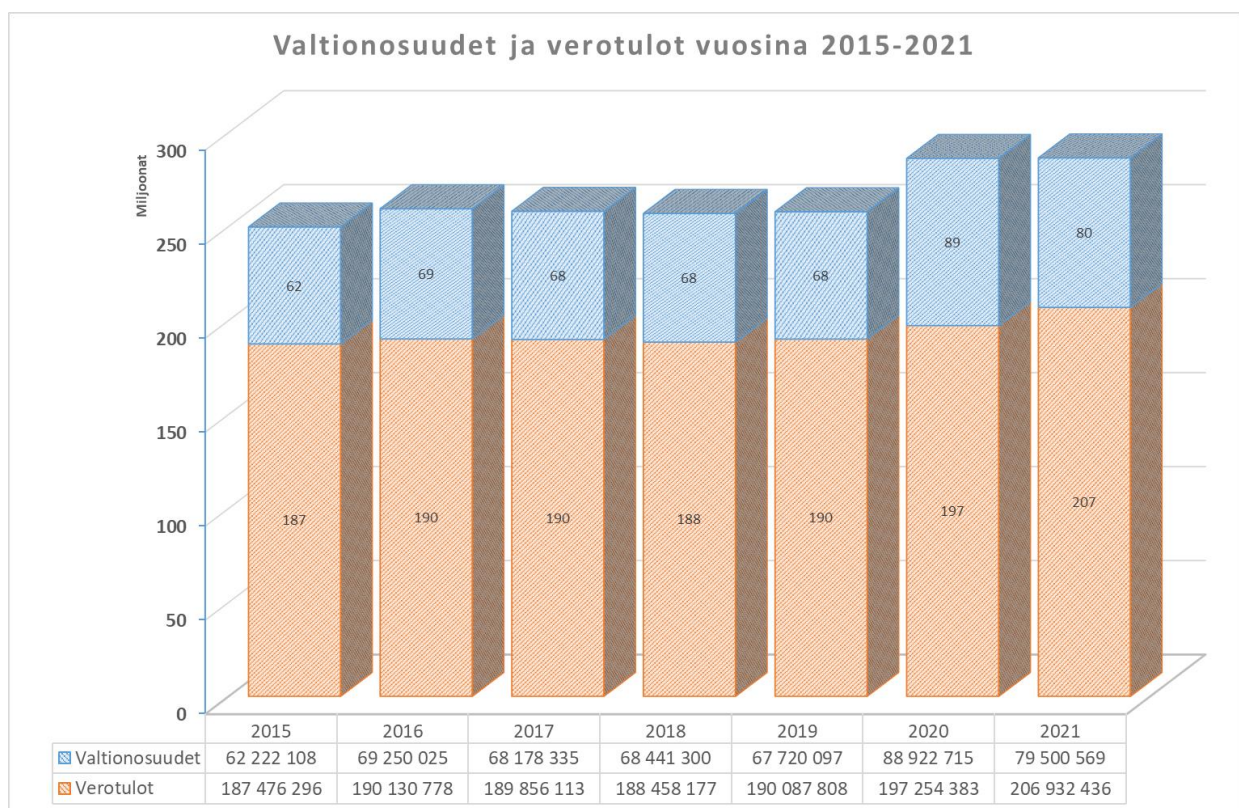
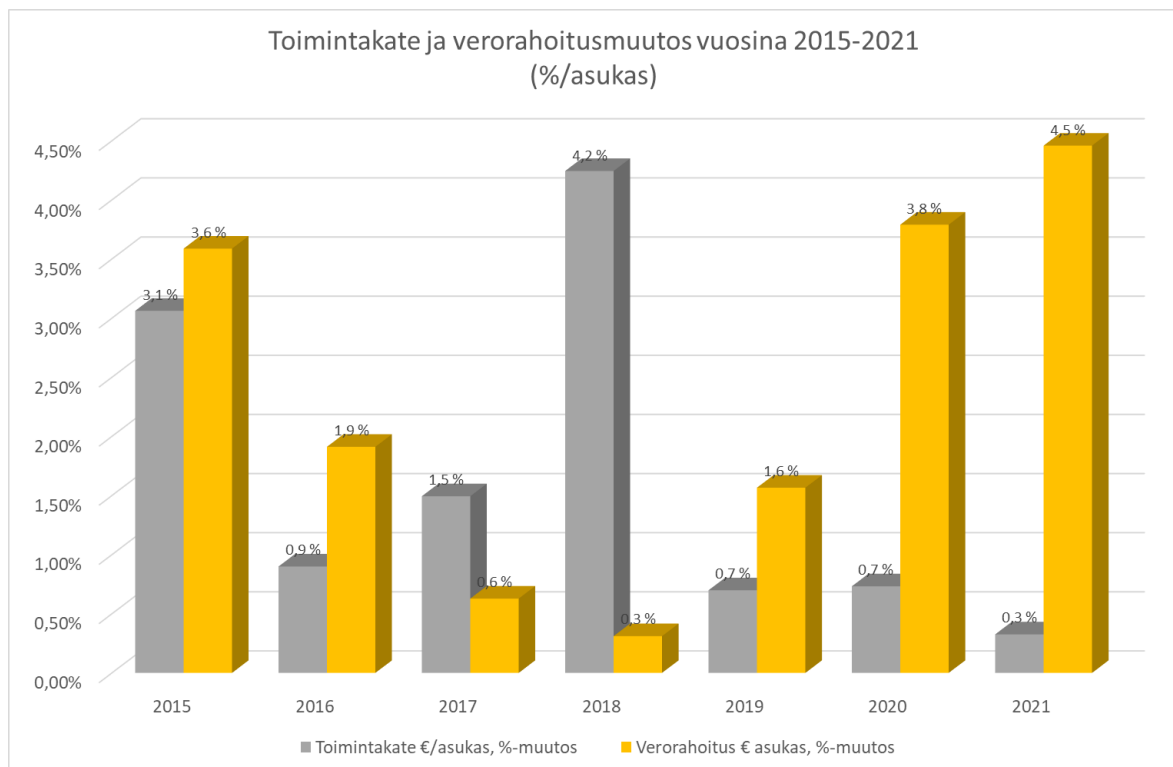
TULOSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT

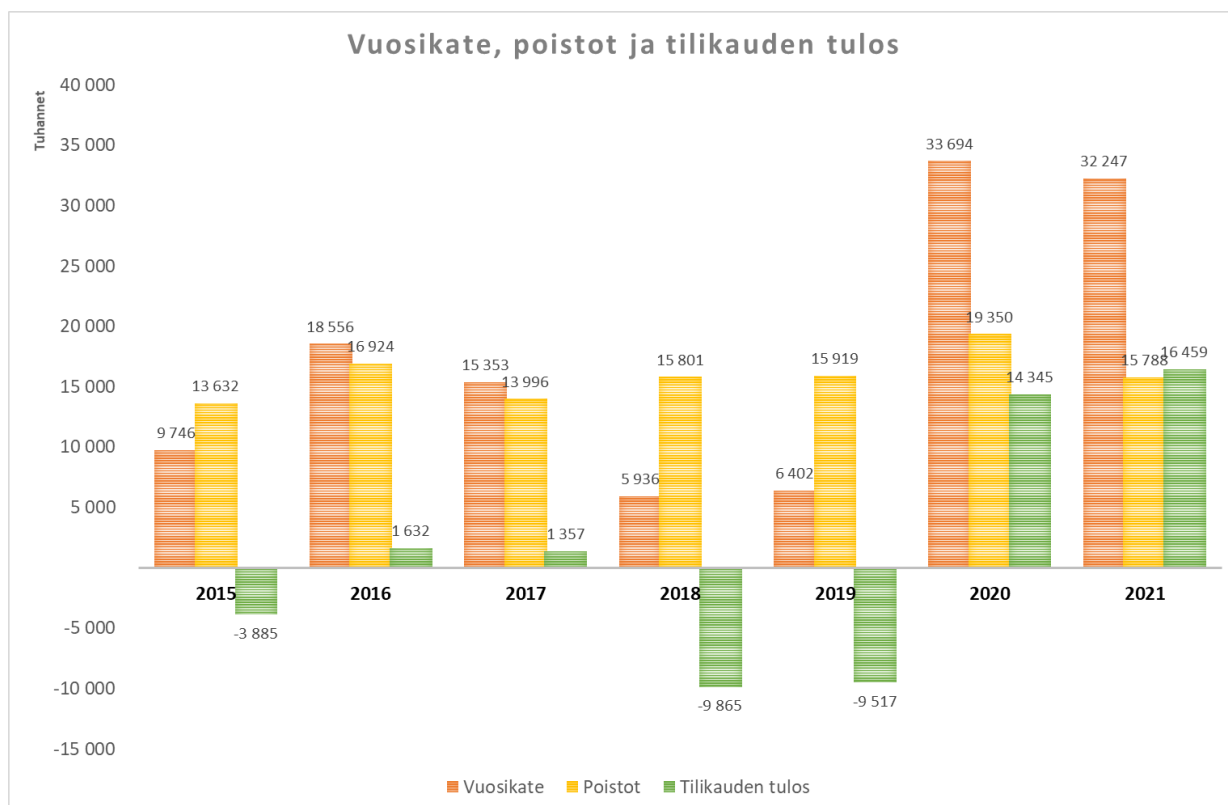
(ulkoiset erät)

	2021	2020	
	1 000 €	1 000 €	
Toimintatuotot	62 261	47 864	30,1 %
Valmistus omaan käyttöön	177	240	-26,1 %
Toimintakulut	316 483	300 743	5,2 %
Toimintakate	-254 046	-252 640	-0,6 %
Verotulot	206 932	197 254	4,9 %
Valtionosuudet	79 501	88 923	-10,6 %
Rahoitustuotot ja -kulut			
Korkotuotot	234	169	38,4 %
Muut rahoitustuotot	1 806	2 036	-11,3 %
Korkokulut	1 915	1 774	8,0 %
Muut rahoituskulut	265	274	-3,5 %
Vuosikate	32 247	33 694	-4,3 %
Poistot ja arvonalentumiset	15 788	19 350	-18,4 %
Satunnaiset tulot			
Tilikauden tulos	16 459	14 345	14,7 %
Poistoeron lisäys/vähennys	67	67	0,0 %
Tilikauden yli/alijäämä	16 526	14 412	14,7 %

TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

Toimintatuotot/Toimintakulut %	19,7	15,9
Vuosikate/Poistot %	204	174
Vuosikate euroa/asukas	701	734
Asukasmäärä	45 988	45 890

8.2. Investoinnit ja toiminnan rahoitus

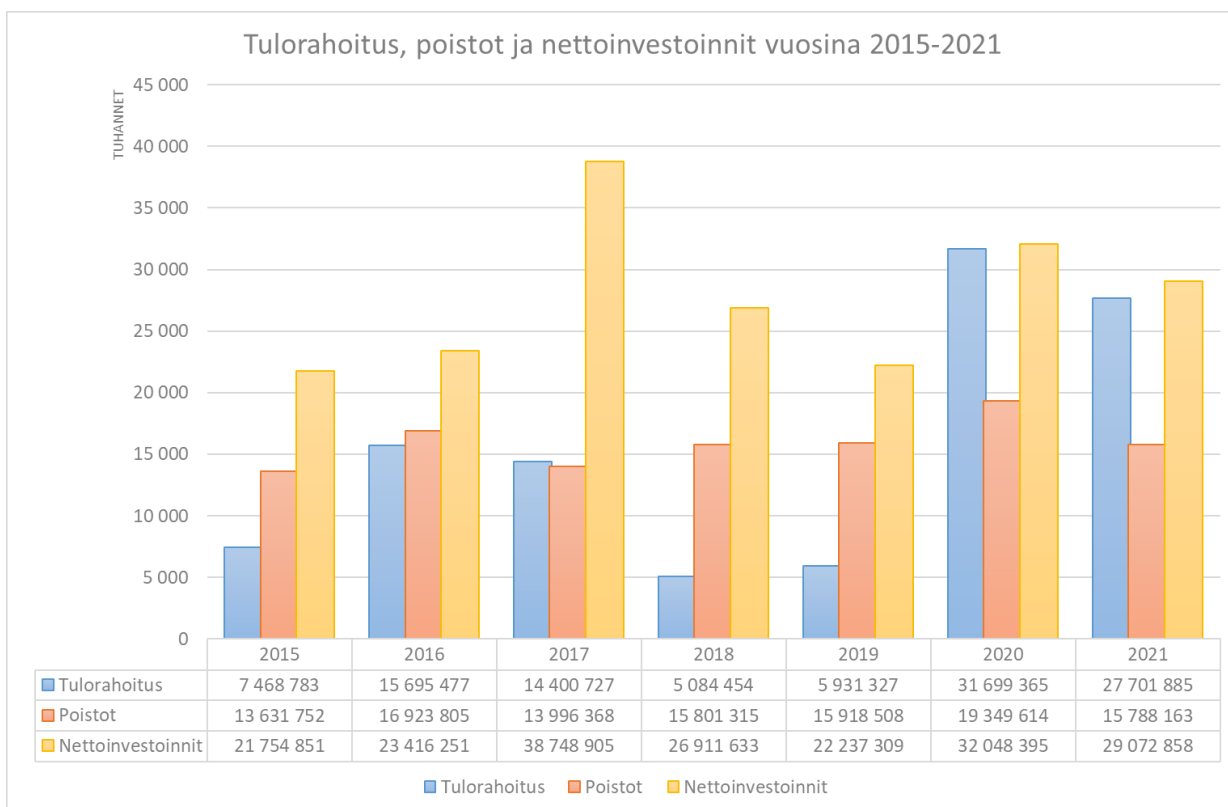
Investoinnit laskivat edellisestä vuodesta 0,6 %. Suurempiinkin investointeihin olisi ollut mahdollisuudet, kun myönnettyistä määrärahoista jäi käyttämättä 9,1 milj. euroa. Tilahankkeissa vuoden 2021 suurimmat kohteet olivat Laurentius-talon rakentaminen, Ojamonharjun yhtenäiskoulun rakentaminen ja Järnefeltin yhtenäiskoulun rakentaminen. Kaikkiaan tilahallinnon hankkeisiin käytettiin 22,8 milj. euroa. Vesi- ja viemärlaitoksen hankkeisiin käytettiin 1,9 milj. euroa sekä liikenneväylien ja yleisten alueiden rakentamiseen 5,8 milj. euroa. Maa- ja vesialueisiin käytettiin 1,8 milj. euroa. Kaikkiaan vuoden 2021 investointeihin sisältyi lukuisia pienehköjä peruskorjaus- ja kunnostushankkeita. Tietohallinnon investointeihin käytettiin 0,7 milj. euroa ja Tunnin junan osakkeisiin 0,7 milj. euroa. Loppuosa investoinneista muodostui eri lautakuntien alaisen irtaimen omaisuuden hankinnasta.

Investointeihin jäi vuonna 2021 käytettäväksi tulo-rahoitusta 27,7 milj. euroa. Investointeihin oli käytettävissä vakuutuskorvauksia tai valtion avustuksia 0,16 milj. euroa, mikä oli investointien rahoitusosuuksina 0,14 milj. euroa enemmän kuin edellisenä vuonna. Investointien rahoituksessa omaisuuden myynti on kasvanut 3,4 milj. edellisestä vuodesta, kun kiinteistöjen ja osakkeiden myynnistä kertyi yhteensä 5,8 milj. euroa. Toiminnan ja investointien kokonaisrahavirrassa menot olivat 1,4 milj. euroa suuremmat kuin tulot. Edelliseen vuoteen verrattuna kokonaisrahoituksen tilanne heikkeni 1,1 milj. euroa.

Vuoden kuluessa kaupunki ei ottanut pitkäaikaista lainaa. Sen sijaan lyhytaikaisten lainojen määrä kasvoi 28,2 milj. eurolla. Pitkäaikaisia lainoja lyhennettiin 13,4 milj. euroa ja kaupungin

lainojen kokonaismäärä kasvoi 15,6 milj. eurolla. Rahoitustarpeita katettiin lisäksi liittymismaksutuloilla sekä muilla oman pääoman muutoksilla ja lisäksi käyttämällä kassavaroja. Korotto-
 missa veloissa merkittävimmät erät olivat ostovelat ja lomapalkkajaksotukset sivukuluineen.

Rahoitusosuuksilla vähennetyistä investoinneista rahoitettiin tulorahoituksella 92,50 %, kun vastaava prosentti edellisenä vuonna oli 97,9 %.

RAHOITUSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT

(ulkoiset erät)

	2021 1 000 €	2020 1 000 €	
Toiminnan rahavirta			
Vuosikate	32 247	33 694	-4,3 %
Satunnaiset erät			
Tulorahoituksen korjauserät	-4 545	-1 995	127,8 %
Investointien rahavirta			
Investointimenot	34 991	34 442	1,6 %
Rahoitusosuudet investointimenoihin	125	16	660,6 %
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	5 794	2 377	143,7 %
Toiminnan ja investointien rahavirta	-1 371	-349	-292,8 %
Rahoituksen rahavirta			
Antolainauksen muutokset	56	-693	
Antolainojen lisäys	252	750	
Antolainojen vähennys	309	57	
Lainakannan muutokset			
Pitkäaikaisten lainojen lisäys		23 000	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	13 405	12 167	
Lyhytaikaisten lainojen muutos	28 209	-8 878	
Oman pääoman muutokset			
Muut maksuvalmiuden muutokset	777	686	
Rahoituksen rahavirta	15 637	1 948	
Kassavarojen muutos	14 266	1 599	
Kassavarat 31.12.	22 932	8 666	
Kassavarat 1.1.	8 666	7 067	

RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta	-64 201	-70 551
Investointien tulorahoitus %	92,5	97,9
Lainanhoitokate	2,2	2,5
Kassan riittävyys (pv)	23	9
Asukasluku	45 988	45 890

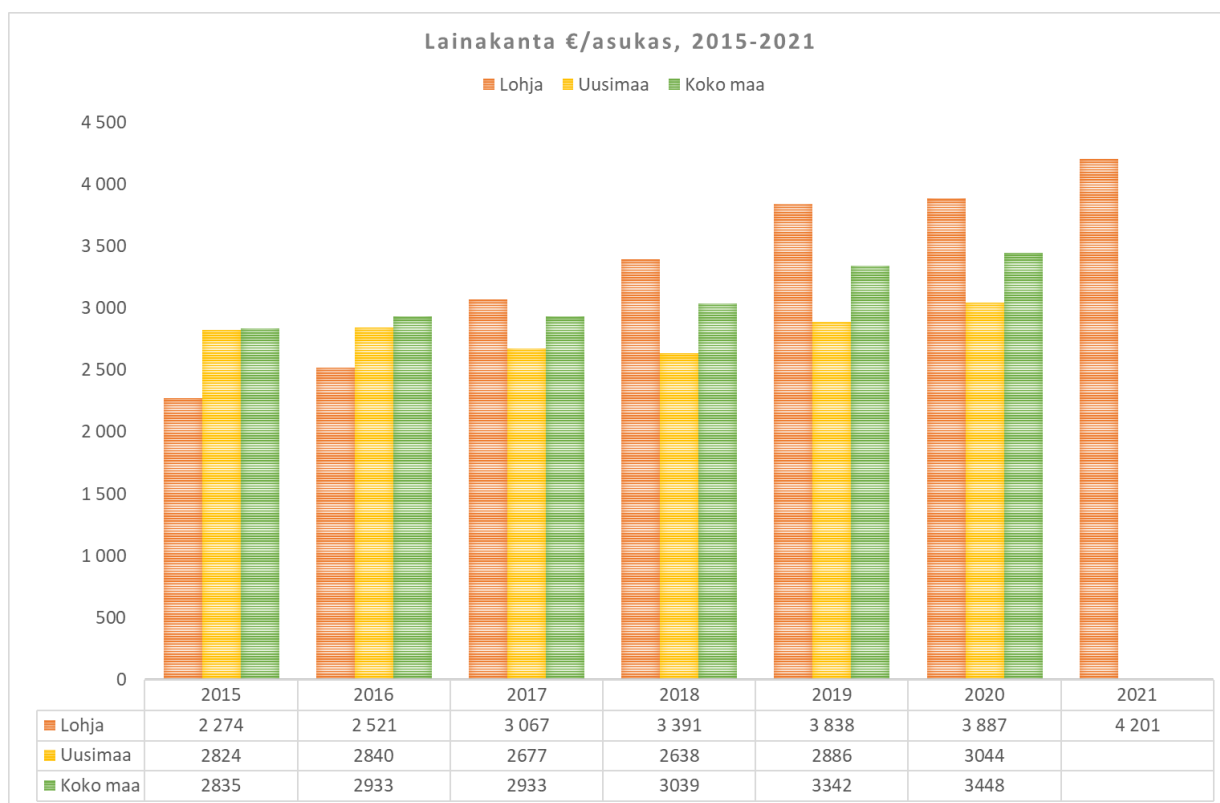
8.3. Rahoitusasema ja sen muutokset

Pysyvissä vastaavissa 15,8 milj. euron poistojen jälkeen aineellisten hyödykkeiden määrä kasvoi 5,7 % eli 17,5 milj. euroa, mikä kohdistui rakennuksiin, kiinteisiin rakenteisiin ja laitteisiin sekä keskeneräisiin hankkeisiin. Toimeksiantojen varat kasvoivat 0,113 milj. euroa. Vaihtuvissa vastaavissa pitkäaikaiset sekä lyhytaikaiset saamiset kasvoivat vuoden aikana 10,5 milj.

euroa ja rahoitusarvopaperit pysyivät viime vuoden tasossa. Rahat ja pankkisaamiset kasvoivat 14,3 milj. euroa.

Taseen loppusumma kasvoi edellisestä vuodesta 7,8 % eli 28,4 milj. euroa oman pääoman kasvaessa 16,5 milj. euroa tilikauden ylijäämän johdosta ja vieraan pääoman kasvaessa 11,9 milj. euroa. Pitkäaikainen vieras pääoma väheni 12,3 milj. euroa ja lyhytaikainen vieras pääoma kasvoi puolestaan 24,2 milj. euroa, kun lainat rahoituslaitoksilta vähenivät 0,6 milj. euroa, lainat konserniyhtiöiltä kasvoivat 3,2 milj. euroa sekä ostovelat vähenivät 0,7 milj. euroa. Muut velat kasvoivat 0,02 milj. euroa ja siirtovelat laskivat 1,8 milj. euroa. Saadut ennakot vähenivät vuoden aikana 0,8 milj. euroa.

Kaupungin omavaraisuusaste vahvistui edellisestä vuodesta ollen 38,4 %, kun se edellisenä vuonna oli 36,9 %. Pitkän aikavälin kehitys on kuitenkin ollut voimakkaasti negatiivinen, kun omavaraisuusaste vielä vuonna 2004 oli 76,3 %. Kaupungin lainamäärä kasvoi noin 14,8 milj. euroa ja oli asukasta kohden laskettuna vuoden lopussa 4 201 euroa.

TASE JA SEN TUNNUSLUVUT
VASTAAVAA

	2021	2020	
	1 000 €	1 000 €	muutos %
A PYSYVÄT VASTAAVAT	358 192	340 447	5,2
I Aineettomat hyödykkeet	1 595	1 102	44,7
1. Aineettomat oikeudet	246	233	5,6
2. Muut pitkävaikutteiset menot	1 349	870	55,1
3. Ennakkomaksut			
II Aineelliset hyödykkeet	321 940	304 463	5,7
1. Maa- ja vesialueet	43 398	41 867	3,7
2. Maa- ja vesialueiden arvonorotit	127	127	0,0
3. Rakennukset	183 092	145 098	26,2
4. Kiinteät rakenteet ja laitteet	78 305	77 265	1,3
5. Koneet ja kalusto	4 078	3 764	8,4
6. Muut aineelliset hyödykkeet			
7. Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	12 940	36 341	-64,4
III Sijoitukset	34 657	34 882	-0,6
1. Osakkeet ja osuudet	30 713	30 882	-0,5
2. Joukkovelkakirjalainasaamiset			
3. Muut lainasaamiset	3 694	3 750	-1,5
4. Muut saamiset	250	250	0,0
B TOIMEKSIANTOJEN VARAT	762	649	17,3
1. Valtion toimeksiannot			
2. Lahjoitusrahastojen erityiskatter	762	649	17,3
3. Muut toimeksiantojen varat			
C VAIHTUVAT VASTAAVAT	34 905	24 359	43,3
I Vaihto-omaisuus			
1. Aineet ja tarvikkeet			
2. Keskeneräiset tuotteet			
3. Valmiit tuotteet			
4. Muu vaihto-omaisuus			
5. Ennakkomaksut			
II Saamiset	11 973	15 693	-23,7
Pitkäaikaiset saamiset			
1. Myyntisaamiset			
2. Lainasaamiset			
3. Muut saamiset			
4. Siirtosaamiset			
Lyhytaikaiset saamiset	11 973	15 693	-23,7
1. Myyntisaamiset	4 234	4 032	5,0
2. Lainasaamiset	10	10	-1,9
3. Muut saamiset	4 176	4 091	2,1
4. Siirtosaamiset	3 553	7 560	-53,0
III Rahoitusarvopaperit	586	586	0,0
1. Osakkeet ja osuudet	586	586	0,0
2. Sijoitukset rahamarkkinainstrumentteihin			
3. Joukkovelkakirjalainasaamiset			
4. Muut arvopaperit			
IV Rahat ja pankkisaamiset	22 346	8 080	176,6
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	393 859	365 455	7,8

VASTATTAVAA

	2021	2020	
	1 000 €	1 000 €	muutos %
A OMA PÄÄOMA	149 761	133 235	12,4
I Peruspääoma	127 910	127 910	0,0
II Arvonkorotusrahoisto	127	127	0,0
III Muut omat rahastot			
IV Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	5 198	-9 214	-156,4
V Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	16 526	14 412	14,7
B POISTOERO JA VAPAAEHTOISET	1 252	1 320	-5,1
1. Poistoero	1 252	1 320	-5,1
2. Vapaaehtoiset varaukset			
C PAKOLLISET VARAUKSET	1 569	1 597	-1,8
1. Eläkevaraukset			
2. Muut pakolliset varaukset	1 569	1 597	-1,8
D TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	1 588	1 533	3,6
1. Valtion toimeksiannot			
2. Lahjoitusrahastojen pääomat	1 585	1 528	3,7
3. Muut toimeksiantojen pääomat	3	5	-27,2
E VIERAS PÄÄOMA	239 689	227 772	5,2
I Pitkäaikainen	148 160	160 452	-7,7
1. Joukkovelkakirjalainat			
2. Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	138 126	150 881	-8,5
3. Lainat julkisyhteisöiltä	308	351	-12,2
4. Lainat muilta luotonantajilta			
5. Saadut ennakot			
6. Ostovelat			
7. Muut velat/Liittymismaksut ja muut velat	9 726	9 220	5,5
8. Siirtovelat			
II Lyhytaikainen	91 530	67 320	36,0
1. Joukkovelkakirjalainat	35 000	10 000	250,0
2. Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	12 755	13 328	-4,3
3. Lainat julkisyhteisöiltä	45	79	-43,6
4. Lainat muilta luotonantajilta	6 960	3 751	85,6
5. Saadut ennakot	222	1 058	-79,0
6. Ostovelat	14 664	15 395	-4,7
7. Muut velat/Liittymismaksut ja muut velat	2 823	2 801	0,8
8. Siirtovelat	19 061	20 907	-8,8
VASTAAVAA YHTEENSÄ	393 859	365 455	7,8
TASEEN TUNNUSLUVUT	2021	2020	
Omavaraisuus, %	38,4	36,9	
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	68,7	67,9	
Kertynyt yli-/alijäämä, 1000 €	21 724	5 198	
Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas	472	113	
Lainakanta 31.12., 1000 €	193 194	178 390	
Lainakanta 31.12., €/asukas	4 201,0	3 887,3	
Lainasaamiset, 1000 €	3 694	3 750	
Lainat ja vuokravastuut 1000 €	197 914	183 998	
Lainat ja vuokravastuut €/asukas	4 304	4 010	
Asukasmäärä	45 988	45 890	0,2

Kokonaistulot ja menot (ulkoiset)

TULOT	1000 EUROA		MENOT	1000 EUROA	
TOIMINTA			TOIMINTA		
TOIMINTATUOTOT	62 261	16,4 %	TOIMINTAKULUT	316 483	86,2 %
VEROTULOT	206 932	54,4 %	- VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	-177	0,0 %
VALTIONOSUUDET	79 501	20,9 %	KORKOKULUT	1 915	0,5 %
KORKOTUOTOT	234	0,1 %	MUUT RAHOITUSKULUT	265	0,1 %
MUUT RAHOITUSTUOTOT	1 806	0,5 %	TULORAHOITUKSEN KORJAUSERÄT		
TULORAHOITUKSEN KORJAUSERÄT			+/- PAKOLLISTEN VARAUSTEN MUUTOS	28	0,0 %
- PYSYVIEN VASTAAVIEN HYÖDYKKEIDEN LUOVUTUSVOITOT	-4 692	-1,2 %	- PYSYVIEN VASTAAVIEN HYÖDYKKEIDEN LUOVUTUSTAPPIOT	-175	0,0 %
INVESTOINNIT			INVESTOINNIT		
RAHOITUSOSUUDET INVESTOINTIMENOIHIN	125	0,0 %	INVESTOINTIMENOT	34 991	9,5 %
PYSYVIEN VASTAAVIEN HYÖDYKKEIDEN LUOVUTUSTULOT	5 794	1,5 %	RAHOITUSTOIMINTA		
RAHOITUSTOIMINTA			ANTOLAINASAAMISTEN LISÄYS	252	0,1 %
ANTOLAINASAAMISTEN VÄHENNYS	309	0,1 %	PITKÄAIKAISTEN LAINOJEN VÄHENNYS	13 405	3,7 %
LYHYTAIKAISTEN LAINOJEN LISÄYS	28 209	7,4 %	KOKONAISMENOT YHTEENSÄ	366 988	100,0 %
KOKONAISTULOT YHTEENSÄ	380 477	100,0 %			

Täsmäytys:

Kokonaistulot - Kokonaismenot = 380 477 - 366 988 = 13 489

Muut maksuvalmiuden muutokset = 14 266 - 777 = 13 489

9. Kaupunkikonsernin toiminta ja talous

9.1. Lohjan konsernirakenne

Lohjan kaupunkikonserniin kuuluu 6 tytäryhtiötä. Kaupungin omistusosuus ja määräämisvalta on 6 yhtiössä 20 % tai suurempi, kuitenkin enintään 50 %. Kaupunki on jäsenenä kuudessa kuntayhtymässä.

Tytär- ja osakkuusyhtiöt jakaantuvat niiden toiminnan perusteella seuraavasti:

Tytäryhtiöt:

- asunto- ja kiinteistöyhtiöt	3 kpl
- liike- ja toimitilayhtiöt	2 kpl
- palvelujen tuotantoyhtiöt	1 kpl

Osakkuusyhtiöt

- asunto- ja kiinteistöyhtiöt	2 kpl
- liike- ja toimitilayhtiöt	1 kpl
- palvelujen tuotantoyhtiöt	3 kpl

Kuntayhtymät

- perusturvan kuntayhtymä	4 kpl
- ammatillisen koulutuksen kuntayhtymät	1 kpl
- hallinnon ja yhdyskuntasuunnittelun kuntayhtymät	1 kpl

Kuntaliitoksen jälkeen konsernirakennetta ollaan yksinkertaistettu.

Kiinteistö Oy Ventelän Sammutuksen sulauttamisesta Lohjan kaupungin toiminnaksi päätettiin joulukuussa 2021.

Tytäryhtiöiden tärkeimmät tapahtumat

Lohjan Vuokra-asunnot Oy omistaa yli 630 vuokratulokohdetta, jotka ovat valmistuneet vuosina 1967-2021. Kohteissa on yhteensä 1771 asuntoa.

Vuoden aikana asunnon vaihtoja oli 383 kpl eli 21,8 % koko asuntokannasta (v. 2020 luku oli 20,2 % ja v. 2019 18,3). Tyhjäkäynti oli 791 848 euroa ja osuus vuokratuloista 5,8 % (v. 2020 oli 55 897 euroa, osuus vuokratuloista 4,8 %). Yhtiön vuokraustoiminnassa on mukana Lohjan kaupungin hallinnoimia asuntoja ja näiden osuus tyhjäkäynnistä oli 67 030 euroa (v. 2020 33 301 eur). Yhtiön tyhjäkäynti lisääntyi euromääräisesti huomattavimmin vuosina 2015 -2016 kuntaliitosyhtiöiden sulautumisen ja perheasuntojen tarpeen vähenemisen myötä. Yhtiö on useampia vuosia tehnyt systemaattista työtä tyhjäkäynnin vähentämiseksi ja vuonna 2017 hyväksytyn kehittämisohjelman toimenpiteiden sekä aktiivisen asuntojen markkinointiyön avulla yhtiö on saanut tyhjäkäynnin määrää vähennettyä.

Yhtiö purki tilikaudella 2021 Puruskorventie 1 kohteen, jonka asukkaat asutettiin pääsääntöisesti yhtiön muihin kohteisiin.

Vuonna 2021 Lohjalle valmistui 180 Ara-vuokra-asuntoa ja pari kymmentä kovan rahan vuokra-asuntoa asunto-osakeyhtiöihin. Vuokra-asuntojen huomattava lisääntyminen nostaa selkeästi yhtiön asuntojen tyhjäkäyntiastetta, varsinkin perheasuntojen osalta.

Solmula-nimisen asuinrakennuksen peruskorjaaminen ja uudisrakennus osoitteeseen Rajavartiostonkatu 3-5 on suunnitelmien osalta valmis. Yhtiön kehittämisohjelma määrittä, että yhtiön uudisrakentamisen tarve selvitetään vuosittain pitkän tähtäimen suunnitelman päivittämisen yhteydessä, jolloin myös Rajavartiostonkatu 3-5 kohteiden tulevaisuutta seuraavan kerran käsitellään.

Lohjan Liikuntakeskus Oy:n Lohjan Liikuntakeskus Oy:n Lohjan kaupungilta saama konserniavustus vuonna 2021 oli 4 107 550 euroa. Vuoden 2020 tilinpäätöksessä vastaava luku oli 4.034.426 euroa. Korotuksen suuruus oli siis 73 124 euroa. Kaupungin LLK:lta perimät vuokrat vuonna 2021 olivat yhteensä 1 029 503 euroa. Vuonna 2020 vastaava summa oli 2 031 330 euroa. Ero (1 001 827 euroa) johtuu Lohjan kaupungin myöntämästä kuuden kuukauden vuokravapautuksesta. Nettoavustuksesi liikuntatoimintaa varten siis jäi 3 078 047 euroa.

Lohjan Liikuntakeskus Oy:n liikevaihto vuonna 2021 oli 1 079 262 euroa. Totaalisulkuja sisältäneenä vuonna 2020 liikevaihto oli 1 018 186 euroa. Liikevaihdon kasvu siis oli 61 076 euroa (6,0 %). Kasvu selittyy vuotta 2020 kevyemmillä koronarajoituksilla. Vertailun vuoksi mainittakoon, että viimeisenä normaalina, "koronattomana" vuonna 2019 yrityksen liikevaihto oli 1.640.251 euroa. Vuoden 2020 liikevaihto oli siis 560 989 euroa pienempi, kuin kyseisen normaalin vuoden 2019. Prosentuaalisesti ero on 34,2 %.

Lohjan Liikuntakeskus Oy:n toimintakulut vuonna 2021 olivat 4 662 971 euroa, kun ne vuonna 2020 olivat 5 429 744 euroa. Toimintakulut siis pienenevät 766 773 euroa (14,1 %). Toimintakulujen merkittävä lasku selittyy kaupungin myöntämällä vuokravapautuksella (1.001.827 euroa). Kun toimintakulujen kehityksessä ei huomioida vuokravapautusta, niin yhtiön toimintakulut kasvoivat 235 054 euroa (4,3 %). Toimintakulujen kasvu selittyy vuotta 2020 laajemmilla toiminnoilla, jotka aiheuttivat tasaista nousua henkilöstö- ja energiakustannusten lisäksi mm. ajoneuvokuluissa ja ulkopuolisissa palveluissa.

Lohjan Liikuntakeskus Oy:n tilikauden tulokseksi muodostui 273.665 euron alijäämä.

Valitettavasti vuosi 2021 käynnistyi Lohjan Liikuntakeskuksen osalta sisäliikuntapaikkoja koskevien tiukkojen koronarajoitusten puitteissa, jotka olivat jo alkaneet vuoden 2020 puolella. Eri tasoiset sulut ja rajoitukset leimasivat käytännössä koko kalenterivuotta. Ainoastaan lokakuun ja marraskuun ajan Liikuntakeskuksen palveluita pystyttiin tuottamaan ilman alue- tai valtionhallinnon asettamia rajoituksia.

Liikuntakeskuksen tulevan toiminnan ohjaamiseksi käynnistettiin helmikuussa Liikuntastrategia 2025 -prosessi.

Lohjan Liikuntahallit Oy:n liikevaihto oli vuonna 2021 396 977 euroa. ja vuoden 2020 liikevaihtoon 401 910 euroa verrattuna laskua oli 1,2 %. Tilikauden ylijäämäksi muodostui 52 684 euroa ja verrattuna vuoden 2020 ylijäämään 110 398 laskua oli 52,3 %.

Koronarajoitusten vuoksi Lohjan Liikuntakeskus Oy:n kaikki sisäliikuntapaikat, Sporttikeskus Tennari mukaan lukien, olivat suljettuina normaalitoiminnalta 30.11.2020-2.5.2021. Ainoastaan koulujen liikunnanopetus, lasten ja nuorten harrastustoiminta, terapiatoiminta sekä 1.2.2021

alkaen myös perheliikuntavuorot olivat sallittuja. Aikuisten ohjattu harrastustoiminta oli kokonaan tauolla 24.5.2021 asti.

Lisäksi Sporttikeskus Tennarin palloiluhalli toimi Lohjan kaupungin joukkorokotuspisteenä 17.2.2021 alkaen. Tämä tarkoitti käytännössä sitä, että palloiluhalli sekä sen yhteydessä olevat pukuhuoneet olivat kokonaan pois liikuntakäytöstä helmikuun alusta, jolloin rokotustiloja ryhdyttiin rakentamaan, syyskuun puolella välissä tapahtuneeseen tilojen purkamiseen asti. Loppuvuoden ajan Lohjan kaupungin rokotuspisteinä toimi kesän aikana Laurentius-taloon muutaneen Lohjanseudun kuvataidekoulun entiset alakerran tilat, joita pintaremontointiin tarkoitusta varten syyskuun alussa.

Lohjan kaupunki vuokrasi marraskuussa 2021 Tennarin tontilta maa-alueen yksityiselle yritykselle padel-hallin rakentamiseksi.

Vuonna 2021 **Lohjan Energiatuotanto Oy Loher** toimitti lämpöä 445 asiakkaalle yhteensä 150959 MWh. Nousua oli n. 16,5 %. Myynti ylitti talousarvion. Lämmöntoimitus oli 21,3 GWh suurempi kuin vuonna 2020. Uusia lämpösopimuksia solmittiin 5 kappaletta. Vanhaa kaukolämpölinjaa saneerattiin n. 200 m. Kaupunkialueella rakennettiin uutta kaukolämpölinjaa pituudeltaan 1 400 m. Keskustaverkoston kokonaispituus vuoden 2019 lopussa oli n. 52 km. Samanlaisissa verkostoa on n. 600 m., Pusulassa 1 405 m. ja Nummella n. 1 000 m.

Vuosi 2021 on lämpöliiketoiminnan kannalta vaikea. Kylmä alkutalvi johti maakaasun käytön kasvuun heti vuoden alusta. Vastaavasti lämmin kesä aiheutti sen, että kiinteän polttoaineen laitosten minimitehorajat alittuivat ja jälleen jouduttiin turvautumaan maakaasuun. Syyskuussa otettiin tuotantokäyttöön Virkkalan uusi biolämpökeskus. Marraskuussa alkanut erittäin kylmä jakso, joka jatkui koko loppuvuoden, merkitsi jälleen maakaasun käytön rajua kasvua. Samalla maakaasun hintaan kohdistui Euroopan laajuinen hintashokki. Virkkalan biolämpölaitoksen tuotanto vähensi osaltaan jonkin verran maakaasun tarvetta. Kokonaisuutena Loherin lämpöliiketoiminnan tulos jäi heikoksi.

Yhtiön liikevaihto oli 14,1 milj. euroa ja se on muodostunut lämpöenergian sekä päästöoikeuksienmyynnistä. Liikevaihto nousi edellisvuodesta 37 %. Energianhankinnan kustannukset nousivat edellisvuodesta 3,2 milj. euroa. Liikevoitto oli 2,6 milj. euroa.

9.2. Konsernin tuloslaskelma ja sen tunnusluvut

Konsernin vuosikatteen muodostui 46,6 milj. euroa ja 24,7 milj. euron poistojen jälkeen tilikauden tulokseksi muodostui 21,7 milj. euroa. Verrattuna edelliseen vuoteen vuosikate nousi 1,7 milj. euroa ja tulos parani noin 4,4 milj. euroa. Konsernin vuosikatteen muutos verrattuna edelliseen vuoteen oli 3,7 % ja tulos oli 25,3 % parempi kuin vuonna 2020. Suurimpien konserniyhtiöiden tulokset olivat ylijäämäisiä vuonna 2021.

KONSERNITULOSLASKELMA
1000 euroina

	2021	2020	
Toimintatuotot	225 192	195 847	15,0
Toimintakulut	462 828	434 643	6,5
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta/tappiosta	66	-348	-118,8
Toimintakate	-237 570	-239 144	-0,7
Verotulot	206 932	197 254	4,9
Valtionosuudet	79 501	88 923	-10,6
Rahoitustuotot ja -kulut			
Korkotuotot	151	251	-39,9
Muut rahoitustuotot	1 021	1 079	-5,4
Korkokulut	2 656	2 595	2,4
Muut rahoituskulut	741	786	-5,8
Vuosikate	46 637	44 982	3,7
Suunnitelman mukaiset poistot	24 732	27 647	-10,5
Omistuksen eliminointierot negatiivinen		46	-100,0
Arvon alentumiset	250		
Poistot ja arvonalentumiset	24 982	27 693	-9,8
Satunnaiset erät			
Tilikauden tulos	21 655	17 289	25,3
Tilinpäätössiirrot	22		
Tilikauden verot	-606	-456	32,7
Laskennalliset verot	-226	-139	63,0
Vähemmistöosuudet	-153	40	-486,3
Tilikauden yli/alijäämä	20 692	16 733	23,7
Konsernituloslaskelman tunnusluvut			
Toimintuotot prosenttia toimintakuluista	48,66	45,06	
Vuosikate/Poistot, %	186,68	162,70	
Vuosikate, euroa/asukas	1014,12	980,21	
Asukasluku	45 988	45 890	

9.3. Konsernin rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut

KONSERNIN RAHOITUSLASKELMA

1000 euroina

	2021	2020	
Toiminnan rahavirta			
Vuosikate	46 637	44 982	3,7
Satunnaiset erät			
Tilikauden verot	-606	-456	32,7
Tulorahoituksen korjauserät	-4 956	651	-861,3
Toiminnan rahavirta yhteensä	41 076	45 176	-9,1
Investointien rahavirta			
Investointimenot	53 139	62 460	-14,9
Rahoitusosuudet investointimenoihin	177	256	-31,0
Pysyvien vastaavien hyödykk. Luovutustulot	8 300	2 647	213,6
Investointien rahavirta	-44 663	-59 557	-25,0
Toiminnan ja investointien rahavirta	-3 586	-14 381	-75,1
Rahoituksen rahavirta			
Antolainauksen muutokset			
Antolainasaamisten lisäykset	-3		
Antolainasaamisten vähennykset	255	52	
Lainakannan muutokset			
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	1 806	38 692	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-14 452	-13 034	
Lyhytaikaisten lainojen muutos	24 697	-11 005	
Oman pääoman muutokset	201		
Muut maksuvalmiuden muutokset			
Toimeksiantojen varojen ja PO:n muutokset	-31	154	
Vaihto-omaisuuden muutos	351	-1 141	
Saamisten muutokset	772	-564	
Korottomien velkojen muutokset	-18	12 775	
Rahoituksen rahavirta	13 576	25 930	
Rahavarojen muutos	9 990	11 550	
Rahavarojen muutos			
Rahavarat 31.12.	42 549	32 559	
Rahavarat 1.1.	32 559	21 010	
	9 990	11 550	

Konsernirahoituslaskelman tunnusluvut

Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, 1000 €	-86 661	-88 199
Investointientulorahoitus, %	88,06	72,31
Pääomamenojen tulorahoitus, %	121,92	91,58
Lainanhoitokate	-4,18	-4,56
Kassan riittävyys	30,76	24,38

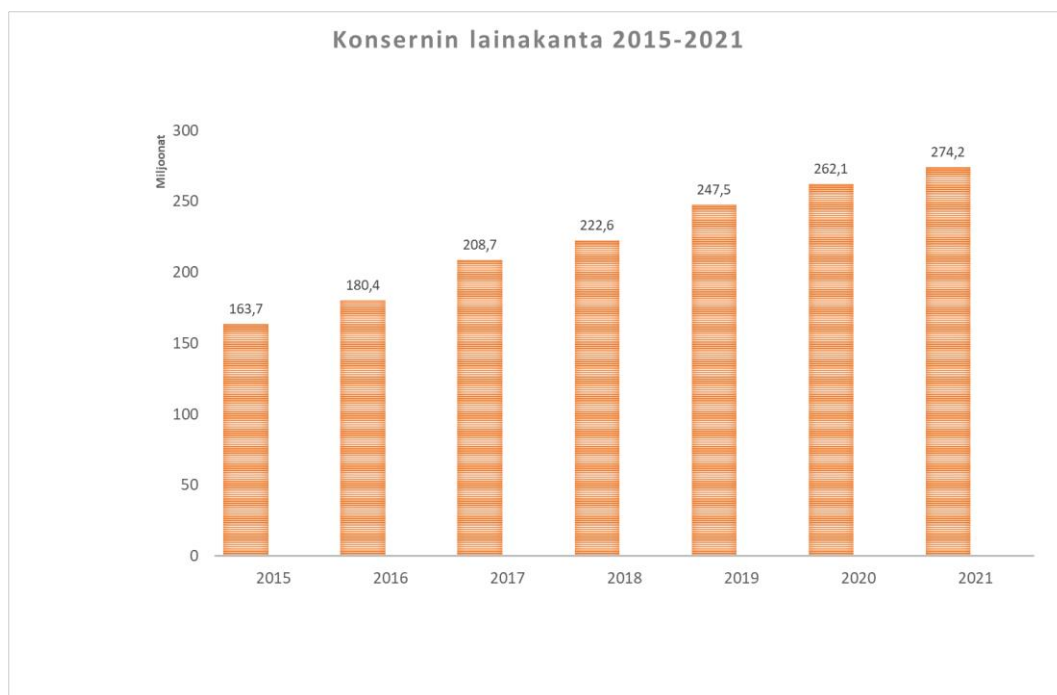
Konsernin rahoituslaskelmassa investoinnit olivat 53,1 milj. euroa. Suurimmat investoinnit kaupungin lisäksi olivat Lohjan Vuokra-asunnoilla, Luksialla ja HUS:lla. Konsernin toiminnan ja investointien rahavirta oli 3,6 milj. euroa alijäämäinen vuonna 2021, kun edellisenä vuonna alijäämä oli 14,4 milj. euroa. Konsernin rahavarat kasvoivat vuoden aikana 10 milj. euroa.

Lainamääränsä lisäsivät vuoden aikana kaupungin lisäksi Luksia ja HUS. Konsernin tulorahoitus laski edellisestä vuodesta ja koko konsernin investointien tulorahoitusprosentti oli 88,1 %, kun se edellisenä vuonna oli 70,45 %.

9.4. Konsernitaseen tarkastelu

Konsernitaseen loppusumma on kasvanut vuoden 2020 loppusummasta 6,6 %. Vastaavissa kasvu on kohdentunut aineellisissa hyödykkeissä rakennuksiin sekä kiinteisiin rakenteisiin ja laitteisiin. Sijoituksissa osakkuusyhteisöosuudet ovat hieman kasvaneet sekä osakkeet ja osuudet vähentyneet. Saamiset ovat vähentyneet 0,8 milj. euroa, rahoitusarvopaperien määrä on lisääntynyt 1,7 milj. euroa ja rahavarat nousseet 8,3 milj. euroa. Vastattavaa puolella oma pääoma on kasvanut tilikauden ylijäämän johdosta 21,9 milj. euroa Vieras pääoma on kasvanut 12,3 milj. eurolla ja pakolliset varaukset vähentyneet 0,3 milj. euroa.

Konsernin omavaraisuusaste eli oman pääoman ja varausten osuus taseen loppusummasta oli 31,28 % mikä oli 2,45 % korkeampi kuin edellisenä vuonna. Vastaava kaupungin tunnusluku oli 38,4 %. Konsernin alhaisempi omavaraisuusaste johtuu siitä, että varsinkin vuokratulohankkeet ja vuokratuloyhtiön suorittamat investoinnit on rahoitettu pitkäaikaisilla lainoilla omien pääomien ollessa varsin alhaiset. Konsernitaseen oman pääoman muodostumisessa huomio kiinnittyy siihen, että valtuuston hyväksymällä poistosuunnitelmalla laskettuna Lohjan Vuokra-Asunnot Oy:n oma pääoma on negatiivinen. Muiden tytäryhtiöiden omat pääomat ovat pääsääntöisesti toiminnan luonteen edellyttämällä tasolla. Konsernin lainamäärä kasvoi noin 12,7 milj. euroa ja oli asukasta kohden laskettuna vuoden lopussa 6 521 euroa.

KONSERNITASE JA SEN TUNNUSLUVUT

VASTAAVAA	2021 1 000 €	2020 1 000 €		VASTATTAVAA	2021 1 000 €	2020 1 000 €	
PYSYVÄT VASTAAVAT	461 440	437 591	5,5	OMA PÄÄOMA	164 213	143 622	14,3
Aineettomat hyödykkeet	5 173	4 872	6,2	Peruspääoma	127 910	127 910	0,0
Aineettomat oikeudet	925	1 133	-18,4	Yhdistysten ja säätiöiden peruspääoma			
Muut pitkävaikuttiset menot	4 248	3 739	13,6	Arvonkorotusrahasto	127	127	0,0
Ennakkomaksut				Muut omat rahastot	785	799	-1,7
				Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	14 699	-1 947	-854,7
Aineelliset hyödykkeet	450 723	426 678	5,6	Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	20 692	16 733	23,7
Maa- ja vesialueet	46 442	47 309	-1,8				
Rakennukset	280 435	234 392	19,6	VÄHEMMISTÖOSUUDET	404	227	77,9
Kiinteät rakenteet ja laitteet	80 141	78 942	1,5				
Koneet ja kalusto	9 984	10 393	-3,9	PAKOLLISET VARAUKSET	3 347	3 677	-9,0
Muut aineelliset hyödykkeet	1 815	189	862,1	Eläkevaraukset	24	34	-29,6
Ennakkomaksut ja kesk.er. hankinnat	31 906	55 454	-42,5	Muut pakolliset varaukset	3 323	3 643	-8,8
Sijoitukset	5 544	6 041	-8,2				
Osakkuusyhteisöosuudet	3 482	3 343	4,1	TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	2 350	2 287	2,8
Osakkeet ja osuudet	2 010	2 394	-16,0				
Muut lainasaamiset	49	1 766,8		VIERAS PÄÄOMA	356 933	344 624	3,6
Muut saamiset	4	303	-98,8	Pitkäaikainen korollinen vieras pääoma	230 684	242 736	-5,0
				Pitkäaikainen koroton vieras pääoma	14 587	12 950	12,6
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	1 461	1 366	6,9	Lyhytaikainen korollinen vieras pääoma	43 565	19 396	124,6
				Saadut ennakot	1 012		
VAIHTUVAT VASTAAVAT	64 347	55 480	16,0	Lyhytaikainen koroton vieras pääoma	67 085	69 542	-3,5
Vaihto-omaisuus	2 706	3 057	-11,5				
				VASTATTAVAA YHTEENSÄ	527 247	494 437	6,6
Saamiset	19 091	19 864	-3,9				
Pitkäaikaiset saamiset	57	85	-33,0	KONSERNITASEEN TUNNUSLUVUT			
Lyhytaikaiset saamiset	19 035	19 779	-3,8				
				Omavaraisuus-%	31,28	28,83	
Rahoitusarvopaperit	5 234	3 543	47,8	Konsernin lainakanta 31.12., 1000 €	274 250	262 132	
				Konsernin lainat euroa/asukas	5 964	5 712	
Rahat ja pankkisaamiset	37 315	29 016	28,6	Asukasluku	45 988	45 890	
				Lainasaamiset 31.12., 1000 €	49	1	
VASTAAVAA YHTEENSÄ	527 247	494 437	6,6	Rahoitusvarallisuus euroa/asukas	-6 399	-6 367	
				Suhteellinen velkaantuneisuus, %	69,57	69,09	
				Kertynyt yli-/alijäämä 1000 €	35 391	13 466	
				Kertynyt yli-/alijäämä, asukas	769,57	293,44	
				Lainat ja vuokratuut 1000 €	299 927	287 809	
				Lainat ja vuokratuut €/asukas	6 522	6 272	

9.5. Konsernivalvonnan järjestäminen

Kaupunginvaltuusto määrittelee kaupungin tavoitteet ja sen mukaiset omistajapolitiikan linjaukset, päättää kuntakonserniin kuuluvien yhteisöjen toiminnallisista ja taloudellisista tavoitteista sekä hyväksyy konserniohjeet. Kaupunginvaltuusto on hyväksynyt 1.2.2018 voimassa olevat konserniohjeet.

Kaupunginhallitus antaa konserniohjeita koskevat yksityiskohtaisemmat yleiset ohjeet tai delegoi ohjeiden antamisvaltuudet kaupungin muulle viranomaiselle. Lisäksi kaupunginhallitus valitsee edustajat ja ehdokkaat tytäryhteisöjen hallintoelimiin ja antaa ohjeet edustajille sekä seuraa ohjeiden noudattamista. Toimintakertomuksen yhteydessä kaupunginhallitus antaa valtuustolle tiedot tytäryhteisöjen toiminnasta.

Lautakunnat toimintojen vastuullisina järjestäjinä ja palvelujen ostajina antavat toimialallaan valtuuston asettamien tavoitteiden pohjalta tytäryhteisöille toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet. Lautakunta huolehtii toimialaansa kuuluvan tytäryhteisön toiminnan seurannasta ja ilmoittaa mahdollisesti havaitsemistaan toiminnallisista ja taloudellisista poikkeamista ja muista epäkohdista kaupunginhallitukselle. Konserniohjeiden mukaisesti kaupunginjohtaja kaupunginhallituksen alaisena johtaa kaupunkikonsernia ja seuraa omistajapolitiikan toteutumista. Lisäksi tytäryhteisön on raportoitava toiminnasta vastaavalle toimielimelle sen mukaan, kun ao. toimielin on ohjeistuksessaan edellyttänyt.

10. Kaupunginhallituksen esitys tilikauden tuloksen käsittelystä ja talouden tasapainotamista koskevista toimenpiteistä

10.1. Tilikauden tuloksen käsittely

Tilikauden tulos ennen varausten muutoksia ja rahastosiirtoja on 16 458 803,57 euroa ylijäämäinen. Kaupunginhallitus esittää tilikauden tuloksen käsittelyksi, että

1. vähennetään investointivaroilla rahoitettujen hankkeiden poistoeroa 67 158,39 euroa;
2. poistoeron muutoksen jälkeen syntyvä, määrältään 16 525 961,96 euron ylijäämä kirjataan oman pääoman tilikauden ylijäämätillille.

10.2. Arvio tulevasta kehityksestä

Koronapandemian rinnalle on noussut toinen iso huolenaihe Venäjän hyökättyä Ukrainaan 24.2.2022. Sodan vaikutuksia Suomeen on tässä vaiheessa mahdotonta arvioida luotettavasti, koska sen kesto ja lähikuukausien tapahtumista ei voi sanoa mitään varmaa. Sota kuitenkin väistämättä pienentää aikaisemmin ennustettua talouskasvu-uraa. Venäjän taloudelle asetettujen sanktioiden negatiiviset vaikutukset ulottuvat myös Suomeen, erityisesti niihin yrityksiin, jotka eivät löydä raaka-aineelleen, tuotteilleen tai palveluilleen korvaavia markkinoita.

On vaikea arvioida, miten voimakkaita vaikutuksia sodasta aiheutuu Suomen julkiseen talouteen ja millä aikataululla ne kumuloituvat. Ensimmäiseksi vaikutukset näkyvät menopaineina lähinnä valtiontaloudessa: uusina puolustustoimintana, turvallisuuteen, varautumiseen ja maahanmuuttoon liittyvinä määrärahatarpeina.

Myös kuntien huoltovarmuuteen, häiriöihin ja hybridivaikuttamiseen liittyvä varautumistoiminta on tarkistettava tai otettava työn alle. Kunnille aiheutuu menopaineita myös ukrainalaisten turvapaikanhakijoiden tai tilapäisen suojelun direktiivin perusteella maahan tulleiden henkilöiden palveluiden, kuten terveystaloudellisten, varhaiskasvatuksen tai opetuksen, järjestämisestä.

Raaka-aineiden ja yritysten tuotantokustannusten nousu välittyy nopeasti kuluttajahintoihin ja inflaatioon, jonka pitkäkestoinen kasvu heikentää kuluttajien ostovoimaa ja vähitellen myös yksityistä kulutusta. Jos inflaatiopaineet välittyvät myös palkankorotusten tasoon, palkkainflaatiosta voi syntyä itseään ruokkiva kierre.

Julkinen talous on tasapainottunut koronapandemian alkua ajoista odotettua nopeammin. Kun vielä vuonna 2020 julkinen talous oli noin 13 miljardia euroa alijäämäinen niin vuoden 2021 lopussa alijäämän ennakoidaan pudonneen noin 7 miljardiin euroon. Valtion tukipaketit ovat vauhdittaneet talouden elpymistä koronakuopasta, vahvistaneet kuluttajien ja yritysten luottamusta sekä torjuneet konkurssia ja työttömyyttä. Toisaalta tukipaketit ovat lisänneet julkisen sektorin velkaantumista. Julkisen talouden ennakoidaan tasapainottuvan vuonna 2022 edelleen. Vuodesta 2023 lähtien talouskasvu kuitenkin lähestyy tyypillistä, pitkän aikavälin kasvuvauhtia, eikä enää kykene korjaamaan noin yhden BKT-prosenttiyksikön tuntumaan jäävää nimellistä julkisen talouden epätasapainoa. Julkista taloutta haastavat myös nouseva korkotaso,

ikäsidonnaisten menojen kasvupaineet, työvoimapula sekä julkisen sektorin laajenevat tehtävät ja vastuut. Työllisyysaste nousee keskipitkällä aikavälillä 74 ja työttömyysaste laskee 6 prosentin tuntumaan. Kuuden prosentin työttömyysasteen arvioidaan lähestyvän rakenteellisen työttömyyden tasoa.

Kuntatalouden ennakollinen tilinpäätösanalyysi vuodelta 2021 näyttää, että kuntien ja kuntayhtymien tilikauden tulokset säilyivät vahvoina toisenkin koronavuoden jäljiltä. Tilikauden tulos, 1,5 miljardia euroa, on kuntatalousohjelman kehitysarvion mukainen eikä jäänyt kauas huippuvuoden 2020 poikkeuksellisesta 1,7 miljardin euron tuloksesta.

Vuonna 2022 taloutta haastaa yhteisöveron jako-osuuden korotuksen päätyminen, palkkaratkaisun tuoma mahdollinen kustannusten korotus, koronan eteneminen ja sen aiheuttamat kustannukset sekä hoito-, oppimis-, sekä hyvinvointivielan purkamisen aiheuttamat kustannukset. Ukrainan sodan tulee vaikuttamaan kuntien talouteen monella tavalla: yleinen hintojen nousu ja turvapaikan hakijoiden kustannukset kasvavat kunnan menoja.

Uudet hyvinvointialueet aloittavat toimintansa 2023 ja samalla kuntien rahoitusmalli uudistuu. Alustavien laskelmien mukaan Lohjalta leikataan tuloja hyvinvointialueelle siirtyviä menoja enemmän. Lohjan valtionosuusriippuvuus kasvaa ja verorahoituksen kasvu hidastuu, kun asukkaiden määrän ja ansiotason mukaan kasvavaa kunnallisveroa korvataan korkeintaan indeksillä kasvavalla valtionosuudella. Verorahoituksen kasvun hidastuminen heikentää erityisesti Lohjan investointikykyä.

Kaikkia kuntia ja kuntayhtymiä haastavat samat taloudelliset paineet kuin koko julkista taloutta: väestökehitykseen liittyvät muutokset (syntyvyys, muuttoliike), julkisen talouden vaimeasti kasvava tulopohja, työvoimapula, yhdenvertaiset palvelutarpeet ja julkisen sektorin lisääntyvät velvoitteet, korkotason nousu sekä infraan liittyvät korjaus- ja investointitarpeet muun muassa ilmastotoimien vuoksi. Oman lisähaasteensa kuntakentälle tuo sote-uudistus, joka muuttaa yksittäisten kuntien taloutta huomattavasti ja kasvattaa suhteellista velkaantuneisuutta rajusti. Haasteelliset näkymät edellyttävät kunnilta yhä edelleen priorisointeja ja talouden pitkäjänteistä suunnittelua.

10.3. Arvio riskeistä ja epävarmuustekijöistä

Tällä hetkellä kaupungin riskit ja epävarmuustekijät liittyvät koronavirusepidemian kustannusvaikutusten hallintaan ja Ukrainan sodan kustannusvaikutuksiin. Lähitulevaisuuden osalta ei pysty laatimaan ennusteita siitä, mihin suuntaan talous tulee kehittymään. Kuntatalous on jo muutoinkin koko maassa suurissa ongelmissa kestävyysvajeen suhteen ja nykyinen maailman tilanne ja koronapandemian jälkeinen aika tulee entisestään pahentamaan kuntien taloudellista tilannetta, vaikka valtio on tukenut kuntia varsin mittavasti kahtena edellisenä vuotena.

Toinen suuri riskitekijä on kaupungin investointipaineen hallinta sekä käyttötalouden menojen hillintä. Asian merkitys korostuu entisestään lainamäärän kasvaessa nopeaan tahtiin. Tulorahoituksen riittämättömyys suhteessa investointeihin tulee edellyttämään käyttötalouden osalta vaikeita ratkaisuja. Kaupungin tulee myös kehittää elinvoimaisuutta ja pyrkiä lisäämään käyntiin lähtenyt väestön kasvua, jotta kaupungin talous olisi helpommin hallittavissa.

Kolmas konkreettinen riski on tilinpäätöksen yhteydessä syntyvän ylijäämän säilyttäminen pitkällä aikavälillä. Sote-uudistuksen jälkeiseen aikaan sisältyy vielä paljon kysymysmerkkejä.

11. Toimielinten vuoden 2021 toiminta ja talousarvion toteutuminen

11.1. Käyttötalouden toteutuminen

11.1.1. Luottamushenkilöhallinto

Toiminnan sisältö ja laajuus

Sisältö:	Laajuus	tuotot/kulut euroa ulkoiset
Kaupunginvaltuusto	51 jäsentä, 11 kokousta	0/ -193 751
Kaupunginhallitus: Kaupunginhallitus (kokoustoiminta, seminaarit, matkat, tapahtumat, kaupunginjohtaja), konserni- ja omaisuusjaosto, henkilöstöjaosto	13 kaupunginhallituksen ja 7 konsernijaoston jäsentä, yhteensä 37 kokousta	0/ -482 277
Lautakunnat ja toimikunnat: Tekninen lautakunta (aik. Palvelutuotantolautakunta), Kaupunkisuunnittelulautakunta (aik. Vetovoimalautakunta), Ympäristöterveyslautakunta (aik. Ympäristöterveysjaosto), Kulttuuri- ja vapaa-ajan lautakunta (aik. Kaupunkisisältöjaosto), Lasten, nuorten ja perheiden lautakunta ja Sosiaali- ja terveyslautakunta	Lautakunnissa 64 jäsentä, yhteensä 63 kokousta	530 378/ -1 451 784
Toimialajohto (Hyvinvointi ja Elinvoima)		0/ -2 116

Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa

Valtuusto päätti hyväksyä Lohjan luottamushenkilöorganisaatioon seuraavat muutokset 1.6.2021 alkaen:

- kaupunginhallituksen henkilöstöjaosto perustettiin
- palvelutuotantolautakunta lakkautettiin, tilalle tekninen lautakunta;
- vetovoimalautakunta lakkautettiin, tilalle kaupunkisuunnittelulautakunta
- vetovoimalautakunnan ympäristöterveysjaosto lakkautettiin, tilalle ympäristöterveyslautakunta.
- vetovoimalautakunnan kaupunkisisältöjaosto lakkautettiin, tilalle kulttuuri- ja vapaa-ajan lautakunta;
- lasten- nuorten ja perheiden lautakunta säilyi ennallaan;
- .sosiaali- ja terveyslautakunta säilyi ennallaan;
- tarkastuslautakunnan kooksi muutettiin 7 jäsentä

Hallintosääntömuutoksen mukainen uusi organisaatio aloitti toimintansa 1.8.2021.

Uusi valtuusto aloitti toimintansa syksyllä 2021 ja uusille luottamushenkilöille järjestettiin runsaasti koulutusta. Valtuutetut ja virkamiehet yhdessä kokoontuivat valtuustoseminaariin 8 - 9.10.2021.

Koronapandemia näkyi edelleen kaupungin hallinnon toiminnassa. Etäkokoukset jatkuivat.

Vuoden aikana hyväksyttiin mm. Gunnarlan liikekorttelin hinnoittelu ja asemakaavamuutos koskien Hiidensalmen tonttien rakentamisvelvoitetta asuntomessujen jälkeen sekä Liessaaren ranta-asemakaavan hinnoittelu ja luovuttaminen olevien maanvuokrausten osalta.

Valtuusto hyväksyi mm. Pentinkulman, Sporttikeskus Tennarin ja Nummi-Saukkolan alueen päiväkodin hankesuunnitelman. Neidonkeitaan hankesuunnittelu käynnistettiin. Järviohjelman laatiminen käynnistettiin.

Lisäksi lakkautettiin Nummenkylän koulu ja Pullin koulu sekä Metsätähdet päiväkotia ja palautettiin A2 kielen opetus. Novago Yrityskehitys Oy:n osakassopimus irtisanottiin.

Valtuusto myönsi eron kaupunginjohtaja Mika Sivulalle ja kaupunginjohtajan viran väliaikaiseksi hoitajaksi valittiin Pasi Perämäki.

Vuoden aikana kaupunginhallitus päätti mm: käynnistää lähidemokratian kehittämistä, purkaa Intercol Oy:n kanssa tehdyn esisopimuksen Paloniemessä sijaitsevien määräalojen osalta, antoi selvityksiä eduskunnan oikeusasiamiehelle kanteluasioissa ja päätti Kiinteistö Oy Nummi-Pusulan Jokirannan osakkeiden myynnistä. Kiinteistöosakeyhtiö Ventelän Sammutus päätettiin sulauttaa osaksi kaupungin toimintaa.

Kaupunginhallitus päätti myöntää Lohjan Liikuntakeskus Oy:lle kuuden kuukauden vuokravapauden, n. milj. euroa koronapandemiasta johtuneen heikentyneen taloudellisen tilanteen vuoksi.

Kaupunginhallitus asetti hallinto- ja organisaatiotyöryhmän, strategiatyöryhmän ja joukkoliikennetyöryhmän sekä nimesi edustajansa Historiatoimikuntaan Lohja 700-vuotisryhmään ja Pentinkulman hankesuunnitteluryhmään.

Luottamushenkilöhallinnon tuloslaskelma

Toimielimen toimintakate on sitova suhteessa valtuustoon.

Luottamushenkilöhallinto							
Ulkoiset ja sisäiset	KV2021	KS2021	Muutettu TA2021	TP 2021	Ero	Käyttö-%	TP2020
TOIMINTATUOTOT	500 000	500 000	500 000	530 378	-30 378	106,1 %	563
MYYNITUTUOTOT	500 000	500 000	500 000	211 288	288 712	42,3 %	0
MAKSUTUOTOT	0	0	0	319 090	-319 090	***	0
TUET JA AVUSTUKSET	0	0	0	0	0	***	0
MUUT TOIMINTATUOTOT	0	0	0	0	0	***	563
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	0	0	0	0	0	***	0
TOIMINTAKULUT	-2 509 252	-2 509 252	-2 509 252	-2 316 624	-192 628	92,3 %	-1 390 593
HENKILÖSTÖKULUT	-886 739	-886 739	-886 739	-866 526	-20 213	97,7 %	-792 862
PALVELUJEN OSTOT	-1 378 038	-1 378 038	-1 378 038	-856 545	-521 493	62,2 %	-266 518
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-10 575	-10 575	-10 575	-51 790	41 215	489,7 %	-17 341
AVUSTUKSET	-135 370	-135 370	-135 370	-365 557	230 187	270,0 %	-220 110
MUUT TOIMINTAKULUT	-98 530	-98 530	-98 530	-176 206	77 676	178,8 %	-93 762
TOIMINTAKATE	-2 009 252	-2 009 252	-2 009 252	-1 786 247	-223 005	88,9 %	-1 390 031

Luottamushenkilöhallinto							
Ulkoiset	KV2021	KS2021	Muutettu TA2021	TP 2021	Ero	Käyttö-%	TP2020
TOIMINTATUOTOT	500 000	500 000	500 000	530 378	-30 378	106,1 %	563
MYYNITUTUOTOT	500 000	500 000	500 000	211 288	288 712	42,3 %	0
MAKSUTUOTOT	0	0	0	319 090	-319 090	***	0
TUET JA AVUSTUKSET	0	0	0	0	0	***	0
MUUT TOIMINTATUOTOT	0	0	0	0	0	***	563
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	0	0	0	0	0	***	0
TOIMINTAKULUT	-2 336 052	-2 336 052	-2 336 052	-2 129 930	-206 122	91,2 %	-1 223 456
HENKILÖSTÖKULUT	-886 739	-886 739	-886 739	-866 526	-20 213	97,7 %	-792 862
PALVELUJEN OSTOT	-1 302 038	-1 302 038	-1 302 038	-778 672	-523 366	59,8 %	-188 458
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-10 575	-10 575	-10 575	-47 107	36 532	445,5 %	-15 998
AVUSTUKSET	-135 370	-135 370	-135 370	-365 557	230 187	270,0 %	-220 110
MUUT TOIMINTAKULUT	-1 330	-1 330	-1 330	-72 067	70 737	5418,6 %	-6 027
TOIMINTAKATE	-1 836 052	-1 836 052	-1 836 052	-1 599 552	-236 500	87,1 %	-1 222 893

Luottamushenkilöhallinto							
Sisäiset	KV2021	KS2021	Muutettu TA2021	TP 2021	Ero	Käyttö-%	TP2020
TOIMINTATUOTOT	0	0	0	0	0	***	0
MYYNTITUOTOT	0	0	0	0	0	***	0
MAKSUTUOTOT	0	0	0	0	0	***	0
TUET JA AVUSTUKSET	0	0	0	0	0	***	0
MUUT TOIMINTATUOTOT	0	0	0	0	0	***	0
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	0	0	0	0	0	***	0
TOIMINTAKULUT	-173 200	-173 200	-173 200	-186 695	13 495	107,8 %	-167 137
HENKILÖSTÖKULUT	0	0	0	0	0	***	0
PALVELUJEN OSTOT	-76 000	-76 000	-76 000	-77 873	1 873	102,5 %	-78 059
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	0	0	0	-4 683	4 683	***	-1 343
AVUSTUKSET	0	0	0	0	0	***	0
MUUT TOIMINTAKULUT	-97 200	-97 200	-97 200	-104 139	6 939	107,1 %	-87 735
TOIMINTAKATE	-173 200	-173 200	-173 200	-186 695	13 495	107,8 %	-167 137

Asuntomessut toiminnon eurot sisältyvät luottamushenkilöhallinnon tuloslaskelmaan

Asuntomessut							
Ulkoiset ja sisäiset	KV2021	KS2021	Muutettu TA2021	TP 2021	Ero	Käyttö-%	TP2020
TOIMINTATUOTOT	500 000	500 000	500 000	530 378	-30 378	106,1 %	563
MYYNITUTUOTOT	500 000	500 000	500 000	211 288	288 712	42,3 %	0
MAKSUTUOTOT	0	0	0	319 090	-319 090	***	0
TUET JA AVUSTUKSET	0	0	0	0	0	***	0
MUUT TOIMINTATUOTOT	0	0	0	0	0	***	563
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	0	0	0	0	0	***	0
TOIMINTAKULUT	-1 426 226	-1 426 226	-1 426 226	-1 039 597	-386 629	72,9 %	-375 769
HENKILÖSTÖKULUT	-259 526	-259 526	-259 526	-263 756	4 230	101,6 %	-232 842
PALVELUJEN OSTOT	-1 152 800	-1 152 800	-1 152 800	-660 955	-491 845	57,3 %	-111 334
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	0	0	0	-26 000	26 000	***	-12 143
AVUSTUKSET	0	0	0	-3 000	3 000	***	0
MUUT TOIMINTAKULUT	-13 900	-13 900	-13 900	-85 886	71 986	617,9 %	-19 449
TOIMINTAKATE	-926 226	-926 226	-926 226	-509 220	-417 006	55,0 %	-375 206

Asuntomessut							
Ulkoiset	KV2021	KS2021	Muutettu TA2021	TP 2021	Ero	Käyttö-%	TP2020
TOIMINTATUOTOT	500 000	500 000	500 000	530 378	-30 378	106,1 %	563
MYYNITUTUOTOT	500 000	500 000	500 000	211 288	288 712	42,3 %	0
MAKSUTUOTOT	0	0	0	319 090	-319 090	***	0
TUET JA AVUSTUKSET	0	0	0	0	0	***	0
MUUT TOIMINTATUOTOT	0	0	0	0	0	***	563
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	0	0	0	0	0	***	0
TOIMINTAKULUT	-1 394 526	-1 394 526	-1 394 526	-1 005 215	-389 311	72,1 %	-342 104
HENKILÖSTÖKULUT	-259 526	-259 526	-259 526	-263 756	4 230	101,6 %	-232 842
PALVELUJEN OSTOT	-1 135 000	-1 135 000	-1 135 000	-642 944	-492 056	56,6 %	-92 489
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	0	0	0	-23 584	23 584	***	-11 314
AVUSTUKSET	0	0	0	-3 000	3 000	***	0
MUUT TOIMINTAKULUT	0	0	0	-71 930	71 930	***	-5 459
TOIMINTAKATE	-894 526	-894 526	-894 526	-474 837	-419 689	53,1 %	-341 542

Asuntomessut							
Sisäiset	KV2021	KS2021	Muutettu TA2021	TP 2021	Ero	Käyttö-%	TP2020
TOIMINTATUOTOT	0	0	0	0	0	***	0
MYYNITUOTOT	0	0	0	0	0	***	0
MAKSUTUOTOT	0	0	0	0	0	***	0
TUET JA AVUSTUKSET	0	0	0	0	0	***	0
MUUT TOIMINTATUOTOT	0	0	0	0	0	***	0
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	0	0	0	0	0	***	0
TOIMINTAKULUT	-31 700	-31 700	-31 700	-34 383	2 683	108,5 %	-33 665
HENKILÖSTÖKULUT	0	0	0	0	0	***	0
PALVELUJEN OSTOT	-17 800	-17 800	-17 800	-18 011	211	101,2 %	-18 845
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	0	0	0	-2 416	2 416	***	-829
AVUSTUKSET	0	0	0	0	0	***	0
MUUT TOIMINTAKULUT	-13 900	-13 900	-13 900	-13 956	56	100,4 %	-13 990
TOIMINTAKATE	-31 700	-31 700	-31 700	-34 383	2 683	108,5 %	-33 665

11.1.2. Keskusvaalilautakunta

Toiminnan sisältö ja laajuus

Sisältö:	Laajuus	tuotot/kulut euroa ulkoiset
Vaalit: Kunnallisvaalit ja valtiolliset vaalit	36 933 äänioikeutettua (vaalit 2021)	51 706/ -249 390

Toiminnalliset muutokset

Vuonna 2021 järjestettiin kunnallisvaalit ja valmisteltiin tammikuussa 2022 järjestettyjä aluevaaleja.

Keskusvaalilautakunnan tuloslaskelma

Toimielimen toimintakate on sitova suhteessa valtuustoon.

Keskusvaalilautakunta							
Ulkoiset ja sisäiset	KV2021	KS2021	Muutettu TA2021	TP 2021	Ero	Käyttö-%	TP2020
TOIMINTATUOTOT	0	0	0	51 706	-51 706	***	0
MYYNITUOTOT	0	0	0	0	0	***	0
MAKSUTUOTOT	0	0	0	0	0	***	0
TUET JA AVUSTUKSET	0	0	0	51 706	-51 706	***	0
MUUT TOIMINTATUOTOT	0	0	0	0	0	***	0
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	0	0	0	0	0	***	0
TOIMINTAKULUT	-246 573	-246 573	-246 573	-251 070	4 497	101,8 %	-1 023
HENKILÖSTÖKULUT	-176 172	-176 172	-176 172	-148 160	-28 012	84,1 %	-449
PALVELUJEN OSTOT	-52 700	-52 700	-52 700	-79 730	27 030	151,3 %	-439
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-17 701	-17 701	-17 701	-14 265	-3 436	80,6 %	-135
AVUSTUKSET	0	0	0	0	0	***	0
MUUT TOIMINTAKULUT	0	0	0	-8 916	8 916	***	0
TOIMINTAKATE	-246 573	-246 573	-246 573	-199 364	-47 209	80,9 %	-1 023

Keskusvaalilautakunta							
Ulkoiset	KV2021	KS2021	Muutettu TA2021	TP 2021	Ero	Käyttö-%	TP2020
TOIMINTATUOTOT	0	0	0	51 706	-51 706	***	0
MYYNTITUOTOT	0	0	0	0	0	***	0
MAKSUTUOTOT	0	0	0	0	0	***	0
TUET JA AVUSTUKSET	0	0	0	51 706	-51 706	***	0
MUUT TOIMINTATUOTOT	0	0	0	0	0	***	0
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	0	0	0	0	0	***	0
TOIMINTAKULUT	-244 873	-244 873	-244 873	-249 390	4 517	101,8 %	-1 023
HENKILÖSTÖKULUT	-176 172	-176 172	-176 172	-148 160	-28 012	84,1 %	-449
PALVELUJEN OSTOT	-51 000	-51 000	-51 000	-78 050	27 050	153,0 %	-439
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-17 701	-17 701	-17 701	-14 265	-3 436	80,6 %	-135
AVUSTUKSET	0	0	0	0	0	***	0
MUUT TOIMINTAKULUT	0	0	0	-8 916	8 916	***	0
TOIMINTAKATE	-244 873	-244 873	-244 873	-197 684	-47 189	80,7 %	-1 023

Keskusvaalilautakunta							
Sisäiset	KV2021	KS2021	Muutettu TA2021	TP 2021	Ero	Käyttö-%	TP2020
TOIMINTATUOTOT	0	0	0	0	0	***	0
MYYNTITUOTOT	0	0	0	0	0	***	0
MAKSUTUOTOT	0	0	0	0	0	***	0
TUET JA AVUSTUKSET	0	0	0	0	0	***	0
MUUT TOIMINTATUOTOT	0	0	0	0	0	***	0
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	0	0	0	0	0	***	0
TOIMINTAKULUT	-1 700	-1 700	-1 700	-1 680	-20	98,8 %	0
HENKILÖSTÖKULUT	0	0	0	0	0	***	0
PALVELUJEN OSTOT	-1 700	-1 700	-1 700	-1 680	-20	98,8 %	0
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	0	0	0	0	0	***	0
AVUSTUKSET	0	0	0	0	0	***	0
MUUT TOIMINTAKULUT	0	0	0	0	0	***	0
TOIMINTAKATE	-1 700	-1 700	-1 700	-1 680	-20	98,8 %	0

11.1.3. Tarkastuslautakunta

Toiminnan sisältö ja laajuus

Sisältö:	Laajuus	tuotot/kulut euroa ulkoiset
Tarkastuslautakunta	10 kokousta 5 jäsentä, elokuusta 2021 alkaen 7 jäsentä controller 0,3 htv	0/ - 36 200
Tilintarkastus	50,4 lakisääteistä tarkastuspäivää	0/ -24 630

Valtuusto asettaa tarkastuslautakunnan toimikauttaan vastaavien vuosien hallinnon ja talouden tarkastuksen järjestämistä varten.

Kuntalain 121 §:n mukaiset tarkastuslautakunnan tehtävät muodostavat tarkastuslautakunnan sitovat tavoitteet:

- valmistella valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat;
- arvioida, ovatko valtuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla;
- talouden tasapainottamisen toteutumista tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman riittävyyttä, jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää;
- huolehtia kunnan ja sen tytäryhteisöjen tarkastuksen yhteensovittamisesta;
- valvoa 84 §:ssä säädetyn sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuuden noudattamista ja saattaa ilmoitukset valtuustolle tiedoksi;
- valmistella kunnanhallitukselle esitys tehtäviään koskeviksi hallintosäännön määräyksiksi sekä arvioinnin ja tarkastuksen talousarvioksi.

Tarkastuslautakunta saavutti sille talousarviossa asetetut tavoitteet. Arviointikertomus vuodelta 2020 allekirjoitettiin 3.6.2021. Tarkastuslautakunta seurasi aktiivisesti kaupungin talouden kehitystä. Valtuustokauden vaihtuessa kaikkia ilmoitusvelvollisia luottamushenkilöitä pyydettiin tekemään sidonnaisuusilmoitus. Tarkastuslautakunta tarkasti annetut ilmoitukset joulukuun 2021 kokouksessaan.

Tarkastuslautakunta alitti talousarvion n.16 100 eurolla. Syynä alittumiseen olivat koronasta johtuva palvelujen ostojen väheneminen, säästöjä syntyi palvelujen ostoista n. 13 800 ja henkilöstökuluista n. 2 700 euroa. Aineiden ja tarvikkeiden ostot ylittyivät n. 400 eurolla.

Lakisääteistä tilintarkastusta suoritettiin tilintarkastusyhteisö BDO Audiator Oy:n toimesta tilintarkastuksen tarkastussuunnitelman ja työohjelman mukaisesti. Tilintarkastuksen kustannukset olivat 24 630 euroa vuodelta 2021. Tarkastuslautakunnalta laskutettuja lakisääteisiä tilintarkastuspäiviä kertyi vuoden 2021 aikana 50,4 päivää, joista 23,4 kohdistui tilivuoteen 2020 ja 27 tilivuoteen 2021. Tilintarkastusta suoritettiin koronan vuoksi osittain etänä. Tilintarkastuksen

kustannuksiin sisältyy tilintarkastajan raportointia, neuvontaa ja osallistuminen tarkastuslautakunnan kokouksiin. Tilintarkastaja osallistui tarkastuslautakunnan kokouksiin kaksi kertaa. Tarkastuslautakunnalle ja kaupunginhallitukselle järjestettiin Lohjan kaupungin vastuullisen tilintarkastajan pitämä koulutus syyskuussa. Lakisääteisen tilintarkastuksen ja koulutuksen lisäksi tilintarkastuspalveluja ostettiin hanketarkastuksiin, ulkopuolisen tarkastuksen toimeksiantoihin ja konsernitilinpäätöksen konsultaation.

Tarkastuslautakunnan tuloslaskelma

Toimielimen toimintakate on sitova suhteessa valtuustoon.

Tarkastuslautakunta							
Ulkoiset ja sisäiset	KV2021	KS2021	Muutettu TA2021	TP 2021	Ero	Käyttö-%	TP2020
TOIMINTATUOTOT	0	0	0	0	0	***	0
MYYNITITUOTOT	0	0	0	0	0	***	0
MAKSUTUOTOT	0	0	0	0	0	***	0
TUET JA AVUSTUKSET	0	0	0	0	0	***	0
MUUT TOIMINTATUOTOT	0	0	0	0	0	***	0
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	0	0	0	0	0	***	0
TOIMINTAKULUT	-77 928	-77 928	-77 928	-61 790	-16 138	79,3 %	-59 082
HENKILÖSTÖKULUT	-34 028	-34 028	-34 028	-31 299	-2 729	92,0 %	-29 058
PALVELUJEN OSTOT	-43 900	-43 900	-43 900	-30 069	-13 831	68,5 %	-30 002
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	0	0	0	-423	423	***	-22
AVUSTUKSET	0	0	0	0	0	***	0
MUUT TOIMINTAKULUT	0	0	0	0	0	***	0
TOIMINTAKATE	-77 928	-77 928	-77 928	-61 790	-16 138	79,3 %	-59 082

Tarkastuslautakunta							
Ulkoiset	KV2021	KS2021	Muutettu TA2021	TP 2021	Ero	Käyttö-%	TP2020
TOIMINTATUOTOT	0	0	0	0	0	***	0
MYYNITITUOTOT	0	0	0	0	0	***	0
MAKSUTUOTOT	0	0	0	0	0	***	0
TUET JA AVUSTUKSET	0	0	0	0	0	***	0
MUUT TOIMINTATUOTOT	0	0	0	0	0	***	0
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	0	0	0	0	0	***	0
TOIMINTAKULUT	-77 128	-77 128	-77 128	-60 830	-16 298	78,9 %	-57 740
HENKILÖSTÖKULUT	-34 028	-34 028	-34 028	-31 299	-2 729	92,0 %	-29 058
PALVELUJEN OSTOT	-43 100	-43 100	-43 100	-29 109	-13 991	67,5 %	-28 660
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	0	0	0	-423	423	***	-22
AVUSTUKSET	0	0	0	0	0	***	0
MUUT TOIMINTAKULUT	0	0	0	0	0	***	0
TOIMINTAKATE	-77 128	-77 128	-77 128	-60 830	-16 298	78,9 %	-57 740

Tarkastuslautakunta							
Sisäiset	KV2021	KS2021	Muutettu TA2021	TP 2021	Ero	Käyttö-%	TP2020
TOIMINTATUOTOT	0	0	0	0	0	***	0
MYYNITUOTOT	0	0	0	0	0	***	0
MAKSUTUOTOT	0	0	0	0	0	***	0
TUET JA AVUSTUKSET	0	0	0	0	0	***	0
MUUT TOIMINTATUOTOT	0	0	0	0	0	***	0
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	0	0	0	0	0	***	0
TOIMINTAKULUT	-800	-800	-800	-960	160	120,0 %	-1 342
HENKILÖSTÖKULUT	0	0	0	0	0	***	0
PALVELUJEN OSTOT	-800	-800	-800	-960	160	120,0 %	-1 342
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	0	0	0	0	0	***	0
AVUSTUKSET	0	0	0	0	0	***	0
MUUT TOIMINTAKULUT	0	0	0	0	0	***	0
TOIMINTAKATE	-800	-800	-800	-960	160	120,0 %	-1 342

11.1.4. Elinvoima

Elinvoiman sitovat tavoitteet

Elinvoimainen Lohja

Tavoite	Tilinpäätös	Mittari
Sairauspoissaolopäivien ja työtapaturmien lukumäärä on enintään yhtä suuri kuin vuonna 2020.	Sairauspoissaolot olivat voimakkaassa kasvussa. Sairauspäiviä per henkilö oli 17,71 (v. 2020: 15,8). Työtapaturmia oli 235 kpl (v. 2020: 148).	Sairauspoissaolopäivien sekä työtapaturmien lukumäärä verrattuna vuoteen 2020.
Talouden tasapainottamisohjelmien seuranta ja raportointi valtuustolle.	Talouden tasapainottamisohjelman toteutumista seurattu ja siitä raportoitu säännöllisesti toimielimille osavuosi-katsausten yhteydessä. Vuoden 2021 osalta talouden tasapainottamistoimenpiteet ovat pääosin toteutuneet. Osa toimenpiteistä siirtyy toteutettavaksi myöhemmin, mm. Etelä-Lohjan johtajuusjärjestelmän tarkastelu ja kotipalvelupisteiden vähentäminen. Osa toimenpiteistä on toteutettu vaihtoehtoisin tavoin mm. lastenhoitajien määrän vähentämistä ei voitu sellaisenaan toteuttaa, sillä lapsimäärän lasku ei toteutunut.	Tasapainottamisohjelmien toimenpide-esitysten seuranta ja toteutuminen.
Talouden ydinprosessien läpikäynti ja päivittäminen (talousarvio ja tilinpäätös)	Talousarvio-, tilinpäätös- ja talouden seurantaprosessien uudistaminen on käynnistetty. Ostolaskujen hyväksymisprosessi uudistetaan kevään 2022 aikana.	Talouden prosessit on läpikäyty ja esitelty kaupunginhallitukselle.

Tavoite	Tilinpäätös	Mittari
Kaupungin omaisuuden hallinnan kehittäminen.	Omaisuustietojen keruu ja valmistelutyö jatkuu edelleen. Hyvinvointialueelle siirtyvä omaisuus on selvitetty.	Luotu omaisuuden hallintaperiaatteet ja kuvattu omaisuuden kokonaisuus.
Rakennusrekisterin ajantasaistaminen. Tavoite saada rekisteriin lisättyä 10% arvioidusta puuttuvien rakennusten määrästä. Puuttuvien määräksi arvioitu noin 10.000 rakennusta	Hanke eteni, joskin hankkeen resurssit olivat osan aikaa mukana rakennusvalvonnan lupavalmistelussa.	Rakennusten lukumäärän lisäys rekisterissä ja kiinteistövero-ker-tymän kasvu tulevilla vuosilla
Maanhankinta etenkin Tunnin junan vaikutusalueelta. Tavoitteena 40 ha	Ei edennyt suunnitelmien mukaan erilaisista hintanäkemyksistä johtuen.	Hankitun maan määrä hehtaareina ja hinta euroa/m ²
Kaavoituksen sujuva prosessi: Kaavoitusohjelman toteutuminen	Kaavoitus ei edennyt aikataulutavoitteiden mukaisesti mm. selvitystarpeista johtuen. Kaavojen valmistelua kuitenkin toteutettiin.	Edetty kaavoitusohjelman mukaisesti ja sen mukaisessa jär-jestyksessä. \\- Muijala \\- Pitkäniemi \\- Hiidensalmi II

Tavoite	Tilinpäätös	Mittari
Tapahtumasisältöjen toteuttaminen Asuntomessuvuoden aikana	Lohjan Asuntomessujen aikaiset tapahtumat kerättiin Lohja-lehteen, tapahtumakalenteriin ja tapahtumanos-toja tehtiin somekanavilla. Toteutuneita tapahtumia olivat muun muassa Asuntomessujen Lohjan osaston päivittäiset ohjelmat, kulttuurikävelykierrokset tors- taisin, Vares-Kantolan opastetut kier- rokset, torikonsertti, Laurentiustalon avoimet ovet sekä Laurin-päivä tapah- tuma. Järviyrittäjien tarjontaa nostettiin eri me- dioissa, omilla järvikaupunki artikkeleilla ja kaupunkikuvassa sekä somessa. Ty- tyri toimi messujen oheiskohteena ja siellä oli enimmillään 18 opastuskierroslähtöä päivässä.	Medianäkyvyyden kasvu Tunnettuus Kävijämäärä Tavoittavuus Asiakaspalautte
Neidonkeidas -konseptin luo- minen toteutettavuusselvityk- sen tulosten pohjalta	Toteutettavuusselvitys ei johtanut toimen- piteisiin.	Neidonkeidas-konsepti on valmis.

Hyvinvoiva Lohja

Tavoite	Tilinpäätös	Mittari
Kulttuurihyvinvointisuunnitel- man laatiminen ja käyttöönotto	Kulttuurihyvinvointisuunnitelman toteut- tamista varten haettua hankerahoitusta ei saatu. Tästä huolimatta suunnitelma päätettiin kuitenkin toteuttaa ilman erillistä han- ketyöntekijää. Kulttuurihyvinvointisuunnitelma saatiin luonnosvaiheeseen vuoden 2021 lop- puun mennessä, mutta viimeistely, hy- väksyminen ja käyttöönotto jäi vuodelle 2022.	Kulttuurihyvinvointisuunni- telma valmistuu ja se hy- väksytään luottamuseli- missä.

Asukkaiden Lohja

Tavoite	Tilinpäätös	Mittari
Orkesterin yleisömäärien kasvattaminen yleisötyön kautta	Lohjan kaupunginorkesteri kasvatti palveluidensa tunnettavuutta yleisötyön kautta mm. kaupunkimusiikkiviikolla ja Kummilapsi-hankkeen kautta. Orkesteri järjesti myös taiteilijapaamisia ja muita vuorovaikutteisia tilaisuuksia. Koronapandemiasta johtuen yleisömäärät eivät kasvaneet aiempiin vuosiin verrattuna.	Konserttien kuulijamäärän kasvu Tunnettavuus Medianäkyvyys
Luodaan joukkoliikenteen tiekartta ja aikataulu kaupungin joukkoliikenteen kehittämiseksi. Tiekartta avulla päätetään, hoidetaan joukkoliikenne markkinaehtoisesti vai yhteistyössä muiden viranomaisten kanssa.	Joukkoliikennetyöryhmä ei saanut työtään valmiiksi. Uusi joukkoliikennetyöryhmä käynnistyi vuoden 2022 alussa.	Joukkoliikenteen tiekartta käynnistynyt ja toteutuksessa.
Toteutetaan Pähkinäniemen, Haikarin, Porlan, Aurlahden, Pitkäniemen ja Hiidensalmen ranta-alueilla parannus- ja kehittämistoimenpiteitä sekä laajennetaan pyörä- ja kävelyverkostoa keskustan ja Lohjanjärven tuntumassa.	Asuntomessuihin liittyen toteutettiin Kaarnapuisto. Muiden alueiden toteuttamisen suunnittelua edistettiin.	Luodaan Lohjanjärven saunakonsepti. Keskustan pyörätieverkosto valmis
Toteutettu asuntomessujen infrastruktuuri ja parannettu keskusta alueen yleisilmettä.	Toteutettu.	

Elinvoiman tuloslaskelma

Elinvoimatoimialan toimintakate on sitova suhteessa valtuustoon.

Elinvoima							
Ulkoiset ja sisäiset	KV2021	KS2021	Muutettu TA2021	TP 2021	Ero	Käyttö-%	TP2020
TOIMINTATUOTOT	71 936 016	71 936 016	68 331 571	64 661 622	3 669 949	94,6 %	70 634 288
MYYNITUTUOTOT	36 437 346	36 437 346	33 747 196	29 914 103	3 833 093	88,6 %	35 843 956
MAKSUTUOTOT	3 756 451	3 756 451	3 756 451	3 009 733	746 718	80,1 %	3 296 222
TUET JA AVUSTUKSET	1 325 313	1 325 313	1 325 313	621 764	703 549	46,9 %	1 215 470
MUUT TOIMINTATUOTOT	30 416 906	30 416 906	29 502 611	31 116 021	-1 613 410	105,5 %	30 278 640
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	119 630	119 630	119 630	177 151	-57 521	148,1 %	239 850
TOIMINTAKULUT	-82 776 004	-82 776 004	-80 200 194	-69 460 852	-10 739 342	86,6 %	-77 163 467
HENKILÖSTÖKULUT	-31 928 976	-31 928 976	-30 065 556	-26 417 655	-3 647 901	87,9 %	-29 906 915
PALVELUJEN OSTOT	-28 054 545	-28 054 545	-27 342 155	-21 647 841	-5 694 314	79,2 %	-25 771 431
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-11 422 172	-11 422 172	-11 422 172	-11 346 112	-76 060	99,3 %	-10 562 735
AVUSTUKSET	-4 984 087	-4 984 087	-4 984 087	-3 847 723	-1 136 364	77,2 %	-4 781 372
MUUT TOIMINTAKULUT	-6 386 224	-6 386 224	-6 386 224	-6 201 521	-184 703	97,1 %	-6 141 015
TOIMINTAKATE	-10 720 358	-10 720 358	-11 748 993	-4 622 079	-7 126 914	39,3 %	-6 289 329

Elinvoima							
Ulkoiset	KV2021	KS2021	Muutettu TA2021	TP 2021	Ero	Käyttö-%	TP2020
TOIMINTATUOTOT	19 971 816	19 971 816	18 943 181	18 124 878	818 303	95,7 %	18 821 234
MYYNITUTUOTOT	9 647 646	9 647 646	9 533 306	9 795 137	-261 831	102,7 %	9 330 466
MAKSUTUOTOT	3 756 451	3 756 451	3 756 451	2 960 021	796 430	78,8 %	3 243 373
TUET JA AVUSTUKSET	1 325 313	1 325 313	1 325 313	621 764	703 549	46,9 %	1 215 470
MUUT TOIMINTATUOTOT	5 242 406	5 242 406	4 328 111	4 747 955	-419 844	109,7 %	5 031 927
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	119 630	119 630	119 630	177 151	-57 521	148,1 %	239 850
TOIMINTAKULUT	-74 638 904	-74 638 904	-72 775 484	-62 227 327	-10 548 157	85,5 %	-67 792 581
HENKILÖSTÖKULUT	-31 928 976	-31 928 976	-30 065 556	-26 417 655	-3 647 901	87,9 %	-29 906 915
PALVELUJEN OSTOT	-25 166 845	-25 166 845	-25 166 845	-19 590 698	-5 576 147	77,8 %	-21 518 966
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-11 102 172	-11 102 172	-11 102 172	-11 019 940	-82 232	99,3 %	-10 252 928
AVUSTUKSET	-4 984 087	-4 984 087	-4 984 087	-3 847 723	-1 136 364	77,2 %	-4 781 372
MUUT TOIMINTAKULUT	-1 456 824	-1 456 824	-1 456 824	-1 351 311	-105 513	92,8 %	-1 332 399
TOIMINTAKATE	-54 547 458	-54 547 458	-53 712 673	-43 925 299	-9 787 374	81,8 %	-48 731 496

Elinvoima							
Sisäiset	KV2021	KS2021	Muutettu TA2021	TP 2021	Ero	Käyttö-%	TP2020
TOIMINTATUOTOT	51 964 200	51 964 200	49 388 390	46 536 744	2 851 646	94,2 %	51 813 053
MYYNTITUOTOT	26 789 700	26 789 700	24 213 890	20 118 966	4 094 924	83,1 %	26 513 490
MAKSUTUOTOT	0	0	0	49 712	-49 712	***	52 849
TUET JA AVUSTUKSET	0	0	0	0	0	***	0
MUUT TOIMINTATUOTOT	25 174 500	25 174 500	25 174 500	26 368 066	-1 193 566	104,7 %	25 246 714
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	0	0	0	0	0	***	0
TOIMINTAKULUT	-8 137 100	-8 137 100	-7 424 710	-7 233 524	-191 186	97,4 %	-9 370 886
HENKILÖSTÖKULUT	0	0	0	0	0	***	0
PALVELUJEN OSTOT	-2 887 700	-2 887 700	-2 175 310	-2 057 142	-118 168	94,6 %	-4 252 465
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-320 000	-320 000	-320 000	-326 172	6 172	101,9 %	-309 807
AVUSTUKSET	0	0	0	0	0	***	0
MUUT TOIMINTAKULUT	-4 929 400	-4 929 400	-4 929 400	-4 850 210	-79 190	98,4 %	-4 808 615
TOIMINTAKATE	43 827 100	43 827 100	41 963 680	39 303 220	2 660 460	93,7 %	42 442 167

Konsernipalvelujen (Konsernihallinnon) tulosalue

Toiminnan sisältö ja laajuus

Sisältö:	Laajuus	tuotot/kulut euroa ulkoiset
Talous ja strategia: taloussuunnittelu, kunnallisverotus, omaisuuden hallinta, pelastustoimi, maatalous, kehittäminen	- tytäryhtiöitä 10 - toimintakulut noin 300 Meuroa - lainakanta 4200/asukas - maa-alueita noin 5.270 ha - pelastustoimen kustannustaso 68,61 euroa/asukas	254 364/ -6 488 162
Hallinto ja henkilöstö: virallinen viestintä, kansainvälinen toiminta, keskusjohdon hallintopalvelut, henkilöstöpalvelut: virka- ja työsuhtehallinto, työllisyystyöt, henkilöstöpalvelut ja yhteistoiminta (tyky-toiminta, henkilöstöetuudet, yhteistoiminta ja työsuojelu, työterveyshuolto), lakipalvelut	- valtuuston kokouksia 10 - hallituksen kokouksia 24 - palveluksessa oleva henkilöstö 3059 (v. 2020; 3072) - vakituinen henkilöstö 2305 (v. 2020; 2329) - määräaikaista kausivaihtelun mukaan noin 700	475 752/ -8 685 979
Ict-palvelut	- palvelupyynnöt 21654 kpl - tilauksia 1597 kpl	61 290/ -2 142 128
Konserni-tulosalueen johto	- tulosalueen johto, controller	0/ -33 710

Toiminnalliset muutokset

Elinvoiman tulosalueena ollut konsernihallinto muutettiin toimialajaosta erilliseksi konsernipalvelut-tulosalueeksi 1.8.2021 alkaen. Konsernihallinnon johtajana toimii kaupunginjohtaja. Konsernipalveluiden tulosalueelle muodostui neljä tulosityksikköä: Talouspalvelut, Henkilöstöpalvelut, Hallintopalvelut ja ICT-palvelut. Operatiivisissa hallintopalveluissa ollut toimistohenkilöstö siirtyi 1.1.2021 alkaen hallinnollisesti niiden esimiesten alaisuuteen, jonka yksiköissä he työskentelevät. Poikkeuksen muodostavat keskitetyt hallintopalvelut (arkisto, kirjaamo, postitus, puhelinvaihte, asiakaspalvelu sekä lautakuntien, jaostojen yms. toimielinten sihteerit ja muissa avustavissa tehtävissä olevat henkilöt), jotka jäivät keskitettyihin hallintopalveluihin.

Tulosalueen toimintakate oli noin -9,3 milj. euroa (107,7 %), jossa ylitystä talousarvioon oli noin 664 100 euroa. Toimintakulut alittuivat noin 36 000 eurolla (99,8 %). Tulosalueen toimintakate heikkeni edelliseen vuoteen verrattuna noin 826 300 euroa (9,7 %). Suurin kasvu on palveluiden ostoissa noin 600 000 euroa, jossa logistiikkapalveluiden matkustus- ja kuljetuspalveluiden ostot kasvoivat noin 532 800 euroa ja työterveydenhuollon menot kasvoivat noin 200 000 euroa.

Talou­spalvelut

Talou­spalvelut -tulo­yksikkö koostuu talou­suunnittelusta, kehittä­mistoiminnasta sekä talou­hallinnosta. Näkökulma toiminnassa on strateginen sekä toimintaa kehittävä ja ohjaava. Talou­suunnittelu huolehtii osaltaan siitä, että kaupungin talous on tasapainossa. Laskentakeskus vastaa talouden tukitoimintojen operatiivisesta hoitamisesta.

Talou­spalvelujen osalta tavoitteena oli talou­hallinnon prosessien kehittäminen, kustannustietoisuuden lisääminen sekä talouden mittaamisen parantaminen. Vuonna 2021 jatkettiin talouden prosessien kehittä­mistä. Talou­sarviopro­sessia ja talou­sarvioasiakirjaa uudistettiin. Osa­vuosiraportointi uudistui: Kunnat raportoivat taloustietojaan automatisoidusti vuoden 2021 alusta lähtien vuosineljänneksittäin.

Vuoden 2021 keskeinen tavoite talouden tasapainottamistoimenpiteiden toteutumisen seuranta ja samalla varmistaa kaupungin pitkän aikavälin tuloksellinen sekä rahoituksellinen tasapaino. Talouden tasapainottamistoimenpiteiden toteutumista seurattiin toimielimissä kuukausittain ja osavuosisiraporttien yhteydessä.

Vuonna 2021 jatkettiin omistajaohjausprosessin kehittä­mistä. Kaupunkistrategian laatiminen käynnistettiin.

Henkilöstö­palvelut

Henkilöstö­palvelut vastaa strategisesta henkilöstöjohtamisesta, työnantajatoiminnasta, työhyvinvoinnin ja työturvallisuuden kokonaisuuksista sekä palvelussuhdeasioista ja niiden neuvonnasta. Yksikköön kuuluu myös keskitetty rekrytointiyksikkö Lohja rekry.

Henkilöstöjohtamisen keskeinen ja taloudellista säästöä tuova tavoite oli edelleen sairauspoissaolojen sekä työtapaturmien määrän väheneminen. Tavoitteeseen pyrittiin kouluttamalla, viestimällä, hyödyntämällä erilaisia tietoisuuksia sekä tiiviillä yhteistyöllä työterveyskumppanin kanssa.

Henkilöstöhallinnon arjen työprosesseja kehitettiin ottamalla käyttöön erilaisia sähköisiä tukijärjestelmiä HR-pää­­tietojärjestelmän yhteyteen. Näillä järjestelmillä nopeutetaan ja yhdenmukaistetaan mm. kaupungin ilmoituskäytäntöjä.

Kaupungin työterveyspalvelut ulkoistettiin viime vuoden lopussa. Ennen tätä kulut näkyivät sisäisinä veloituksina. Muutoksen myötä nämä erät näkyvät ulkoisissa erissä ja näkyvät konsernihallinnon talousarviossa suoraan. Tulovaikutus konsernihallinnolle on noin 1 milj. euroa menonlisäystä.

Palkkatuet ovat viime vuosina yliarvioitu eivätkä ne ole täysin toteutuneet. Tämä on huomioitu talousarviossa ja tuet on arvioitu 158 000 euroa aiempaa pienemmiksi.

Henkilöstö­asioiden osalta vuonna 2021 jatkettiin kaupungin henkilöstö- ja työaikajärjestelmien kehittämistyötä. Tavoitteena on edelleen selkiyttää käytäntöjä ja mm. paremmin ottaa henkilöstön mukaan esimerkiksi työvuorosunnitteluun. Korona-pandemia vaikutti myös henkilöstö­asi­oihin ja tilanteen myötä tarkistettiin useita eri käytäntöjä sekä ohjeita. Koulutus­suunnitelman mukaisia koulutuksia järjestettiin lähinnä etäyhteyksillä. Lohja Rekryssä kehitettiin prosesseja ja käytäntöjä edelleen siten, että toiminta tukee entistäkin vahvemmin ydintoimintaa.

Työllisyysasioissa jatkettiin aiempaa hyvää kehitystyötä. Työttömien työnhakijoiden kokonaismäärä väheni joulukuussa 2021 kaikissa Uudenmaan kunnissa joulukuuhun 2020 verrattuna. Lohjalla työttömien määrä laski 21%. Työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta oli joulukuun lopussa 9,3%. Ennen koronapandemiaa (v. 2019 joulukuussa) pitkäaikaistyöttömien lukumäärä oli 523. Lukumäärä kääntyi voimakkaaseen kasvuun vuoden 2020 aikana (803 henkilöä), ja kasvu jatkui edelleen vuoden 2021 aikana (829 henkilöä).

Hallintopalvelut

Hallintopalveluihin sisältyvät hallinnon ja hankintojen kokonaisuudet sekä logistiikka. Kaiken toiminnan tavoitteena on varmistaa kaupungin toiminnan oikeellisuus, lainmukaisuus ja yhdenvertainen menettely taloudelliset näkökulmat huomioiden.

Hallinto varmistaa päätösten oikeellisuuden ja hyvän hallinnon toteutumisen. Vuonna 2021 kaupunginlakimies ja hallintolakimies vastasivat yhdessä kaupungin hallinnon oikeudellisista palveluista. Kaupunginlakimies toimi kaupungin tietosuojavastaavana sekä pysäköinninvalvojana. Oikeudellisissa asioissa käytettiin myös ostopalveluita.

Hallintopalveluissa vuoden 2021 aikana työtä ovat leimanneet mm. kahdet eri vaalit (kuntavaalit kesäkuussa 2021 ja vuoden 22 maakuntavaalien valmistelu). Vaalien tuoma työmäärä hallintoon on ollut huomattava ja vaaleja tehtiin oman muun työn ohessa. Hallintopalveluiden perustyötä ovat olleet asiahallinta, esityslista- ja pöytäkirjaprosessit, arkisto- sekä hallintoasian-tuntijapalvelut, postitus, puhelinvaihte ja asiakaspalvelu.

Vuonna 2021 toimintaa ovat värittäneet useat henkilöstövaihdokset. Konsernihallinnon johtajan lähdön myötä huhtikuussa kaupunginlakimies ryhtyi sijaistamaan hallinnon johdossa. Hallinnon, logistiikan ja hankintojen johtaminen tuli pysyvästi silloisen kaupunginlakimiehen tehtäviin syksyn aluksi valtuuston hyväksymän organisaatiomuutoksen myötä. Myös hallintolakimies ja kummatkin hankinta-asiantuntijat irtisanoutuivat vuoden 2021 aikana ja heidän sijaistuksensa ja uusien henkilöiden etsiminen näihin tehtäviin vaikuttivat selvästi toimintaan.

Asiahallinnan (TOS) ja arkistotoiminnan kehittäminen on ollut vuoden 2021 erityisenä tavoitteena. Asiahallinnan osalta valmistauduttiin Dynasty10-järjestelmän käyttöönottoon. Järjestelmä otetaan käyttöön alkuvuodesta 2022. Arkistotilojen kehittämistä on jatkettu. Uusien luottamushenkilöiden aloittaminen valtuustokauden vaihtuessa syksyllä 2021 työllisti hallintopalveluita. Syksyllä järjestettiin useita eri koulutuksia luottamushenkilöille omana toimintana ja ostopalveluita hyödyntäen.

Tietosuojavastaava on pitänyt koulutuksia tietosuojaan liittyen koko henkilöstölle. Tiedonhallintasuunnitelma on laadittu ja tietosuojaselosteita päivitetty ja lisätty.

Hankintapalvelut sekä sopimushallinta keskittyivät vuonna 2021 edelleen hankintatoiminnan kehittämiseen, joskin tätäkin työtä leimasivat henkilöstövaihdokset. Vastuuhenkilöiden koulutukseen panostettiin loppuvuonna ja koulutuksia eri ryhmille järjestettiin runsaasti. Sopimusten vastuuhenkilöitä tarkistettiin ja sopimusprosessia tarkennettiin. Hankintapalveluiden käyttämät ohjelmistot käytiin läpi.

Logistiikkapalveluissa keskityttiin kilpailuttamaan kaikki kuljetukset hankintalain mukaisesti ja tämä työ saatiin vuoden 2021 loppuun mennessä valmiiksi.

Ict-palvelut

Vuoden 2021 aikana tietohallinto jatkoi työasemien Win10 päivityksiä sekä otti käyttöön useita tietojärjestelmien ohjelmistomoduuleita tehostamaan arjen prosesseja. Vuoden aikana uusittiin työasemia 266 kpl, päivitettiin vanhoja työasemia 1753 kpl sekä useita palvelinympäristöjä. Matkapuhelimia toimitettiin 437 kpl. Palvelupyyntöjä käsiteltiin 21654 kpl ja it-tilauksia 1597 kpl. Vuoden 2021 aikana ja varsinkin loppuvuoden aikana hyvinvointialueen valmistelutyö kiihtyi.

Hyvinvointialueen valmistelussa osallistuttiin laajasti laajaan kartoitustyöhön. Vuoden aikana käynnistettiin konkreettisesti tietoallas 360 rakentaminen sekä kuntalaisten digiklinikka -sovel-luksien käyttöönotto. Tietoallas 360 mahdollistaa eri kuntien asiakastietojen katselun yli kunta-rajoiden. Tätä varten jouduttiin rakentamaan useita tietoliittymiä eri tietojärjestelmien välille.

Lohjan toimesta toteutettiin uusi varmistusjärjestelmä sekä sosiaali- ja suunterveydenhuollon palvelinalustat palvelemaan Länsi-Uudenmaan hyvinvointialuetta. Järjestelmät toteutettiin Loh-
jan kaupungin konesaleista. Siuntion kunnalle toteutettiin Apotin vaatimat tietoliikenneyhteydet ja Karviaiselle UNA-lomakkeet. Perusterveydenhuollossa sekä sosiaalipalveluissa siirryttiin Omni-potilastietojärjestelmään. Omni-potilastietojärjestelmämuutokset olivat erittäin laajat ja käytännössä siirryttiin uusiin potilastietojärjestelmäratkaisuihin vuoden 1998 aikaisista tietojär-
jestelmäratkaisuihin. Nyt käytössä olevat järjestelmät on hankittu 1998 ja niitä on vuosien var-
rella laajennettu eri moduulein.

Nyt toteutetut järjestelmäratkaisut palvelevat jatkossa Länsi-Uudenmaan hyvinvointialuetta. E-
reseptien ja läheteiden osalta siirryttiin Alli-palvelussa HUS:in uuteen reseptivälityspalveluun. Tietoturvaa parannettiin uusimalla sähköpostin haittaviestien torjuntajärjestelmä. Tietoliikenne-
verkon uusintaa jatkettiin paikallisverkkojen uusimisella ja loogisen topologian selkeyttämisellä.

Koronatilanne aiheutti koko vuoden aikana edelleen haasteita laitteistotoimituksien aikatau-
luissa. Vuoden aikana saatiin valmiiksi seuraavat uudet tietojärjestelmät: tiedolla johtamisen tietotekninen Power-BI -ympäristö sekä tähän liittyvät tietoliittymät taloushallinnon järjestelmiin, palvelinvirtualisointi ja kapasiteettipalvelun alustojen uusinnat sekä mobiililaitteiden automati-
soitu hallinta- ja asennusjärjestelmä.

Talouden tasapainottamisohjelman toteutuminen vuoden 2021 osalta

Toimenpide	Euroa	Toteutuminen
Hallintojohtajan viran muuttaminen lakimieheksi	15 000	ei toteutunut
Hallinnon myyntipalvelut kunnille	1 000	1 000
Tietojärjestelmien irtisanominen	15 000	15 000
Puhelinliittymien läpikäynti ja optimointi	5 000	5 000
Myydään osakehuoneistot: Laurinkatu 57 (ent. YLEn tila), Lin- naistenkatu 5 sekä asunto-osakehuoneisto 3 kpl/v	100 000	30 000
Kaikki seminaarit ym. järjestetään kaupungin omissa tiloissa	5 000	5 000
Ostolaskujen kirjaaminen	2 000	2 000
Mobiilipuhelinvaihdepäivitys	2 000	2 000
HR-järjestelmien optimaalinen käyttö	35 000	35 000
Keskitetään tulostaminen ja kopiointi, tulostamiselle reaalihintaa	3 000	3 000
Kokoukset, kehittämispäivät, konsultit, kaukana olevat koulutuk- set pois kokonaan	5 000	5 000

Työsopimusten tulostaminen 2-puolisena, kolmas sivu tulostamatta palkanlaskentaan	1 000	1 000
Tulosalue yhteensä	189 000	104 000
Tot.-%		55,02

Tuotot, kulut ja toimintakate

Konsernihallinnon tulosalue 1.8.-31.12.2021						
Ulkoiset ja sisäiset	KV2021	KS2021	Muutettu TA2021	TP 2021	Käyttö-%	TP2020
TOIMINTATUOTOT	0	0	0	4 861 971	***	0
TOIMINTAKULUT	0	0	0	-9 120 472	***	0
TOIMINTAKATE	0	0	0	-4 258 500	***	0
Ulkoiset	KV2021	KS2021	Muutettu TA2021	TP 2021	Käyttö-%	TP2020
TOIMINTATUOTOT	0	0	0	544 464	***	0
TOIMINTAKULUT	0	0	0	-8 783 902	***	0
TOIMINTAKATE	0	0	0	-8 239 438	***	0
Sisäiset	KV2021	KS2021	Muutettu TA2021	TP 2021	Käyttö-%	TP2020
TOIMINTATUOTOT	0	0	0	4 317 508	***	0
TOIMINTAKULUT	0	0	0	-336 570	***	0
TOIMINTAKATE	0	0	0	3 980 938	***	0

Konsernihallinnon tulosalue 1.1.-31.7.2021						
Ulkoiset ja sisäiset	KV2021	KS2021	Muutettu TA2021	TP 2021	Käyttö-%	TP2020
TOIMINTATUOTOT	3 577 000	3 577 000	3 577 000	1 683 206	47,1 %	3 772 010
TOIMINTAKULUT	-11 436 427	-11 436 427	-11 436 427	-6 456 088	56,5 %	-11 139 656
TOIMINTAKATE	-7 859 427	-7 859 427	-7 859 427	-4 772 882	60,7 %	-7 367 646
Ulkoiset	KV2021	KS2021	Muutettu TA2021	TP 2021	Käyttö-%	TP2020
TOIMINTATUOTOT	767 000	767 000	767 000	44 086	5,7 %	697 514
TOIMINTAKULUT	-11 304 927	-11 304 927	-11 304 927	-6 385 145	56,5 %	-9 957 509
TOIMINTAKATE	-10 537 927	-10 537 927	-10 537 927	-6 341 059	60,2 %	-9 259 995
Sisäiset	KV2021	KS2021	Muutettu TA2021	TP 2021	Käyttö-%	TP2020
TOIMINTATUOTOT	2 810 000	2 810 000	2 810 000	1 639 120	58,3 %	3 074 496
TOIMINTAKULUT	-131 500	-131 500	-131 500	-70 943	53,9 %	-1 182 147
TOIMINTAKATE	2 678 500	2 678 500	2 678 500	1 568 177	58,5 %	1 892 349
Konsernihallinto (yhdistelmä vuodesta 2021)						
Ulkoiset ja sisäiset	KV2021	KS2021	Muutettu TA2021	TP 2021	Käyttö-%	TP2020
TOIMINTATUOTOT	3 577 000	3 577 000	3 577 000	6 545 178	183,0 %	3 772 010
TOIMINTAKULUT	-11 436 427	-11 436 427	-11 436 427	-15 576 560	136,2 %	-11 139 656
TOIMINTAKATE	-7 859 427	-7 859 427	-7 859 427	-9 031 382	114,9 %	-7 367 646
Ulkoiset	KV2021	KS2021	Muutettu TA2021	TP 2021	Käyttö-%	TP2020
TOIMINTATUOTOT	767 000	767 000	767 000	588 550	76,7 %	697 514
TOIMINTAKULUT	-11 304 927	-11 304 927	-11 304 927	-15 169 048	134,2 %	-9 957 509
TOIMINTAKATE	-10 537 927	-10 537 927	-10 537 927	-14 580 497	138,4 %	-9 259 995
Sisäiset	KV2021	KS2021	Muutettu TA2021	TP 2021	Käyttö-%	TP2020
TOIMINTATUOTOT	2 810 000	2 810 000	2 810 000	5 956 628	212,0 %	3 074 496
TOIMINTAKULUT	-131 500	-131 500	-131 500	-407 512	309,9 %	-1 182 147
TOIMINTAKATE	2 678 500	2 678 500	2 678 500	5 549 115	207,2 %	1 892 349

Teknisen toimen tulosalue
Toiminnan sisältö ja laajuus

Sisältö:	Laajuus	tuotot/kulut euroa ulkoiset
Tilakeskus: tilojen kunnossapitopalvelut (isännöinti, kunnossapitorakentaminen, sähköpalvelut), ruokapalvelut, siivouspalvelut	- Kiinteistö - Omat tilat: - 205 765 krs-m² kiinteistöjä - 4 503 krs-m² tilaelementit - Vuokratut - 2 454 krs-m² tila - 10 515 krs-m² tilaelementit - - Ruoka- ja siivous - 2 375 931 kpl ateriasuoritteita - 154 979 krs-m² siivottavaa alaa -	3 436 969/ -22 857 681
Kaupunkitekniikka: suunnittelu ja rakennuttaminen, liikenneväylät (konekeskus, varikko, pysäköinninvalvonta) ja puistot, vesihuolto	- 442 km ylläpidettävää liikenneverkostoa (sis. kevytliikenneväylät) - 90 ha ylläpidettävää viheraluetta - 2192 ha talousmetsää - 2 182 369 m³ myytyä vettä - 4 045 500 m³ puhdistettua jätevettä - 1 486 km verkostoa (runkolinjoja) - harkinnan varaiset yksityistieavustukset	9 457 390/ -10 292 079
Teknisen tulosalueen johto		194 496/ -560 398

Toiminnalliset muutokset

Lohjan kaupunginvaltuuston teknisen toimen sitovaksi määrärahaksi vahvistama toimintakate oli talousarviomuutosten jälkeen 13 766 151 euroa ja toimintavuoden toimintakate toteuma oli 16 554 774 euroa, jolloin toimintakate parantui 2 788 30, euroa. Teknisen toimen talousarvio toimintatuotot toteutuivat 104,3 %, jotka pääosin johtuivat myyntituotoista ja muista toimintatuotoista. Teknisen toimen toimintakulut toteutuivat 98,6 % ja määräraha alittui 537 517 eurolla, joka pääosin johtui alkuvuoden hankintojen ja hankkeiden tarkalla seurannalla ja jaksoituksilla, koronatilanteen vaikutuksilla eri toimintoihin sekä normaalia lämpimämmän sään vaikutuksesta.

Vuoden 2021 aikana talousarvioon tehtiin seuraavat muutokset:

- Toimistohenkilöstön hallinnollinen siirto operatiivisista hallintopalveluista toimialoille lisäsi teknisen toimen tulosalueen henkilöstökuluja 123 430 euroa ja vastaavasti vähensi palvelujen os-
toja 123 430 euroa, toimintakatteen säilyessä ennallaan.

- Liikuntakeskuksen 6 kk:n vuokravapaudesta johtuva tulomenetys heikensi toimintakatetta 973 272 euroa.

Teknisen toimen -tulosalueen osalta vuosi 2021 käynnistettiin talouden erittäin tarkalla seurannalla ja hankkeiden jaksotuksella. Toimenpiteiden tarkoituksena oli varmistaa, että kustannukset jakaantuivat tasaisesti koko vuodelle ja että talousarvio tulisi pysymään annetuissa määrärahavaroissa huomioiden talouden tasapainottamisen säästötavoitteet. Jatkuva koronatilanne aiheutti osin toiminnan supistamista ja uudelleen organisoimista mm. ruoka- ja siivouspalveluissa. Edelliseen vuoteen verrattuna sisäilmatilanne parani edelleen mm. tehtyjen sisäilmatoimien ja -korjausten myötä. Korjaus- ja investointirakentamisen osalta pystyttiin vuoden aikana kohdistamaan kunnossapitokorjauksia kiinteistöjen (PTS) peruskorjaukseen.

Teknisen toimen suurimpana toiminnallisena tavoitteena oli toteuttaa Asuntomessujen infrastruktuuri sekä saada valmiiksi allianssi-investointikohteet.

Palvelutuotantoon kuuluivat vuoden 2021 aikana seuraavat tulosityksiköt: operatiiviset hallintopalvelut -tulosityksikkö (hallinto-, laskenta-, tietotekniikka- sekä logistiikkapalvelut), tilojen palvelut -tulosityksikkö (tilojen kunnossapito (myöhemmin tilakeskus), ruoka- ja siivouspalvelut) sekä rakennuttaminen ja kaupunkitekniikka -tulosityksikkö (rakennuttaminen ja suunnittelu, liikenneväylät, viheralueet, puistot sekä taseyksikkönä vesilaitos). 1.8.2021 alkaen operatiiviset hallintopalvelut siirtyivät konsernipalveluiden kanssa uuteen konsernipalvelut-tulosalueeseen. Samalla vanha palvelutuotanto tulosalue nimettiin uudestaan tekniseksi toimeksi, joka sisälsi 3 tulosityksikköä: ruoka- ja siivouspalvelut, tilakeskus ja kaupunkitekniikka.

Ruokapalvelut tuottivat vuoden aikana n. 12 200 annosta päivässä ja n. 800 erityisruokavaliota, joista yksilöllisiä aterioita oli n. 300. Keskuskeittiö Köökki tuotti n. 11 000 ateriala ja Pentinkulman palvelukeskuksen keittiö n. 1 200 annosta. Palvelu-/jakelukeittiöitä oli käytössä 62 kpl. Useissa kouluissa toteutettiin yhteistyössä koulun kanssa mahdollisuus ostaa hävikkiruokaa. Lohjan Seudun työttömien kanssa tehtiin pilottikokeilu, jossa Anttilan koulun ja Lohjan Lukion ylijäämäruoka toimitetaan jaettavaksi eteenpäin. Pilottikokeilu keskeytettiin kevään aikana. Siivouspalvelut vastasivat n. 154 979 m² siivottavasta tilasta. Siivouksessa jatkettiin mitoitusten tarkastelua sekä välineiden ja menetelmien uudistamista. Siivouspalveluilla on käytössä aktiivivesi (otsonivesi) Köökissä, Monkolassa sekä kuudessa eri koulussa. Aktiiviveden avulla voidaan vähentää kemikaalisten puhdistusaineiden käyttöä.

Tilojen palveluiden tulosityksikön vahvistettu toimintakate oli 15 071 135 euroa ja toimintavuoden toimintakatetoteuma oli 16 705 632 euroa, jolloin toimintakate parantui 1 634 497 euroa. Tilojen palveluiden toimintatuotot toteutuivat 105,0 % ja toimintamenot 96,8 %. Kokonaisuutena toimintaan vaikutti laajasti koronatilanne ja tiukka taloudenpito sekä sään vaikutus sähkön ja lämmityksen osalta. Suurimmat säästöt syntyivät henkilöstömenojen, palveluiden ostojen sekä aineiden ja tarvikkeiden kustannuksista. Toimintatuottoja syntyi suunniteltua enemmän vuokratuottojen kautta.

Kaupunkitekniikkapalveluihin kuuluu sekä kuntatekniikan suunnittelu ja rakennuttaminen, liikenneväylät, puistot ja viheralueet sekä vesilaitos taseyksikkönä. Kunnallistekniikan osalta on investoitu vuoden aikana mm. Hiidensalmen asuntomessualueen kunnallistekniikkaan ja puistoalueisiin. Lisäksi vuoden aikana pyrittiin panostamaan yleiseen viihtyvyyteen ottaen huomioon asuntomessut. Satamaradan kevytliikenneväylän 1. osa valmistui. Porlan osalta jatkettiin suunnitelmien mukaisesti alueen kehittämistä ja Karnaistenkorvessa toteutettiin kunnostus-

menpiteitä Palvelutuotantolautakunnan päätösten mukaisesti. Liikuntakeskuksen kanssa toteutettiin ulkoilureittitoimituksen mukaisia kohteita Virkkala-Muijala välillä. Kunnallistekniikan (liikenneväylät ja viheralueet) kunnossapitoa on hoidettu entisen Lohjan alueella pääosin omana työnä pois lukien Virkkalan alue sekä Karjalohjan, Sammatin ja entisen Nummi-Pusulan alueilla kunnossapito on hoidettu ostopalveluina alueurakoitsijoiden toimesta.

Katuverkon saneerausta toteutettiin mm. Anttiintien ja Myllärinkadun alueilla. Uusia kaava-alueita toteutettiin Gunnarlaan, Haikariin, Routiolle ja Vivamoon. Pilaantuneen maaperän kunnostushankkeena saatiin valmiiksi Hiidensalmen asuntomessualue.

Kaupunkitekniikka ja rakentaminen -tulosityksikön vahvistettu toimintakate oli -1 582 897 euroa ja toimintavuoden toimintakatetoteuma oli -379 541 euroa, jolloin toimintakate parani 1 203 356 euroa. Kaupunkitekniikka ja rakentaminen -yksikön toimintatuotot toteutuivat 104,2 % ja toimintamenot 94,9 %. Kokonaisuutena toimintaan vaikutti hieman koronatilanne ja tiukka taloudenpito sekä sään vaikutus katujen talvikunnossapitoon. Toimintatuottoja kertyi vesilaitoksen myyntituotoista. Kustannuksia lisäsi alkuvuoden talvikunnossapidon kustannuksien kasvaminen.

Investointien toteumaprosentti oli menojen osalta 81,1 % ja investointien nettototeuma oli 78,8 %. Euromääräisesti nettoinvestointimenoja kertyi 33 589 670 euroa. Lisämäärärahana siirtyi vuodelta 2020 vuodelle 2021 yhteensä 13 940 000 euroa, jotka pääosin olivat suurten kouluhankkeiden jaksotuskustannuksia. Järnefeltin koulun osalta rakentaminen edistyi suunniteltua nopeammin. Korjausvelan vähentämistä eri sektoreilla (kiinteistöt, tiet, vesi) toteutettiin vuoden aikana harkiten käyttösuunnitelman mukaisesti eri investointihankkeilla. Tilapalvelut ja rakennuttaminen ja kaupunkitekniikka toteuttivat investointimäärärahan avulla perus- ja sisäilmakorjauksia sekä suunnitelman mukaisia infran korjaus- ja uusinvestointeja. Toteutuneesta 33,6 miljoonan euron investointiosuudesta suurten kouluhankkeiden osuus oli 19,1 miljoonaa euroa, jolloin muiden kohteiden (kiinteistöjen korjaus, ympäristötyöt, katu- ja vesihuoltoverkosto sekä irtain omaisuus ja kalusto) osuus oli 14,5 miljoonaa euroa.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi Hinku 2.0 –toimenpideohjelman tammikuussa 2020. Kevään aikana kaupunginhallitus hyväksyi uusiutuvan sähkön ostosopimuksen kausille 2021–2023. Hinku-työryhmä kokoontui neljästi. Lisäksi kaupunki osallistui Earth Hourin, Pyöräilyviikon ja Energiansäästöviikon tapahtumiin. Maaliskuussa järjestettiin Kestävä Lohja 2050 asukastyöpaja osana kurssiyhteistyötä Aalto-yliopiston kanssa. Energiansäästötoimina otettiin käyttöön energiasäästöjärjestelmiä useissa kohteessa. Ilmastotekoja Lohjalla -tili (@ilmastolohja) otettiin käyttöön Instagramissa.

Allianssikohteet Ojamo ja Laurentiustalo etenivät suunnitellusti koronatilanteesta huolimatta ja valmistuivat päivitettyjen suunnitelmien mukaisesti. Lukion osalta valmisteltiin urakkakilpailutusta. Järnefeltin koulun osalta aloitettiin valtuuston päätöksen pohjalta kohteen lopullinen suunnittelu ja rakennuttaminen. Lisäksi loppuvuoden aikana jatkettiin Mäntynummen hankesuunnittelua. Kunnossapitorakentaminen jatkoi pienimuotoisten PTS-kiinteistökorjauksien toteuttamista sekä näihin liittyviä laatu- ja työdokumenttien laadintaa.

Tilojen palveluissa sekä kaupunkitekniikassa jatkettiin sekä laajennettiin minitalkkari yhteistyötä konsernihallinnon kanssa kuntouttavan työtoiminnan asiakkaille.

Toimintavuoden aikana peruskorjattiin mm. Länsi-Louhenkadun alueen vesihuoltoverkostoa. Painopiste oli nykyisen verkoston saneerauksessa.

Talouden tasapainottamisohjelman toteutuminen vuoden 2021 osalta

Toimenpide	Euroa	Toteutuminen
Vesihuoltopäällikkö eläkkeellä 20 % 9/2018 alkaen	10 000	10 000
Lämpöjä tiputetaan 1-2 asteen verran sekä rajoitetaan tuloilman maksimi 19 asteeseen	120 000	120 000
Rekrytoidaan yksi LVI-asentaja	40 000	40 000
Aluetoimikuntien ja järjestöjen rooli alueiden kunnossapidossa pientä korvausta vastaan	10 000	10 000
Betonimurskeen hyödyntäminen katurakentamisessa	10 000	10 000
Purettavat kiinteistöt jätetään kylmiksi, siirretään purkua tulevaisuuteen	5 000	5 000
Toimitilojen vähentäminen/käytön tiivistäminen:	150 000	150 000
Iltasiivoustoiminnan pilotointi, ostopalvelun hyödyntäminen	10 000	ei tot.
Puretaan tai viivästetään purkua: Einola, Kuilukatu 3 (4 asuntoa), Hemmolankatu 27 (8 asuntoa), Laguksen-Vesilaitoksen henkilöstön eläköityminen	5 000	5 000
Rekrytoidaan energiatehokkuuden ja kestävä kehityksen vastuuhenkilö, taloudellisten säästöjen hakunäkökulma	40 000	40 000
Rekrytoidaan energiatehokkuuden ja kestävä kehityksen vastuuhenkilö, taloudellisten säästöjen hakunäkökulma	30 000	30 000
Toinen kalustonhoitaja eläköityy 4/2021.	15 000	15 000
Tukiasuntojen jatkuvien korjaus- ja sisäremontointitöiden kustannusten hallinta	15 000	15 000
Rakennusautomaation päivityksiä lykätään tulevaisuuteen	15 000	15 000
Kaupungin varikon toimintaa tehostetaan	25 000	25 000
LED valoinvestoinnit yleisesti kiinteistöissä ja kaduilla (esimerkki Monkola)	5 000	5 000
Kierrätyksen tehostaminen	1 000	1 000
Myydään elementtirakennukset huutokaupat.comissa	15 000	15 000
Toimistotarvikkeiden keskitetty hankinta tai virtuaalinen kierrätyspöytä - harkinta uusiin tilauksiin, tavaroita uusiokäytetään	1 000	1 000
Palvelutuotannon esimiehet harkitsevat aina esim. yli 5000 euron hankintojen tarpeen	5 000	5 000
Aurinkoenergiaratkaisujen hyödyntäminen, case Viereman päiväkot	1 000	1 000
Uusikalustohankintojen osalta tarkistetaan ensin oma kalustotilanne	3 000	3 000
Kaupungin omien tilaisuuksien, juhlien, muistamisien kahvitusten yms. toteuttaminen sisäisesti ruokapalveluiden toimesta	10 000	10 000
Työvaatteet yms. ostetaan nyt vain rikkoutuessa	5 000	5 000
Valaistuksen automatisointi	2 000	2 000
Alueurakointimalli viheralueiden hoitoon yhdessä liikenneväylien kanssa.	10 000	10 000
Kaukolämmön tehostaminen virtausventtiiliratkaisu, case Pusulan päiväkot	2 000	2 000
Työmatka-ajojen läpikäynti	1 000	1 000
Tilattavan ruokamäärän tarkempi seuranta ja hävikin pienentäminen	5 000	5 000

Lisätään soveltuviin kiinteistöihin lämpöpumpputekniikkaa lämmön tuot- toon.	3 000	3 000
Vesikalusteisiin asennetaan lisää virtaamisnopeuden säätimiä	75 000	75 000
Kartoitetaan kiinteistöjen patteriverkostot	2 000	2 000
Aineet ja tarvikkeet käyttö palvelutuotanto	12 500	12 500
Akuutit korjausrakentamisen korjaukset omalla organisaatiolla, vähen- netään oleellisesti sopimusurakoitsijoita	15 000	15 000
Ilmanvaihtokoneiden laajapintakompaktisuodattimien hyödyntäminen	120 000	120 000
Ilmanvaihtosuodattimien vakiointi	1 000	1 000
Menojen lisäykset / toimitilojen lisäykset, Lohjan yhteislyseon väistötilat (5451 krs-m², 11/2018 alkaen),	-195 000	-195 000
Kesäkaudella päivystäviä päiväkoteja 4 kpl; v. 2021: 30 000 e	30 000	ei tot
Nummenkylän koulu 1.8.2021 alk. kiinteistönhoidon sekä ruoka- ja sii- voushenkilöstöhenkilöresurssin mitoituksen pieneneminen, lämmitys, vesi, sähkö, talvikunnossapito, jätehuolto sekä piha- ja puistoalueiden kunnostukset; v. 2021: 41 000 euroa	41 000	ei tot.
Pullin koulu 1.8.2021 alk. kiinteistönhoidon sekä ruoka- ja siivoushenki- löstöhenkilöresurssin mitoituksen pieneneminen, lämmitys, vesi, sähkö, talvikunnossapito, jätehuolto sekä piha- ja puistoalueiden kun- nostukset, v. 2021: 25 000 euroa	25 000	ei tot
Lapsimäärän laskusta johtuva ateriapalveluiden väheneminen varhais- kasvatuksessa ja opetuksessa, raaka-ainekustannukset	45 000	45 000
Tulosalue yhteensä	740500	634500
Tot.-%		85,7

Tuotot, kulut ja toimintakate

Tekninen toimi						
Ulkoiset ja sisäiset	KV2021	KS2021	Muutettu TA2021	TP 2021	Käyttö-%	TP2020
TOIMINTATUOTOT	63 074 382	63 074 382	59 525 300	58 050 580	97,5 %	62 008 286
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	119 630	119 630	119 630	177 151	148,1 %	239 850
TOIMINTAKULUT	-49 247 074	-49 247 074	-46 671 264	-41 957 627	89,9 %	-45 431 531
TOIMINTAKATE	13 946 938	13 946 938	12 973 666	16 270 104	125,4 %	16 816 605
Ulkoiset	KV2021	KS2021	Muutettu TA2021	TP 2021	Käyttö-%	TP2020
TOIMINTATUOTOT	13 920 182	13 920 182	12 946 910	13 310 982	102,8 %	13 508 058
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	119 630	119 630	119 630	177 151	148,1 %	239 850
TOIMINTAKULUT	-44 924 274	-44 924 274	-42 471 894	-37 844 082	89,1 %	-40 930 915
TOIMINTAKATE	-30 884 462	-30 884 462	-29 405 354	-24 355 948	82,8 %	-27 183 008
Sisäiset	KV2021	KS2021	Muutettu TA2021	TP 2021	Käyttö-%	TP2020
TOIMINTATUOTOT	49 154 200	49 154 200	46 578 390	44 739 598	96,1 %	48 500 228
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	0	0	0	0	***	0
TOIMINTAKULUT	-4 322 800	-4 322 800	-4 199 370	-4 113 546	98,0 %	-4 500 615
TOIMINTAKATE	44 831 400	44 831 400	42 379 020	40 626 052	95,9 %	43 999 613

Vesilaitos sisältyy Teknisen toimen tuloslaskelmaan

Vesilaitos							
Ulkoiset ja sisäiset	KV2021	KS2021	Muutettu TA2021	TP 2021	Ero	Käyttö-%	TP2020
TOIMINTATUOTOT	8 130 933	8 130 933	8 130 933	8 646 704	-515 771	106,3 %	7 999 480
MYYNITITUOTOT	8 014 511	8 014 511	8 014 511	8 549 234	-534 723	106,7 %	7 842 116
MAKSUTUOTOT	17 326	17 326	17 326	3 982	13 344	23,0 %	86 203
TUET JA AVUSTUKSET	15 176	15 176	15 176	34 518	-19 342	227,5 %	15 817
MUUT TOIMINTATUOTOT	83 920	83 920	83 920	58 968	24 952	70,3 %	55 344
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	0	0	0	144 329	-144 329	***	118 716
TOIMINTAKULUT	-4 268 059	-4 268 059	-4 349 059	-4 083 876	-265 183	93,9 %	-4 511 241
HENKILÖSTÖKULUT	-893 727	-893 727	-1 017 157	-1 136 890	119 733	111,8 %	-1 042 936
PALVELUJEN OSTOT	-1 449 847	-1 449 847	-1 407 417	-1 203 750	-203 667	85,5 %	-1 668 337
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-1 599 522	-1 599 522	-1 599 522	-1 506 377	-93 145	94,2 %	-1 576 628
AVUSTUKSET	-33 755	-33 755	-33 755	0	-33 755	0,0 %	0
MUUT TOIMINTAKULUT	-291 208	-291 208	-291 208	-236 859	-54 349	81,3 %	-223 339
TOIMINTAKATE	3 862 874	3 862 874	3 781 874	4 707 157	-925 283	124,5 %	3 606 955

Vesilaitos							
Ulkoiset	KV2021	KS2021	Muutettu TA2021	TP 2021	Ero	Käyttö-%	TP2020
TOIMINTATUOTOT	7 810 933	7 810 933	7 810 933	8 320 447	-509 514	106,5 %	7 689 841
MYYNITITUOTOT	7 694 511	7 694 511	7 694 511	8 222 978	-528 467	106,9 %	7 532 477
MAKSUTUOTOT	17 326	17 326	17 326	3 982	13 344	23,0 %	86 203
TUET JA AVUSTUKSET	15 176	15 176	15 176	34 518	-19 342	227,5 %	15 817
MUUT TOIMINTATUOTOT	83 920	83 920	83 920	58 968	24 952	70,3 %	55 344
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	0	0	0	144 329	-144 329	***	118 716
TOIMINTAKULUT	-4 031 459	-4 031 459	-4 154 889	-3 807 089	-347 800	91,6 %	-4 125 426
HENKILÖSTÖKULUT	-893 727	-893 727	-1 017 157	-1 136 890	119 733	111,8 %	-1 042 936
PALVELUJEN OSTOT	-1 380 947	-1 380 947	-1 380 947	-1 104 350	-276 597	80,0 %	-1 462 698
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-1 580 522	-1 580 522	-1 580 522	-1 472 956	-107 566	93,2 %	-1 529 403
AVUSTUKSET	-33 755	-33 755	-33 755	0	-33 755	0,0 %	0
MUUT TOIMINTAKULUT	-142 508	-142 508	-142 508	-92 893	-49 615	65,2 %	-90 389
TOIMINTAKATE	3 779 474	3 779 474	3 656 044	4 657 687	-1 001 643	127,4 %	3 683 131

Vesilaitos							
Sisäiset	KV2021	KS2021	Muutettu TA2021	TP 2021	Ero	Käyttö-%	TP2020
TOIMINTATUOTOT	320 000	320 000	320 000	326 257	-6 257	102,0 %	309 639
MYYNITITUOTOT	320 000	320 000	320 000	326 257	-6 257	102,0 %	309 639
MAKSUTUOTOT	0	0	0	0	0	***	0
TUET JA AVUSTUKSET	0	0	0	0	0	***	0
MUUT TOIMINTATUOTOT	0	0	0	0	0	***	0
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	0	0	0	0	0	***	0
TOIMINTAKULUT	-236 600	-236 600	-194 170	-276 787	82 617	142,5 %	-385 815
HENKILÖSTÖKULUT	0	0	0	0	0	***	0
PALVELUJEN OSTOT	-68 900	-68 900	-26 470	-99 400	72 930	375,5 %	-205 640
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-19 000	-19 000	-19 000	-33 421	14 421	175,9 %	-47 225
AVUSTUKSET	0	0	0	0	0	***	0
MUUT TOIMINTAKULUT	-148 700	-148 700	-148 700	-143 966	-4 734	96,8 %	-132 950
TOIMINTAKATE	83 400	83 400	125 830	49 470	76 360	39,3 %	-76 176

Kaupunkisuunnittelun tulosalue

Sisältö:	Laajuus	tuotot/kulut euroa (ulk.)
Elinkeinojen kehittäminen	- palvellaan yritysrekisterin 31.12.2021 tilaston mukaan 3 667 yritystä Lohjalla. - Lohjalla yritys- ja verkostotilaisuuksia/tapaamisia 53 kpl, - paikallisia yritysvierailuja/tapaamisia 34 kpl, - Mainos- ja uutiskirjeitä lähetettiin 13 kpl,	10 225/ -626 500
Kaavoitus: Maankäytön suunnittelu ja kaavoitus	- Yksi asemakaavamuutos nauhataajamassa ja yksi ranta-asemakaava tulivat lainvoimaisiksi. - Ns. Tunnin junan osayleiskaavat (Y5, Y7 ja Y8) etenivät hyväksymisvaiheeseen, mutta hyväksymiskäsittely ei ole mahdollinen ennen kuin ELY-keskus on ratkaissut oikorataa koskevat luonnon-suojelulain mukaisen poikkeusluvut. - Kaksi asemakaavaa tai asemakaavamuutosta eteni valmisteluvaiheeseen ja kaksi ehdotusvaiheeseen. - 67 suunnittelutarveratkaisua ja/tai poikkeamislupaa	98 302/ -745 338

Sisältö:	Laajuus	tuotot/kulut euroa (ulk.)
Kiinteistö- ja kartastopalvelut: Lakisääteiset kiinteistönmuodostuksen, maapolitiikan, mittauksen sekä kartta- ja paikkatietopalvelun tehtävät.	- 88 kiinteistötoimitusta - 10 tonttijakoa, jossa 26 tonttia - lupa- ja muita karttaotteiden määrä ei ole enää vertailukelpoinen koska Lohjalla on sähköinen myyntipalvelu - 22 pientalotontin myyntiä (AO+AP) - 13 pientalotontin vuokrausta (AO+AP) - 1 rivitalotontin myynti - 1 rivitalotontin vuokraus - 3 työpaikkatontin myyntiä (1*PL, 2*KLTY, rakentamaton) - 2 työpaikkatontin vuokrausta (1*T, 1*KLTY, rakentamaton) - 1 kerrostalotontin myynti - 2 harmaan listan kohdetta - noin 6,2 ha hankittua raakamaata - Kiinteistötoimitukset: - o Tontin lohkomisia 40 kpl, joissa tontteja 115 kpl - o Tila lohkomisia 16 kpl	1 527 684/ -1 321 292

	○ Yleisen alueen lohkomisia 26 kpl ○ Rasi-toimituksia 1 kpl ○ Rajankäyntejä 6 kpl ○ Yksityistietoimituksia 0 kpl ○ Kiinteistörekisterinpitäjän päätöksiä 3 kpl	
Rakennusvalvonta: Lakisääteinen tehtävä valvoa rakennustoimintaa sekä huolehtia, että rakentamisessa noudatetaan sitä koskevia määräyksiä.	- 453 lupapäätöstä - 906 katselmusta - 6238 käsittelyssä ollut neuvontapyyntöä	590 635/ -719 528
Ympäristönsuojelu: Lain kuntien ympäristönsuojelun hallinnosta mukaiset tehtävät ja ympäristönsuojeluun liittyvien erillislakien (ympäristönsuojelulaki, jätelaki, vesilaki, luonnonsuojelulaki) sekä maa-aineslain, vesihuoltolain ja maastoliikennelain mukaisten tehtävien hoito kuten lupa-, rekisteröinti- ja ilmoitusasiat, valvonta, lausunnot, neuvonta, ohjeistus, ympäristön tilan seuranta ja alueen ympäristönsuojelun edistäminen	- 160 valvottavaa ympäristölupa-, rekisteröinti-, ilmoitusmenettely tai pilaantunut maa –kohdetta - n. 900 muuta valvottavaa kohdetta - 232 tarkastusta / valvontakäyntiä - 169 lausuntoa - 85 käsiteltyä yleisöilmoitusta - 49 ympäristölakien mukaista päätöstä - 338 tarkastettua selvitystä tai raporttia	128 738/ -587 583
Kaupunkikehitys tulosalueen johtoml palveluiden ostot ja avustukset		0/ -139 025

Olennaiset tapahtumat tilikaudella

Kaupunkikehitys/kaupunkisuunnittelu toimi vuonna 2021 tehtyjen toimialan taloudellisten säästötoimenpiteiden ja resurssien puitteissa. Kaupunkisuunnittelu-tulosalueen toimintakate oli vuonna 2021 2,06 milj. euroa (toteuma 80,5 %), jossa alitusta talousarvioon oli 0,5 milj. euroa. Toimintakulut alittuivat 0,4 milj. eurolla. Toimintatuotot ylittivät 0,1 milj. eurolla. Tulosalueen toimintakate parani edelliseen vuoteen verrattuna 0,2 milj. euroa. Henkilöstökuluissa alitusta talousarvioon nähden oli 0,3 miljoonaa euroa, joka johtui osin rekrytointivaikeuksista tiettyihin virkoihin ja osin henkilöstön vaihtuvuudesta, jolloin osa viroista oli jonkin aikaa täyttämättä rekrytointiprosessien ajan.

Vuoden 2021 aikana talousarvioon tehtiin seuraavat muutokset:

- Toimistohenkilöstön hallinnollinen siirto operatiivisista hallintopalveluista toimialoille lisäsi kaupunkisuunnittelu-tulosalueen henkilöstökuluja 220 910 euroa ja vastaavasti vähensi palvelujen ostoja 220 910 euroa, toimintakatteen säilyessä ennallaan.
- Liikuntakeskuksen 6 kk:n vuokravapaudesta johtuva tulomenetys heikensi toimintakatetta 55 363 euroa.

Kaupunkikehitys/kaupunkisuunnittelu -tulosalueen toiminta painottui edelleen toimintaprosessien ja tietoteknisten toimintojen sujuvoittamiseen normaalin toiminnan ohella. Muina tehtävinä tulosalueella jatkuivat kaupungin kiinteistöjen ns. harmaiden listojen toteutus kiinteistön myyntien valmisteluna kaupunginhallituksen päätettäväksi sekä rakennusrekisterin perusparannus. Isona ponnistuksena tulosalueella oli osallistuminen Hiidensalmen asuntomessujen toteuttamiseen.

Määräaikaisten työntekijöiden käyttö oli kaupunkikehityksessä/kaupunkisuunnittelussa edelleen välttämätöntä sairaslomien ja riittämättömien vakinaisten resurssien vuoksi. Rakennusvalvonnan töitä on tehty ylityömääräyksiin resurssien riittämättömyyden vuoksi. Tulosalueen johdon palkkabudjetti ei ylittynyt, mutta kustannuspaikalle kertyi Elinvoimatoimialan palveluiden ostoja (mm. duoraitiotie-selvitys sekä Taloustutkimuksen asukastutkimus).

Kaupunkikehitykseen/kaupunkisuunnitteluun kuuluivat seuraavat toiminnot: rakennusvalvonta, kiinteistö- ja kartastotoimi, kaavoitus, ympäristönsuojelu ja ympäristöterveyspalvelut sekä elinkeinotoiminta.

Elinvoiman toimialaan kuuluvan elinkeinotoiminnan toiminnallinen painopiste 2021 vuoden aikana olivat yrityskontaktointiin aktivoiminen kaupungin sisällä (yritysvierailut ja tapaamiset), asuntomessuständin järjestäminen paikallisille yrityksille, yritysmarkkinointiin lisääminen sekä Lohjan yritystunnettavuuden parantaminen. Yrityskontaktointiin määrä 2021 vuoden aikana kasvoi edelliseen vuoteen verrattuna. Erityisesti verkostotapaamisten määrä on kasvanut erityisen paljon. Asuntomessuständin (LohjaShoppyn) rakentaminen onnistui ja mukaan tuli paljon paikallisia yrittäjiä. LohjaShoppyn jatko on toistaiseksi vielä auki. Yritysmarkkinointia ei pystytty määrärahojen puitteissa lisäämään. Keskeistä elinkeinopalvelujen osalta oli myös yritysten sijoittumisprosessin kehittäminen sähköisesti. Yrityskiinteistöyhtiön perustamiseen liittyviä toimia ei jatkettu enää 2021 vuoden aikana.

Kaavoitus käytti vuoden 2021 aikana resursseja maankäytön rakennemallin päivittämiseen mm. tekemällä paikkatietoanalyyskejä kaupungin kehityksestä rakennemallin osa-alueilla. Tavoitteista järjestettiin nettikysely alkuvuodesta. Rakennemallin päivityksen hyväksyminen on siirtynyt vuoden 2022 alkuun. Osayleiskaavojen ja asemakaavojen laatiminen jatkui vetovoimalautakunnan hyväksymän ja päivittämän kaavoitusohjelman mukaisessa tärkeysjärjestyksessä. Espoo-Salo -oikoradan yleissuunnittelun ja uuden asemanseudun suunnittelun edellyttämät kolme osayleiskaavaa etenivät hyväksymisvaiheeseen vuoden 2021 aikana. Vuonna 2021 ei valmistunut asemakaavoja, mutta yksi aikaisemmin hyväksytty asemakaavamuutos tuli lainvoimaiseksi. Kaavoitus oli mukana myös yhteistyössä Vihdin kanssa toteutetussa duoraitiotie-selvityksessä. Vuoden aikana kaavoituksessa oli henkilökunnan resurssivajausta, mutta loppuvuodesta kaavoitus sai rekrytoitua uuden kaavasuunnittelijan.

Kiinteistönmuodostus hoidettiin ns. Lohjan kaupungin rekisterinpitoalueella kaupungin toimesta. Muilla alueilla kiinteistönmuodostus tapahtui maanmittauslaitoksen toimesta. Toimintavuonna Paikkari-tietojärjestelmään päivitettiin useita uusia aineistoja. Maankäyttösopimusten tuotto oli 176 603 euroa. Maanhankintaa ei saatu toteutettua juuri lainkaan johtuen erilaisista hintanäkemyksistä, lukuun ottamatta katualueiden astuksia. Tonttikaupan tavoitteet saavutettiin. Henkilöstövajauksesta huolimatta maanhankintaa lukuun ottamatta kaikki tavoitteet saavutettiin/ylitettiin huomattavasti.

Ympäristönsuojelun toiminta jatkui entisellään huomioiden kaupungin kehittyminen. Varsinaisia uusia tehtäviä ei toimintavuoden aikana tullut hoidettavaksi, mutta lainsäädännössä toteutui

edelleen muutoksia. Ympäristönsuojelu osallistui useisiin käynnissä oleviin hankkeisiin ja Lohi-kalat Karjaanjokeen-Vesistövisio 2030 -hankkeen valmisteluun. Vuoden kuluessa toimintaan vaikuttivat koronan lisäksi virkanimityksiin ja viransijaisuuksiin liittyvät asiat.

Pitkään virassa toiminut rakennustarkastaja eläköityi huhtikuussa. Uusi henkilö saatiin rekrytoidua vasta marraskuussa, mikä johti useisiin haasteisiin. Työtehtäviä jouduttiin jakamaan uudelleen, jotta katselmukset saatiin tehtyä kohtuullisessa ajassa. Asuntomessualueella katselmusmäärä kohdetta kohden oli poikkeuksellisen suuri, mikä johtui valmistumiseen liittyvistä aikatauluhaasteista. Rekrytointihaasteet johtuivat heikosta palkkatasosta. Palkkoja saatiin tarkasteltua vähäisessä määrin TVA-ryhmässä, mikä johti palkkakulujen ylityksiin.

Pitkään rakennusvalvonnan sihteerinä toiminut henkilö jäi elokuussa lomalle ja eläkkeelle vuoden lopussa. Uuden sihteerin koulutus alkoi elokuussa. Pitkähkö sairausloma aiheutti painetta lupakäsittelyyn, minkä johdosta rakennusrekisterin perusparannustyötä ei voitu tehdä täysipäiväisesti. Rakennusrekisteriin lisättiin vuoden aikana 759 rakennusta.

Lupapisteen kautta tapahtuva ohjaus ja neuvonta kasvoi 1 343 tapahtumalla vuoteen 2020 verrattuna. Kokonaismäärä oli 6 238 kirjallista tapahtumaa, joista 1184 kpl oli päätöksiä. Rakennuslupia myönnettiin kolmelle kerrostalolle. Asuntojen kokonaismäärä oli 144 asuntoa, mitä voidaan pitää tavanomaisena asuntomääränä. Sähköisen Arska-palvelun kautta tilattiin aineistoa edelleen niin paljon, että se työllisti aineiston siirtoa suorittavan henkilön täysin.

Lupapisteen palvelumaksut korottuivat merkittävästi sopimuskauden päättyttyä ja Tieran tekemän kilpailutuksen myötä. Kustannussäästöä haettiin Facta- rakennusvalvontaohjelman siirrost Louheen. Siirto aiheutti katkon päätöksentekoon ja paransi merkittävästi kehitystyötä.

Ympäristöterveyspalveluiden toiminta jatkui entisellään seudullisena (Karkkila, Lohja, Siuntio, Vihti). Virkavapauksia hoidettiin sisäisin sijaisjärjestelyin, mikä vähensi käytössä olevaa henkilöstöresurssia n. 1 htv. Tämä näkyi siinä, että suunnitelmallisia tarkastuksia oli mahdollista tehdä vähemmän, etenkin kun samanaikaisesti uusien kohteiden hakemuksia ja ilmoituksia vastaanotettiin lähes tuplamäärä edelliseen vuoteen verrattuna. Eläinlääkäripalveluiden asiakasmäärä lisääntyi yli 450 eläinlääkärikäynnillä. Uusi ympäristöterveyspäällikkö aloitti työnsä syksyllä 2021.

Talouden tasapainottamisohjelman toteutuminen vuoden 2021 osalta

Toimenpide	Euroa	Toteutuminen
Kiinteistöverokorjaus	40 000	40 000
Sähköisen arkistoinnin käyttöönotto ympäristönsuojelu	5 000	5 000
Asiakaspalvelun kehittäminen ja keskittäminen, ohjataan asiakkaita sähköisiin palveluihin	5 000	5 000
Kahden mittamiehen eläköityessä toista ei täytetä	20 000	20 000
Kuulutusten yhdistäminen, koko kaupunkia koskeva, lehtien määrän vähentäminen	10 000	10 000
LVI-tarkastajan palvelujen myynti Salon kaupungille	10 000	10 000
Ympäristönsuojelun toimisto- ja asiantuntijapalveluiden hankintojen karsiminen	10 000	ei tot.
Tulosalue yhteensä	100 000	90 000
Tot.-%		90,0

Tuotot, kulut ja toimintakate

Kaupunkikehityksen tulosalue						
Ulkoiset ja sisäiset	KV2021	KS2021	Muutettu TA2021	TP 2021	Käyttö-%	TP2020
TOIMINTATUOTOT	2 376 514	2 376 514	2 321 151	2 430 695	104,7 %	2 540 769
TOIMINTAKULUT	-4 881 781	-4 881 781	-4 881 791	-4 490 930	92,0 %	-4 405 153
TOIMINTAKATE	-2 505 267	-2 505 267	-2 560 640	-2 060 235	80,5 %	-1 864 384
Ulkoiset	KV2021	KS2021	Muutettu TA2021	TP 2021	Käyttö-%	TP2020
TOIMINTATUOTOT	2 376 514	2 376 514	2 321 151	2 355 581	101,5 %	2 400 334
TOIMINTAKULUT	-4 284 981	-4 284 981	-4 505 901	-4 139 265	91,9 %	-3 860 970
TOIMINTAKATE	-1 908 467	-1 908 467	-2 184 750	-1 783 685	81,6 %	-1 460 635
Sisäiset	KV2021	KS2021	Muutettu TA2021	TP 2021	Käyttö-%	TP2020
TOIMINTATUOTOT	0	0	0	75 114	***	140 434
TOIMINTAKULUT	-596 800	-596 800	-375 890	-351 664	93,6 %	-544 183
TOIMINTAKATE	-596 800	-596 800	-375 890	-276 550	73,6 %	-403 749

Ympäristöterveyspalvelut
Toiminnan sisältö ja laajuus

Sisältö:	Laajuus	tuotot/kulut euroa (ulk.)
Ympäristöterveyspalvelut: Ympäristöterveydenhuollon lakisääteisten tehtävien hoitaminen (elintarvike-, terveydensuojelu-, tupakka-, eläinsuojelu- ja eläintautivalvonta, eläinlääkintäpalvelut ja eläinlääkäripäivystys, ohjaus ja neuvonta em. asioihin liittyen, ilmoitusten ja hakemusten käsittely) sekä lausuntojen antaminen oman erityislainsäädännön näkökulmasta.	- valvontakohteita noin 1300, lisäksi alkutuotannon kohteita noin 585 - 390 suunnitelmallista tarkastusta - 224 ilmoitusperusteista tarkastusta - 53 näytteenottoa - 8095 eläinlääkärikäyntiä - 66 lausuntoa - 86 ympäristöterveydenhuollon lainsäädännön mukaista päätöstä - 158 hakemuksen/ilmoituksen käsittelyä	649 523/ -967 058

Olennaiset tapahtumat tilikaudella

Ympäristöterveyspalveluiden toiminta jatkui entisellään seudullisena (Karkkila, Lohja, Siuntio, Vihti). Virkavapauksia hoidettiin sisäisin sijaisjärjestelyin, mikä vähensi käytössä olevaa henkilöstöresurssia n. 1 htv. Tämä näkyi siinä, että suunnitelmallisia tarkastuksia oli mahdollista tehdä vähemmän, etenkin kun samanaikaisesti uusien kohteiden hakemuksia ja ilmoituksia vastaanotettiin lähes tuplamäärä edelliseen vuoteen verrattuna. Eläinlääkäripalveluiden asiakasmäärä lisääntyi yli 450 eläinlääkärikäynnillä. Uusi ympäristöterveyspäällikkö aloitti työnsä syksyllä 2021.

Sitovat tavoitteet

- Ei sitovia tavoitteita

Talouden tasapainottamisohjelman toteutuminen vuoden 2021 osalta

- Ei toimenpiteitä vuoden 2021 osalta

Tuotot, kulut ja toimintakate

Ympäristöterveyden tulosalue						
Ulkoiset ja sisäiset	KV2021	KS2021	Muutettu TA2021	TP 2021	Käyttö-%	TP2020
TOIMINTATUOTOT	669 100	669 100	669 100	654 182	97,8 %	732 482
TOIMINTAKULUT	-1 167 252	-1 167 252	-1 167 252	-1 082 604	92,7 %	-1 127 709
TOIMINTAKATE	-498 152	-498 152	-498 152	-428 422	86,0 %	-395 227
Ulkoiset	KV2021	KS2021	Muutettu TA2021	TP 2021	Käyttö-%	TP2020
TOIMINTATUOTOT	669 100	669 100	669 100	649 523	97,1 %	724 835
TOIMINTAKULUT	-1 052 852	-1 052 852	-1 052 852	-967 058	91,9 %	-1 009 856
TOIMINTAKATE	-383 752	-383 752	-383 752	-317 534	82,7 %	-285 021
Sisäiset	KV2021	KS2021	Muutettu TA2021	TP 2021	Käyttö-%	TP2020
TOIMINTATUOTOT	0	0	0	4 659	***	7 647
TOIMINTAKULUT	-114 400	-114 400	-114 400	-115 547	101,0 %	-117 854
TOIMINTAKATE	-114 400	-114 400	-114 400	-110 888	96,9 %	-110 207

Kulttuuri- ja vapaa-aikapalveluiden tulosalue

Toiminnan sisältö ja laajuus

Sisältö:	Laajuus	Toiminnan tuotot/ kulut euroa (ulk.)
Liikuntakeskus	- -Liikuntasuoritteet: 1 184 834	55 646/ -4 425 841
Kirjasto	- -Lainaukset: 698 991 - -Asiakaskäynnit: 266 029	155 763/ -2 309 243
Kaupunginorkesteri	- -Kuulijat: 21 624 - -Konsertit ja muut esiintymiset: 63 - -Striimit: 7	228 750/ -1 082 133
Hiiden Opisto	- -Opiskelijamäärä (netto): 4 358 - -Opiskelijamäärä kurssikohtaisesti (brutto): 8 676 - -Opetustunnit: 15 883	439 126/ -1 285 567
Musiikkiopisto	- -Opiskelijat: 863 - -Opetustunnit: 25 078	463 568/ -1 761 685
Matkailu, markkinointi & PR	- 123 000 tilastoitua majoitusvuoro- kautta - Matkailutuloselvitys tulossa 05/2022 - Lohjan imagon vahvistaminen tapah- tumakaupunkina, tunnettuus kärkenä Asuntomessut, digikanavien kautta tavoittavuus yli 4 miljoonaa näyttöä - Kaivosmuseo kävijämäärä: 12 400	236 136/ -927 295
Museo	- -Kävijät: 19 569 - -Luetteloidut objektit: 78 - -Näyttelyt: 6	55 900/ -417 658
Lohjan Teatteri	- -Näytökset: 25 - -Kävijät: 2 906 - -Ensi-iltoja 1	85 784/ -176 499
Yleinen kulttuuritoimi	- -Tapahtumakävijöiden määrä: 12 000	44 031/ -412 136
Tulosalueen johto		0/ -93 722

Olennaiset tapahtumat tilikaudella

Kaupunkisisällöt/Kulttuuri- ja vapaa-aikapalvelut -tulosalueeseen kuuluivat seuraavat toiminnot: Lohjan Liikuntakeskus Oy, kirjasto, Hiiden opisto, musiikkiopisto, kaupunginorkesteri, Lohjan Teatteri, museo, yleinen kulttuuritoimi ja matkailu, markkinointi ja PR.

Kaupunkisisällöt/Kulttuuri- ja vapaa-aikapalvelut -tulosalue toimi vuonna 2021 tehtyjen toimialan taloudellisten säästöehtojen ja resurssien puitteissa. Tulosalueen toimintakate oli 13,63 milj. euroa (toteuma 98,7 %), jossa alitusta talousarvioon oli noin 0,17 milj. euroa. Toimintakulut alittuivat 0,57 milj. eurolla. Toimintatuotot alittuivat 0,4 milj. eurolla. Koronapandemian takia tulotavoitteeseen ei päästy. Tulosalueen toimintakate heikkeni edelliseen vuoteen verrattuna noin 0,15 milj. euroa (1,1 %). Tulosalue pysyi talousarviossa. Toiminnoista talousarviossa pysyivät kaupunginkirjasto, Hiiden opisto, Lohjan Teatteri, Lohjan Museo, Yleinen kulttuuritoimi ja Matkailu, markkinointi & pr.

Vuoden 2021 aikana talousarvioon tehtiin seuraavat muutokset:

- Toimistohenkilöstön hallinnollinen siirto operatiivisista hallintopalveluista toimialoille lisäsi kulttuuri- ja vapaa-ajan tulosalueen henkilöstökuluja 368 050 euroa ja vastaavasti vähensi palveluiden ostoja 368 050 euroa, toimintakate säilyessä ennallaan.

Lohjan Liikuntakeskus sai luonto- ja elämysliikunnan osalta valmiiksi modernit ja turvalliset ulkoilureitit Harjun ja Virkkalan sekä Lempolan ja Nälköönlammen välille. Haikarin sauna siirtyi keväällä 2021 Lohjan Liikuntakeskuksen operoitavaksi ja siitä onnistuttiin luomaan kaikkien lohjalaisten ympärivuotinen, yleinen sauna. Karnaistenkorpea kehitettiin valtionavun turvin, mutta Olli- ja Hevossaaren osalta neuvottelut Uudenmaan virkistysalueyhdistyksen kanssa eivät edistyneet odotetusti ja saarten kehittämisessä ei päästy eteenpäin. Taimiston liikuntapuiston rakentaminen käynnistyi ja myös Ojamon liikuntapuiston suunnittelu eteni.

Kaupunginkirjasto ja Lohjan Museo toteuttivat WSOY:n kirjallisuussäätiön kanssa pääkirjaston Linderinsalissa Eeva Joenpelto 100 v. -juhlanäyttelyn, joka oli näytteillä heinäkuun alusta syyskuun puoliväliin. Lisäksi kirjasto sai toteutettua pandemiasta huolimatta yhdessä Lohjan Museon, Hiiden Opiston ja yleisen kulttuuritoimen kanssa kirjallisuusseminaarin, jonka teemana oli Eeva Joenpelto 100 v. Seminaari tosin jouduttiin siirtämään perinteisestä ajankohdasta kesäkuusta lokakuulle koronapandemian takia. Kirjastojen tapahtumatoiminta oli koko vuonna vähäistä koronapandemiasta johtuen, mutta koulu- ja varhaiskasvatusyhteistyötä pystyttiin toteuttamaan lähes normaalisti.

Ojamon kirjasto muutti kesän 2021 aikana väistötiloista uuteen Ojamo-taloon ja kirjasto avattiin uusissa tiloissa 16.8.2021. Uuteen kirjastotilaan toteutettiin omatoimikirjastoratkaisu AVI:n rahoituksella, mutta omatoimikirjastoa ei päästy avaamaan vielä vuoden 2021 puolella. Lisäksi kaupunginkirjasto hankki AVI:n rahoittamana striimauslaitteiston, jonka avulla voidaan lisätä saavutettavuutta, kun esimerkiksi kirjailijavierailut voidaan jatkossa tarjota asiakkaille livetapahtuman ohella myös striimattuna.

Kaupunginkirjasto panosti edellisvuoden tapaan varhaiskasvatusyhteistyöhön erityisesti kahden eri lukemisen edistämishankkeen kautta: AVI:n rahoittaman "Lukuliikettä perheisiin" (Karkkilan, Lohjan ja Porvoon kirjastot, 2019-2021) ja OKM:n rahoittaman "Lohja lukee! Lojo läser!" (Lohjan varhaiskasvatus, esi- ja alkuopetus, jossa kirjasto yhteistyökumppanina, 2020-2022)

-hankkeiden myötä. Molemmissa hankkeissa edistettiin lasten ja nuorten lukutaitoa ja lukemisharrastusta moniammatillisesti yhteistyössä muun muassa neuvoloiden ja varhaiskasvatuksen kanssa.

Länsi-Uudenmaan musiikkiopiston toimintaa kehitettiin uuden opetussuunnitelman vaatimusten mukaan ja erityisesti panostettiin arvioinnin kehittämiseen. Koronapandemia muutti toimintaa, ja etäopetusta annettiin aina tarvittaessa vallalla olevien ohjeistuksien mukaan. Valtaosa yksityisopetuksesta pystyttiin antamaan normaalisti lähiopetuksena. Ryhmäopetusta ja aikuisten yksityisopetusta rajoitettiin välillä osittain. Kokonaisuudessaan opetus saatiin toteutettua verrattain hyvin. Korona vähensi jonkun verran opiston konserttitoimintaa. 50-vuotisjuhlaviikko juhlakonsertteineen marraskuussa osui koronan suhteen hyvään saumaan ja se pystyttiin toteuttamaan ilman rajoituksia. Pääjuhlaviikko oli viikko 45, jolloin järjestettiin kaksi suurta juhlakonserttia. 9.11. oli yhteiskonsertti tähtisolistineen Lohjan kaupunginorkesterin kanssa ja 13.11. kutsuvieraskonsertti, jossa esiintyi opiston nykyisiä oppilaita opettajineen.

Hiiden Opiston vuoden 2021 painopisteinä olivat aikuisoppimisympäristön sisäänajo uuteen toimipaikkaan Laurentius-taloon sekä Hiiden Opiston tunnettuuden lisääminen 20-vuotisjuhlavuoden merkeissä. Korona supisti opetustoimintaa kevätkaudella 2021.

Koronapandemian vuoksi asetetut rajoitukset vaikuttivat Lohjan kaupunginorkesterin toimintaan merkittävästi. Yleisötilaisuudet olivat kiellettyjä kesäkuuhun 2021 saakka ja yleisömääriä sisätiloissa rajoitettiin edelleen lokakuuhun 2021 saakka. Orkesteri sai Opetus- ja kulttuuriministeriöltä erityisavustusta koronapandemian aiheuttamiin tulonmenetyksiin, yhteensä 115 000 euroa. Koronapandemiasta johtuen orkesteri ei saavuttanut talousarviossa esitettyjä toimintatuottoja. Vuoden 2021 talousarvioon oli virheellisesti lomapalkkakajaksotusten kohdalla budjetoitu sivukuluineen noin 23 000 euroa liian vähän. Tämän vuoksi orkesterin ulkoiset toimintamenot ylittyivät noin 7 000 euroa. Laurentius-talon vuokrien jakautumisesta johtuen orkesterilla ei ollut talousarviossa varausta sisäisiin vuokriin, jonka vuoksi sisäiset kulut ylittyivät noin 26 000 euroa.

Perinteisten konserttipalvelujen lisäksi orkesteri striimasi ja tallensi konsertteja. Orkesterin tapahtumia järjestettiin Laurentius-salin lisäksi muun muassa kauppakeskuksissa, kahviloissa ja virastoissa. Orkesteri järjesti Asuntomessujen avajaiskonsertin ja esiintyi Asuntomessuilla viikonloppuisin. Vuonna 2021 orkesteri aloitti Kummilapsikonserttitoiminnan. Konserttien täyttöastetta yleisötyön kautta ei päästy kasvattamaan eikä alueellisen toiminnan kehittämistä tekemään koronapandemian vuoksi. Sen sijaan saavutettiin uutta yleisöä digitaalisten konserttipalvelujen kautta. Yhteistyötä kehitettiin kansainvälisen Lead! –organisaation kanssa. Opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämää alueellisen toiminnan yleisavustusta orkesteri sai vuonna 2021 yhteensä 22 000 euroa ja valtionosuutta 497 132 euroa.

Koronapandemia vaikutti myös Lohjan Museon toimintaan. Museon näyttelyt olivat avoinna koko vuoden, mutta yleisömäärää jouduttiin rajoittamaan näyttelyissä ja tapahtumissa voimassa olevien alueellisten rajoitusten mukaisesti. Vuoden aikana museo toteutti 6 omaa näyttelyä, 2 muiden tuottamaa näyttelyä ja yhden virtuaalinäyttelyn. Museon tiloissa järjestettiin yhteensä 15 näyttelyä. Lisäksi museo järjesti omien tilojen ulkopuolella 3 näyttelyä. Koronapandemian vuoksi peruuntui kolme näyttelyä. Tapahtumia järjestettiin yhteensä 10. Alustavasti suunnitellut yleisöopastukset jouduttiin peruuttamaan loppuvuodesta. Museon henkilökunta työskenteli normaalisti, mahdollisuuksien mukaan myös etänä. Lohjan Museo piti avoinna ke-säaikana Johannes Lohilammen museota ja Paikkarin torppaa Sammatissa. Kokoelmatyö ei edistynyt, koska kokoelma-amanuenssin vakanssiin saatiin täyttölupa vasta loppuvuodesta.

Uuteen kokoelmahallintajärjestelmään siirtyminen viivästyi johtuen hankkeen vetovastuussa olevasta Länsi-Uudenmaan museosta. Museokahvilan toiminnan siirtyminen ulkopuoliselle yrittäjälle vaikutti museon tuloihin. Lohjan Museo vietti 110-vuotisjuhlaansa elokuussa koko perheen tapahtumalla ja lokakuussa auenneella juhluvoden näyttelyllä Ennennäkemätöntä? - Lohjaa lasinegatiiveissa.

Matkailu, markkinointi ja PR- toiminto sai hyvän näkyvyyden Asuntomessuvuonna tehdyille viestinnän -ja markkinoinnin toimenpiteille sekä ansaitun median että maksetun näkyvyyden kautta. Lohjan asukasluku oli muuttovoittainen. Matkailun vuoden majoitustilastot nousivat 20 % edellisvuodesta ja digitaalisten kanavien kautta tavoitettiin yli 4 milj. näyttöä. Lohja.fi ja Visitlohja.fi sivut uudistettiin. Kotilohjalta.fi sivut tehtiin kampanjasivustona asukasmarkkinointiin. Uusia näkyvämpiä toimenpiteitä olivat myös Lohja-lehden tuottaminen ja jakelu sekä vaikuttajamarkkinointi yhteistyö Elias Kaskisen ja Poikien Äidit – blogistien kanssa sekä TikTok- soveluksen käyttöönotto Visitlohjassa ja Tytyrillä. Lohjan kaupunki sitoutui Visit Finlandin Sustainable Travel Finland kestävän kehityksen ohjelmaan matkailualueena ja kehitystyö alkoi. UKKE- rahoituksella aloitettiin yhdessä 14 Uudenmaan kunnan kanssa matkailun hiilineutraalisuuden kehittämishanke Carbon Neutral Experience. Tytyri Elämyskaivos oli Asuntomessujen virallinen oheiskohde ja koronarajoitteista huolimatta ylsi 12 400 kävijämäärään ja lähelle asetettua tulostavoitetta. Tytyri pääsi 100 Syytä matkailla kotimaassa kampanjan TOP 10 katsotuimpien Suomen matkailukohteiden listalle. Asuntomessujen Lohjan osasto yhteistyökumppaneineen ja ohjelmineen, messujen matkailullinen oheistoiminta Lohjalla toteutui erittäin hyvin ja antoi kaupungista vireään kesäkaupungin kuvan. Kaupungin kriisiviestintäohje päivitettiin ja keskityttiin koronaviestintään.

Tytyrin avolouhoksen näköalapaikan tasannetta ei toteutettu, joten tämän hyödyntäminen jäi tekemättä. Syksyllä 2021 tehdyt tv- sarjan kuvaukset avolouhoksella tulevat ulos vuoden 2022 aikana.

Yleisen kulttuuritoimen ja sosiaalipalveluiden koordinoima Kaikukortti-toiminta jatkui, mutta Kaikukortin käyttö jäi vähäiseksi koronasta johtuen. Lohjan joulunavaus järjestettiin yhteistyössä Lohjan Yrittäjien kanssa perinteiseen tapaan sekä striiminä. Menneen ajan joulumarkkinat saatiin toteutettua koronarajoitukset huomioiden. Koronatilanteen vuoksi itsenäisyyspäivän juhla kuvattiin ilman yleisöä ja näytettiin Kulttuuripolun Youtube -kanavan kautta. Kulttuurihyvinvointisuunnitelma saatiin luonnosvaiheeseen.

Yleisen kulttuuripalveluiden avustamien taiteen perusopetusta antavien oppilaitosten osalta tapahtui muutoksia, kun Tanssistudio Funka ja Tanssikoulu Un Dos Tres lopettivat toimintansa. Tanssitaiteen perusopetus kuitenkin jatkui Lohjalla, koska elokuussa toimintansa aloittivat Tanssiopisto Vinha ja Lohjan Tanssiopisto. Kuvataiteen, musiikin, teatteritaiteen ja käsityön osalta taiteen perusopetusta tarjosivat Lohjanseudun kuvataidekoulu, Musiikkikoulu Demo/Jamkids, Lasten ja nuorten Teatteri Aploodi ja Taito Uusimaa/Käsityökoulu Helmi.

Lohjan Teatterin tavoitteena esityskaudelle 2021 oli tuottaa Komedia Elling, vuodelta 2020 pandemian takia siirretty Saapasjalkakissan seikkailut ja syyskaudella musikaali Loistelias herra Gatsby. Komediaa ei kuitenkaan voitu toteuttaa pandemian takia. Samoin kävi jo vuodelta eteenpäin siirretylle lastennäytelmälle, joka lopulta sai esitysmuodon vain striimattuna. Syksyn 2020 musikaalia oli myös tarkoitus esittää kevään 2021 aikana komedian tilalla, mutta sekään ei ollut mahdollista pandemiasta johtuen. Syksyn 2021 aikana esitettiin Suomen kantaesitysmusikaalin Loistelias herra Gatsby, jota saatiin esittää pandemiarajoituksin. Kahvio- ja

pukuvuokraustoiminnan ylläpito ja alueen kuvataiteilijoiden näyttelytoiminta kahviotilassa jatkuivat toteutuneen esityskauden aikana. Lisäksi toteutettiin muutamia yleisökierroksia pandemiarajoituksin.

Talouden tasapainottamisohjelman toteutuminen vuoden 2021 osalta

Toimenpide	Euroa	Toteutuminen
Mus.op: Pajaviikkojen käytön lisääminen	500	500.
MMPR: Ulkopuolisia, maksavia toimijoita messuille (mm. kiinteistövälittäjät, Värtsilä)	6 000	ei tot.
Kirjaston saatavien aktiivinen perintä	10 000	10 000
MMPR: Lehtimainonta vähemmäksi, etupäässä vähennetään paikallismediasta, koska päätarkoitus tavoitella väkeä Lohjan ulkopuolelta.	5 000	5 000
Mus.op: Lisätään oppilaiden omakustannusosuuksia ylimääräisistä kursseista	5 000	ei tot.
MMPR: Mainospaikkoja verkkosivuilla, esim. lohjanrytyspalvelut.fi Mainospaikat imago/tontti ym. Esitteissä (olettaen että tehdään) Mainospaikat imagovideoissa (olettaen että tehdään) Mainospaikat matkailuesitteessä (jo tehty, jatketaan) Matkailuesitteen tulot 5000-10 000 Tontti/imagoesite tulot 5000-10 000 Mainospaikat imagovideoissa 5000-10 000 Verkkosivut ja digijulkaisut mainospaikat 5000	12 500	12 500
MMPR: Matkamuiستomyynnin tehostaminen	5 000	5 000
Mus.op: Korotetaan lukukausimaksuja 10 euroa/perusoppilas ja 5 euroa/muskarioppilas	20 000	20 000
MMPR: Tapahtumainfran puitekilpailutus, koskee koko kaupunkia	10 000	ei tot.
Orkesteri: Tuottojen nostaminen	35 000	35 000
MMPR: Kulttuuripalveluiden sisällöntuotantoa enemmän omiin kohteisiin kuten esim. Tytyri Elämyskaivos, omatuotanto (ei hankita ulkopuolisia näyttelyitä, esiintyjä tai vastaavia)	4 000	4 000
MMPR: Muiden hallinnoimien tilojen myynnistä provisiomahdollisuus esim. Liikuntakeskus/Tennarin liikunta- ja tapahtumapuiston tilat. Aute-taan myytävien kiinteistöjen esilletuonnissa ja markkinoinnissa, tulon-muodostus apua kiinteistömyyntiin. ok	5 000	ei tot.
Mus.op: Lisätään maksullisia konsertteja	500	500
MMPR: Koko organisaation markkinointi- ja viestintäkulut ja resurssit. Kilpailutetaan ulkoa ostettavat markkinointi- ja viestintäpalvelut puitekil-pailutuksella koko organisaatiolle. Markkinoinnin yhtenäistämistoimen-pide säästöksi. Pyritään saamaan säästöä 20% koko organisaatiosta /vuosi.	5 000	5 000
Mus.op: Harkinnanvaraisten matkakorvausten vähentäminen	1 000	1 000
Mus.op: Mupe- ja muskariryhmien ryhmäkokojen nosto	1 500	ei tot.
MMPR: Joukkorahoitus tapahtumissa ja esim. ympäristön viihtyvyyteen liittyvissä hankinnoissa (jouluvalot, murallit, ympäristötaide jne)	10 000	ei tot.
Mus.op: Osallistutaan enemmän etänä kokouksiin ja koulutuksiin, säästö matkakorvauksissa ja työajan tehokkaassa käytössä	500	500
Mus.op: Lisätään avoimen osaston opetusta	4 000	4 000

Mus.op: Ryhmäopetuksen lisääminen	1 000	1000
Mus.op: Markkinointi- ja viestintäyhteistyötä tiivistetään kaupungin markkinoinnin kanssa	500	500
Yl.kultt: Juhannusjuhla yrittäjävetoiseksi	3 000	3 000
Elämyskaivos: Maksuja ja taksoja korotetaan	6 000	6000
Teatteri: 2019 tulossa ohjaajan kirjoittama lastennäytelmä Pikku Princesssa (oma dramatisointi säästää tekijänpalkkioita riippuen myytyjen lipputen määräst)	3 000	3 000
Mus.op: L-talon tilojen yhteiskäyttö	2 000.	2 000
Mus.op: M- ja T-salien vuokrauksen lisääminen, vuokrien korotukset	1 000	1 000
Yl.kultt: Maksujen ja taksojen korotus vuosittain	15 000	15 000
Museo: Maksujen ja taksojen korotus vuosittain	1 500	1 500
Kirjaston aineistomäärärahojen vähentäminen/ Routionmäen kirjastopiste ja omatoimikirjasto	3 000	3 000
Kirjaston aineistomäärärahojen vähentäminen: Ojaniitun kirjastopiste ja omatoimikirjasto	7 000	7 000
Kirjaston aineistomäärärahojen vähentäminen	10 000	10 000
Musiikkiopiston sivutoimisten tuntiopettajien harkinnanvaraisten matkakorvausten poistaminen	15 000	15 000
Yleisen kulttuurin henkilöstösäästö 1 htv	68 000	ei tot.
Tulosalue yhteensä	272 000	166 500
Tot.-%		61,21

Tuotot, kulut ja toimintakate

Kulttuuri- ja vapaa-aikapalveluiden tulosalue						
Ulkoiset ja sisäiset	KV2021	KS2021	Muutettu TA2021	TP 2021	Käyttö-%	TP2020
TOIMINTATUOTOT	2 239 020	2 239 020	2 239 020	1 842 958	82,3 %	1 580 741
TOIMINTAKULUT	-16 043 470	-16 043 470	-16 043 460	-15 473 602	96,4 %	-15 059 418
TOIMINTAKATE	-13 804 450	-13 804 450	-13 804 440	-13 630 645	98,7 %	-13 478 677
Ulkoiset	KV2021	KS2021	Muutettu TA2021	TP 2021	Käyttö-%	TP2020
TOIMINTATUOTOT	2 239 020	2 239 020	2 239 020	1 764 705	78,8 %	1 490 493
TOIMINTAKULUT	-13 071 870	-13 071 870	-13 439 910	-12 891 777	95,9 %	-12 033 331
TOIMINTAKATE	-10 832 850	-10 832 850	-11 200 890	-11 127 072	99,3 %	-10 542 838
Sisäiset	KV2021	KS2021	Muutettu TA2021	TP 2021	Käyttö-%	TP2020
TOIMINTATUOTOT	0	0	0	78 253	***	90 248
TOIMINTAKULUT	-2 971 600	-2 971 600	-2 603 550	-2 581 825	99,2 %	-3 026 087
TOIMINTAKATE	-2 971 600	-2 971 600	-2 603 550	-2 503 572	96,2 %	-2 935 839

11.1.5. Hyvinvointi

Hyvinvoinnin toiminnan sisältö ja laajuus

Sisältö:	Laajuus (kokoaikaisten ja osa-aikaisten luku- määrä 31.12.2021)	tuotot/kulut euroa (ulk.)
Lasten, nuorten ja perheiden tulosalue: - Alle kouluikäisten ja heidän perheidensä peruspalvelut - Kouluikäisten, nuorten ja heidän perheidensä peruspalvelut - Lasten, nuorten ja perheiden sosiaali- ja erityispalvelut - Lasten, nuorten ja perheiden tulosalueen johto	1 417 henkilöä	11 439 685/ -82 710 566
Työikäisten tulosalue: - Terveystieteiden peruspalvelut - Sosiaali- ja erityispalvelut - Työterveyskeskus - Erikoissairaanhoidon - Työikäisten tulosalueen johto	281 henkilöä	14 058 791/ -114 570 845
Ikääntyneiden tulosalue: - Palveluohjaus ja kotona asumisen tuki - Kuntoutus ja hoiva - Ikääntyneiden tulosalueen johto	551 henkilöä	12 818 337/ -45 575 000

Hyvinvoinnin prosessit

Hyvinvointi-toimialan ydinprosessi on onnellisen elämän edistäminen lohjalaisten elämän eri vaiheissa. Strategiakauden painopisteet ovat syrjäytymisen ehkäisy, hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen sekä asukaslähtöisyys ja asukkaiden osallisuus.

Palveluissa sovitetaan kokonaisuuksia yhteen asiakkaiden tarpeiden mukaan ja karsitaan päällekkäisyyksiä. Asiakasosallisuutta lisätään palvelujen suunnittelussa ja järjestämisessä.

Hyvinvoiva henkilöstö toimii asiakaslähtöisesti kasvattaen asiakasymmärrystä ja panostaen asiakkaan hyvään kohtaamiseen. Esimiehet etsivät konkreettisia keinoja tähän yhdessä henkilöstön kanssa.

Hyvinvoinnin sitovat tavoitteet

Elinvoimainen Lohja

Tavoite	Tilinpäätös	Mittari
Talouden tasapainottamisohjelman mukaiset muutokset on toimeenpantu yhdessä henkilöstön ja asiakkaiden kanssa.	Työikäisten ja ikääntyneiden tulosalueet: Talouden tasapainottamisohjelma toteutunut suunnitelman mukaan. Toteutumisaste 75 %. Lasten, nuorten ja perheiden tulosalue: Talouden tasapainottamistoimenpiteitä on toteutettu pääosin suunnitelman mukaisesti. Osa ohjelmaan kuuluvista toimenpiteistä on toteutettu vaihtoehtoisin menetelmin. Suurimmat muutokset ovat koskeneet varhaiskasvatuksen tiloja (Voudinpuisto) sekä henkilöstöä (4 lastenhoitajaa), joita ei ole voitu vähentää aikaisemmin hyväksytyn suunnitelman mukaisesti, koska päiväkotien lapsimäärä on kasvanut vuoden 2021 aikana.	Tasapainottamisohjelman toteutuminen suunnitelman mukaisesti.
Tarkoituksenmukaisen palveluverkon kehittäminen.	Lasten, nuorten ja perheiden tulosalue: Etäpalveluiden käyttö on laajentunut vuoden 2021 aikana. Vuoden aikana on parannettu asiakkaiden etäpalveluiden käyttömahdollisuuksia ja asiakasmäärät ovat kasvaneet tasaisesti vuoden aikana. Suunnitellut rakennushankkeet ovat edenneet vuoden aikana suunnitelmien mukaisesti Lukion rakennushanketta lukuun ottamatta. Lukion peruskorjausta koskeva kilpailutus jouduttiin keskeyttämään elokuussa 2021. Käytössä olevien tilojen käyttöasteissa ei ole tapahtunut merkittävää muutosta perusopetuksen osalta. Varhaiskasvatuksen käytössä olevia tiloja on jouduttu loppuvuoden aikana lisäämään lisääntyneen lapsimäärän vuoksi. Tukihenkilökoulutuksia vapaaehtoisille on järjestetty syksyn aikana. Lisäksi selvityksen alla on ollut, minkä verran kaupungin omasta henkilöstöstä löytyy osa-aikaista resurssia, jota voisi hyödyntää tukihenkilötyön toteuttamiseen muutoin kuin ostopalveluina.	Etäpalveluiden käyttö ja laajentamisen toteutuminen, asiakas-/käyntimäärät. Sovittujen rakennushankkeiden eteneminen. Tilojen käyttöaste paranee vuoden 2020 verrattuna. Sosiaalityön ostopalvelujen käyttö tukihenkilötoiminnassa on vähentynyt oman toiminnan lisäyksen myötä. Ikääntyneiden asumisen kehittämisen suunnitelman laatiminen.

	Ojamon perhetukikeskukseen on palkattu kolme määräaikaista ammatillista tukihenkilöä. Tämän ansiosta on voitu kuukausitasolla vähentää 30-45 ostopalvelupäästöä tukihenkilötoiminnasta. Työikäisten tulosalue: Videovastaanottopalvelu toimii terveysasemapalveluissa. Osana Länsi-Uudenmaan Tulevaisuuden sotekeskus -hanketta on valmisteltu Digiklinikan käyttöönottoa terveysasemapalveluihin. Käyttöönotto siirtyi vuoden 2022 puolelle. Ikääntyneiden tulosalue: FCG:n ikääntyneiden asumisen kehittämissuunnitelman työpajat ja työskentely ovat toteutuneet suunnitelman mukaisesti. Hankkeen tuloksena syntyi raportti, jossa on nimetty seuraaville vuosille konkreettiset toimenpiteet, vastuutahot ja ajankohdat. Osana jatkovalmistelua käynnistyy muun muassa Asumispoliittisen ohjelman laatiminen.	
--	--	--

Hyvinvoiva Lohja

Tavoite	Tilinpäätös	Mittari
Turvallisen sote-siirtymän varmistaminen.	Työikäisten ja ikääntyneiden tulosalueet: Länsi-Uudenmaan soten hankkeet ja hyvinvointialueen valmistelu ovat edelleen käynnissä. Lohjan kaupungilta hyvä edustus työryhmissä ja valmistelussa. Viestintä henkilöstölle toteutuu säännönmukaisesti. Lohjalla järjestetään kuukausittain oma info hankkeiden sekä sote-valmistelun etenemisestä. Lisäksi Länsi-Uudenmaan Hyvinvointialueen valmistelussa tuotetut viestintämateriaalit jaetaan laajasti henkilöstölle. Lasten, nuorten ja perheiden tulosalueet:	Henkilöstöinfojen toteutuminen, osallistumisaste Länsi-Uudenmaan soten valmisteluun.

	Sosiaali- ja terveystalouden siirtoa hyvinvointialueelle on valmisteltu syksyn 2021 aikana. Tulosalueen eri palveluiden edustajat ovat mukana hyvinvointialueen valmistelussa ja sitä varten perustetuissa työryhmissä. Henkilöstölle on myös järjestetty useita info-tilaisuuksia sekä viikoittain toistuvia tapaamisia, joissa kerrotaan muutoksen edistymisestä sekä kuullaan henkilöstön näkemyksiä.	
Henkilöstön hyvinvoinnin ja turvallisuuden vahvistaminen.	Työikäisten tulosalue: Työhyvinvointikyselyn tulokset ovat lähes samalla tasolla vuoteen 2020 verrattuna. Työnantajamielikuva on parantunut edelliseen vuoteen verrattuna osiossa: suosittelisin Lohjan kaupunkia työnantajana. Asteikolla 0-4 arvioituna arvosana 3,08 (vuonna 2020 2,96). Poissaolot vuoteen 2020 verrattuna kasvoivat vuoden aikana, ollen yhteensä 5528 kalenteripäivää (v. 2020 yhteensä 4070 kalenteripäivää). Sairauspoissaolopäiviä työntekijää kohden oli 19,54 (v. 2020 15,86). Ikääntyneiden tulosalue: Työhyvinvointikyselyn tulokset ovat hieman heikentyneet vuoteen 2020 verrattuna. Työnantajamielikuva on parantunut edelliseen vuoteen verrattuna osiossa: suosittelisin Lohjan kaupunkia työnantajana. Asteikolla 0 - 4 arvioituna arvosana 3,13 (vuonna 2020 3,00). Poissaolot vuoteen 2020 verrattuna ovat hieman vähentyneet ollen 13938 kalenteripäivää (14221 kalenteripäivää 2020). Sairauspoissaolopäiviä työntekijää kohti oli kuitenkin 25,23 (v. 2020 24,21). Lasten, nuorten ja perheiden tulosalue: Työhyvinvointikyselyyn vastasi yhteensä 772 lasten ja nuorten palveluiden työntekijää. Kyselyn osa-alueista työn sujuminen, esimiestyö ja työnantaja mielikuva paranivat edellisen vuoden tasosta. Osa-alueista työyhteisen toimivuus ja voimavarani heikkenivät hieman vuoden 2020 tasosta. Henkilöstön sairaspöissaolot kasvoivat vuoden 2020 tasosta (4,10 %) hieman vuoden 2021 aikana (4,77%). Muutos johtui osittain korona-epidemian vaikutuksesta.	Työhyvinvointikyselyjen tulokset paranevat vuoteen 2020 verrattuna. Poissaolojen määrä vähenee vuoteen 2020 verrattuna. Henkilöstön väliset korona-altistumiset, tavoite 0.

Aukkaiden Lohja

Tavoite	Tilinpäätös	Mittari
Asiakasosallisuuden vahvistaminen ja asiakaskokemuksen parantaminen.	Lasten, nuorten ja perheiden tulosalue: Vuoden 2021 aikana on toteutettu useita asukkaiden ja kuntalaisten kuulemisia. Varhaiskasvatuksessa tavoite lasten kuulemisessa muutosprosesseissa on toteutunut noin 75 %:sti. Kuntalaisten osallistaminen päätöksenteon valmisteluun on toteutettu kaikkien merkittävien palveluita tai palvelurakennetta koskevien päätösten yhteydessä. Asukkaiden osallisuutta on vahvistettu myös vuoden aikana mm. lasten ja nuorten palveluiden kehittämisen yhteydessä toteutetun ideaseinän avulla. Nuorten osallistaminen kerhotoiminnan kehittämiseen on toteutunut vuoden aikana. Roidu-laitteet on poistettu käytöstä korona-pandemian vuoksi. Monitoimijatalojen vanhempainiltoja on toteutettu vuoden aikana yhteensä 4 kappaletta. Työikäisten tulosalue: Roidu- järjestelmä on käytössä. Käyttö ollut koronatilanteesta johtuen vähäisempää ja näin ollen vuoden aikana saatu palaute ei anna täysin vertailukelpoista tietoa tilanteesta. Osana Länsi-Uudenmaan sotevalmistelua erisidosryhmiä ja kuntalaisia on osallistettu palveluiden kehittämiseen, mm. unelmien sote-palvelut verkostossa. SHL- ja VPL - kuljetuspalveluiden hankinnassa on toteutettu vammais- ja vanhusneuvoston osallistamista hankinnan valmisteluvaiheessa ja sen jälkeen osana seurantaryhmää. Ikäntyneiden tulosalue: Palvelut myönnetty lakisääteisessä ajassa ja odotusajat pysyneet lakisääteisessä ajassa (alle 3 kk). Lyhytaikaishoidon saatavuus ollut haasteellista etenkin omaishoidon lakisääteisten vapaiden osalta. Tehostetun palveluasumisen paikkoja jouduttu ostamaan loppuvuonna	Lasten kuuleminen varhaiskasvatuksen muutosprosesseissa 100 %. Nuorten osallistuminen kerhotoimintojen kehittämiseen. Asiakaspalaute, Roidu NPS-luku yli 80. Monitoimijatalojen asiakas- ja vanhempainiltojen toteutuminen, lkm. Asiakastytytyväisyyden seuranta Roidun ja asiakaskyselyjen kautta. Kokemusasiatuntijoiden käyttö. Palvelujen saatavuus vastaa vähintään lakisääteisiä määräaikoja.

	suunniteltua enemmän pahentuneen koronatilanteen ja osastojen ruuhkautumisen vuoksi. Osastojen täyttöaste 95 %. Asiakastyytyväisyyskyselyjen (oma toiminta) keskiarvo kouluarvosana 8,6.	
--	--	--

Hyvinvoinnin tuloslaskelma

Hyvinvointi-toimialan toimintakate on sitova suhteessa valtuustoon.

Hyvinvointi							
Ulkoiset ja sisäiset	KV2021	KS2021	Muutettu TA2021	TP 2021	Ero	Käyttö-%	TP2020
TOIMINTATUOTOT	25 794 800	25 794 800	29 202 500	39 625 694	-10 423 194	135,7 %	29 611 932
MYYNITITUOTOT	6 777 680	6 777 680	6 777 680	7 015 511	-237 831	103,5 %	8 090 947
MAKSUTUOTOT	14 379 300	14 379 300	14 379 300	15 914 537	-1 535 237	110,7 %	14 859 688
TUET JA AVUSTUKSET	2 709 970	2 709 970	6 117 670	14 817 758	-8 700 088	242,2 %	4 624 794
MUUT TOIMINTATUOTOT	1 927 850	1 927 850	1 927 850	1 877 887	49 963	97,4 %	2 036 503
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	0	0	0	0	0	***	0
TOIMINTAKULUT	-279 991 200	-279 991 200	-283 628 900	-287 260 115	3 631 215	101,3 %	-275 969 525
HENKILÖSTÖKULUT	-99 666 160	-99 666 160	-104 698 780	-103 363 927	-1 334 853	98,7 %	-97 870 936
PALVELUJEN OSTOT	-140 360 540	-140 360 540	-138 955 620	-143 106 139	4 150 519	103,0 %	-137 487 740
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-5 790 570	-5 790 570	-5 800 570	-6 576 126	775 556	113,4 %	-6 506 263
AVUSTUKSET	-9 287 810	-9 287 810	-9 287 810	-8 537 845	-749 965	91,9 %	-9 062 398
MUUT TOIMINTAKULUT	-24 886 120	-24 886 120	-24 886 120	-25 676 078	789 958	103,2 %	-25 042 187
TOIMINTAKATE	-254 196 400	-254 196 400	-254 426 400	-247 634 421	-6 791 979	97,3 %	-246 357 592

Hyvinvointi							
Ulkoiset	KV2021	KS2021	Muutettu TA2021	TP 2021	Ero	Käyttö-%	TP2020
TOIMINTATUOTOT	25 794 800	25 794 800	29 202 500	38 316 814	-9 114 314	131,2 %	27 236 005
MYYNITITUOTOT	6 777 680	6 777 680	6 777 680	6 984 972	-207 292	103,1 %	7 011 421
MAKSUTUOTOT	14 379 300	14 379 300	14 379 300	14 648 315	-269 015	101,9 %	13 586 349
TUET JA AVUSTUKSET	2 709 970	2 709 970	6 117 670	14 817 758	-8 700 088	242,2 %	4 624 794
MUUT TOIMINTATUOTOT	1 927 850	1 927 850	1 927 850	1 865 769	62 081	96,8 %	2 013 442
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	0	0	0	0	0	***	0
TOIMINTAKULUT	-236 339 800	-236 339 800	-241 840 920	-242 856 412	1 015 492	100,4 %	-231 319 910
HENKILÖSTÖKULUT	-99 666 160	-99 666 160	-104 698 780	-103 363 927	-1 334 853	98,7 %	-97 870 836
PALVELUJEN OSTOT	-116 857 040	-116 857 040	-117 315 540	-119 931 634	2 616 094	102,2 %	-113 213 154
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-5 790 570	-5 790 570	-5 800 570	-6 574 838	774 268	113,3 %	-6 504 908
AVUSTUKSET	-9 287 810	-9 287 810	-9 287 810	-8 537 535	-750 275	91,9 %	-9 062 328
MUUT TOIMINTAKULUT	-4 738 220	-4 738 220	-4 738 220	-4 448 478	-289 742	93,9 %	-4 668 683
TOIMINTAKATE	-210 545 000	-210 545 000	-212 638 420	-204 539 598	-8 098 822	96,2 %	-204 083 905

Hyvinvointi							
Sisäiset	KV2021	KS2021	Muutettu TA2021	TP 2021	Ero	Käyttö-%	TP2020
TOIMINTATUOTOT	0	0	0	1 308 880	-1 308 880	***	2 375 927
MYYNITUOTOT	0	0	0	30 540	-30 540	***	1 079 526
MAKSUTUOTOT	0	0	0	1 266 222	-1 266 222	***	1 273 339
TUET JA AVUSTUKSET	0	0	0	0	0	***	0
MUUT TOIMINTATUOTOT	0	0	0	12 118	-12 118	***	23 062
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	0	0	0	0	0	***	0
TOIMINTAKULUT	-43 651 400	-43 651 400	-41 787 980	-44 403 703	2 615 723	106,3 %	-44 649 615
HENKILÖSTÖKULUT	0	0	0	0	0	***	-100
PALVELUJEN OSTOT	-23 503 500	-23 503 500	-21 640 080	-23 174 505	1 534 425	107,1 %	-24 274 586
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	0	0	0	-1 288	1 288	***	-1 355
AVUSTUKSET	0	0	0	-310	310	***	-70
MUUT TOIMINTAKULUT	-20 147 900	-20 147 900	-20 147 900	-21 227 600	1 079 700	105,4 %	-20 373 504
TOIMINTAKATE	-43 651 400	-43 651 400	-41 787 980	-43 094 823	1 306 843	103,1 %	-42 273 688

Lasten ja nuorten ja heidän perheidensä palveluiden tulosalue

Toiminnan sisältö ja laajuus

Sisältö:	Laajuus (suluissa edellisen vuoden tiedot)	tuotot/kulut euroa (ulkoiset)
Alle kouluikäisten ja heidän perheidensä palvelut: Neuvolatoiminta, Varhaiskasvatus ja Varhaiserityiskasvatus sekä Esiopetus Keskiarvo lapsimäärästä / kk	lasta Äitiysneuvolat 337 (316) Lastenneuvolat 2341 (2 474) Varhaiskasvatus: - kunnallinen 1 680 (1 615) - palveluseteli 289 (310) - yksityisen hoidon tuki 25 (36) Esiopetus (sis. ed.): - kunnallinen 469 (449) 2 v. kokeilu 30 - yksityinen 30 (40) Kotihoidon tuki 419 (462) Varhaiskasvatuksen osallistumistas- aste %: 79 (79)	2 278 043/ -21 060 313
Kouluikäisten, nuorten ja heidän perheidensä peruspalvelut: Perusopetus, Lukiokoulutus, Oppi- las- ja opiskelijahuolto, Iltapäivätoi- minta, Alueellinen ja erityisnuorisoi- työ, Koulu- ja opiskeluterveyden- huolto	Perusopetus oppilasta - alakoulut 3 165 (3 248) - yläkoulut 2 046 (2 061) Lukio-opetus 796 (817) Tuntikehys/opp.: 2,06 (1,97) Kurssit/opisk.: 1,8 (1,8) Iltapäivätoiminta: 355 (355) Oppilaita/koulupsykologi: 904 (993) Oppilaita/Koulukuraattori: 823 (815) Koulu- ja opiskeluterveydenhuol- lon piirissä olevat oppilaat/opiske- lijat: omat 6 146 (6 119) muut toisen asteen oppilaat 1 797 (1 753)	4 722 888/ -42 335 637
Lasten, nuorten ja perheiden so- siaali- ja erityispalvelut: Perhe- keskus, Nuorisokeskus, kohden- nettu nuorisotyö, alueellinen nuori- sotyö, Nuorisotyöpaja, lapsiperhei- den sosiaalipalvelut	Lapsiperheiden sosiaalipalvelut -lastensuojeluilmoitukset 2 288 (1 837) -avohuollon asiakkaat 3 836 (2 914) -sijaishuollon asiakkaat 1 365 (1 365) -jälkihuollon asiakkaat 1390	1 274 708/ -16 155 792

	(1 247) -laitospalvelut 19 005 hoitopäivää (14 505 pv) - Perhekeskusten käyntimäärät 24 282 (23 927) Ehkäisevän erityisnuorisotyön kohtaamiset 4 339 (6 005) Alueellisen nuorisotyön kohtaami- set 16 154 (17 818) -päihdekasvatus kohtaamiset 2 866 (1 794) Etsivän nuorisotyön + Ohjaamo kohtaamiset 9 865 (5 139) Toimintakeskus Harjula, vuok- raukset 1 109 (1 360) Nuorisotyöpaja Tuuma 341 (100) nuorta ja 36 000 (24 000) ohjaus- tuntia	
Tulosalueen johto: sivistysjohtaja, 3 palvelupäällikköä, erityissuunnit- telija, 2 erityisasiantuntijaa, kehittä- misasiantuntija, suunnittelija, 2 TVT-koordinaattoria, tietohallinto- asiantuntija	13,2 htv (12,3 htv)	144/ -1 036 507

Toiminnalliset muutokset

Lasten, nuorten ja lapsiperheiden tulosalue jakautuu kolmeen tulosityksikköön: Alle kouluikäisten ja heidän perheidensä peruspalvelut, kouluikäisten, nuorten ja heidän perheidensä peruspalvelut sekä lasten, nuorten ja perheiden sosiaali- ja erityispalvelut.

Tulosalueen toimintakate oli -105,3 milj. euroa (99,9 %), jossa ylitystä alkuperäiseen talousarvioon 0,08 milj. euroa ja alitusta muutettuun 0,15 milj. euroa. Toimintatuotot ylittivät talousarvion 0,9 milj. eurolla (108,0 %) ja toimintakulut 0,7 milj. eurolla (100,6 %). Toimintakuluissa ylitystä oli palvelujen ostoissa (106,6 %); aineissa, tarvikkeissa ja tavaroissa (112 %) sekä muissa toimintakuluissa (104,6 %). Palveluiden ostojen noin 1,8 milj. euron ylitys johtuu ensisijaisesti lastensuojelun asiakaspalveluiden sekä sosiaali- ja terveyspalveluiden ostoilla (2,0 milj. euroa). Aineiden, tarvikkeiden ja tavaroiden 256 300 euron ylitys selittyy oppivelvollisuuden laajenemisesta johtuvista materiaalihankinnoista. Muut toimintakulut ylittyivät 845 500 eurolla johtuen sisäisistä vuokrista Laurentius-talon ja Ojamonharjun yhtenäiskoulun osalta.

Vuoden 2021 aikana talousarvioon tehtiin seuraavat muutokset:

- Lasten, nuorten ja perheiden sosiaali- ja erityispalveluihin lisämääräraha, yhteensä 230 000 euroa.

- Lasten, nuorten ja perheiden tulosalueen toimintatuottoihin ja -kuluihin sisällytettiin eri hankkeille ja projekteille myönnettyt avustukset yhteissummaltaan 3 407 700 euroa toimintakatteen säilyessä ennallaan sekä
- Toimistohenkilöstön hallinnollinen siirto operatiivisista hallintopalveluista toimialoille lisäsi Lasten, nuorten ja perheiden tulosalueen henkilöstökuluja 980 910 euroa ja vastaavasti vähensi palvelujen ostoja 980 910 euroa, toimintakatteen säilyessä ennallaan.

Lasten, nuorten ja perheiden tulosalueella on vuoden 2021 aikana toteutettu sisäinen auditointi, johon osallistuivat tulosalueen kaikki toimijat sekä toimintaa järjestävät yksiköt. Auditoinnin tavoitteena oli kerätä laajalti tietoa lasten ja nuorten palveluiden järjestämiseen liittyvistä asioista. Vuoden aikana kuntalaisia kuultiin ja osallistettiin useissa eri tapahtumissa. Syksyn aikana lasten ja nuorten palveluiden ideaseinälle saatiin yli 100 lasten ja nuorten palveluiden kehittämisehdotusta. Toteutetun sisäisen auditoinnin ja kuntalaisten osallistamisen pohjalta lasten ja nuorten palveluiden toiminnasta kirjoitetaan kevään 2022 aikana laaja palveluselvitys.

Koronaepidemian vaikutukset ovat näkyneet kuluneen vuoden aikana monella eri tavalla tulosalueen toiminnassa. Syyslukukausi päästiin aloittamaan edellisen vuoden tapaan lähes normaalisti, mutta syksyn edetessä on rajoituksia jouduttu kiristämään asteittain. Tulosalueen henkilöstö on selviytynyt kiitettävästi kuluneesta kahdesta vuodesta ja pandemian aiheuttamista haasteista.

Vuoden 2021 aikana pienten lasten määrä kääntyi loivaan kasvuun, joka näkyi erityisesti varhaiskasvatuksen toiminnassa. Uusien lapsiperheiden muutto Lohjalle syksyn aikana oli erittäin positiivinen asia. Tulosalue sai vuoden aikana käyttöönsä kaksi uutta monitoimijataloa: Ojamonharjun sekä Laurentius-talon uudet tilat otettiin käyttöön viime vuoden aikana. Uudet monitoimijatalot mahdollistavat monipuolisen toiminnan järjestämisen uudenaikaisissa ja toimivissa tiloissa.

Alle kouluikäisten ja heidän perheidensä peruspalvelut

Alle kouluikäisten ja heidän perheidensä peruspalvelut pysyivät talousarviossa: toimintakate oli -26,6 milj. euroa (96,1 %). Toimintatuotot olivat 2,3 milj. euroa ylittyen 176 000 eurolla (käyttö 108,4 %). Maksutuotot ylittyivät kevään 2021 koronasta johtuvista hyvityksistä huolimatta, koska kunnallisessa varhaiskasvatuksessa on vuonna 2021 ollut arvioitua enemmän lapsia. Yksi syy tähän on yksityisen varhaiskasvatuksen osuuden pieneneminen koko palvelutuotannossa.

Toimintakulut alittuivat 0,9 milj. eurolla (96,9 %). Henkilöstökulut jäivät alle budjetoidun 760 000 eurolla. Tämä johtui osittain rekrytointihaasteista ja sijaispulasta. Sijaiskustannukset kasvoivat noin 340 000 eurolla. Sijaiskustannusten nousuun vaikuttivat etenkin koronasta aiheutuneet poissaolot. Sijaisia jouduttiin käyttämään aikaisempaa enemmän myös henkilöstön lomien mahdollistamiseksi, koska koulujen loma-aikoina monelle lapselle varattiin varhaiskasvatusta. Tähän on voinut vaikuttaa varhaiskasvatuksen asiakasmaksuhyvitysten poistaminen syys-, joului- ja talvilomaviikoilta talouden tasapainottamisen toimenpiteenä.

Palvelusetelin ja yksityisen hoidon tuen menot jäivät noin 430 000 euroa alle arvioidun yksityisen varhaiskasvatuksen osuuden pientymisen johdosta.

Alle kouluikäisten ja heidän perheidensä peruspalvelujen toimintakate kasvoi noin 500 000 eurolla vuoteen 2020 verrattuna. Lasten määrän väheneminen varhaiskasvatuksessa pysähtyi.

Lohja kääntyi muuttovoittoiseksi lapsiperheiden suhteen ja työllisyysaste kasvoi. Lasten osallistumisaste pysyi korkeana. Varhaiskasvatuspaikkojen kysyntä oli suurta etenkin keskustan alueella, Ojamon alueella sekä Keski-Lohjan ja Gunnarlan alueella. Päiväkodit ja perhepäivähoito täyttyivät myös muilla alueilla.

Marraskuussa 2021 avattiin yksi uusi ryhmä keskustan alueelle ja lisäryhmien ja vakanssien käyttöönotto jatkui vuoden 2022 alussa. Vakituksia vakansseja siirrettiin toimikauden alussa, elokuussa 2021 varhaiskasvatuksen sisällä niin, että palvelua pystyttiin tarjoamaan siellä, missä siihen oli tarvetta. Mäntynummen alueella lapsimäärä pieneni ja Nummenkylän Metsätähden päiväkodit suljettiin kesällä 2021. Ojaniitun päiväkodissa avattiin kaksi uutta ryhmää elokuussa 2021.

Vuonna 2021 Lohjalla syntyi Tilastokeskuksen ennakkotiedon mukaan 334 lasta, mikä on 18 lasta enemmän kuin vuonna 2020, mutta edelleen syntyneiden määrä on huomattavasti pienempi kuin esimerkiksi viisi vuotta sitten.

Esiopetusta järjestetään päiväkotien ja koulujen yhteydessä. Kaikkien esiopetusryhmien yhteydessä järjestetään täydentävää varhaiskasvatusta. Lohja on mukana kaksivuotisen esiopetuksen kokeilussa 2021-2024. Kokeiluun on osallistunut toimikaudella 2021-2022 30 5-vuotiaista lasta Ojaniitun päiväkodista ja Daghemmet Petteristä.

Neuvolapalveluissa oli vuonna 2021 kaksi määräaikaista työntekijää purkamassa koronatilanteen aiheuttamaa hoitovelkaa. Neuvola- ja kouluterveydenhoitajat osallistuivat koronarokotuksiin. Näitä kuluja katettiin valtion korona-avustuksella.

Ojamonharjun yhtenäiskoulun esiopetus aloitti 1.1.2021 uusissa tiloissa Ojamo-talossa. Laurentius-päiväkodit ja Solbrinkens daghem (ent. Laban) aloittivat toimintansa Laurentius-talossa 1.8.2021 alkaen. Lintulan päiväkodin toiminta siirrettiin myös osaksi Laurentius-päiväkodin toimintaa. Solbrinkens daghem muutti väistöstä Ojaniittutalosta Laurentius-taloon.

Varhaiskasvatus ja esiopetus sai vuonna 2021 hankerahoitusta OKM:ltä tasa-arvoa edistäviin toimenpiteisiin ja erityisavustusta koronan aiheuttamien poikkeusolojen vaikutusten tasoittamiseksi. Hankerahoituksella palkattiin lisäresurssia lasten ja ryhmien toiminnan tukemiseksi. Rahoituksella palkattiin mm. erityisavustajia, lastenhoitajia, kieli- ja kulttuuriopettajia sekä varhaiskasvatuksen sosionomeja.

Alle kouluikäisten palveluille osoitettiin talouden tasapainottamistavoitteita vuodelle 2021 yhteensä 842 200 euroa, joista on jo aikaisempina vuosina toteutettu noin 380 000 euroa. Jäljelle jääneet tasapainottamistavoitteet yhteensä 512 000 euroa koostuvat lastenhoitajien vakanssien vähenemisestä (200 000 euroa), Virkkalan alueen päiväkotien yhdistämisestä (112 000 euroa) ja yksityisen varhaiskasvatuksen käyttöasteen nostamisesta (200 000 euroa). Voudinpuiston päiväkotikiinteistöstä ei ole voitu luopua lapsimäärän kasvusta ja kasvaneesta tilatarpeesta johtuen. (tasapainottamistavoite noin 50 000 euroa).

Lapsimäärä ei ole laskenut kunnallisessa varhaiskasvatuksessa kuten arvioitiin syntyvyyden laskuun perustuen talouden tasapainottamisohjelmaa tehtäessä. Lapsia oli yksityisen varhaiskasvatuksen piirissä vuonna 2021 hieman vähemmän kuin ennalta arvioitiin. Lohjalle muutti vuoden aikana uusia lapsiperheitä ja varhaiskasvatuksen osallistumisaste oli melko korkea. Palvelusetelimenot jäivät 381 000 alle budjetoidun. Tuet ja avustukset jäivät yhteensä 580 000 euroa alle budjetoidun.

Kouluikäisten, nuorten ja heidän perheidensä peruspalvelut

Kouluikäisten, nuorten ja heidän perheidensä peruspalvelut ylittivät talousarvion 1,0 milj. eurolla: toimintakate oli 61,9 milj. euroa (101,7%). Toimintatuotot alittuivat noin 1,36 milj. euroa (käyttö 77,7%) johtuen siitä, että saaduista tuista ja avustuksista siirrettiin arvioitua enemmän vuonna 2022 käytettäväksi. Koronan vuoksi kaikkia hankkeita ei pystytty toteuttamaan suunnitellulla tavalla. Toimintakulut alittuivat 0,3 milj. eurolla (käyttö 99,5 %). Huomattavaa on, että oppivelvollisuuden laajentumiseen liittyviin materiaalihankintoihin, n. 290 000 euroa, ei oltu budjetoitu määrärahoja. Henkilöstökulut kokonaisuudessaan alittivat budjetin 0,7 milj. eurolla.

Perusopetuksen oppilaita oli syksyn 2021 tilastointipäivän mukaan yhteensä 5 211 oppilasta. Erityisen tuen piirissä olevien oppilaiden määrä vuonna 2021 oli 669, kasvua edelliseen vuoteen oli viisi oppilasta. Tehostetun tuen piirissä puolestaan oli 674 oppilasta, kasvua edelliseen vuoteen 30 oppilasta. Oppilaiden tuen tarpeen kasvu edellyttää jatkuvaa oppilashuollon prosessien kehittämistä. Elokuussa 2021 aloitti erityisopetuksen konsultoiva tiimi, joka on tarjonnut konsultaatiota ja apua tukitoimien suunnitteluun kouluilla. Haasteita tuottaa erityisesti henkilöstön saatavuus, joka osaltaan tuottaa suuria alueellisia eroja.

Sisäiset auditoinnit toteutettiin kaikissa koulussa sekä keväällä että syksyllä. Auditointien tuloksia tarkastellaan tarkemmin kevään 2022 aikana palveluselvityksen yhteydessä.

Päätös oppilas- ja opiskeluhuollon siirtymisestä hyvinvointialueelle saatiin kesällä 2021. Siirtymisen suunnittelu aloitettiin syksyn aikana ja Lohjalta on vahva edustus hyvinvointialueen opiskeluhuollon työryhmissä.

Tulosyksikkö on osallistunut useisiin toimintaa tukeviin hankkeisiin muun muassa tasa-arvo-, liikunta-, kerhotoiminta-, Suomen harrastamisen malli – ja Erasmus+-hankkeet.

Kouluissa työilmapiiri on pääsääntöisesti ollut hyvä ja positiivinen. Koronapandemian mukanaan tuomat epävarmuustekijät ja ennakoimattomuus ovat vaikuttaneet kuitenkin negatiivisesti työilmapiiriin. Pandemiatilanne on myös teettänyt enemmän töitä henkilöstölle.

Tulevaisuuden haasteena on yhtä aikaa sekä oppilasmäärän pienentyminen että toisaalta erityisen ja tehostetun tuen tarpeessa olevien oppilaiden määrän kasvaminen. Erityisesti pienissä yksiköissä tuntikehyksen niukkuus aiheuttaa ongelmia.

Merkittävin muutos kouluverkkoon oli Laurentius-koulun ja Ojamonharjun yhtenäiskoulun valmistuminen. Toiminnallisesti tämä tarkoitti neljän kouluyksikön muuttoja, materiaalien uusimista ja henkilöstön siirtymistä uusiin yksiköihin. Järnefeltin yhtenäiskoulun rakentaminen alkoi kesällä 2021. Koulun on tarkoitus olla valmis 5/2022. Lohjan yhteislyseon lukion urakkakilpailutus keskeytettiin 8/2021 tarjousten ylitettyä selvästi budjetin. Rakennusurakka kilpailutetaan uudelleen alkuvuonna 2022.

Vuonna 2021 tulosalueen strategiset painopisteet olivat alueellisen hyvinvointityön ja oikea-aikaisen varhaisen tuen vahvistaminen sekä fyysinen ja henkinen hyvinvointi.

Lasten, nuorten ja perheiden sosiaali- ja erityispalvelut

Lasten, nuorten ja perheiden sosiaali- ja erityispalveluiden palveluyksikön talousarvion toimintakate oli -16,7 milj. euroa, ylittyen noin 1,0 milj. eurolla (106,5 %). Toimintakate kasvoi edelliseen vuoteen nähden 1,2 milj. euroa, johtuen lisääntyneistä lastensuojelumenoista. Toimintatuotot ylittivät 0,5 milj. eurolla.

Toimintakulut ylittivät 1,5 milj. eurolla ollen yhteensä 18,0 milj. euroa. Toimintakulut ylittivät palvelujen ostoissa (121 %), aineissa, tarvikkeissa ja tavaroissa (109,5 %) ja muissa toimintakuluissa (102,9 %). Toimintakulut alittuivat henkilöstökuluissa (96,5 %).

Nuorisotyössä Aluehallintovirasto tuki nuorisotyötä hankeavustusten muodossa. Etsivä nuorisotyö sai 60 000 euroa (ajalle 1.9.2021-31.8.2022) etsivien nuorisotyöntekijöiden palkkakuluihin. Hankerahalla on palkattu 1,5 etsivää nuorisotyöntekijää. Nuorisotyöpaja Tuuma sai hankeavustusta vuodelle 2021 pajatoiminnan toteuttamiseen 115 000 euroa. Avustus kohdistui pääosin kahden pajaohjaajan ja yhden erityisnuorisotyöntekijän palkkakustannuksiin.

Ohjaamo –Lohja aloitti vakinaisen toiminnan hankekauden jälkeen 1.1.2021. Ohjaamo ja etsivä nuorisotyö yhdistyivät ja tehostivat entisestään yhteistyötään ja heidän kontaktinsa nuoriin nousi 9865 kontaktiin. Nuorisotyöpajalla aloitettiin kuntouttavassa työtoiminnassa olevien nuorten starttiryhmätoiminta. Koronasta johtuvia katkoksia tuli kouluissa toteuttavaan nuorisotyöhön, koska aamukahvila- ja ryhmätoimintaa ei voitu toteuttaa normaalissa laajuudessaan. Nuorisotilatoimintaan ei tullut koronasta johtuvia katkoksia.

Perhekeskuksissa kehitettiin varhaisen tuen toimintamalleja, mm. Nepsy –neuvontapuhelin käynnistyi, Perhepolkumallia on hyödynnetty kotipalveluissa ja ehkäisevässä perhetyössä, työntekijät ovat osallistuneet erilaisiin koulutuksiin ja hankkeisiin nuorten psykososiaalisen tuen kehittämiseksi sekä ADHD –lapsen hoitopolku on kuvattu. Varhaisen tuen vuorovaikutusryhmiä ei saatu koronasta johtuen käynnistettyä.

Lapsiperheiden sosiaalipalveluiden systeemisen toimintamallin käyttöönotto ei toteutunut, koska toimintaa kehittävien perheterapeuttien rekrytointi ei tuottanut tulosta. Perheterapeutit saatiin kuitenkin rekrytoitua joulukuussa 2021, ja toiminta käynnistyy heti vuoden 2022 alusta.

Lastensuojeluilmoitusten määrä on noussut noin 30 % vuoteen 2020 verrattuna. Vuonna 2021 lastensuojeluilmoitusten määrä oli yhteensä 2 288 ilmoitusta. Ankkuri-toiminnan asiakasmäärät ovat olleet myös nousussa koko vuoden ajan. Ankkuri-toimintaan on saatu palkattua Kuntayhtymä Karviaisen toimesta sairaanhoitaja (mielenterveys- ja päihdepalvelut), Ojamon perhetukikeskukseen määräaikaaisesti palkattujen ammatillisten tukihenkilöiden toiminnan ansiosta on vältytty kuukausitasolla noin 30-45 ostopalveluin hankitun tukihenkilön hankinnalta.

Perhekeskusten ja lastensuojelun yhteisen toimintaprosessin kehittämistyö käynnistettiin loppuvuodesta 2021. Sekä perhekeskusten päällikkö, että lapsiperhetyön päällikkö ovat osallistuneet tulevan hyvinvointialueen kehittämistyöhön.

Tulosalueen johto

Tulosalueen johdon osalta toimintakate alittui 68 000 eurolla (94,4 %). Toimintatuottoja ei talousarvioon oletettu kertyvän; kertymä oli 144 euroa.

Talouden tasapainottamistoimenpiteenä lakkautettiin yksi asiakkuuspäällikön virka, josta lasten, nuorten ja perheiden tulosalueen osuus oli kolmannes (säästö 27 000 euroa).

Toimintavuoteen vaikutti keskeisesti koronapandemian vaikutukset ja sen johtaminen. Tulosalueen johto on osallistunut vuoden aikana merkittävästi kaupungin organisaatiouudistuksen valmisteluun ja ollut myös mukana Sote-uudistuksen työryhmissä.

Talouden tasapainottamisohjelman toteutuminen vuoden 2021 osalta

Toimenpide	Euroa	Toteutuminen
Alle kouluikäisten ja heidän perheidensä peruspalvelut	812 700	290 200
Yksi päiväkodin johtajan virka vähennetään*	57 000	57 000
4 lastenhoitajan vakanssia vähennetään	200 000	Ei toteutunut
Virkkalan alueen (pl. Vieremän alue) suomenkielisen varhaiskasvatuksen yhdistäminen yhteen kiinteistöön)	112 500	Ei toteutunut
Avoimen varhaiskasvatuksen toiminnan tehostaminen	60 000	60 000
Palvelusetelituotannon nostaminen 23 prosenttiin	200 000	Ei toteutunut
Terveystieteiden johtajan vakanssien vähentäminen	40 000	40 000
4 ryhmäavustajan tehtävää vähennetään*	70 000	70 000
Luovutaan spb-lisenssistä	10 500	10 500
Lintulan ja Voudinpuiston päiväkotien tiloista luovutaan 1.8.2021 alkaen	102 700	52 700
Kouluikäisten ja heidän perheidensä peruspalvelut	726 300	586 500
Opetustoimen johtamisjärjestelmän tarkastelu Etelä-Lohjalla (yhtenäiskoulu) siirtyy vuodelle 2022	29 000	Ei toteutunut
Sijaistamisten tehostaminen/ harkintaa (oto, otu)	25 800	25 800
Omarahoitusosuutta (50%) sisältävien hankkeiden tarkastelu	298 800	298 800
Nummenkylän koulun lakkauttamisen vaikutus 59 000 e+62 900 e	121 900	121 900
Maksjoen koulun lakkauttamisen vaikutus opetusresurssiin, siirtyy vuodelle 2022	51 000	Ei toteutunut
Pullin koulun lakkauttamisen vaikutus 41 000 e+18 800 e	59 800	Ei toteutunut
A2-kieli, ei uusia ryhmiä lv. 2019-21 alkaen	49 000	49 000
Opetukseen liittyvien kuljetusten tarkastelu	10 000	10 000
Oppilasmäärän laskun vaikutus ateriapalveluihin	36 000	36 000
Oppilasmäärän laskun vaikutus koulumatkakuljetuksiin	45 000	45 000
Lasten, nuorten ja heidän perheidensä sosiaali- ja erityispalvelut		
Ei toimenpiteitä v. 2021		
Lasten, nuorten ja perheiden tulosalueen johto	27 000	27 000
Asiakkuuspäällikkö (1/3)	27 000	27 000
Lasten, nuorten ja perheiden lautakunta yhteensä	1 566 000	903 700
Tot-%		57,7 %

*toteutettu vaihtoehtoisin tai osin vaihtoehtoisin keinoin, koska lasten määrän väheneminen on vaikuttanut päivähoito- ja ostopalveluihin, palvelusetelien ja kotihoidon tuen käyttöön

Tuotot, kulut ja toimintakate

Lasten, nuorten ja perheiden tulosalue						
Ulkoiset ja sisäiset	KV2021	KS2021	Muutettu TA2021	TP 2021	Käyttö-%	TP2020
TOIMINTATUOTOT	7 220 900	7 220 900	10 628 600	11 482 393	108,0 %	8 822 099
TOIMINTAKULUT	-112 394 200	-112 394 190	-116 031 890	-116 739 950	100,6 %	-110 810 715
TOIMINTAKATE	-105 173 300	-105 173 290	-105 403 290	-105 257 556	99,9 %	-101 988 616
Ulkoiset	KV2021	KS2021	Muutettu TA2021	TP 2021	Käyttö-%	TP2020
TOIMINTATUOTOT	7 220 900	7 220 900	10 628 600	11 439 685	107,6 %	8 774 469
TOIMINTAKULUT	-78 596 900	-78 596 890	-83 215 500	-82 710 566	99,4 %	-77 538 819
TOIMINTAKATE	-71 376 000	-71 375 990	-72 586 900	-71 270 881	98,2 %	-68 764 350
Sisäiset	KV2021	KS2021	Muutettu TA2021	TP 2021	Käyttö-%	TP2020
TOIMINTATUOTOT	0	0	0	42 708	***	47 630
TOIMINTAKULUT	-33 797 300	-33 797 300	-32 816 390	-34 029 383	103,7 %	-33 271 896
TOIMINTAKATE	-33 797 300	-33 797 300	-32 816 390	-33 986 675	103,6 %	-33 224 266

Työikäisten palveluiden tulosalue

Toiminnan sisältö ja laajuus

Sisältö:	Laajuus (suluissa edellisen vuoden tiedot)	tuotot/kulut euroa (ulk.)
Terveystenhuollon peruspalvelut: Lääkäri- ja hoitajapalvelut, geriatriset, palvelut, kuntoutuspalvelut, suun terveydenhuolto, mielenterveys- ja päihdepalvelut	Avosairaanhoidokäynnit: lääkärikäynnit 40 711 (36 901) ja hoitajakäynnit 112 958 (52 667) Suun terveydenhuollon käynnit: hammaslääkärikäynnit 25 780 (29 530) ja suuhygienistikäynnit 11 845 (8 912)	11 846 772/ -28 506 109
Sosiaali- ja erityispalvelut: Aikuissosiaalityö, toimeentulotuki, sosiaali- ja kriisipäivystys, sosiaaliamiespalvelut, sosiaalinen kuntoutus, vammaispalvelut	Toimeentulotuki-ruokakuntia 342 (375) Kuntouttavan työtoiminnan toimintapäivät 19 861 (18 184) Erityispalveluiden asiakkaita 750 (1 501) Eläkeselvitysprosessissa olevat 208 (153)	2 013 187/ -20 612 419
Erikoissairaanhoito	Toimintakate/as.: -1391,94 e/as (-1 388,28 e/as)	24 721/ -64 046 327
Tulosalueen johto	2,9 htv (3,23 htv) Sisältää tietojärjestelmälisenssien kustannukset ja tulosalueen johdon palkkakustannukset	174 111/ -1 402 875

Toiminnalliset muutokset

Työikäisten tulosalue jakautuu kolmeen tulosityksikköön: terveydenhuollon peruspalvelut, sosiaali- ja erityispalvelut sekä tulosalueen johto. Lisäksi tulosalueelle kuuluu erillisenä erikoissairaanhoidon ostoja budjetillinen osuus.

Tulosalueen toimintakate oli -103,9 milj. euroa (92,9 %), jossa alitusta talousarvioon oli 7,9 milj. euroa. Toimintatuotot olivat 14,1 milj. euroa (225,3 %) eli ylittivät budjetoidun 7,8 milj. eurolla johtuen pääosin korona-avustuksista. Toimintakulut olivat 118,0 milj. euroa (99,9 %) alituksenollessa 64 000 euroa.

Toimintatuotoista myyntituottoja kertyi 1,5 milj. euroa (120,1 %), mikä oli 258 000 euroa budjetoitua enemmän. Maksutuottoja kertyi 3,3 milj. euroa (96,4 %) eli 126 000 euroa budjetoitua vähemmän. Tähän vaikutti koronatilanne ja erityisesti 1.7.2021 toteutunut asiakasmaksulain uudistus, minkä seurauksena muun muassa hoitajavastaanotoista ei enää voinut periä asiakasmaksuja. Tukia ja avustuksia kertyi 9,1 milj. euroa (658,5 %) eli 7,7 milj. euroa budjetoitua enemmän johtuen korona-avustuksista.

Toimintakuluista henkilöstökulut olivat -16,3 milj. euroa (102,1 %) ja ylittivät talousarvion 343 700 eurolla. Henkilöstöä lisättiin muun muassa koronarokotuksiin ja tartunnan jäljitykseen. Palvelujen ostot olivat -93,8 milj. euroa (99,1 %) ja alittivat talousarvion 844 000 eurolla. Alitusta selittää erikoissairaanhoidon palautukset. Aineisiin, tarvikkeisiin ja tavaroihin kului -3,1 milj. euroa (112,3 %). Ylitys selittyy koronaan liittyvillä suojavarustehankinnoilla. Avustukset (-2,7 milj.

euroa, 102,8 %) ylittivät hieman talousarvion. Muita toimintakuluja kertyi -2,0 milj. euroa (101,1 %) eli 23 000 euroa yli talousarvion.

Tulosalueella suoria koronakustannuksia kertyi -5,8 milj. euroa. Näistä suurimmat erät muodostuivat koronatesteistä noin -5 milj. euroa, hoitotarvikkeista -135 500 euroa ja henkilöstökustannuksista -321 000 euroa.

Vuoden 2021 aikana talousarvioon tehtiin seuraavat muutokset:

- Toimistohenkilöstön hallinnollinen siirto operatiivisista hallintopalveluista toimialoille lisäsi työikäisten tulosalueen henkilöstökuluja 712 940 euroa ja vastaavasti vähensi palvelujen ostoja 712 940 euroa, toimintakatteen säilyessä ennallaan.

Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen valmistelua jatkettiin Rakennusuudistus- ja Tulevaisuuden sotekeskus- hankkeissa. Eduskunta hyväksyi sote- ja pelastustoimen uudistuksen keskeiset lait kesäkuussa ja aloitti hyvinvointialue toimintansa 1.7.2021. Lohjalta oli edustaja väliaikaisessa valmistelutoimielimessä. Lohjalta osallistui useita kymmeniä henkilöitä hankkeiden projekteihin.

Investointimäärärahoja tulosalueelle oli varattu sosiaali- ja terveydenhuollon Omni360-tietojärjestelmän päivitykseen 250 000 euroa, suun terveydenhuollon laitteisiin 100 000 euroa sekä yksiköiden toimintavarustukseen 50 000 euroa. Omni360 -järjestelmän päivitys toteutui suunnitelman mukaan. Suun terveydenhuollon laitteisiin kului -85 000 euroa ja muuhun välttämättömään toimintavarustukseen -43 000 euroa.

Terveydenhuollon peruspalvelut

Terveydenhuollon peruspalvelut alittivat talousarvion 2,6 milj. eurolla (toteuma 88,0 %). Koronapandemiasta aiheutuneita suoria lisäkuluja oli 5,6 milj. euroa ja tuottoja 7,6 milj. euroa. Vuoteen 2021 verrattuna tulosityksikön toimintakate pieneni 3,4 milj. euroa.

Toimintakulut olivat -31,0 milj. euroa (119,8 %) ylityksen ollessa 5,1 milj. euroa. Henkilöstökulut olivat -12,5 milj. euroa (102,5 %). Palvelujen ostot olivat -13,7 milj. euroa (150,5 %). Aineet, tarvikkeet ja tavarat ylittivät 307 000 eurolla (111,3 %). Koronapandemian aiheuttamat kulut koostuivat koronanäytteenotosta, suoja-välinehankinnoista sekä lisähenkilöstön käytöstä.

Toimintatuotot olivat 11,9 milj. euroa (287,8 %). Myyntituotot ylittivät 302 000 euroa muiden kuntien maksamien tulojen sekä koulutuskorvausten osalta (toteuma 129,1 %). Asiakasmaksutuotot jäivät tavoitteesta noin 125 000 euroa (95,8 %). Tätä selittää pääosin asiakasmaksulain muutos 1.7.2021 alkaen, jonka seurauksena hoitajavastastoista ei ole peritty asiakasmaksuja.

Terveysasemapalvelujen toimintakate oli -4,64 milj. euroa (73,4 %), suunterveydenhuollon -4,0 milj. euroa (99,5 %), kuntoutuspalvelujen 1,52 milj. euroa (91,5 %) ja mielenterveys- ja päihdepalveluiden 2,5 milj. euroa (77,4 %).

Talouden tasapainottamisohjelmaan liittyen toimintaa tehostettiin ja toimien säästövaikutus oli n. 20 000 euroa.

Mielenterveys- ja päihdepalvelut siirrettiin vuoden alussa työikäisten sosiaali- ja erityispalveluista terveyspalveluihin.

Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) päätöksellä Lohjan puutiaisaivokuumeen riskialue laajeni. Valtion kustantamat rokotukset sujuivat hyvin ja asiakaslähtöisesti.

Pusulan, Karjalohjan ja Sammatin terveysasemien ulkoistukseen liittyvät yhteistyö-/johtoryhmätapaamiset ovat toteutuneet säännöllisesti vuoden aikana. Ulkoistettujen terveysasemien palvelu on toteutunut sopimuksen mukaisesti, ja palaute on pääosin ollut hyvä. T3 aika (kolmas vapaa aika) on koko vuoden ollut erinomaisella tasolla, alle 7 päivää. Omilla terveysasemilla T3 aika on ollut keskimäärin 18 päivää, fysioterapiaan 6 päivää ja suun terveydenhuoltoon 100 päivää. Roidu-asiakastytyväisyyssmittaus oli koronapandemian vuoksi kuukausia pois käytöstä. Senkin jälkeen käyttö on ollut hyvin vähäistä.

Lohjalla koronapandemia oli vuoden 2021 aikana pääosin rauhallinen, kuitenkin loppuvuonna tartuntoja alkoi olla runsaasti. Yhteensä laboratoriovarmistettuja koronatartuntoja oli vuoden aikana yhteensä 1474. Tartunnanjälijitys sekä rokotukset veivät runsaasti terveysasemien resursseja. Avosairaanhoidossa toteutettiin mittava väestön koronarokotusohjelma (kolme annosta). Toteuttamiseen tarvittiin työntekijöitä Lohjan liikuntakeskus Oy:ltä sekä myös ulkopuolista työvoimaa. Joukkorokotuspaikkana toimi Liikuntakeskus Tennari. Suojainten saatavuustilanne oli hyvä koko vuoden. Kaikissa palveluissa infektiosuojaohjeiden vuoksi toiminta oli aikaisempaa hitaampaa.

Tätäkin toimintavuotta hankaloitti sekä henkilöstön poissaolot (koronapandemian vuoksi kaikki infektio-oireet johtivat sairauspoissaoloon ja koronatestiin) että erityisesti hammashoitajien, lasten toimintaterapeuttien sekä erityistehtävien osaajien heikko saatavuus. Lisäksi henkilöstön vaihtuvuus on ollut suuri koko terveydenhuoltoalalla. Hammashoitajien saatavuuden parantamiseksi aloitettiin yhteistyö Luksian kanssa paikallisen koulutuksen toteuttamiseksi.

Edellä kuvatut vaikutukset näkyvät yhä käyntimäärien vähenemisenä vuoteen 2019 verrattuna (viimeinen nk. normaali vuosi) sekä tulevaisuuteen hoitovelkana.

Osana Länsi-Uudenmaan sote-valmistelua on osallistuttu muun muassa Digiklinikka-, palvelualusta- ja muihin tietojärjestelmäpilotteihin, Terapiat etulinjaan – projektiin sekä useisiin muihin kehittämishankkeisiin.

Sosiaali- ja erityispalvelut

Työikäisten sosiaali- ja erityispalvelujen tulosityksikön toimintatuotot olivat 2,0 milj. euroa (94,7%), toimintakulut -21,5 milj. euroa (101,0 %) ja toimintakate -19,4 milj. euroa (101,7 %). Tulosityksikön toimintakate ylittyi 322 000 eurolla. Toimintakatteen ylitys aiheutui lähinnä vammaispalvelujen toimintakulujen kasvusta ostopalvelujen (palveluasuminen) ja avustusten (henkilökohtainen apu ja omaishoidon tuki) osalta.

Vammaispalvelujen toimintakate oli -17,3 milj. euroa (103,4 %) ja ylitti talousarvion määräraha-varauksen 560 000 eurolla. Ylitystä selittää asiakasmäärien kasvu asumispalveluissa, henkilökohtaisen avun palvelussa sekä omaishoidossa.

Aikuissosiaalityön toimintakate oli -871 000 euroa ja toteutuma 90,9%. Sosiaalisen kuntoutuksen toimintakate oli -830 000 euroa ja toteutuma 89,1 %.

Korona vaikutti kaikkien työkäisten sosiaali- ja erityispalveluiden toimintayksiköiden toimintaan muun muassa etätöön ja -vastaanottojen lisääntymisenä sekä osittain myös asiakasmäärän laskuna.

Aikuissosiaalityö osallistui osana Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen valmistelua Terveysten ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) koordinoimaan Tulevaisuuden sotekeskus -hankkeen kahteen pilottiin. Pilotit koskivat monia-laista sosiaalityötä ja vaikuttavuuden arviointia sekä osallistavaa ja toimintakykyä edistäviä sosiaalityön menetelmiä. Matalan kynnyksen palveluna käynnistettiin sosiaaliohjaajan ajanvaraukseton vastaanotto keskustan terveysasemalla. Osa-aikaista vastaanottoa nuorten Ohjaamossa jatkettiin edelleen. Lisäksi aikuissosiaalityöstä osallistuttiin Talousneuvolatoimintaan, jonka yhteydessä kuntalaisille tarjottiin ohjausta ja neuvontaa taloudellisissa asioissa yhteistyössä valtion velkaneuvonnan ja ulosottoimen kanssa. Täydentävää tai ehkäisevää toimeentulotukea myönnettiin yhteensä 342 ruokakunnalle. Välitystiliasiakkaita oli vuonna 2021 enimmillään 26 henkilöä. Tilapäisasumisessa oli vuoden 2021 aikana yhteensä 11 henkilöä.

Pakolaistaustaisia asiakkaita oli vuoden lopussa 216 henkilöä, joista maahanmuuttajatiimin intensiivisen tuen piirissä oli 103 henkilöä. Alaikäisten ilman huoltajaa maahan tulleiden lasten ja nuorten perheryhmäkodin asiakaspaikkamäärä oli seitsemän (7) ja jälkihuoltoon siirtyneiden pakolaisnuorten määrä oli enimmillään 14. Työ- ja elinkeinoministeriö myönsi 50 %:n osarahoituksen aikuissosiaalityön määräaikaiseen sosiaalityöntekijän vakanssiin maahanmuutto- ja kotouttamistyöhön vuoden loppuun asti. Yhteistyössä lähikuntien kanssa käynnistettiin Lohjan hallinnoima Asiat selväksi- hanke koskien kaikille maahanmuuttajille tarkoitetun matalan kynnyksen neuvonta- ja ohjauspalvelun suunnittelua. Kotoutumislain uudistuksen myötä palvelun järjestäminen tulee kuntia velvoittavaksi 2024 alkaen. Työ- ja elinkeinoministeriö myönsi hankkeelle 80 %:n rahoituksen. Tulkkipalvelut kilpailutettiin vieraskielisten asiakkaiden asioimisen tueksi. Kilpailutus koski laajasti koko kaupungin palvelutoimintaa.

Kuntouttavassa työtoiminnassa oli vuoden aikana yhteensä 400 asiakasta. Omana toimintana järjestettyjen palvelujen osuus suhteessa ostopalveluihin oli 86 %. Kuntouttavan työtoiminnan asiakkaista 40 (v. 2020 48) siirtyi suoraan työhön tai opiskelemaan. Mahistalossa jatkettiin osan vuotta kankaisten koronamaskien valmistamista ja kansalaismaskien (suunenäsuojien) pakkaamista sekä kuljettamista jakelupisteisiin jatkettiin koko vuoden ajan. Pitkäaikaistyöttömien eläkeselvitysprojekti jatkui ja vuoden aikana saatiin 33 uutta myönteistä eläkepäätöstä. Vuoden aikana aktiivisessa eläkeselvitysprosessissa oli 58 asiakasta. Kuntouttavan työtoiminnan johtava sosiaalityöntekijä sijaisti oman työnsä ohella Länsi-Uudenmaan monialaisen työllisyyspalvelun (TYP) johtajaa syyskuusta vuoden loppuun.

Vammaispalvelujen asiakasmäärä oli 645 eikä oleellista muutosta edelliseen vuoteen tapahtunut. Henkilökohtaisen avun piirissä oli 111 asiakasta ja omaishoidon tukea myönnettiin 131 asiakkaalle. Kehitysvammaisten asumiseen liittyvä rakenteellinen muutostyö kevyemmän palvelun piiriin tai itsenäiseen asumiseen toteutui kahden (2) asiakkaan osalta.

Lohjan kaupunginhallituksen päätöksen mukaisesti Lohjan kaupunki erkaantui Espoon kaupungin hallinnoimasta Kulkukeskuksesta ja kilpailutti yhteistyössä naapurikuntien kanssa sosiaalihoitolain ja vammaispalvelulain mukaiset kuljetukset. Kuljetuspalveluja koskeva sopimus astui voimaan 1.11.2021. Kuljetuspalveluissa toteutettiin määräaikaaisesti henkilökohtaisen budjetoinnin kokeilua ja vuoden loppuun mennessä viisi (5) asiakasta valitsi kuljetusten järjestämistavaksi

yhdensuuntaisten matkojen sijasta euro- tai kilometrikukkaromallin. Sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksulain uudistuksen seurauksena vammaispalveluissa uudistettiin sekä kuljetuspalveluja että palveluasumista koskeva asiakaslaskutus lain edellytysten mukaiseksi.

Länsi-Uudenmaan sosiaali- ja kriisipäivystyksen tuli yhteensä 14 335 yhteydenottoa, mistä Lohjan osuus oli 1 057 yhteydenottoa. Yhteydenotot painottuivat sekä Lohjan että muiden kuntien osalta lastensuojeluun ja ikääntyneiden palvelutarpeeseen.

Sosiaalihuollon asiakasasiakirjojen kantasiirron valmisteluun liittyen kaupungin sosiaalihuollon ammattihenkilöstö osallistui laajasti rakenteellisen kirjaamisen koulutuksiin. Samanaikaisesti aloitettiin uudistuksen edellyttämä asiakasohjelman asteittain etenevä päivitys Pro Consonasta Omni360:een. Valmistelu sitoo huomattavasti henkilöstön resurssia kaikkien sosiaalipalvelujen osalta.

Erikoissairaanhoido

Erikoissairaanhoidon vuoden 2021 toimintakate oli -64,0 milj. euroa (91,6 %). Talousarvio alittui 5,9 milj. eurolla. Toimintakulujen alittumista selittää HUS:n maksamat palautukset, näistä suurimmat erät ovat palveluiden käytön tasaus vuoden aikana yhteensä noin 6 milj. euroa, ylijäämän palautus 1,89 milj. euroa ja kalliin hoidon tasauksen nettopalautus 617 000 euroa Koronapandemiaan liittynyt alhaisempi hoitoon hakeutuminen ja sairaaloiden ei-kiireellisen toiminnan sulut vuoden aikana selittävät keskeiseltä osin käytön vähenemistä.

Ensihoidon toimintakate oli -2,0 milj. euroa (96,5 %), alittaen budjetin 74 000 eurolla.

Päivystyksen toimintakate oli -1,6 milj. euroa (87,5 %), alittaen budjetin 235 000 eurolla.

Terhokodin käyttö ylitti budjetin 16 000 eurolla (132,2 %).

Tulosalueen johto

Tulosalueen johdon osalta toimintakate oli -1,3 milj. euroa (127,3 %) ylittäen budjetin 268 000 eurolla. Erityisesti ICT-palvelujen kustannukset ylittyivät.

Toimintavuoteen vaikutti keskeisesti koronapandemian johtaminen. Sote-uudistuksen valmistelua jatkettiin osallistumalla Tulevaisuuden sote-keskus- ja Rakenneuudistus –hankkeiden projekteihin sekä väliaikaisen valmistelutoimielin työskentelyyn.

Osana talouden tasapainottamisohjelmaa lakkautettiin yksi asiakkuuspäällikön virka, josta työikäisten tulosalueen osuus oli kolmannes (säästö noin 26 000 euroa).

Talouden tasapainottamisohjelman toteutuminen vuoden 2021 osalta

Toimenpide	Euroa	Toteutuminen
Terveystieteiden peruspalvelut	32 000	32 000
Päihdehuollon laitostuntoutusjaksoissa KELAn hyväksymien hoitopaikkojen ensisijaisuus	12 000	12 000
NHG- Benchmarking sopimukset	15 000	15 000
Tarveaine-prosessin sujuvoittaminen	5 000	5 000
Sosiaali- ja erityispalvelut	114 800	0
Mahistalo siirtyy kaupungin omaan yksikköön (siirtyy vuodelle 2022)	64 800	ei toteutunut
Kuntouttavan työtoiminnan ostopalveluja korvataan omalla toiminnalla	50 000	ei toteutunut
Työikäisten tulosalueen johto	26 000	26 000
Asiakkuuspäällikkö (1/3)	26 000	26 000
Työikäisten tulosalue yhteensä	172 800	58 000
Tot-%		33,6

Tuotot, kulut ja toimintakate

Työikäisten tulosalue						
Ulkoiset ja sisäiset	KV2021	KS2021	Muutettu TA2021	TP 2021	Käyttö-%	TP2020
TOIMINTATUOTOT	6 256 300	6 256 300	6 256 300	14 093 831	225,3 %	7 488 714
TOIMINTAKULUT	-118 080 700	-118 080 710	-118 080 710	-118 016 691	99,9 %	-113 808 843
TOIMINTAKATE	-111 824 400	-111 824 410	-111 824 410	-103 922 859	92,9 %	-106 320 130
Ulkoiset	KV2021	KS2021	Muutettu TA2021	TP 2021	Käyttö-%	TP2020
TOIMINTATUOTOT	6 256 300	6 256 300	6 256 300	14 058 791	224,7 %	6 405 829
TOIMINTAKULUT	-114 602 300	-114 602 310	-115 315 250	-114 570 845	99,4 %	-109 808 373
TOIMINTAKATE	-108 346 000	-108 346 010	-109 058 950	-100 512 053	92,2 %	-103 402 544
Sisäiset	KV2021	KS2021	Muutettu TA2021	TP 2021	Käyttö-%	TP2020
TOIMINTATUOTOT	0	0	0	35 040	***	1 082 884
TOIMINTAKULUT	-3 478 400	-3 478 400	-2 765 460	-3 445 846	124,6 %	-4 000 470
TOIMINTAKATE	-3 478 400	-3 478 400	-2 765 460	-3 410 806	123,3 %	-2 917 586

Ikääntyneiden palveluiden tulosalue
Toiminnan sisältö ja laajuus

Sisältö:	Laajuus (suluissa edellisen vuoden tiedot)	tuotot/kulut euroa (ulk.)
Palveluohjaus ja kotona asumisen tuki: Palveluohjaus, ostopalvelut, kotiutustiimi, omaishoidontuki, henkilöstöresurssiyksikkö, veteraanipalvelut, kotihoito, kotihoidon tukipalvelut, päivätoiminta, tuettu asuminen	75 vuotta täyttäneitä (31.12.2021): tietoa ei vielä saatavissa (4 830) Omaishoidon tuen asiakkaita: 223 (225) Ostopalvelupaikkoja: 224(217) Säännöllisen kotihoidon asiakkaita: 741 (612)	5 709 734/ -23 980 583
Kuntoutus ja hoiva: asumispalvelut, vanhainkoti ja osastot	Osasto-, vanhainkoti- ja palveluasumisen paikkoja yhteensä 400 (397)	7 056 602/ -19 963 363
Tulosalueen johto	3,4 htv (4 htv) Sisältää tietojärjestelmälisenssien kustannukset ja tulosalueen johdon palkkakustannukset	52 000/ -1 631 055

Toiminnalliset muutokset

Ikääntyneiden tulosalue jakaantuu kolmeen tulosityksikköön: palveluohjaus ja kotona asumisen tuki, kuntoutus ja hoiva sekä tulosalueen johto.

Tulosalueen toimintakate oli -38,4 milj. euroa (103,4 %), jossa ylitystä talousarvioon oli 1,26 milj. euroa. Toimintakulut olivat -52,5 milj. euroa (106,0 %) ylityksen ollessa 3,0 milj. euroa. Toimintatuotot olivat 14,0 milj. euroa (114,1 %) eli 1,7 milj. euroa budjetoitua suuremmat.

Henkilöstökulut toteutuivat talousarvion mukaisesti ollen -25,5 milj. euroa (99,8 %). Palvelujen ostoihin kului -19,7 milj. euroa (119,2 %), jossa ylitystä oli budjetoituun 3,2 milj. euroa. Suurimmat ylitykset olivat asiakaspalvelujen ostossa, johtuen ikääntyneiden palveluasumisen paikkatarpeen kasvusta. Aineiden, tavaroiden ja tarvikkeiden ostoon kului -1,1 milj. euroa (119,8 %) eli 178 000 euroa talousarviota enemmän. Avustukset toteutuivat alle talousarvion (toteuma -1,9 milj. euroa, 89,5 %). Muut toimintakulut olivat -4,3 milj. euroa (98,0 %).

Myyntituottoja kertyi 1,4 milj. euroa (98,8 %) eli lähes talousarvion mukaisesti. Maksutuottoja kertyi 9,3 milj. euroa (118,0 %) eli 1,4 milj. euroa budjetoitua enemmän. Tästä suurimman osan selittää kasvaneet asiakasmäärät asumispalveluiden ostopalvelukohteissa sekä kotihoidossa. Asiakasmaksulain muutos 1.7.2021 alkaen pienensi kuitenkin aiempaan verrattuna asiakasmaksutuloja sekä kotihoidossa että asumispalveluissa. Tukia ja avustuksia kertyi 1,8 milj. euroa (136,5 %) eli 471 000 euroa budjetoitua enemmän johtuen korona-avustuksista. Muita toimintatuottoja kertyi 1,6 milj. euroa (92,4 %) eli 136 000 euroa budjetoitua vähemmän johtuen pääosin asumispalvelujen asuntojen vuokrauksessa olleesta vaihtelusta (tuettu asuminen).

Vuoden 2021 aikana talousarvioon tehtiin seuraavat muutokset:

- Toimistohenkilöstön hallinnollinen siirto operatiivisista hallintopalveluista toimialoille lisäsi ikääntyneiden tulosalueen henkilöstökuluja 169 570 euroa ja vastaavasti vähensi palvelujen os-
toja 169 570 euroa, toimintakatteen säilyessä ennallaan.

Investointimäärärahoja tulosalueelle oli varattu 50 000 euroa. Investointimäärärahojen käyttö toteutui suunnitelman mukaan. Määrärahoja käytettiin yksiköiden välttämättömiin laite- ja kalus-
tohankintoihin.

Ikääntyneiden tulosalue oli mukana Länsi-Uudenmaan sote- hankkeiden projekteissa Yhteis-
työtä jatkettiin Espoon johdolla Lätisen Uudenmaan kuntien kanssa muun muassa ikääntynei-
den tehostetun palveluasumisen hankinnan osalta.

Lohjan kaupunki oli mukana viimeistä vuotta Ikäinstituutin koordinoimassa Voimaa vanhuuteen
–mentorointiohjelmassa. Mentorointiohjelma tarjosi hyviä käytäntöjä liikuntaneuvonnasta, ryh-
mäliikunnasta ja ulkoilusta. Ohjelman puitteissa järjestettiin yhteistyössä Lohjan Liikuntakeskuk-
sen ja alueen yhdistysten kanssa toimintaa ikääntyneille. Koronapandemia vaikutti tähän toimin-
taan merkittävästi, koska ikääntyneiden harrastustoiminta oli pitkään tauolla. Lisäksi ikääntynei-
den liikunnan kehittämistä varten saatiin rahoitus Lisää Liikettä- hankkeeseen.

Investointimäärärahoja tulosalueelle oli varattu 50 000 euroa. Investointimäärärahojen käyttö toteutui suunnitelman mukaan. Määrärahoja käytettiin yksiköiden välttämättömiin laite- ja kalus-
tohankintoihin.

Palveluohjaus ja kotona asumisen tuki

Palveluohjauksen ja kotona asumisen tuen toimintakate oli -19,1 milj. euroa (104,9 %). Tämä on
vuoteen 2020 verrattuna 1,8 milj. euroa enemmän. Toimintatuottoja kertyi 6,9 milj. euroa (122,9
%) eli 1,3 milj. euroa budjetoitua enemmän. Asiakasmaksulainsäädännön osauudistus 1.7.2021
alkaen vähensi asiakkailta perittäviä maksutuottoja, mutta toimintatuottojen ylitystä selittää asia-
kasmaksutuottojen kasvu asumispalvelun sekä kotihoidon palvelutarpeen kasvettua vuoden ai-
kana. Veteraanipalveluiden käyttö kasvoi vuoden 2021 aikana vuoteen 2020 verrattuna. Valtio-
konttorille takaisin maksettavaa vuodelta 2021 jäi noin 220 000 euroa, mikä on edellisvuoteen
nähdessä noin 350 000 euroa vähemmän.

Toimintakulut olivat -26,0 milj. euroa (109,2 %) ylittäen talousarvion liki 2,2 milj. eurolla. Henki-
löstökulut olivat -9,2 milj. euroa (93,3 %) alittaen talousarvion 662 000 eurolla, vaikka muun
muassa hälytysrahojen käyttö kasvoi henkilöstön saatavuusongelmista johtuen. Henkilöstöku-
luja kyettiin osaltaan hillitsemään lääkeautomaattien käytön lisäämisen ja etähoidon käynnisty-
misen myötä. Palvelujen ostoihin kului -13,9 milj. euroa (128,2 %) ylittäen budjetoidun noin 3
milj. euroa. Vuoteen 2020 verrattuna palvelujen ostoihin käytettiin 1,9 milj. euroa enemmän. Yli-
tystä selittää se, ettei vuoden 2021 budjetoinnissa ole voitu huomioida palvelutarpeen kasvua
sekä henkilöstön saatavuushaasteiden vuoksi kotihoidossa on jouduttu turvautumaan henkilön
vuokraukseen. Aineiden, tarvikkeiden ja tavaroiden osalta talousarvio ylittyi 56 000 eurolla
(134,7 %). Avustuksiin kului -1,8 milj. euroa (89,4 %) eli 216 000 euroa budjetoitua vähemmän
johtuen asumispalveluihin kohdennetun palvelusetelin käytön vähenemisestä (käyttö 66,6 %).
Omaishoidon tukeen käytettiin noin 5000 euroa budjetoitua enemmän (100,4 %).

Kotihoidon säännöllisten ja tilapäisten asiakkaiden määrä kasvoi vuoteen 2020 verrattuna 58 asiakkaalla. Säännöllisen kotihoidon asiakasmäärät ovat kaikilla kotihoidon alueilla lisääntyneet viime vuoden aikana. Sen sijaan kotihoidon käyntimäärät laskivat vuodesta 2020 vuoteen 2021 13 319 käynnillä. Käyntimäärien vähentymistä osaltaan selittää lääkeautomaattien käytön suunnitelmallinen lisääminen vuodesta 2020 alkaen ja koronalinjausten muuttuminen. Lääkeautomaattien määrää lisättiin vuonna 2021 edelleen 12 laitteella niin, että vuoden 2021 lopulla oli käytössä 57 laitetta. Laitteiden käytön seurannan perusteella laitteiden käyttö tuo taloudellisia vaikutuksia vähentämällä painetta henkilöstön lisäämiseen. Etähoito käynnistettiin huhtikuussa 2021 yhteistyössä VideoVisitin kanssa, jolloin asiakkaita oli 21 ja vuoden 2021 joulukuussa 37.

Asiakkaiden sijoittuminen tarvitsemiinsa sosiaalipalveluihin oli koronavuodesta huolimatta pääsääntöisesti sujuvaa ja lakisääteisessä ajassa tapahtuvaa. Lyhytaikaishoidon saatavuus oli haasteellista etenkin omaishoidon lakisääteisten vapaiden osalta. Tehostetun palveluasumisen paikkoja jouduttiin ostamaan loppuvuonna suunniteltua enemmän pahentuneen koronatilanteen ja osastojen ruuhkautumisen vuoksi. Toimistopalveluissa oli ruuhkaa ja viivettä asiakasmaksulainsäädännön uudistuksen, suuren asiakasmäärän ja henkilöstövajeen vuoksi.

Asiakaskokemus oli eri palveluissa varsin hyvää. Kiertäviksi perhehoitajiksi aikoville järjestettiin kevään 2022 valmennuksesta infotilaisuuksia. Vuoden 2021 aikana oli 8 kiertävää perhehoitajaa. Omaishoidon lakisääteisten vapaiden aikaisten vaihtoehtoisten järjestämistapojen käyttö edisti ja monipuolisti omaishoitajien vapaiden pitämistä.

Korona-aika, sairauspoissaolot sekä henkilöstön vaihtuvuus kuormitti henkilöstöä. Kotihoidon henkilöstörakenne monipuolistui, kun keskitettyihin palveluihin palkattiin sosiaaliohjaaja, kuntouttava lähihoitaja ja näytteitä ottava lähihoitaja.

Kuntoutus ja hoiva

Kuntoutuksen ja hoivan toimintakate oli -17,7 milj. euroa (100,3 %). Toimintatuottoja kertyi yhteensä 7,1 milj. euroa (105,8 %), 385 000 euroa budjetoitua enemmän. Toimintatuottojen ylitystä selittää osastopaikkojen lisääntynyt myynti ulkokuntalaisille sekä vakuutusyhtiöiden maksamat sairaanhoidon täyskustannuskorvaukset. Toimintakulut olivat -24,8 milj. euroa (101,8 %) ylittäen talousarvion noin 432 000 euroa. Henkilöstökulut olivat -15,3 milj. euroa (103,1 %) eli 457 000 euroa yli talousarvion. Ylitystä selittää muun muassa hälytysrahojen käyttö, joka kasvoi edelleen henkilöstön saatavuusongelmista johtuen. Vanhuspalvelulain mukaisen mitoituksen turvaamisen vuoksi jokaiseen suunniteltuun työvuoroon pitää saada sijainen korvaamaan mahdollisia poissaoloja. Palvelujen ostoihin kului -5,3 milj. euroa (100,0 %). Aineisiin, tarvikkeisiin ja tavaroihin kului -819 000 euroa (110,6 %). Ylitystä aiheutti hoitotarvikkeet ja lisääntyneet lääkekustannukset. Korona aiheutti lisäkustannuksia 413 000 euroa, jotka johtuivat kasvaneiden sosiaali- ja terveydenhoitokulujen lisäksi hoitotarvikkeiden ja puhtaanapito- ja pesulapalveluihin liittyvistä hankinnoista. Valtion korvauksia koronakustannuksiin tuli 476 000 euroa.

Asumispalveluiden omavalvonnan tehostamista jatkettiin tekemällä auditointikäyntejä asumispalveluyksiköihin. Auditoinnissa työpariksi vakiintuneet yksiköt käyttivät toisilleen vastaavaa raportointimenetelmää kuin yksityisten hoivakotien osalta. Vanhuspalvelulain muutos tuli voimaan 1.10.2020 alkaen. Vuonna 2021 alussa hoitajamitoitus nousi 0,55 hoitajaa asukasta kohden. Lain muutokset koskevat välittömään asiakastyöhön osoitetun henkilökunnan vähimmäismitoi-

tusta sekä välittömän asiakastyön ja välillisten tehtävien toisistaan erottamista ja molempiin työtehtäviin riittävän sekä ammattitaitoisen henkilöstön varmistamista hoivakodeissa. Vuoden aikana jatkettiin kansallisesti yhtenäisen RAI –arviointivälineistön käyttöönoton suunnittelua tukemaan palvelutarpeen arvioinnin ja laadun kehittämistä.

Osana rakennemuutosta osastolta 5 vähennettiin viisi (5) potilaspaikkaa. Osastopaikkojen myynti muille kunnille oli korkeaa. Osastopaikkojen käyttöaste vaihteli koronapandemian takia ollen keskimäärin 95 % (vaihteluväli 86 – 102 %). Keskimääräinen hoitojakson pituus jatkui edellisen vuoden tapaan poikkeuksellisen matalana: 13,8 vrk. Hoitojakson pituus johtuu osastojen profiloinnin muuttamisesta koronapandemian takia. Arviointiosasto keskittyi hoitamaan alueen (Lohja, Vihti, Karkkila, Siuntio, Inkoo) infektio- ja koronapotilaita. Lisäksi Lohjan kaupungin palveluohjaus ja kotihoito on toiminut saumattomasti asiakkaiden jatkohoitoaikan turvaamisessa.

Hyvän palliatiivisen hoidon ja saattohoidon toteutumista ylläpidettiin koronapandemiasta huolimatta osaston 3 ja kotihoidon yhteisenä toimintana. Osastolla 3 mahdollistettiin palliatiivinen sedaatio helpottamaan elämän loppuvaihetta. Yhteistyö Lohjan seurakunnan ja Apuomenan kanssa jatkui saattohoidon vapaaehtoistyön ylläpitämiseksi.

Kaupunginhallitus hyväksyi talouden tasapainottamisohjelman mukaisen Pentinkulman hanke-suunnitelman ja jatkosuunnitelman 7.6.2021 pidetyssä kokouksessaan. Ympäristöministeriö käynnisti Ikääntyneiden asumisen toimenpideohjelman vuosille 2020-2022. Tavoitteena on tukea ikääntyneitä ja kuntia ennakoimaan asumisen muutoksia ja varautumaan niihin, lisätä ikäystävällisten asumisvaihtoehtojen tarjontaa sekä kehittää asuinalueita ikääntyneille sopiviksi. Hallitusohjelman toimeenpanon tukemiseksi FCG Oy koordinoi ja toteutti kuntien kanssa verkostohankkeen, jonka tarkoituksena oli tukea kunnissa tehtävää ennakointi- ja varautumistyötä. Lohjan kaupunki osallistui hankkeeseen ja hyödyntää raporttia LU-hyvinvointialueen valmistelutyössä.

Yhteistyö Laurea-ammattikorkeakoulun kanssa oli tiivistä. Sairaanhoitajaopiskelijoiden harjoittelut jatkuivat koronapandemiasta huolimatta ja useat yksiköt vastaanottivat myös kiinalaisia sairaanhoitajaopiskelijoita. Sairaanhoitajaopiskelijat tekivät opinnäytetöitä, joista osa toteutui Laurean hanketyönä.

Tulosalueen johto

Tulosalueen johdon toimintakate oli -1,6 milj. euroa (122,9 %). Ylitystä tuli henkilöstökustannuksissa, ICT-kustannuksissa ja koronaan liittyvistä suojavaruste – ja kotitestihankinnoista.

Osana talouden tasapainottamisohjelmaa lakkautettiin yksi asiakkuuspäällikön virka, josta ikääntyneiden palvelualueen osuus oli kolmannes (säästö 26 000 euroa).

Talouden tasapainottamisohjelman toteutuminen vuoden 2021 osalta

Toimenpide	Euroa	Toteutuminen
Palveluohjaus ja kotona asumisen tuki	16 000	6 000
Perhehoitoa omaishoidon lakisääteisten vapaapäivien osalta lisätään	6 000	6 000
Kylvetyspalvelujen ulkoistaminen	10 000	ei toteutunut
Kuntoutus ja hoiva	360 000	210 000
Pentinkulman tehostetun palveluasumisen lakkauttaminen	150 000	ei toteutunut
Vuokran nosto (Tupala ja Kotola, Kaisankallio, Iltarusko)	15 000	15 000
Asiakkaiden/asukkaiden ateriamaksun/muiden tukipalvelumaksujen nostaminen	25 000	25 000
Osastopaikkojen vähentäminen (noin 5 paikkaa /vuosi)	150 000	150 000
Lähiesimiesvakanssien vähentäminen	20 000	20 000
Ikääntyneiden tulosalueen johto	26 000	26 000
Asiakkuuspäällikkö (1/3)	26 000	26 000
Ikääntyneiden tulosalue yhteensä	402 000	242 000
Tot-%		60,2

Tuotot, kulut ja toimintakate

Ikääntyneiden tulosalue						
Ulkoiset ja sisäiset	KV2021	KS2021	Muutettu TA2021	TP 2021	Käyttö-%	TP2020
TOIMINTATUOTOT	12 317 600	12 317 600	12 317 600	14 049 469	114,1 %	13 301 120
TOIMINTAKULUT	-49 516 300	-49 516 300	-49 516 300	-52 503 475	106,0 %	-51 349 967
TOIMINTAKATE	-37 198 700	-37 198 700	-37 198 700	-38 454 006	103,4 %	-38 048 847
Ulkoiset	KV2021	KS2021	Muutettu TA2021	TP 2021	Käyttö-%	TP2020
TOIMINTATUOTOT	12 317 600	12 317 600	12 317 600	12 818 337	104,1 %	12 055 707
TOIMINTAKULUT	-43 140 600	-43 140 600	-43 310 170	-45 575 000	105,2 %	-43 972 718
TOIMINTAKATE	-30 823 000	-30 823 000	-30 992 570	-32 756 664	105,7 %	-31 917 011
Sisäiset	KV2021	KS2021	Muutettu TA2021	TP 2021	Käyttö-%	TP2020
TOIMINTATUOTOT	0	0	0	1 231 132	***	1 245 412
TOIMINTAKULUT	-6 375 700	-6 375 700	-6 206 130	-6 928 474	111,6 %	-7 377 248
TOIMINTAKATE	-6 375 700	-6 375 700	-6 206 130	-5 697 342	91,8 %	-6 131 836

11.2. Lohjan kaupunki, tuloslaskelman toteutuminen (ulkoiset ja sisäiset erät)

Tuloslaskelman toimielimien yhteenlaskettu toimintakate alitti muutetun talousarvion 12,2 milj. eurolla ja alkuperäisen talousarvion 10,9 milj. eurolla. Valtuuston päättämään muutettuun talousarvioon verrattuna toimintatuotot ylittyivät 14,1 milj. euroa, josta myynti- ja maksutuottojen osuus oli yhteensä noin 1,7 milj. euroa ja avustusten ja tukien sekä muiden tuottojen osuus oli 12,4 milj. euroa muutetusta talousarviosta. Suurimmat tuottojen ylitykset syntyivät hyvinvointitoimialan työikäisten ja ikääntyneiden tulosalueella 8,7 milj. euron korona-avustuksista johtuen.

Henkilöstökulut alittivat muutetun talousarvion kuluarvion noin 4,7 milj. eurolla, jolloin toteuma-prosentiksi muodostui 96,5. Alkuperäiseen talousarvioon verrattuna alitus oli 3,4 milj. euroa.

Palvelujen ostot alittivat alkuperäisen talousarvion 2,4 milj. euroa ja verrattuna muutettuun talousarvioon palveluiden ostot ylittyivät 2,4 milj. euroa. Merkittävimmat palvelujen ostojen ylitykset kohdistuivat työikäisten palvelualueelle koronapandemian kustannuksista ja asiakastarpeen kasvusta johtuen Materiaalien hankintoihin käytettiin 0,85 milj. euroa muutettua talousarviota enemmän. Avustuksissa ylitettiin talousarvio noin 10 000. eurolla sekä muissa kuluissa muutettu talousarvio ylitettiin 1,1 milj. eurolla.

Lautakunnittain tarkasteltuna toimintakatteesta muodostuvan määrärahan alittivat kaikki lautakunnat: Keskusvaalilautakunta, tarkastuslautakunta, yleinen luottamushenkilöhallinto, tekninen lautakunta, kaupunkisuunnittelulautakunta, kulttuuri- ja vapaa-ajan lautakunta, ympäristöterveyslautakunta sekä lasten, nuorten ja perheiden lautakunta sekä sosiaali- ja terveyslautakunta.

Verotulot ylittivät alkuperäisen talousarvion 9,4 milj. eurolla. Valtionosuuksia kertyi 1,0 milj. euroa alkuperäistä talousarviota vähemmän. Nettorahoituskulut jäivät 0,4 milj. euroa talousarviossa ennakoitua pienemmiksi. Kaupungin lainojen muutos oli vuoden aikana 14,8 milj. euroa, olivat korkokulut 1,3 milj. euroa talousarviossa arvioitua suuremmat sekä korkotuotot 1,1 milj. euroa ennakoitua suuremmat.

Alkuperäisessä talousarviossa vuosikatteen muodostui 13,3 milj. euroa. Myönnettyjen lisämäärärahojen ja tuloarvioiden tarkistusten jälkeen vuosikate laski 12,1 milj. euroon. Muutettuun talousarvioon verrattuna vuosikate muodostui oletettua 20,1 milj. euroa paremmaksi yhteensä 32,2 milj. euroon. 15,8 milj. euron poistojen jälkeen tilikauden tulos muodostui 16,5 milj. euroa ylijäämäiseksi.

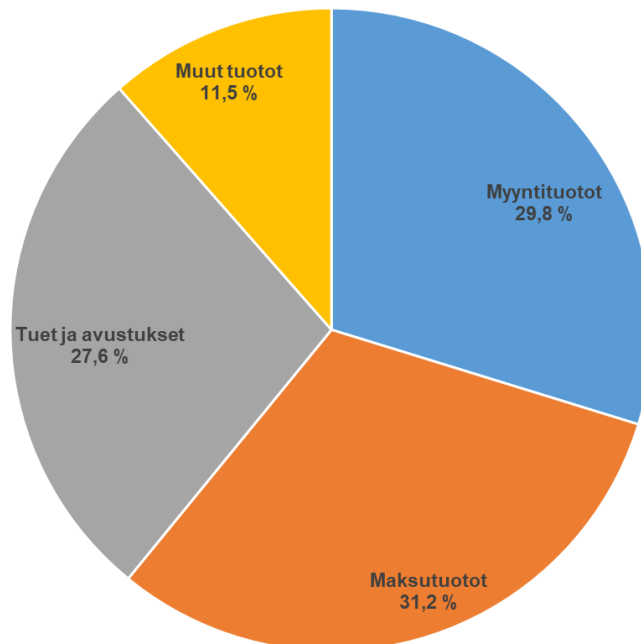
11.2.1. Lohjan kaupungin tuloslaskelma

Lohja							
Ulkoiset ja sisäiset	KV2021	KS2021	Muutettu TA2021	TP 2021	Ero	Käyttö-%	TP2020
TOIMINTATUOTOT	100 495 816	100 495 816	100 299 071	114 423 672	-14 124 601	114,1 %	102 052 705
MYYNITUOTOT	43 715 026	43 715 026	41 024 876	41 595 567	-570 691	101,4 %	43 934 902
MAKSUTUOTOT	18 135 751	18 135 751	18 135 751	19 253 321	-1 117 570	106,2 %	18 155 910
TUET JA AVUSTUKSET	4 035 283	4 035 283	7 442 983	15 888 574	-8 445 591	213,5 %	5 840 264
MUUT TOIMINTATUOTOT	34 609 756	34 609 756	33 695 461	37 686 209	-3 990 748	111,8 %	34 121 629
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	119 630	119 630	119 630	177 151	-57 521	148,1 %	239 850
TOIMINTAKULUT	-365 600 957	-365 600 957	-366 662 847	-368 646 410	1 983 563	100,5 %	-354 932 125
HENKILÖSTÖKULUT	-132 692 075	-132 692 075	-135 861 275	-133 501 303	-2 359 972	98,3 %	-128 600 220
PALVELUJEN OSTOT	-169 889 723	-169 889 723	-167 772 413	-170 242 708	2 470 295	101,5 %	-163 556 130
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-17 241 018	-17 241 018	-17 251 018	-18 045 625	794 607	104,6 %	-17 086 496
AVUSTUKSET	-14 407 267	-14 407 267	-14 407 267	-14 418 262	10 995	100,1 %	-14 063 880
MUUT TOIMINTAKULUT	-31 370 874	-31 370 874	-31 370 874	-32 438 512	1 067 638	103,4 %	-31 625 399
TOIMINTAKATE	-264 985 511	-264 985 511	-266 244 146	-254 045 588	-12 198 558	95,4 %	-252 639 571
VEROTULOT	197 540 000	197 540 000	197 540 000	206 932 436	-9 392 436	104,8 %	197 254 383
VALTIONOSUUDET	80 544 000	80 544 000	80 544 000	79 500 569	1 043 432	98,7 %	88 922 715
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	274 000	274 000	274 000	-140 451	414 451	-51,3 %	156 846
KORKOTUOTOT	142 000	142 000	142 000	1 276 700	-1 134 700	899,1 %	1 211 786
MUUT RAHOITUSTUOTOT	1 874 487	1 874 487	1 874 487	1 805 673	68 814	96,3 %	2 035 541
KORKOKULUT	-1 700 000	-1 700 000	-1 700 000	-2 958 065	1 258 065	174,0 %	-2 816 199
MUUT RAHOITUSKULUT	-42 487	-42 487	-42 487	-264 758	222 271	623,2 %	-274 282
VUOSIKATE	13 372 489	13 372 489	12 113 854	32 246 967	-20 133 113	266,2 %	33 694 373
SUUNNITELMAN MUKAISET POISTOT	-17 650 000	-17 650 000	-17 650 000	-15 788 163	-1 861 837	89,5 %	-19 349 614
TILIKAUDEN TULOS	-4 277 511	-4 277 511	-5 536 146	16 458 804	-21 994 950	-297,3 %	14 344 759
POISTOERON MUUTOS	56 556	56 556	56 556	67 158	-10 602	118,7 %	67 158
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJ.)	-4 220 955	-4 220 955	-5 479 590	16 525 962	-22 005 552	-301,6 %	14 411 918

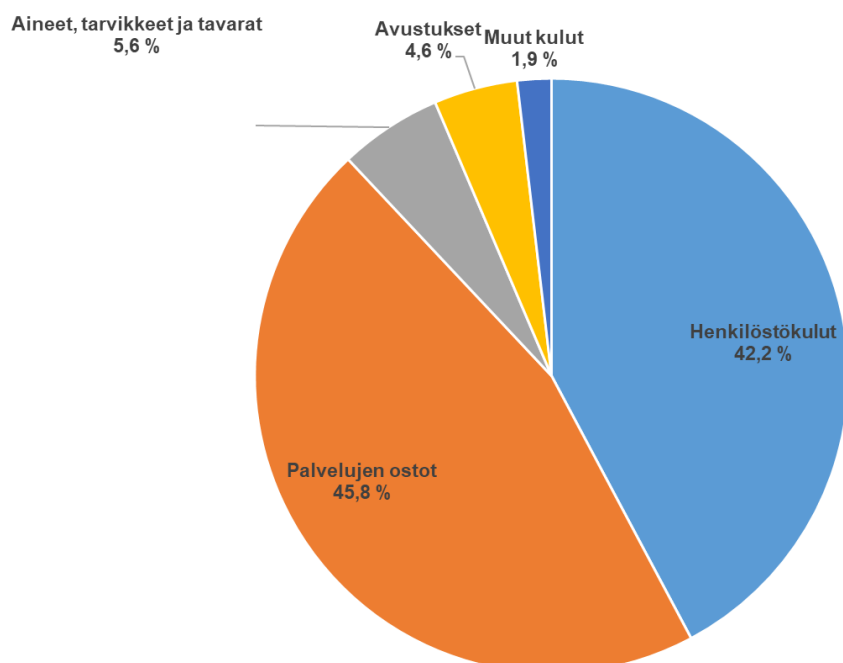
Lohja							
Ulkoiset	KV2021	KS2021	Muutettu TA2021	TP 2021	Ero	Käyttö-%	TP2020
TOIMINTATUOTOT	48 531 616	48 531 616	50 910 681	62 260 540	-11 349 859	122,3 %	47 863 724
MYYNITUTUOTOT	16 925 326	16 925 326	16 810 986	17 128 554	-317 568	101,9 %	16 341 886
MAKSUTUOTOT	18 135 751	18 135 751	18 135 751	17 937 387	198 364	98,9 %	16 829 722
TUET JA AVUSTUKSET	4 035 283	4 035 283	7 442 983	15 888 574	-8 445 591	213,5 %	5 840 264
MUUT TOIMINTATUOTOT	9 435 256	9 435 256	8 520 961	11 306 025	-2 785 064	132,7 %	8 851 853
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	119 630	119 630	119 630	177 151	-57 521	148,1 %	239 850
TOIMINTAKULUT	-313 636 757	-313 636 757	-317 274 457	-316 483 279	-791 178	99,8 %	-300 743 145
HENKILÖSTÖKULUT	-132 692 075	-132 692 075	-135 861 275	-133 501 303	-2 359 972	98,3 %	-128 600 120
PALVELUJEN OSTOT	-143 420 023	-143 420 023	-143 878 523	-144 792 143	913 620	100,6 %	-134 949 678
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-16 921 018	-16 921 018	-16 931 018	-17 713 483	782 465	104,6 %	-16 773 991
AVUSTUKSET	-14 407 267	-14 407 267	-14 407 267	-14 417 951	10 684	100,1 %	-14 063 810
MUUT TOIMINTAKULUT	-6 196 374	-6 196 374	-6 196 374	-6 058 399	-137 975	97,8 %	-6 355 546
TOIMINTAKATE	-264 985 511	-264 985 511	-266 244 146	-254 045 588	-12 198 558	95,4 %	-252 639 571
VEROTULOT	197 540 000	197 540 000	197 540 000	206 932 436	-9 392 436	104,8 %	197 254 383
VALTIONOSUUDET	80 544 000	80 544 000	80 544 000	79 500 569	1 043 432	98,7 %	88 922 715
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	274 000	274 000	274 000	-140 451	414 451	-51,3 %	156 846
KORKOTUOTOT	142 000	142 000	142 000	234 125	-92 125	164,9 %	169 211
MUUT RAHOITUSTUOTOT	1 874 487	1 874 487	1 874 487	1 805 673	68 814	96,3 %	2 035 541
KORKOKULUT	-1 700 000	-1 700 000	-1 700 000	-1 915 490	215 490	112,7 %	-1 773 624
MUUT RAHOITUSKULUT	-42 487	-42 487	-42 487	-264 758	222 271	623,2 %	-274 282
VUOSIKATE	13 372 489	13 372 489	12 113 854	32 246 967	-20 133 113	266,2 %	33 694 373
SUUNNITELMAN MUKAISET POISTOT	-17 650 000	-17 650 000	-17 650 000	-15 788 163	-1 861 837	89,5 %	-19 349 614
TILIKAUDEN TULOS	-4 277 511	-4 277 511	-5 536 146	16 458 804	-21 994 950	-297,3 %	14 344 759
POISTOERON MUUTOS	56 556	56 556	56 556	67 158	-10 602	118,7 %	67 158
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJ.)	-4 220 955	-4 220 955	-5 479 590	16 525 962	-22 005 552	-301,6 %	14 411 918

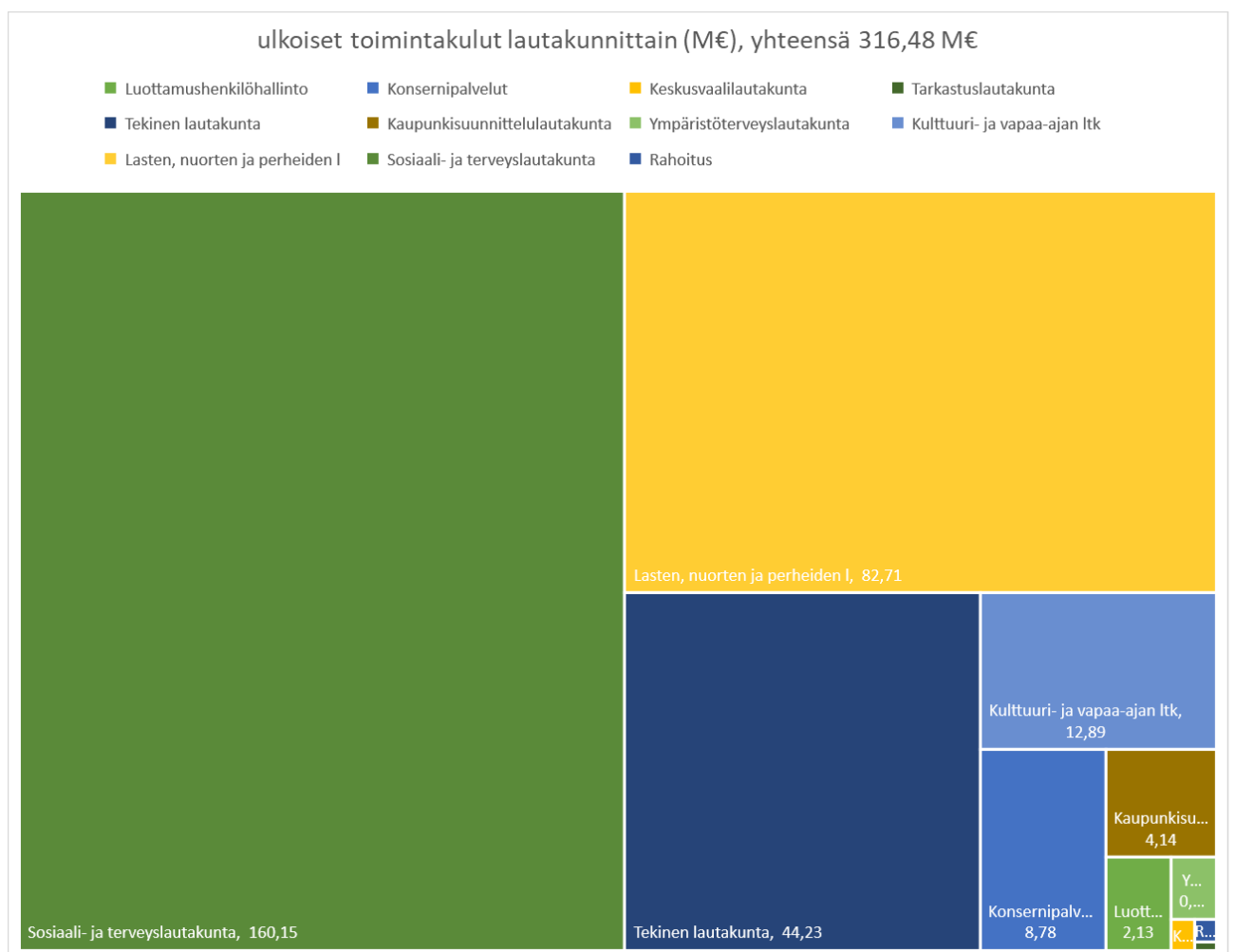
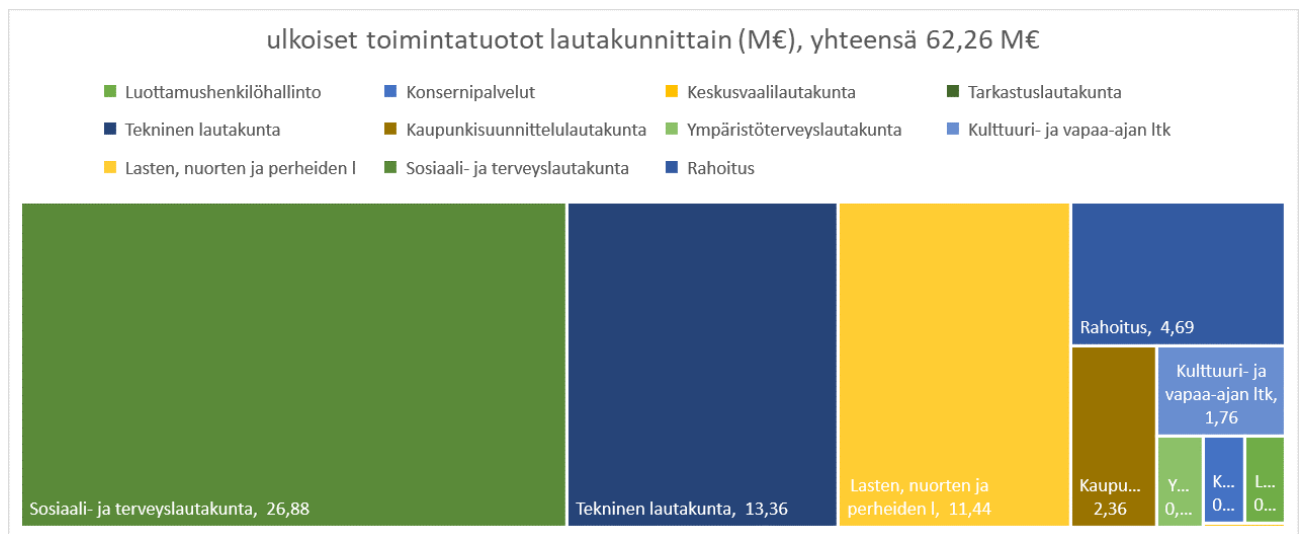
Lohja							
Sisäiset	KV2021	KS2021	Muutettu TA2021	TP 2021	Ero	Käyttö-%	TP2020
TOIMINTATUOTOT	51 964 200	51 964 200	49 388 390	52 163 132	-2 774 742	105,6 %	54 188 980
MYYNTITUOTOT	26 789 700	26 789 700	24 213 890	24 467 013	-253 123	101,0 %	27 593 016
MAKSUTUOTOT	0	0	0	1 315 934	-1 315 934	***	1 326 188
TUET JA AVUSTUKSET	0	0	0	0	0	***	0
MUUT TOIMINTATUOTOT	25 174 500	25 174 500	25 174 500	26 380 184	-1 205 684	104,8 %	25 269 776
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	0	0	0	0	0	***	0
TOIMINTAKULUT	-51 964 200	-51 964 200	-49 388 390	-52 163 132	2 774 742	105,6 %	-54 188 980
HENKILÖSTÖKULUT	0	0	0	0	0	***	-100
PALVELUJEN OSTOT	-26 469 700	-26 469 700	-23 893 890	-25 450 565	1 556 675	106,5 %	-28 606 452
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-320 000	-320 000	-320 000	-332 142	12 142	103,8 %	-312 505
AVUSTUKSET	0	0	0	-310	310	***	-70
MUUT TOIMINTAKULUT	-25 174 500	-25 174 500	-25 174 500	-26 380 114	1 205 614	104,8 %	-25 269 854
TOIMINTAKATE	0	0	0	0	0	***	0
VEROTULOT	0	0	0	0	0	***	0
VALTIONOSUUDET	0	0	0	0	0	***	0
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	0	0	0	0	0	***	0
KORKOTUOTOT	0	0	0	1 042 575	-1 042 575	***	1 042 575
MUUT RAHOITUSTUOTOT	0	0	0	0	0	***	0
KORKOKULUT	0	0	0	-1 042 575	1 042 575	***	-1 042 575
MUUT RAHOITUSKULUT	0	0	0	0	0	***	0
VUOSIKATE	0	0	0	0	0	***	0
SUUNNITELMAN MUKAISET POISTOT	0	0	0	0	0	***	0
TILIKAUDEN TULOS	0	0	0	0	0	***	0
POISTOERON MUUTOS	0	0	0	0	0	***	0
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJ.)	0	0	0	0	0	***	0

Ulkoisten toimintatuottojen %-osuudet 2021, ilman myyntivoittoja

Ulkoisten toimintakulujen %-osuudet 2021, ilman käyttöomaisuuden myyntitappioita

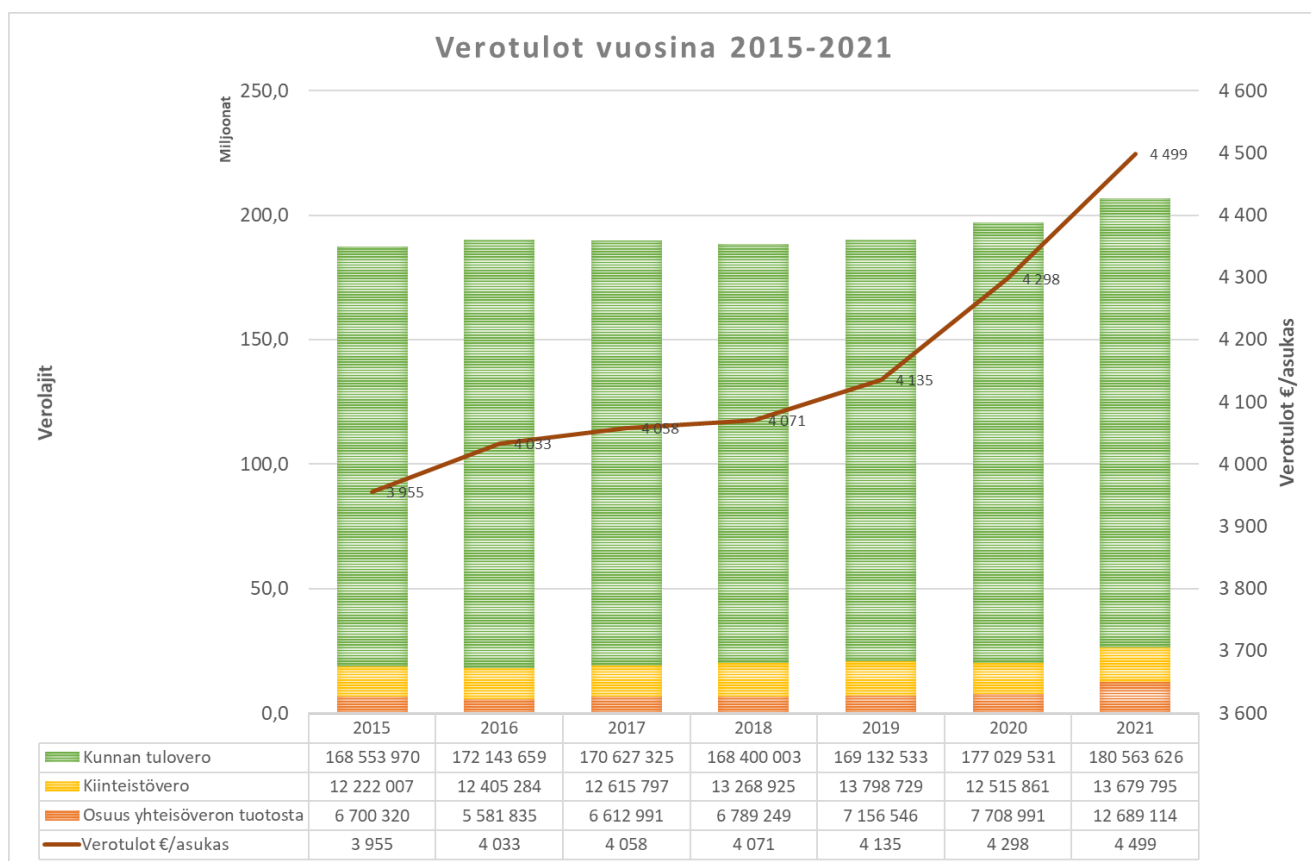

Seuraavissa taulukoissa on erikseen esitetty verotulojen ja valtionosuuksien toteutuminen euroina:

VEROTULOJEN ERITTELY

Verotulot	TA 2021 käyttö-suunnitelma	LMR	TA 2021 muut.	TP 2021	Jäljellä	Käyttö %	TP 2020
Verotulot yhteensä	197 540 000	0	197 540 000	206 932 436	-9 392 436	104,8	197 254 383
5000 Kunnan tulovero	174 763 000	0	174 763 000	180 563 626	-5 800 626	103,3	177 029 531
5002 Osuus yhteisöveron tuotosta	0	0	0	-99	99	*****	0
5100 Kiinteistöverot	13 697 000	0	13 697 000	13 679 795	17 205	99,9	12 515 861
5200 Yhteisöverot	9 080 000	0	9 080 000	12 689 114	-3 609 114	139,7	7 708 991

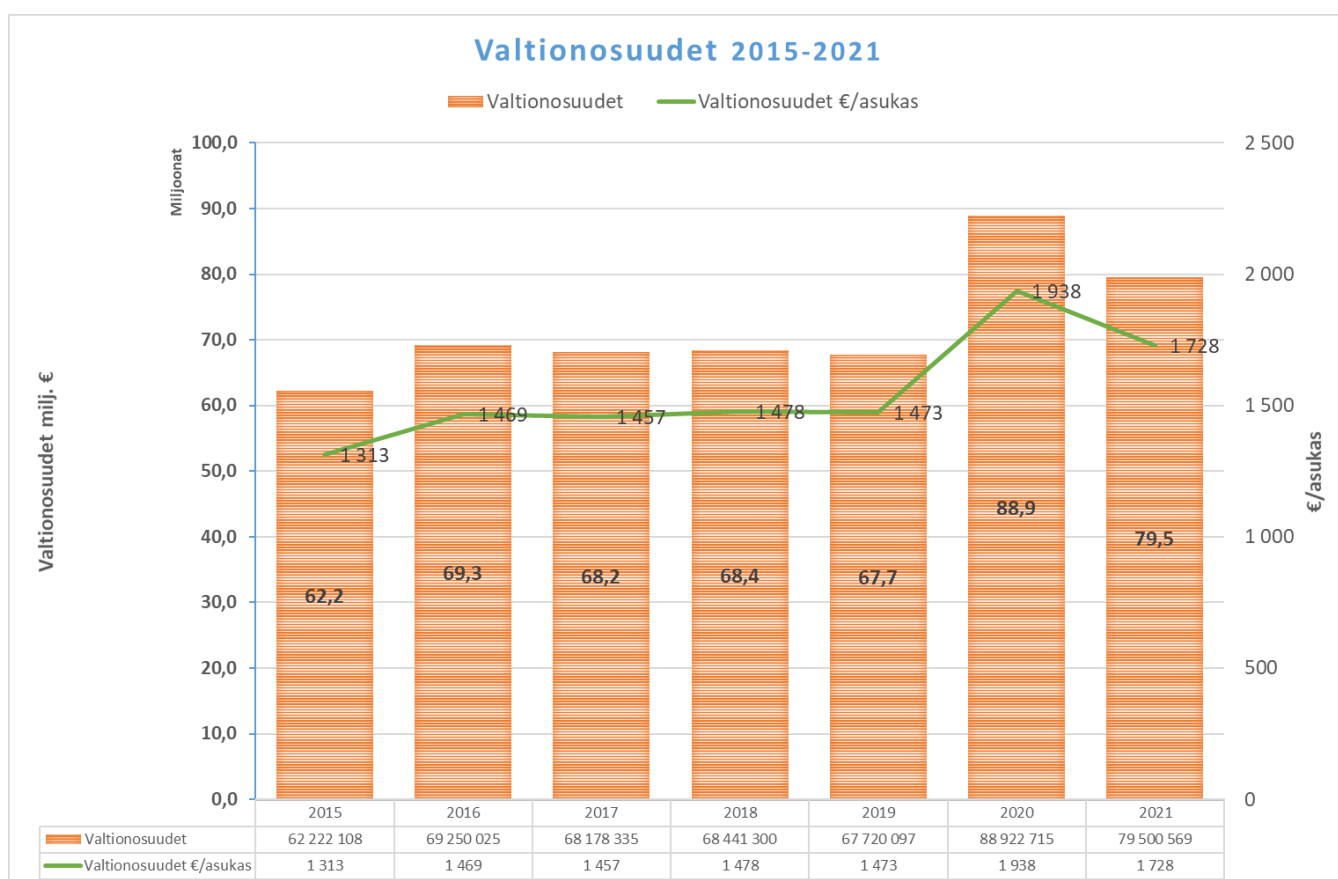

Ansiotulot - Vähennykset 2015 – 2025, tiedot Kuntaliiton veroennustekehikosta tammikuulta 2022

Verovuosi	Tulovero-prosentti	Ansiotulot - vähennykset	Muutos %
2015	20,50	870 714	
2016	20,50	880 126	1,1 %
2017	20,50	873 781	-0,7 %
2018	20,50	888 074	1,6 %
2019	20,50	909 396	2,4 %
2020	20,50	923 512	1,6 %
2021**	20,50	957 853	3,7 %
2022**	20,50	985 083	2,8 %
2023**	8,11	1 010 996	2,6 %
2024**	8,11	1 039 860	2,9 %
2025**	8,11	1 069 727	2,9 %
**ennuste			

VALTIONOSUUKSIEN ERITTELY 2020

Valtionosuudet	TA 2021 käyttö-suunnitelma	LMR	TA 2021 muut.	TP 2021	Jäljellä	Käyttö %	TP 2020
Valtionosuudet yhteensä	80 544 000	0	80 544 000	79 500 568	1 043 432	98,7	88 922 715
5501 Peruspalvelujen valtionosuude	80 544 000	0	80 544 000	60 925 596	19 618 404	75,6	67 477 251
5802 Opetus- ja kulttuuritoimi	0	0	0	-1 267 293	1 267 293	*****	-1 705 458
5890 Verotulomenetysten kompensaat	0	0	0	19 842 266	-19 842 266	*****	23 150 922

11.2.2. Käyttötalouden toteutuminen

Ulkoiset ja sisäiset	TA 2021 käyttö- suunnitelma	LMR	TA 2021 muut.	TP 2021	Jäljellä	Käyttö %	TP 2020
10 Luottamushenkilöhallinto							
Tuotot	500 000	0	500 000	530 378	-30 378	106,1	562
Kulut	-2 509 252	0	-2 509 252	-2 316 624	-192 628	92,3	-1 390 593
Netto	-2 009 252	0	-2 009 252	-1 786 247	-223 005	88,9	-1 390 031
16 Konsernipalvelut							
Tuotot	0	0	0	4 861 971	-4 861 971	*****	0
Kulut	0	0	0	-9 120 472	9 120 472	*****	0
Netto	0	0	0	-4 258 500	4 258 500	*****	0
20 Keskusvaalilautakunta							
Tuotot	0	0	0	51 706	-51 706	*****	0
Kulut	-246 573	0	-246 573	-251 070	4 497	101,8	-1 023
Netto	-246 573	0	-246 573	-199 364	-47 209	80,9	-1 023
30 Tarkastuslautakunta							
Tuotot	0	0	0	0	0	0	0
Kulut	-77 928	0	-77 928	-61 790	-16 138	79,3	-59 082
Netto	-77 928	0	-77 928	-61 790	-16 138	79,3	-59 082
40 Elinvoima							
Tuotot	72 055 646	-3 604 445	68 451 201	64 838 773	3 612 428	94,7	70 874 138
Kulut	-82 776 004	2 575 810	-80 200 194	-69 460 852	-10 739 342	86,6	-77 163 467
Netto	-10 720 358	-1 028 635	-11 748 993	-4 622 079	-7 126 914	39,3	-6 289 329
50 Hyvinvointi							
Tuotot	25 794 800	3 407 700	29 202 500	39 625 694	-10 423 194	135,7	29 611 932
Kulut	-279 947 300	-3 637 700	-283 585 000	-287 260 115	3 675 115	101,3	-275 969 537
Netto	-254 152 500	-230 000	-254 382 500	-247 634 421	-6 748 079	97,3	-246 357 605
90 Rahoitus							
Tuotot	2 265 000	0	2 265 000	4 692 301	-2 427 301	207,2	1 805 922
Kulut	0	0	0	-175 488	175 488	*****	-348 436
Netto	2 265 000	0	2 265 000	4 516 813	-2 251 813	199,4	1 457 486
RAPORTTI YHTEENSÄ							
Tuotot	100 615 446	-196 745	100 418 701	114 600 823	-14 182 122	114,1	102 292 555
Kulut	-365 557 057	-1 061 890	-366 618 947	-368 646 410	2 027 463	100,6	-354 932 137
Netto	-264 941 611	-1 258 635	-266 200 246	-254 045 588	-12 154 658	95,4	-252 639 583

11.3. Investointi- ja rahoitusosan toteutuminen

Alkuperäisen talousarvion mukaiset investointimäärärahat olivat 29,2 milj. euroa ja myönnettyjen ylitysten sekä edelliseltä vuodelta kaupunginhallituksen päätöksellä siirrettyjen määrärahojen kanssa yhteensä 57,1 milj. euroa. Määrärahoja siirrettiin ja lisättiin kaupunginvaltuuston päätöksellä muun muassa rakennushankkeisiin sekä irtaimistohankintoihin. Vuoden aikana suurimpina hankkeina toteutui tai käynnistyi Laurentius-talon, Ojamonharjun yhtenäiskoulun ja Järnefeltin yhtenäiskoulun rakennushankkeet. Turun Tunnin Juna Oy:n osakkeiden ja osuuksien hankkimiseen käytettiin sopimuksen mukaisesti 0,7 milj. euroa.

Vuoden aikana investointeihin käytettiin 35,0 milj. euroa. Aikataulultaan viivästyneitä tai toistaiseksi toteutumatta jääneitä isompia hankkeita jäi toteutumatta yhteensä 9,1 milj. eurolla.

Investointeihin kohdistuneita rahoitusosuuksia kirjattiin 0,16 milj. euroa. Käyttöomaisuuden myyntitulot olivat 5,8 milj. euroa, jotka ylittivät talousarvion 3,0 milj. eurolla ja yhteenlaskettuna investointitulot ylittivät 3,2 milj. euroa talousarvion. Varsinaisen toiminnan ja investointien nettokassavirta oli alkuperäisessä talousarviossa 15,3 milj. euroa alijäämäinen. Talousarvion muutosten jälkeen ylijäämäksi ennustettiin 2. kolmannesvuosiraportissa 15,2 milj. euroa. Talousarvio muutoksia paremman vuosikatteen sekä ennustetta paremman investointien toteutuksen myötä toiminnan ja investointien rahavirta muodostui 1,4 milj. euroa alijäämäiseksi.

Kun toiminnan tulorahoitusta investointeihin oli 27,7 milj. euroa, rahoitettiin investoinneista 20,9 % lainoituksella. Alkuperäisessä talousarviossa lainamäärän arvioitiin kasvavan 14,7 milj. euroa. Toteutunut rahoitustarve 7,3 milj. euroa, joka katettiin 14,8 milj. euron lainamäärän kasvulla, josta muiden maksuvalmiuden muutosten 0,8 milj. euron muutoksen jälkeen ja rahoituksen rahavirran ollessa 14,3 milj. euroa. Kaupungin kassavarat kasvoivat vuoden kuluessa 14,3 milj. euroa.

11.3.1. Investointiosan toteutuminen

Korjausinvestoinnit / Maa- ja vesialueet

Projekti	Meno/Tulo	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 1-12/2021	Poikkeama	Toteuma %
9100 Maa- ja vesialueet	10 Investointimenot	2 050 000	0	2 050 000	1 815 770	234 230	88,6 %
9100 Maa- ja vesialueet	40 Investointitulot	-500 000	0	-500 000	-284 789	-215 211	57,0 %
110 KI / Maa- ja vesialueet		1 550 000	0	1 550 000	1 530 981	19 019	98,8 %

Korjausinvestoinnit / Rakennukset

Projekti	Meno/Tulo	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 1-12/2021	Poikkeama	Toteuma %
9509 Pentinkulman hankesuunnitelma	10 Investointimenot	0	0	0	39 614	-39 614	***
9510 Muut perusturvan hankkeet	10 Investointimenot	500 000	450 000	950 000	105 941	844 059	11,2 %
9524 Laurentius-talo, Laban	10 Investointimenot	2 430 000	2 090 000	4 520 000	5 853 897	-1 333 897	129,5 %
9524 Laurentius-talo, Laban	50 Rahoitusosuudet	0	0	0	-90 000	90 000	***
9525 Ojamon koulu	10 Investointimenot	3 700 000	3 300 000	7 000 000	4 506 397	2 493 603	64,4 %
9526 Rauhala/Järnefeltin koulu	10 Investointimenot	1 500 000	4 220 000	5 720 000	8 303 209	-2 583 209	145,2 %
9528 Lohjan lukio	10 Investointimenot	5 000 000	0	5 000 000	535 419	4 464 581	10,7 %
9529 Muut koulut ja päiväkodit	10 Investointimenot	1 100 000	0	1 100 000	924 484	175 516	84,0 %
9529 Muut koulut ja päiväkodit	40 Investointitulot	0	0	0	-207 518	207 518	***
9540 Kulttuuri ja vapaa-aika	10 Investointimenot	0	0	0	76 623	-76 623	***
9550 Muut tilahankkeet, elinvoima	10 Investointimenot	500 000	100 000	600 000	2 135 823	-1 535 823	356,0 %
9553 Ventelän paloaseman korjaus	10 Investointimenot	0	0	0	19 272	-19 272	***
9559 Korjausvelkaa lyh.investoinnit	10 Investointimenot	0	0	0	14 112	-14 112	***
9599 Muut tilahankkeet, hyvinvointi	10 Investointimenot	400 000	250 000	650 000	273 694	376 306	42,1 %
111 KI / Rakennukset		15 130 000	10 410 000	25 540 000	22 490 968	3 049 032	88,1 %

Korjausinvestoinnit / Kiinteät rakenteet ja laitteet

Projekti	Meno/Tulo	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 1-12/2021	Poikkeama	Toteuma %
9600 Ympäristötyöt	10 Investointimenot	840 000	0	840 000	463 809	376 191	55,2 %
9602 Liikunta-alueet	10 Investointimenot	900 000	0	900 000	388 646	511 354	43,2 %
9602 Liikunta-alueet	50 Rahoitusosuudet	0	0	0	-35 000	35 000	***
9603 Taimiston liikuntapuiston rake	10 Investointimenot	500 000	1 440 000	1 940 000	492 635	1 447 365	25,4 %
9649 Muut kaavatiet	10 Investointimenot	3 300 000	0	3 300 000	3 032 175	267 825	91,9 %
9652 Paloniemen kunnallistekniikka	10 Investointimenot	500 000	0	500 000	0	500 000	0,0 %
9653 Karnaisten yritysalue	10 Investointimenot	0	500 000	500 000	183 066	316 934	36,6 %
9699 Muut vesihuoltohankkeet	10 Investointimenot	2 300 000	500 000	2 800 000	1 789 643	1 010 357	63,9 %
113 KI / Kiinteät rakent. ja lait.		8 340 000	2 440 000	10 780 000	6 314 974	4 465 026	58,6 %

Korjausinvestoinnit / Koneet ja kalusto

Projekti	Meno/Tulo	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 1-12/2021	Poikkeama	Toteuma %
9200 Tietohallinto	10 Investointimenot	500 000	200 000	700 000	702 688	-2 688	100,4 %
9210 Hyvinvoinnin irtain omaisuus	10 Investointimenot	1 200 000	260 000	1 460 000	873 729	586 271	59,8 %
9250 Konekeskus	10 Investointimenot	380 000	0	380 000	403 531	-23 531	106,2 %
9252 Ruokapalvelut	10 Investointimenot	100 000	70 000	170 000	146 715	23 285	86,3 %
9254 Kiinteistöpalvelut	10 Investointimenot	50 000	0	50 000	44 000	6 000	88,0 %
9280 Kaupunkisisältöjen irtain	10 Investointimenot	200 000	0	200 000	158 290	41 710	79,1 %
116 KI / Koneet ja kalusto		2 430 000	530 000	2 960 000	2 328 954	631 046	78,7 %

Korjausinvestoinnit / Osakkeet ja osuudet

Projekti	Meno/Tulo	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 1-12/2021	Poikkeama	Toteuma %
9150 Osakkeet ja osuudet	10 Investointimenot	0	0	0	14 060	-14 060	***
9150 Osakkeet ja osuudet	40 Investointitulot	0	0	0	-183 006	183 006	***
9151 Tunnin juna osakkeet	10 Investointimenot	250 000	220 000	470 000	722 244	-252 244	153,7 %
120 KI / Osakkeet ja osuudet		250 000	220 000	470 000	553 298	-83 298	117,7 %

Laajennusinvestoinnit / Kiinteät rakenteet ja laitteet

Projekti	Meno/Tulo	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 1-12/2021	Poikkeama	Toteuma %
9605 Asuntomessualueen kunnalliset	10 Investointimenot	1 000 000	340 000	1 340 000	971 883	368 117	72,5 %
213 LI / Kiinteät rakent. ja lait.		1 000 000	340 000	1 340 000	971 883	368 117	72,5 %

Investoinnit yhteensä	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 1-12/2021	Poikkeama	Toteuma %
10 Investointimenot	29 200 000	13 940 000	43 140 000	34 991 371	8 148 629	81,1 %
40 Investointitulot	-500 000	0	-500 000	-675 313	175 313	135,1 %
50 Rahoitusosuudet	0	0	0	-125 000	125 000	***
Investoinnit yhteensä	28 700 000	13 940 000	42 640 000	34 191 058	8 448 942	80,2 %

11.3.2. Rahoituslaskelman toteutuminen

444 LOHJA

RAHOITUSLASKELMA - TOTEUTUMISVERTAILU 1-12/2021

18. 3. 2022 8:53 sivu 1(1)

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälk.	Toteutuma	Poikkeama	Tot-%
TOIMINNAN RAHAVIRTA						
VUOSIKATE	13 372 489	-1 258 635	12 113 854	32 246 967	20 133 113	266,2%
TULORAHOITUKSEN KORJAUSET	-2 265 000	0	-2 265 000	-4 545 081	-2 280 081	200,67%
	11 107 489	-1 258 635	9 848 854	27 701 886	17 853 032	281,27%
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA						
INVESTOINTIMENOT	-29 200 000	-13 940 000	-43 140 000	-34 991 371	8 148 629	81,11%
RAHOITUSOSUDET INVESTOINTIMELOIHIN	0	0	0	125 000	125 000	
PYSYVIEN VASTAAVIEN HYÖDYKKEIDEN LUOVUTUSTULOT	2 765 000	0	2 765 000	5 793 513	3 028 513	209,53%
	-26 435 000	-13 940 000	-40 375 000	-29 072 857	11 302 143	72,01%
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-15 327 511	-15 198 635	-30 526 146	-1 370 971	29 155 175	4,49%
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA						
ANTOLAINAUKSEN MUUTOKSET						
ANTOLAINAAMISTEN LISÄYS	0	0	0	-252 282	-252 282	
ANTOLAINAAMISTEN VÄHENNYS	0	0	0	308 543	308 543	
	0	0	0	56 261	56 261	
LAINAKANNAN MUUTOKSET						
PITKÄAJAISTEN LAINOJEN LISÄYS	28 428 000	0	28 428 000	0	-28 428 000	0,0%
PITKÄAJAISTEN LAINOJEN VÄHENNYS	-13 700 000	0	-13 700 000	-13 405 307	294 693	97,85%
LYHYTAIKAISTEN LAINOJEN MUUTOS	0	0	0	28 209 369	28 209 369	
	14 728 000	0	14 728 000	14 804 063	76 063	100,52%
MUUT MAKSUVALMIUDEN MUUTOKSET						
TOIMEKSIANTOJEN VAROJEN JA PÄÄOMIEN MUUTOKSET	0	0	0	-56 975	-56 975	
SAAMISTEN MUUTOS	0	0	0	3 720 075	3 720 075	
KOROTTOMIEN VELKOJEN MUUTOS	0	0	0	-2 886 144	-2 886 144	
	0	0	0	776 955	776 955	
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	14 728 000	0	14 728 000	15 637 279	909 279	106,17%
RAHAVAROJEN MUUTOS	-599 511	-15 198 635	-15 798 146	14 266 308	30 064 454	-90,3%

RAHAVARAT 31. 12. 22 931 925
1. 1. 8 665 617

14 266 308

11.3.3. Useammalle tilikaudelle jakaantuvat investointiosan hankekohtaiset kustannukset

Investointiosan hankekohtaiset kustannukset, niiden hankkeiden osalta, joiden kustannukset jakaantuvat useammalle tilikaudelle											
Hanke	Kustannusarvio	Päätös	Ed. vuosien käyttö	Alkuperäinen talousarvio 2021	Talousarvio muutokset 2021	Talousarvio muutosten jälkeen 2021	Toteutuma 2021	Poikkeama 2021	Kustannusarviosta käytetty 31.12.2021	projekti-numero	Arvioitu kesto, yms. huomiot
Laurentiustalo	23 650 000	kv 10.10.2018 § 120	18 833 695	2 430 000	2 090 000	4 520 000	5 853 897	-1 333 897	24 687 592	9524	
Rauhalaan ja Järnefeltin koulu	5 500 000	kv 14.2.2018 § 20	1 160 277	1 500 000	4 220 000	5 720 000	8 303 209	-2 583 209	9 463 486	9526	2019-2020
Ojamon monitoimijatalo	19 400 000	kv 15.5.2019 § 47	14 201 634	3 700 000	3 300 000	7 000 000	4 506 397	2 493 603	18 708 031	9525	2018-2020
Lohjan Yhteislyseon lukion peruskorjaus	10 400 000	kv 13.11.2019 § 107	0	5 000 000	0	5 000 000	535 419	4 464 581	535 419	9528	2021-2022

11.3.4. Yhteenveto määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta

N = sitovuus nettomääräraha/-tuloarvio

B = bruttomääräraha/-tuloarvio

	Sito- vuus	Määrärahat / menoarviot					Tuloarviot				
		Alkup. talousar- vio	TA:n muutok- set	TA muut:n jälkeen	Toteutuma	Poikkeama	Alkup. talous- arvio	TA:n muutok- set	TA muut:n jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Käyttötalousosa											
Luottamushenkilöhallinto	N	2 009 252	0	2 009 252	1 786 247	223 005					
Konsernipalvelut	N	0	0	0	4 258 500	-4 258 500					
Keskusvaalilautakunta	N	246 573	0	246 573	199 364	47 209					
Tarkastuslautakunta	N	77 928	0	77 928	61 790	16 138					
Elinvoima	N	10 720 358	1 028 635	11 748 993	4 622 079	7 126 914					
Hyvinvointi	N	254 196 400	230 000	254 426 400	247 634 421	6 791 979					
Pysyvien vast. myyntivoitot	B						2 265 000	0	2 265 000	4 692 301	-2 427 301
Tulorahoituksen korjauserät	B						-2 265 000	0	-2 265 000	-4 545 081	2 280 081
Pystyvien vast.myyntitappiot	B	0	0	0	175 488	-175 488					
Tuloslaskelmaosa											
Verotulot	B						197 540 000	0	197 540 000	206 932 436	-9 392 436
Valtionosuudet	B						80 544 000	0	80 544 000	79 500 569	1 043 431
Korkotulot	B						142 000	0	142 000	1 276 700	-1 134 700
Muut rahoitustulot	B						1 874 487	0	1 874 487	1 805 673	68 814
Korkomenot	B	1 700 000	0	1 700 000	2 958 065	-1 258 065					
Muut rahoitusmenot	B	42 487	0	42 487	264 758	-222 271					
Investointiosa											
<i>Kaupunginhallitus</i>											
Pysyvät vastaavat. arvopaperit	B	250 000	220 000	470 000	722 244	-252 244	0	0	0	62 928	-62 928
Kiinteä omaisuus	B	2 050 000	0	2 050 000	1 815 770	234 230	500 000	0	500 000	284 789	215 211
<i>Elinvoima</i>											
Irtain omaisuus											
Tietohallinto	B	500 000	200 000	700 000	702 688	-2 688					
Kaupunkitekniikka, konekeskus	B	380 000	0	380 000	403 531	-23 531					
Ruokapalvelut	B	100 000	70 000	170 000	146 715	23 285					

LOHJA

Järvikaupunki

Kiinteistöpalvelut	B	50 000	0	50 000	44 000	6 000						
Kaupunkisisältöjen irtain	B	200 000	0	200 000	158 290	41 710						
Tilahankkeet												
Kulttuuri ja vapaa-aika	B	0	0	0	76 623	-76 623						
Muut tilahankkeet, elinvoima	B	500 000	100 000	600 000	2 135 823	-1 535 823	0	0	0	0	0	0
Ventelän paloaseman korjaus	B	0	0	0	19 272	-19 272						
Korjausvelkaa lyh.investoinnit	B	0	0	0	14 112	-14 112						
Kaupunkikehitys												
Ympäristötyöt	B	840 000	0	840 000	463 809	376 191						
Liikunta-alueet	B	900 000	0	900 000	388 646	511 354	0	0	0	35 000	-35 000	
Taimiston liikuntapuisto	B	500 000	1 440 000	1 940 000	492 635	1 447 365						
Muut kaavatiet	B	3 300 000	0	3 300 000	3 032 175	267 825	0	0	0	15 434	-15 434	
Vesilaitos												
Paloniemien kunnallistekniikka	B	500 000	0	500 000	0	500 000						
Karnaisten yritysalue	B	0	500 000	500 000	183 066	316 934						
Muut vesihuoltohankkeet	B	2 300 000	500 000	2 800 000	1 789 643	1 010 357						
Asuntomessut												
Asuntomessualueen kunnallistekniikka	B	1 000 000	340 000	1 340 000	971 883	368 117						
Hyvinvointi												
Irtain omaisuus	B	1 200 000	260 000	1 460 000	873 729	586 271						
Tilahankkeet												
Pentinkulman hankesuunnitelma	B	0	0	0	39 614	-39 614						
Muut työikäisten ja ikäänt.hankkeet	B	500 000	450 000	950 000	105 941	844 059						
Laurentius-talo/Laban	B	2 430 000	2 090 000	4 520 000	5 853 897	-1 333 897	0	0	0	90 000	-90 000	
Ojamon koulu	B	3 700 000	3 300 000	7 000 000	4 506 397	2 493 603						
Rauhala/Järnefeldin koulu	B	1 500 000	4 220 000	5 720 000	8 303 209	-2 583 209						
Lohjan yhteislyseon lukio	B	5 000 000	0	5 000 000	535 419	4 464 581						
Muut koulut ja päiväkodit	B	1 100 000	0	1 100 000	924 484	175 516	0	0	0	207 518	-207 518	
Muut tilahankkeet, hyvinvointi	B	400 000	0	400 000	273 694	126 306						
Rahoitusosa												
Antolainauksen muutokset												
Antolainasaamisten väh/lis	B				252 282		0	0	0	308 543	-308 543	
Lainakannan muutokset												
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	B	13 700 000	0	13 700 000	13 405 307	294 693						28 428 000
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	B						28 428 000	0	28 428 000	0		
	B	0	0	0	0	0	0	0	0	28 209 369	-28 209 369	

LOHJA

Järvikaupunki

Lyhytaik. lainojen muutos											
Oman pääoman muutokset											
Vaikutus maksuvalmiuteen	B	0	0	0	0	0	0	0	0	776 955	-776 955
Yhteensä		311 892 998	14 948 635	326 841 633	310 595 610	16 498 305	309 028 487	0	309 028 487	319 653 134	-10 624 647
Käyttötalouden tulot		98 230 816	196 745	98 427 561	109 878 591	-11 451 030	98 230 816	196 745	98 427 561	109 878 591	-11 451 030
Yhteensä		410 123 814	15 145 380	425 269 194	420 474 201	5 047 275	407 259 303	196 745	407 456 048	429 531 725	-22 075 677

TILINPÄÄTÖSLASKELMAT JA LIITETIEDOT

12. Tilinpäätöslaskelmat ja liitetiedot

12.1. Lohjan kaupungin tuloslaskelma

	31.12.2021	31.12.2020
TOIMINTATUOTOT		
Myyntituotot	17 128 554,20	16 341 886,12
Maksutuotot	17 937 386,91	16 829 721,71
Tuet ja avustukset	15 888 573,79	5 840 263,54
Muut tuotot	11 306 025,09	8 851 852,91
Yhteensä	62 260 539,99	47 863 724,28
Valmistus omaan käyttöön	177 151,15	239 850,00
TOIMINTAKULUT		
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	106 142 931,55	102 067 635,58
Henkilöstösivukulut		
Eläkekulut	22 802 517,78	22 667 624,05
Muut henk.sivukulut	4 555 853,86	3 864 860,48
Palvelujen ostot	144 792 143,19	134 949 678,15
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	17 713 482,67	16 773 990,92
Avustukset	14 417 951,22	14 063 810,13
Muut kulut	6 058 398,52	6 355 545,55
Yhteensä	316 483 278,79	300 743 144,86
TOIMINTAKATE	-254 045 587,65	-252 639 570,58
Verotulot	206 932 436,38	197 254 383,07
Valtionosuudet	79 500 568,50	88 922 715,00
RAHOITUSTUOTOT JA KULUT		
Korkotuotot	234 124,84	169 210,66
Muut rahoitustuotot	1 805 672,68	2 035 541,10
Korkokulut	1 915 490,25	1 773 624,44
Muut rahoituskulut	264 757,78	274 281,57
Yhteensä	-140 450,51	156 845,75
VUOSIKATE	32 246 966,72	33 694 373,24
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	15 788 163,15	19 349 614,00
TILIKAUDEN TULOS	16 458 803,57	14 344 759,24
Poistoeron lisäys/vähennys	67 158,39	67 158,39
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	16 525 961,96	14 411 917,63

12.2. Lohjan kaupungin rahoituslaskelma

	31.12.2021	31.12.2020
TOIMINNAN RAHAVIRTA		
Vuosikate	32 246 966,72	33 694 373,24
Tulorahoituksen korjauserät	-4 545 080,62	-1 995 008,49
Yhteensä	27 701 886,10	31 699 364,75
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA		
Investointimenot	34 991 370,73	34 442 309,02
Rahoitusosuudet investointimenoihin	125 000,00	16 433,58
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	5 793 513,27	2 377 480,47
Yhteensä	29 072 857,46	32 048 394,97
Toiminnan ja investointien rahavirta	-1 370 971,36	-349 030,22
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA		
Antolainojen lisäys	252 281,89	749 826,00
Antolainojen vähennys	308 543,03	56 500,83
Yhteensä	56 261,14	-693 325,17
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0,00	23 000 000,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	13 405 306,71	12 166 732,82
Lyhytaikaisten lainojen muutos	28 209 369,47	-8 878 318,85
Yhteensä	14 804 062,76	1 954 948,33
Oman pääoman muutokset	0,00	0,00
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-56 975,02	153 780,68
Vaihto-omaisuuden muutos	0,00	0,00
Saamisten muutos	3 720 074,77	-5 767 090,03
Korottomien velkojen muutos	-2 886 144,34	6 299 802,46
Yhteensä	776 955,41	686 493,11
Rahoituksen rahavirta	15 637 279,31	1 948 116,27
Yhteensä	14 266 307,95	1 599 086,05
KASSAVAROJEN MUUTOS	14 266 307,95	1 599 086,06
Kassavarat 31.12.	22 931 924,97	8 665 617,02
Kassavarat 1.1.	8 665 617,02	7 066 530,96

12.3. Lohjan kaupungin tase

V A S T A A V A A	31.12.2021	31.12.2020
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	245 841,20	232 732,65
Muut pitkävaikutteiset menot	1 349 138,85	869 653,04
	1 594 980,05	1 102 385,69
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	43 398 126,15	41 867 145,26
Maa- ja vesialueiden arvonkorotus	126 981,88	126 981,88
Rakennukset	183 092 073,47	145 098 253,89
Kiinteät rakenteet ja laitteet	78 304 559,67	77 265 308,61
Koneet ja kalusto	4 078 241,16	3 763 899,66
Ennakkomaksut ja kesken- eräiset hankinnat	12 940 488,59	36 341 022,91
	321 940 470,92	304 462 612,21
Sijoitukset		
Osakkeet ja osuudet	30 713 043,08	30 881 989,09
Muut lainasaamiset	3 694 172,12	3 750 433,26
Muut saamiset	249 645,00	249 645,00
	34 656 860,20	34 882 067,35
TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
Toimeksiantojen varat		
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	761 752,92	649 150,27
	761 752,92	649 150,27
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset		
Lainasaamiset	0,00	0,00
Muut saamiset	0,00	0,00
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	4 234 336,02	4 031 660,97
Lainasaamiset	9 942,49	10 132,12
Muut saamiset	4 176 368,48	4 091 396,11
Siirtosaamiset	3 552 646,97	7 560 179,53
	11 973 293,96	15 693 368,73
Rahoitusarvopaperit		
Osakkeet ja osuudet	585 501,45	585 501,45
Rahat ja pankkisaamiset	22 346 423,52	8 080 115,57
Vastaavaa yhteensä	393 859 283,02	365 455 201,27

VASTATTAVAA

OMA PÄÄOMA

	31.12.2021	31.12.2020
Peruspääoma	127 910 088,46	127 910 088,46
Liittymismaksurahasto	0,00	0,00
Arvonkorotusrahasto	126 981,88	126 981,88
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	5 197 560,07	-9 214 357,56
Tilikauden yli-/alijäämä	16 525 961,96	14 411 917,63
Oma pääoma yhteensä	149 760 592,37	133 234 630,41

POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET

Poistoero	1 252 390,26	1 319 548,65
------------------	---------------------	---------------------

PAKOLLISET VARAUKSET

Eläkevastuuvaraukset	0,00	0,00
Muut pakolliset varaukset	1 568 653,09	1 596 920,96
	1 568 653,09	1 596 920,96

TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT

Lahjoitusrahastojen pääomat	1 584 657,46	1 527 720,43
Muut toimeksiantojen pääomat	3 499,01	4 808,41
	1 588 156,47	1 532 528,84

VIERAS PÄÄOMA

Pitkäaikainen

Joukkovelkakirjalainat	0,00	0,00
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	138 125 757,00	150 881 079,02
Lainat julkisyhteisöiltä	308 176,20	350 836,83
Muut velat, liittymismaksut	9 725 628,00	9 219 618,74
	148 159 561,20	160 451 534,59

Lyhytaikainen

Joukkovelkakirjalainat	0,00	0,00
Joukkovelkakirjalainat, kuntatodistuks	35 000 000,00	10 000 000,00
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	12 755 322,02	13 328 001,72
Lainat julkisyhteisöiltä	44 737,16	79 381,52
Lainat konserniyhtiöiltä	6 960 284,24	3 750 914,77
Saadut ennakot	221 873,58	1 058 403,96
Ostovelat	14 664 434,39	15 395 264,03
Muut velat	2 822 740,84	2 801 493,86
Siirtovelat	19 060 537,40	20 906 577,96
	91 529 929,63	67 320 037,82

Vastattavaa yhteensä

393 859 283,02	365 455 201,27
-----------------------	-----------------------

12.4. Konsernituloslaskelma

	31.12.2021	31.12.2020
Toimintatuotot	225 192 127,93	195 847 396,10
Toimintakulut	462 827 911,94	434 643 223,88
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta/tappiosta	65 558,47	-348 024,28
Toimintakate	-237 570 225,54	-239 143 852,06
Verotulot	206 932 436,38	197 254 383,07
Valtionosuudet	79 500 568,50	88 922 715,00
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	150 565,22	250 626,85
Muut rahoitustuotot	1 020 664,76	1 079 332,38
Korkokulut	2 656 081,63	2 595 035,53
Muut rahoituskulut	740 576,79	786 494,05
Vuosikate	46 637 350,90	44 981 675,66
Suunnitelman mukaiset poistot	24 731 775,83	27 646 981,85
Omistuksen eliminointierot negatiivinen	-0,14	45 844,66
Arvon alentumiset	250 416,96	15,59
Poistot ja arvonalentumiset	24 982 192,65	27 692 842,10
Satunnaiset erät		
Tilikauden tulos	21 655 158,25	17 288 833,56
Tilinpäätössiirrot	22 169,63	0,00
Tilikauden verot	-605 500,46	-456 270,80
Laskennalliset verot	-226 482,02	-138 979,83
Vähemmistöosuudet	-153 004,80	39 606,64
Tilikauden yli/alijäämä	20 692 340,60	16 733 189,57

12.5. Konsernin rahoituslaskelma

	31.12.2021	31.12.2020
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	46 637 350,90	44 981 675,65
Satunnaiset erät		
Tilikauden verot	-605 500,46	-456 270,80
Tulorahoituksen korjauserät	-4 955 505,60	650 915,66
Toiminnan rahavirta yhteensä	41 076 344,84	45 176 320,51
Investointien rahavirta		
Investointimenot	53 138 818,49	62 459 505,14
Rahoitusosuudet investointimenoihin	176 670,82	256 024,31
Pysyvien vastaavien hyödykk. luovutustulot	8 299 603,94	2 646 589,17
Investointien rahavirta	-44 662 543,73	-59 556 891,66
Toiminnan ja investointien rahavirta	-3 586 198,89	-14 380 571,15
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	-3 391,31	0,00
Antolainasaamisten vähennykset	254 590,41	52 037,10
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	1 805 570,68	38 692 285,30
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-14 451 960,06	-13 033 511,46
Lyhytaikaisten lainojen muutos	24 697 439,36	-11 004 957,06
Oman pääoman muutokset	200 562,62	0,00
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja PO:n muutokset	-31 153,00	154 169,03
Vaihto-omaisuuden muutos	351 061,17	-1 140 818,38
Saamisten muutokset	772 180,09	-563 735,78
Korottomien velkojen muutokset	-18 462,97	12 774 694,21
Rahoituksen rahavirta	13 576 436,99	25 930 162,96
Rahavarojen muutos	9 990 238,10	11 549 591,81
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	42 549 356,73	32 559 118,63
Rahavarat 1.1.	32 559 118,63	21 009 526,82
	9 990 238,10	11 549 591,81

12.6. Konsernitase

VASTAAVAA	31.12.2021	31.12.2020
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	924 563,04	1 133 401,26
Muut pitkävaikutteiset menot	4 248 006,30	3 738 639,26
Ennakkomaksut	0,00	0,00
	5 172 569,34	4 872 040,52
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	46 441 828,87	47 309 266,82
Rakennukset	280 435 444,49	234 391 542,88
Kiinteät rakenteet ja laitteet	80 141 256,15	78 942 142,30
Koneet ja kalusto	9 983 647,28	10 392 970,79
Muut aineelliset hyödykkeet	1 815 232,86	188 671,74
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	31 906 080,16	55 453 540,51
	450 723 489,81	426 678 135,04
Sijoitukset		
Osakkuusyhteisöosuudet	3 481 588,22	3 343 489,89
Osakkeet ja osuudet	2 009 617,89	2 393 625,26
Muut lainasaamiset	48 705,72	627,18
Muut saamiset	3 623,92	302 901,55
	5 543 535,75	6 040 643,88
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	1 460 949,22	1 366 420,19
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus	2 706 078,62	3 057 139,78
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset	56 716,83	84 671,99
Lyhytaikaiset saamiset	19 034 768,48	19 778 835,83
	19 091 485,31	19 863 507,82
Rahoitusarvopaperit	5 234 478,73	3 542 676,53
Rahat ja pankkisaamiset	37 314 878,00	29 016 442,10
VASTAAVAA YHTEENSÄ	527 247 464,78	494 437 005,86

VASTATTAVAA	31.12.2021	31.12.2020
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	127 910 088,46	127 910 088,46
Yhdistysten ja säätiöiden peruspääoma	0,00	0,00
Arvonkorotusraho	126 981,88	126 981,88
Muut omat rahastot	785 224,48	799 069,93
Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	14 698 597,88	-1 947 492,92
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	20 692 340,60	16 733 189,57
	164 213 233,30	143 621 836,92
VÄHEMMISTÖOSUUKSET	404 033,21	227 073,41
PAKOLLISET VARAUKSET		
Eläkevaraukset	23 916,60	33 969,40
Muut pakolliset varaukset	3 322 782,85	3 642 886,38
	3 346 699,45	3 676 855,78
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	2 350 352,70	2 286 976,66
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen korollinen vieras pääoma	230 684 187,96	242 736 155,24
Pitkäaikainen koroton vieras pääoma	14 586 641,64	12 949 897,15
Lyhytaikainen korollinen vieras pääoma	43 565 402,69	19 395 875,79
Saadut ennakot	1 011 706,04	0,00
Lyhytaikainen koroton vieras pääoma	67 085 207,79	69 542 334,91
	356 933 146,12	344 624 263,09
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	527 247 464,78	494 437 005,86

12.7. Tilinpäätöksen liitetiedot

Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Arvostus- ja jaksotusperiaatteet sekä menetelmät

Pysyvien vastaavien arvostus

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintameno-
noo vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitus-
osuuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu valtuuston hyväksymän poistosuun-
nitelman mukaisesti (poistosuunnitelma tarkistettu KV 11.12.2013 § 179). Tarkistetun poisto-
suunnitelman poistoaikojä sovelletaan 1.1.2013 jälkeen hankittuihin pysyvien vastaavien hyö-
dykkeisiin. Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty
tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa suunnitelman mukaisten poistojen perusteet.

Sijoitusten arvostus

Pysyvien vastaavien osakkeet ja -osuudet on merkitty taseessa hankintameno- tai sitä alem-
paan arvoon. Arvostuksen perusteena on ollut hyödykkeen todennäköisesti tulevaisuudessa
kerättävä tulo tai sen arvo palvelutuotannossa.

Rahoitusomaisuuden arvostus

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon tai sitä alempaan todennäköiseen arvoon. Ra-
hoitusomaisuusarvopaperit on merkitty taseeseen hankintamenoarvoon tai sitä alempaan to-
dennäköiseen luovutushintaan.

Tuloksen ja taseen vertailukelpoisuus

Tuloslaskelman ja taseen tiedot eivät ole vertailukelpoisia edelliseen vuoteen verrattuna joh-
tuen koronasta aiheutuneisiin kustannuksiin saaduista valtion avustuksista.

Konsernipankkitili

Kaupungin konsernipankkitilisopimukseen liitettyjen muiden yhteisöjen rahavarat esitetään
kaupungin rahoissa ja pankkisaamisissa sekä lainana muilta luotonantajilta. Vastaavasti ra-
hoja ja pankkisaamia vähentänyt muun yhteisön negatiivinen tilin saldo on esitelty vaihtuvien
vastaavien lyhytaikaisena lainasaamisena.

Taseen rahat ja pankkisaamiset sisältävät muiden yhteisöjen alatilien saldoja 6 952 556,56
euroa, joka jakaantuu lainoihin muilta luotonantajilta 6 960 284,24 euroa ja lainasaamisiin
7 727,68 euroa.

Johdannaisopimusten käsittely

Johdannaiset sisältävät koronvaihtosopimuksia. Kaikki koronvaihtosopimukset on tehty suo-
jaamistarkoituksessa. Kaupunki on sitoutunut pitkäaikaisten lainojen vaihtuvan koron koron-
vaihtosopimuksilla kiinteään korkoon. Koronvaihtosopimusten korkohyvitykset kirjataan tulol-
laskelmaan korkomenojen mukaisesti. Muutoin koronvaihtosopimuksilla ei ole tuloslaskelma-
vaikutusta, vaan ne esitetään liitetietokohdassa Muut vastuusitoumukset/koronvaihtosopimuk-
set.

Kiinteistöjen vaihto Länsi-Uudenmaan koulutuskuntayhtymän ja Lohjan kaupungin välillä

Länsi-Uudenmaan koulutuskuntayhtymän luovutti Lohjan kaupungin Anttilan kaupunginosan
korttelin tontit rakennuksineen yhteispinta-alaltaan 11 730 neliömetriä. Lohjan kaupunki luo-
vutti Lohjan kaupungin Anttilan kaupunginosan korttelin tontit rakennuksineen pinta-alaltaan
15 143 neliömetriä. Länsi-Uudenmaan koulutuskuntayhtymän mukainen tasearvo 3 398
793,69 euroa, on Lohjan kaupungin taseessa kirjattu puoliksi pois maa-alueista ja rakennuk-
sista. Vastaavasti sama summa on lisätty Lohjan kaupungin taseessa puoliksi maa-alueisiin ja
puoliksi rakennuksiin.

Konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet

Konsernitilinpäätöksen laajuus

Kuntalain perusteella kaupungilla on velvollisuus laatia täydellinen konsernitilinpäätös, joka sisältää konsernitaseen, konsernituloslaskelman, konsernin rahoituslaskelman ja liitetiedot. Konsernitilinpäätökseen on yhdistetty kaikki tytäryhteisöt sekä kaikki kuntayhtymät, joissa kaupunki on jäsenenä. Kuntayhtymät yhdistetään konsernitilinpäätökseen peruspääomaosuuden suhteessa.

Vuoden aikana oli yksi fuusio

- Valtuusto päätti Kiinteistö Oy Ventelän sammutuksen sulattamisesta osaksi kaupungin toimintaa.

Keskinäisen omistuksen eliminointi

Kaupungin ja sen tytäryhteisöjen keskinäisen omistus on eliminoitu.

Sisäiset liiketapahtumat ja sisäiset katteet

Konserniyhteisöjen sisäisiä kiinteistöveroja ei ole eliminoitu. Liittymismaksujen osalta eliminointia ei ole tehty, lukuunottamatta Muihin saamisiin kirjatut liittymismaksut sekä uudet lämpöyhtiön ja taloyhtiöiden väliset liittymismaksut. Muilta osin konserniyhteisöjen keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty sekä konserniyhteisöjen ja kaupungin omistamien kuntayhtymien keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty vähäisiä liiketapahtumia lukuun ottamatta.

Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset

Konsernitaseessa vapaaehtoiset ja verotusperusteiset varaukset sekä poistoero on jaettu vapaaseen omaan pääomaan ja laskennalliseen verovelkaan. Jako on otettu huomioon omistuksen eliminoinnissa, vähemmistöosuuksien erottamisessa sekä osakkuusyhteisöjen yhdistelemissä.

Vähemmistöosuudet

Vähemmistöosuudet, muiden kuin konserniyhteisöjen omistusta vastaava määrä tilikauden tuloksesta on erotettu konsernin yli- ja alijäämästä konsernituloslaskelmassa sekä omasta pääomasta konsernitaseessa.

Suunnitelmapoistojen oikaisu

Kiinteistötytäryhteisöjen ja säätiöiden aineellisten hyödykkeiden poistot on oikaistu suunnitelman mukaisiksi ja jäännösarvojen ero on kirjattu konsernituloslaskelmassa tytäryhteisön poistojen oikaisuksi ja aikaisemmille tilikausille kertynyt ero konsernitaseessa edellisten tilikausien yli- tai alijäämän oikaisuksi.

Osakkuusyhteisöt

Konsernitilinpäätökseen ei ole yhdistelty osakkuusyhteisöjen osalta seuraavia yhtiöitä Kiinteistö Oy Kukkasmäki ja As Oy Karjalohjan Kauppapuisto. Yhdistelemättä jättämisellä on vain vähäinen merkitys konsernin omaan pääomaan. Muut osakkuusyhteisöt on yhdistelty pääomaosuusmenetelmällä konsernitilinpäätökseen.

Vertailtavuus edelliseen vuoteen

Paremmen vertailtavuuden vuoksi, on edellisen tilinpäätöksen jälkeen havaitun virheen vuoksi, konsernitaseen vastattava puolella oikaistu 1,3 milj. euroa vähentävästi edellisen tilikauden yli/alijäämästä ja vastaavasti lisätty sama erä pakollisten varausten tiliryhmään.

12.8. Tuloslaskelman liitetiedot

TULOSLASKELMAN LIITETIEDOT	Konserni 2021 1 000 €	Konserni 2020 1 000 €	Lohja 2021 1 000 €	Lohja 2020 1 000 €
Toimintatuotot				
Elinvoima				
Konsernihallinto	907,1	697,5	588,6	697,5
Palvelutuotanto	38 161,8	37 165,2	13 311,0	13 508,0
Kaupunkikehitys	2 811,5	4 287,9	3 005,1	3 125,2
Kaupunkisäältä	7 137,3	3 803,8	1 764,7	1 490,5
Hyvinvointi				
Lasten, nuorten ja perh.palvelut	24 777,9	27 398,5	11 439,7	8 774,5
Työikäisten palvelualue	128 985,1	109 269,1	14 058,8	6 405,8
Ikääntyneiden palvelualue	17 477,1	12 055,7	12 818,3	12 055,7
Luott.henk.hallinto/keskusv.ltk	544,6	0,6	582,1	0,6
Yhdistymisavustus	0,0	0,0	0,0	0,0
Myyntivoitot	4 390,1	1 984,7	4 692,3	1 805,9
Yhteensä	225 192,5	196 663,0	62 260,6	47 863,7
Verotulojen erittely				
Kunnan tulovero	-	-	180 563,6	177 029,5
Kiinteistövero	-	-	13 679,8	12 515,9
Yhteisövero	-	-	12 689,1	7 709,0
Verotulot yhteensä	-	-	206 932,5	197 254,4
Valtionosuuksien erittely				
Yksikköhintarah. perustuva valtionosuus			0,0	0,0
Kunnan peruspalv. valt.osuus			56 893,9	66 146,4
Verotuloihin perustuva valtionos. tasaus			4 031,7	4 866,2
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet			-1 267,3	-1 705,5
Verotulomenetysten kompensatio			19 842,3	19 615,6
Valtionosuudet yhteensä			79 500,6	88 922,7
Satunnaiset tuotot				
HUS konsernin satunnaiset tuotot	0,0	0,0		
Palvelujen ostojen erittely				
Asiakaspalvelujen ostot			103 325,6	100 980,3
Muiden palvelujen ostot			41 466,6	33 969,4
Kunnan palvelujen ostot yhteensä			144 792,2	134 949,7
Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet				
Kuluvan käyttöomaisuuden poistojen määrittämiseen on käytetty ennalta laadittua, valtuuston hyväksymää, poistosuunnitelmaa. Yhdistyneen kunnan poistosuunnitelma vahvistettu KV 11.12.13 § 179				
Tarkennettua poistosuunnitelmaa sovelletaan 1.1.13 jälkeen hankittuihin pysyvien vastaavien hyödykkeisiin.				
Suunnitelman mukaiset poistot lasketaan tasapoistoina taloudellisen pitoajan perusteella.				
Aineettomat hyödykkeet ja muut pitkävaikutteiset menot (E18 -hanke 20 v.)	tasapoisto		tasapoisto	
Rakennukset ja rakennelmat	tasapoisto		tasapoisto	
Kiinteät rakenteet ja laitteet	tasapoisto		tasapoisto	
Koneet ja kalusto	tasapoisto		tasapoisto	
Muut aineelliset hyödykkeet				
Pienet käyttöomaisuushankinnat, joiden hankintameno on alle 10.000 euroa on kirjattu vuosikuluiksi.				

	2021	2020	2021	2020
	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen ja poistonalaisten investointien vastaavuudesta				
Vuosina 2021-2025				
Keskimääräiset suunnitelman mukaiset poistot			17 600 095	18 653 624
Keskimääräinen poistonalaisten investointien omahankintameno			33 075 073	30 393 923
Ero (€)			-15 474 978	-11 740 299
Ero %			-47	-39
Tilikauden omistuksen eliminointierot (1000 €)				
	0,0	0,0		
Eliminointituotto	0,0	0,0		
Eliminointikulu	0,0	0		
Yhteensä netto	0,0	0,0		
Pakollisten varausten muutokset				
Eläkejärjestelmän eläkevastuut 1.1.	34,0	35,9	0,0	0,0
Lisäykset tilikaudella	0,0	0,0	0,0	0,0
Vähennykset tilikaudella	-10,1	-1,9	0,0	0,0
Eläkevastuut 31.12.	23,9	34,0	0,0	0,0
Muut pakolliset varaukset				
Saastuneiden maa-alueiden kunnostus				
Lisäykset tilikaudella				
Saastuneiden maa-alueiden kunnostus				
Hiidensalmi 1.1.	3,6	3,6	3,6	198,9
- vähennykset tilikaudella	0,0	-195,3	0,0	-195,3
Hiidensalmi 31.12	3,6	-191,7	3,6	3,6
Harjun vanha kaatopaikka 1.1.	45,5	45,5	45,5	46,2
- lisäykset tilikaudella	0,0	0,0	0,0	0,0
- vähennykset tilikaudella	-10,4	-0,7	-10,4	-0,7
Harjun vanha kaatopaikka 31.12	35,1	44,8	35,1	45,5
Teutarin ent. kaatopaikka 1.1.	1 547,9	1 547,9	1 547,9	1 595,8
- lisäykset tilikaudella	0,0	0,0	0,0	0,0
- vähennykset tilikaudella	-17,9	-47,9	-17,9	-47,9
Teutarin ent. kaatopaikka 31.12.	1 530,0	1 500,0	1 530,0	1 547,9
Saastuneiden maa-alueiden kunnostus 31.12.	1 568,7	1 353,1	1 568,7	1 597,0

	Konserni 2021 1 000 €	Konserni 2020 1 000 €	Lohja 2021 1 000 €	Lohja 2020 1 000 €
HUS, pakolliset varaukset 1.1.	1 557,0	1 725,0	-	-
Lisäykset tilikaudella	30,5	11,6	-	-
Vähennykset tilikaudella	0,0	-108,2	-	-
HUS, pakolliset varaukset 31.12	1 587,5	1 628,4	-	-
Muut pakolliset varaukset 1.1.	3 529,0	4 005,6		
Muut pakolliset varaukset, lisäys	103,6	0,0		
Muut pakolliset varaukset, vähennys	-309,8	-476,6		
Pakolliset varaukset yhteensä 31.12.	3 322,8	3 529,0	1 568,7	1 597,0
Pysyvien vastaavien myyntivoitot ja -tappiot				
Muut toimintatuotot				
Osakkeiden myyntivoitot	47,1		47,1	40,3
Maa-alueiden myyntivoitot	3 754,7		3 754,7	1 765,7
Muut myyntivoitot	44,7		0,0	0,0
Rakennusten myyntivoitot	890,5		890,5	0,0
Yhteensä	4 737,0		4 692,3	1 806,0
Muut toimintakulut				
Rakennusten myyntitappiot	0,0		0,0	0,0
Maa-alueiden myyntitappiot	29,0		29,0	54,9
Muut myyntitappiot	148,2		146,4	0,0
Yhteensä	177,3		175,4	54,9
Osinkotuottojen ja peruspääoman korkotuotot				
Osinkotuotot muista yhteisöistä			1 067,4	1 257,6
Peruspääoman korot kuntayhtymiltä			484,1	484,1
Yhteensä			1 551,5	1 741,7

12.9. Taseen liitetiedot

	Konserni 2021 1 000 €	Konserni 2020 1 000 €	Lohja 2021 1 000 €	Lohja 2020 1 000 €
TASEEN LIITETIEDOT				
Arvonkorotukset				
Maa- ja vesialueet *)				
arvo 1.1.	127,0	127,0	127,0	127,0
Arvonkorotukset	0,0	0,0	0,0	0,0
Arvonkorotusten purkaminen	0,0	0,0	0,0	0,0
Arvo 31.12.	127,0	127,0	127,0	127,0
*) Lohjan kaupungin maa-alueiden arvonkorotuksiin sisältyy vuoden 1997 aloittavassa taseessa tehty arvonkorotus kuntayhtymältä korvauksetta siirtyneeseen maa-alueeseen. Arvonkorotus on 126.981,88 euroa.				
Maa- ja vesialueet erittely				
Kiinteistöjen liittymismaksut	343,5	1 761,3	343,5	343,5
Muut maa- ja vesialueet	45 971,4	45 193,9	43 054,6	41 523,6
Arvonkorotukset	126,9	127,0	127,0	127,0
Maa- ja vesialueet yhteensä	46 441,8	47 082,2	43 525,1	41 994,1
Saamiset				
Pitkäaikaiset saamiset				
Saamiset tytäryhteisöiltä				
Lainasaamiset				
Lyhytaikaiset saamiset				
Saamiset tytäryhteisöiltä				
Myyntisaamiset	-	-	289,5	210,4
Lainasaamiset				
Konsemipankkitilisaatava	-	-	7,7	7,2
Saamiset kuntayht, joissa kunta on jäsenenä				
Myyntisaamiset	-	-	0,0	0,0
Lainasaamiset				
Siirtosaamiset	-	-	0,0	6 231,8
Saamiset osakkuus- sekä muilta omistusyhteisöiltä				
Myyntisaamiset				
Saamiset osakkuusyhteisöiltä				
Myyntisaamiset	-	-	0	0
Siirtosaamiset, siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät				
HUS muut	13,0	854,8	0,0	6 231,8
Työterveyshuollon Kelan korvaus	183,0	778,5	537,9	586,0
HUS ylijäämän palautus	0,0	0,0	0,0	0,0
Muut siirtosaamiset	3 356,8	1 120,1	3 014,7	742,3
Yhteensä	3 552,8	2 753,5	3 552,6	7 560,1

Lohjan kaupungin rahoitusarvopaperit					
Yhtiö	Hankinta- arvo 1.1.2021 €	Markkina- arvo 31.12.21	Kirjanp.arvo 1.1.2021 €	Arvon muutos/lisäys	Kirjanp. arvo 31.12.21 €
Kuntarahhoitus Oyj	199 007		199 007		199 007
DNA /Lohjan Puhelin Oy	386 460		386 460	0	386 460
St Laurence Golf	0		0	0	0
Lounais-Suomen Osuusteurastamo	34		34		34
Lohjan Seudun Op	0		0	0	0
Yhteensä	585 501	0	585 501	0	585 501

	Konserni 2021 1 000 €	Konserni 2020 1 000 €	Lohja 2021 1 000 €	Lohja 2020 1 000 €
Taseen vastattavia koskevat liitetiedot				
Oma pääoma				
Peruspääoma 1.1.	127 910,1	127 917,2	127 910,1	127 910,1
Lisäykset tilikaudella				
Vähennykset tilikaudella				
Tilikauteen kohdistuvat oikaisut *)	0,0	-7,1		
Peruspääoma 31.12	127 910,1	127 910,1	127 910,1	127 910,1
Yhdistysten ja säätiöiden peruspääoma 31.12.	0,0	0,0	0,0	0,0
Osuus kuntayht. oman po:n lisäyksestä				
Lisäykset tilikaudella				
Vähennykset tilikaudella				
Osuus kuntayht oman po:n lisäyk 31.12				
Arvonkorotusrahasto 1.1.	127,0	127,0	127,0	127,0
Lisäykset tilikaudella				
Vähennykset tilikaudella				
Vähennykset tilikaudella	0,0	0,0	0,0	0,0
Siirrot erien välillä	0,0	0,0	0,0	0,0
Arvonkorotusrahasto 31.12.	127,0	127,0	127,0	127,0
Muut omat rahastot 1.1.	799,1	1 577,1	0,0	0,0
Siirrot rahastoon tilikaudella	1 052,1	0,0	0,0	0,0
Siirrot rahastosta tilikaudella	-1 066,0	-778,0	0,0	0,0
Siirrot erien välillä	0,0	0,0	0,0	0,0
Muut omat rahastot 31.12.	785,2	799,1	0,0	0,0
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä 1.1.	13 466,0	-3 127,9	5 197,6	-9 214,3
Edellisten tilikausien oikaisut	1 317,0	-139,1	0,0	0,0
Siirrot erien välillä	-84,0	0,0	0,0	0,0
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä 31.12.	14 699,0	-3 267,0	5 197,6	-9 214,3
Tilikauden yli-/alijäämä	20 692,0	16 733,2	16 526,0	14 411,9
Oma pääoma yhteensä	164 213,2	142 302,3	149 760,6	133 234,7

	Konserni 2021 1 000 €	Konserni 2020 1 000 €	Lohja 2021 1 000 €	Lohja 2020 1 000 €
Velat, jotka erääntyvät myöhemmin kuin viiden vuoden kuluttua				
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta			93 150,0	92 960,0
Lainat ulkomaisilta rahoituslaitoksilta				
Lainat julkisyhteisöiltä			129,4	174,1
Yhteensä			93 279,4	93 134,1
Pakolliset varaukset				
Muut pakolliset varaukset 1.1.				
Kaatopaikan maisemointi				
Lisäykset tilikaudella				
Vähennykset tilikaudella				
Ympäristövastuuvaraus 31.12	1 568,7	1 597,0	1 568,7	1 597,0
Saastuneiden maa-alueiden kunnostus 1.1.				
Lisäykset tilikaudella				
Potilasvakuutuspooli				
Lisäykset tilikaudella				
Vähennykset tilikaudella				
Potilasvahinkovastuu 31.12.	1 587,5	1 557,0	0,0	0,0
Muut pakolliset varaukset				
Lisäykset tilikaudella				
Vähennykset tilikaudella				
Muut pakolliset varaukset 31.12.	166,6	409,9	0,0	0,0
Muut pakolliset varaukset 31.12.	3 322,8	3 563,9	1 568,7	1 597,0
Velkojen erittely				
Lyhytaikaiset velat				
Velat tytäryhteisöille				
Ostovelat	-	-	94,0	300,1
Konserni pankkitilivelka	-	-	6 960,3	3 750,9
Siirtovelat				
Velat kuntayhtymille, joissa kunta on jäsenenä				
Ostovelat	-	-	1 766,3	2 497,0
Siirtovelat				
Velat osakkuus- sekä muille omistusyhteis- yhteisyyksille				
Ostovelat	-	-	90,5	100,5

	Konserni 2021 1 000 €	Konserni 2020 1 000 €	Lohja 2021 1 000 €	Lohja 2020 1 000 €
Siirtovelat				
Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät				
Palkkajakasotukset sis. lomapalkkajakasotuksen	24 539,4	24 789,5	12 948,4	13 572,0
Korkojaksotukset	28,6	12,7	13,4	51,9
Muut HUSin siirtovelat	954,0	1 166,6	-	-
Verohallinto	257,0	0,0	0,0	0,0
KVTEL, eläkemaksut	73,3	28,2	73,3	26,8
VEL, opettajien eläkemaksut	367,5	445,8	367,5	445,8
Muut siirtovelat	7 009,0	5 522,0	5 658,0	6 810,1
Yhteensä	33 228,8	31 964,8	19 060,5	20 906,6
Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot				
Vuokravastuut				
Leasingvastuiden yhteismäärä	8 983,4	6 529,3	3 283,6	4 426,1
Seur. tilik.erääntyvät tilaelementit	1 640,0	1 561,6	1 640,1	1 561,6
Myöhemmin erääntyvät, tilaelementit	960,0	1 990,2	960,5	1 990,2
Seur. tilik. erääntyvät muut	1 377,3	1 372,0	346,3	391,7
Myöhemmin erääntyvät, muut	1 722,5	1 605,4	336,7	482,6
Leasingvuokrasopimuksiin ei sisälly olennaisia irtisanomis- ja lunastusehdon mukaisia vastuita				
Muut vuokravastuut	19 715,6	21 294,2	1 436,4	1 450,7
Seur.tilik.erääntyvät	3 464,9	3 390,1		
Myöhemmin erääntyvät	16 250,7	17 904,1	1 436,4	1 450,7
Lohjan osalta vain irtisanomajan vuokrat				
Lohjan sitoutunut vuoteen 2051 - 2054 asti vuokraamaan Lohjan Vuokra-asunnot Oy:ltä vanhusten asuinyksikköjä, joista aiheutuvaa vuol tuuta yli 34 milj. euroa ei ole tässä huomioitu				
HUS:lta on sitouduttu vuokraamaan sairaalasta hammashuollon tiloja vuoteen 2028 asti, joista aiheutuvaa vuokravastuuta on n. 0,5 milj se tiloja mielenterveys- ja päihdepalveluille 30.6.2021 asti, josta aiheutuva vuokravastuu on n. 0,06 milj. euroa, Näitä ei ole huomioitu				
Vastuusitoumukset samaan konserniin kuuluvien yhteistöjen puolesta				
Konserniin kuuluvien yhteistöjen puolesta				
annetut takaukset				
Alkuperäinen pääoma	0,0	0,0	39 489,3	38 539,3
tytäryhtiöt		0,0	39 389,3	38 439,3
osakkuus- ja muut omistusyhteisyyshyönteisöt		0,0	100,0	100,0
Jäljellä oleva pääoma	0,0	0,0	25 493,7	27 237,3
tytäryhtiöt		0,0	25 393,7	27 137,3
osakkuus- ja muut omistusyhteisyyshyönteisöt		0,0	100,0	100,0
Muut vastuusitoumukset				
Takaukset muiden puolesta				
Alkuperäinen pääoma	12 241,9	12 264,9	11 981,9	12 264,9
Jäljellä oleva pääoma	3 888,8	3 745,9	3 742,8	3 745,9
Oman velan vakuutena olevat pantit ja kiinnitykset				
Lainat rahoitus- ja vak.laitoksilta sekä julkisyhteisöiltä	0,0	29 570,3	0,0	0,0
Velan vakuutena olevat pantit ja kiinnitykset	79 747,6	67 571,0	0,0	0,0
Vastuu Kuntien takauskeskuksen takausvastuista				
Kunnan osuus takauskeskuksen takausvastuista 31.12			324 424,1	306 615,0
Kunnan mahdollista vastuuta kattava osuus takausk.rahastosta 31.12			212,5	191,0
Kunnan ja sen intressitahoihin kuuluvien väliset liiketoimet				
Lohjan kaupunki on vuokrannut kaupunginhallituksen jäsen Hannele Maittilalta liikehuoneiston Koisjärven päiväkodin toimintaa varten.				
Vuokrasopimus on voimassa toistaiseksi, vuonna 2021 tiloista maksettiin vuokraa 18 714,03 euroa.				
Lohjan kaupungin tytäryhteisöillä ole ollut merkittäviä kauppia intressitahojen kanssa vuonna 2021.				

	Konserni	Konserni	Lohja	Lohja
	2021	2020	2021	2020
	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt				
Johdannaissopimukset/koronvaihtosopimukset				
Nordea, nro 1211286/1605845				
Koronvaihtosopimus on tehty suojaamistarkoituksessa.				
Kaupunki on sitoutunut pitkäaikaisten lainojen vaihtuvan				
koron koronvaihtosopimuksilla kiinteään korkoon 1,722 %.				
Sopimuksen voimassaoloaika 16.4.2015-24.1.2023				
lainan pääoma			10 000	10 000
markkina-arvo			0	-518
Nordea, nro 1547536/2123210				
Koronvaihtosopimus on tehty suojaamistarkoituksessa.				
Kaupunki on sitoutunut pitkäaikaisten lainojen vaihtuvan				
koron koronvaihtosopimuksilla nousevaan korkoon 0,5-4,37 %				
Sopimuksen voimassaoloaika 23.9.2015-27.4.2045				
lainan pääoma			10 000	10 000
markkina-arvo			-8	-10 294
Kuntarahoitus Oyj, nro 67402				
Koronvaihtosopimus on tehty suojaamistarkoituksessa.				
Kaupunki on sitoutunut pitkäaikaisten lainojen vaihtuvan				
koron koronvaihtosopimuksilla kiinteään korkoon 2,68 %.				
Sopimuksen voimassaoloaika 25.5.2011-25.5.2021				
lainan pääoma			0	500
markkina-arvo			0	-4
Kuntarahoitus Oyj, nro 32540				
Koronvaihtosopimus on tehty suojaamistarkoituksessa.				
Kaupunki on sitoutunut pitkäaikaisten lainojen vaihtuvan				
koron koronvaihtosopimuksilla kiinteään korkoon 0,201 %.				
Sopimuksen voimassaoloaika 3.7.2015-3.10.2024				
lainan pääoma			3 600	4 800
markkina-arvo			-29	-72
Kuntarahoitus Oyj, nro 34896				
Koronvaihtosopimus on tehty suojaamistarkoituksessa.				
Kaupunki on sitoutunut pitkäaikaisten lainojen vaihtuvan				
koron koronvaihtosopimuksilla kiinteään korkoon 1,743 %				
Sopimuksen voimassaoloaika 27.11.2018-25.5.2030				
lainan pääoma			9 067	10 133
markkina-arvo			-710	-1 111
Koronvaihtosopimukset, jotka astuvat voimaan myöhemmin				
Kuntarahoitus Oyj, nro 52451				
Koronvaihtosopimus on tehty suojaamistarkoituksessa.				
Kaupunki on sitoutunut pitkäaikaisten lainojen vaihtuvan				
koron koronvaihtosopimuksilla kiinteään korkoon.				
Sopimuksen voimassaoloaika 1.5.2021-1.5.2041				
lainan pääoma			20 000	20 000
markkina-arvo			-3 763	-6 238
Konserniyhtiöiden koronvaihtosopimukset				
Koronvaihtosopimukset ovat tehty suojaamistarkoituksessa.				
Sopimukset vuosille 2020-2024				
lainan pääoma	615	1 632		
markkina-arvo	21	-109		
sähköjohdannaiset				
käypä arvo	211			

	Konserni 2021 1 000 €	Konserni 2020 1 000 €	Lohja 2021 1 000 €	Lohja 2020 1 000 €
Huollettavien varat ja pääomat			932,2	819,9
Elatustukisaamiset				
Elatustukisaamiset 1.1.				
Perinnästä poistettu 1.1.-31.3.09				
Lisäys/vähennys tilikauden aikana				
Sopimusvastuut	1 781,4	3 316,2		
Muut sopimusvastuut	1 471,3	0,0		
HUS, muut sopimusvastuut	310,1	3 316,2		
Arvonlisäveron palautusvastuu	2 602,2	47,7		
Perustamishankkeiden valt.os. palautusvastuu	0,0	0,0		
Muut taloudelliset vastuut yhteensä	4 383,6	3 363,9		
Sitoumukset				
Roskín Roll Oy Ab (KV 10.10.07 § 95)				
Kaatopaikkatoiminnan osalta 1.500.000 euroa				
Muun toiminnan osalta 100.000 euroa				

Henkilöstöä koskevat liitetiedot		
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	104 292,7	100 540,6
Henkilöstökorvaukset	-1 850,2	-1 527,1
Palkat ja palkkiot yhteensä	106 142,9	102 067,7
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	22 802,5	22 667,6
Eläkevarauksen purkaminen	0,0	0,0
Eläkekulut yhteensä	22 802,5	22 667,6
Muut henkilösivukulut	4 555,9	3 864,9
Yhteensä tuloslaskelman mukaan	133 501,3	128 600,2
Henkilöstökuluja aktivoitu käyttöomaisuuteen	0,0	0,0
Yhteensä henkilöstökulut	133 501,3	128 600,2
Henkilöstön lukumäärä 31.12.	kpl	kpl
Palvelutuotantolautakunta	0	516
Vetovoimalautakunta	0	334
Konsernihallinto	100	0
Tekninen lautakunta	362	0
Kaupunkisuunnittelulautakunta ja ympäristöterveyslautakunta	78	0
Kulttuuri- ja vapaa-ajan lautakunta	263	0
Lasten, nuorten ja perheiden lautakunta	1 417	1 390
Sosiaali- ja terveyslautakunta	832	832
Yhteensä	3 052	3 072
Luottamushenkilön palkkioista perityt ja tilitetyt luottamushenkilömaksut		
Lohjan Keskustapuolue	3,2	2,7
Lohjan Sos.dem.	17,2	13,9
Lohjan seudun Kokoomus	10,3	10,1
Lohjanharjun Vihreät	8,4	7,7
Meidän Lohja	2,0	1,6
KD:n paikallisosasto	1,4	0,6
Svenska folkpartiet	0,7	0,5
Vasemmistoliitto	3,7	3,2
Perussuomalaiset	3,5	2,8
	50,4	43,1
Tilintarkastajan palkkiot		
BDO Audiator Oy		
Tilintarkastuspalkkiot	45,9	29,8
Tilintarkastajan lausunnot (mm. hanketarkastukset)	2,5	0,0
Palkkot yhteensä	48,4	29,8
Työterveyshuollon toiminta siirrettiin Keski-Uudenmaan työterveys osakeyhtiölle 1.1.2020 alkaen (kaupunginvaltuusto 13.11.2019 § 110 / kaupunginhallitus 16.12.2019 § 382)		

12.10. Lohjan vesi- ja viemärilaitos

Lohjan vesi- ja viemärlaitoksen toimintakertomus

Lohjan vesi- ja viemärilaitos on toiminut 1.1.2016 alkaen kaupunginvaltuuston päätöksellä 28.10.2015 § 136 taseyksikkönä. Liikelaitosselvitystyön perusteella kaupunginvaltuusto päätti kokouksessaan 8.6.2016 § 66, että vesi- ja viemärilaitos säilyy taseyksikkönä. Taseyksikkö si-
joittuu kaupungin organisaatiossa elinvoiman toimialalle, palvelutuotannon tulosalueelle, ra-
kentaminen ja kaupunkitekniikka tuloseyksikköön.

Talous:

Talouden tietoja on verrattu valtuuston vahvistamaan talousarvioon. Vesi- ja viemärlaitoksen tuotot toteutuivat 106,3 %:n suuruisena. Talousarvioon nähden tulonylitystä muodostui 515.771 euroa. Lisäksi tuloihin on kirjautunut budjetoimattomana Valmistus omaan käyttöön 144.329 euroa. Vesi- ja viemärlaitoksen kulut toteutuivat 93,9 %:n suuruisena. Kulualitus ta-
lousarvioon nähden oli 265.183 euroa. Palvelujen ostot alittuivat 203.667 euroa, aineet ja tar-
vikkeet alittuivat 93.145 euroa, palkat sivukuluineen ylittyi 119.733 euroa ja Muut toimintakulut alittui 54.349 euroa. Kaikki taseyksikköön kohdentuvat sisäiset erät sisältyvät tilinpäätökseen menoina. Toimintakate toteutui 925.283 euroa vahvempana. Taseyksikköön on kirjattu pää-
oman korko rahoituskuluna 1 042.575 euroa. Poistojen toteutuma 2 514.427 euroa. Suunnitel-
tuja investointeja ja vesimittarien vaihtoja siirtyi ja jäi osin toteutumatta vallinneen koronatilan-
teen, sekä henkilöstömuutosten vuoksi. Automaatioprojekteja siirtyi maailmanlaajuisen kompo-
nenttipulan vuoksi.

Toiminalliset muutokset:

Toimintavuoden aikana uutta ylläpidettävää vesihuoltoverkostoa rakennettiin 3,2 km (Emo-
katu, Ruotukuja, Rautionkuja, Vivamon ja Haikarin kunnallistekniikan laajennukset). Uutta hu-
levesilinjaa rakennettiin 1,0 km (Länsilouhenkadun saneerausurakan yhteydessä). Verkostoa
saneerattiin 2,0 km (mm. Länsilouhenkatu).

Tunnusluvut:

Laki vesihuoltolain muuttamisesta edellyttää, että vesihuoltolaitoksen toimintakertomuksessa esitetään tunnuslukuja vesihuollon hintatasosta, tehokkuudesta, laadusta ja kannattavuudesta.

Tunnusluvut	valtakunnan ka	Lohja
Talousveden laatu	99 %	99 %
Laskuttamattoman talousveden osuus	17 % (2018)	19 %
Vesijohtoverkon uusiutumisaika(vuotta)	1231	371
Puhdistetun jäteveden laatu	93 %	93 % (2019)
Laskuttamaton jätevesi	42,3 %	49 %
Jätevesiverkoston uusiutumisaika (vuotta)	844	183

Vesihuollon hintataso euroa / m ³ (sis alv)	valtakunnan ka	Lohja
veden käyttömaksu	1,80	1,74
jätevesi	3,25	2,68
Hulevesi	0,04	-
Omakotitalon vertailuhinta euroa/m ³	6,66	5,52

Vesihuoltomaksujen laskennallinen vertailuhinta, johon sisältyy käyttö-, perus- ja liittymismaksut, on ollut vertailuvuonna valtakunnallista keskiarvoa pienempi. Valtakunnan hinnat vuodelta 2020 Vesihuollon tietojärjestelmästä tiedot ilmoittaneiden laitosten osalta.

Tehokkuus

Pumpatun ja laskutetun vesimäärän erotuksena muodostuva laskuttamattoman veden määrä tunnuslukuna: 19 % (vuonna 2019 20 %).

Valtakunnallinen luku laskuttamattoman talousveden osuudesta tunnuslukujärjestelmään osallistuneiden laitosten osalta vuonna 2018 on ollut n. 17 %.

Toimenpideraja Vesilaitosyhdistyksen arvion mukaan on 10 – 25%. Toimintavuonna laskuttamattoman veden määrä on edelleen korkea, joskin osuutta on saatu pienennettyä. Verkoston saneeraukseen ja vuotovesiselvitykseen on panostettu ja panostetaan myös jatkossa.

Jätevedenpuhdistamoille tulee edelleen runsaasti vuotovesiä, joiden määrää pyritään vähentämään viemärisaneerauksilla.

Myydyn veden ja puhdistetun jäteveden erotuksena muodostuva laskuttamattomien jätevesien tunnusluku 49 % on valtakunnan keskiarvoa (42 %) korkeampi. Valtakunnan luku vuodelta 2020.

Muut tunnusluvut:	
myyty vesi	2 182 369 m ³
pumpattu vesi	2 689 557 m ³
puhdistettu jätevesi	4 045 511 m ³
vesijohtoverkon pituus	631 km
jätevesiverkon pituus	610 km
sadevesiverkon pituus	245 km
liittymisaste	80 %
Toimintakulut/myyty m ³ (sis.poistot)	3,00 euroa
Toimintakate/myyty m ³ (sis.poistot)	1,02 euroa

Hulevesi:

Huleveden viemärointi on laskennallisesti eriytetty taseyksikön toiminnasta. Suoraan sadevesiverkoston kunnossapitokulukohteelle kirjatut menot ovat olleet 31.705 euroa. Huleveden johtamisesta ei peritä erillistä käyttömaksua. Hulevesiviemärointi palvelee myös katuverkoston hulevesiä. Hulevesiverkoston tasearvo 2021 on ollut 2,6 miljoonaa Euroa. Huleveden osalta esitetään laskennallinen tase.

LOHJAN VESI- JA VIEMÄRILAITOS

TULOSLASKELMA

	31.12.2021	31.12.2020
Liikevaihto	8 553 216,87	7 928 319,05
Valmistus omaan käyttöön	144 329,44	118 716,00
Liiketoiminnan muut tuotot	58 968,48	55 343,72
Tuet ja avustukset	34 518,33	15 817,17
Materiaalit ja palvelut		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat		
Ostot tilikauden aikana	-1 506 377,01	-1 576 627,80
Varastojen lisäys/vähennys		
Palvelujen ostot	-1 203 750,05	-1 668 337,40
Materiaalit ja palvelut yhteensä	-2 710 127,06	-3 244 965,20
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-917 099,98	-834 380,61
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	-181 859,64	-177 077,14
Muut henkilösivukulut	-37 930,34	-31 478,55
Henkilöstökulut yhteensä	-1 136 889,96	-1 042 936,30
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-2 514 426,57	-2 499 879,34
Arvonalentumiset		
Poistot ja arvonalentumiset yhteensä	-2 514 426,57	-2 499 879,34
Liiketoiminnan muut kulut	-236 859,08	-223 339,27
Liikeliikenne	2 192 730,45	1 107 075,83
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot		5 398,92
Muut rahoitustuotot	26 510,44	27 230,20
Kunnalle maksetut korkokulut	-1 042 575,00	-1 042 575,00
Muut rahoituskulut	-22 490,15	-30 009,78
Rahoitustuottojen ja -kulujen erotus	-1 038 554,71	-1 039 955,66
Ylijäämä ennen satunnaisia eriä	1 154 175,74	67 120,17
Satunnaiset tuotot ja kulut		
Satunnaiset tuotot		
Satunnaiset kulut		
Ylijäämä ennen varauksia	1 154 175,74	67 120,17
Poistoeron lisäys/vähennys	4 235,50	4 235,50
Vapaaehtoisten varausten lisäys/vähennys		
Tilikauden ylijäämä	1 158 411,24	71 355,67
Sijoitetun pääoman tuotto, %	7,31	3,78
Kunnan sijoittaman pom:n tuotto, %	7,31	3,76
Voitto, %	13,49	0,85

**LOHJAN VESI- JA VIEMÄRILAITOS
TASE**

VASTAAVAA

PYSYVÄT VASTAAVAT

Aineettomat hyödykkeet	10 929,33	17 501,33
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	100 079,89	100 079,89
Rakennukset	1 641 746,90	1 798 803,66
Kiinteät laitteet ja rakenteet		
- vesijohtoverkosto ja jätevesiverkosto	27 284 697,93	27 031 522,11
- vesi- ja jätevesipumppaamot	6 764 905,85	7 053 579,01
- muut kiinteät rakenteet ja laitteet	312 538,83	434 787,95
- sadevesiverkosto	2 573 895,50	2 866 320,87
- koneet ja kalusto		
- keskeneräiset		0,00
Muut saamiset, liittymismaksut	40 450,00	40 450,00
Lyhytaikaiset		
Myyntisaamiset	316 507,59	393 350,44
Lainasaamiset		
Koroton lainasaam.kunnalta(yhd.tili)	3 349 415,46	800 988,48
Muut saamiset	104 403,37	121 020,51
Muut siirtosaamiset	226,61	226,61

VASTAAVAA YHTEENSÄ

42 499 797,26

40 658 630,86

TASE	31.12.2021	31.12.2020
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	26 064 375,21	26 064 375,21
Rahastot		
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	1 158 411,05	71 355,67
Edellisten tilikausien yli/alijäämä	3 371 914,25	3 300 558,58
POISTOEROT JA VAPAAEHTOISET		
VARAUKSET		
Poistoero	40 709,88	44 945,38
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	0,00	0,00
Lainat julkisyhteisöiltä		
Liittymismaksuvelka	10 143 382,38	9 637 373,12
Lyhytaikainen		
Lyhytaikaiset lainat rahoitus- ja vak.	0,00	0,00
Lainat muilta luontontantajilta		
Ostovelat	420 708,71	538 843,52
Korottomat velat kunnalta		0,00
Muut velat/Liittymismaksut ja muut	449 340,18	406 688,27
Siirtovelat	850 955,60	594 491,11
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	42 499 797,26	40 658 630,86
Omavaraisuusaste, %	72,08	72,51
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	137,21	139,73
Kertynyt ylijäämä	4 530 325,30	3 371 914,25
Lainakanta 31.12	0	0,00
Lainasaamiset 31.12	40 450,00	40 450,00
Velat+vastuut käyttötuloista, %	137,61	140,21

LOHJAN VESI- JA VIEMÄRILAITOS	31.12.2021	31.12.2020
RAHOITUSLASKELMA		
Tulorahoitus		
Liikeliiketoiminta/alijäämä	2 192 730,45	1 107 075,83
Poistot ja arvonalentumiset	2 514 426,57	2 499 879,34
Rahoitustuotot ja -kulut	-1 038 554,90	-1 039 955,66
Satunnaiset erät		
Tulovero		
Tulorahoituksen korjauserät		
<i>Toiminnan rahavirta</i>	<i>3 668 602,12</i>	<i>2 566 999,51</i>
Investointien rahavirta		
Käyttöomaisuusinvestoinnit	-1 900 625,98	-1 467 620,76
Rahoitusosuudet investointimenoihin		
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot		
<i>Investointien rahavirta</i>	<i>-1 900 625,98</i>	<i>-1 467 620,76</i>
Toiminnan ja investointien rahavirta	1 767 976,14	1 099 378,75
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäys kunnalle		
Antolainasaamisten vähennys kunnalta		
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys		
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	0,00	-22 758,64
Lyhytaikaisten lainojen muutos		
Oman pääoman muutokset		
Liittymismaksujen muutos		
Sisäisten liittymismaksujen muutos		
Sisäiset tuotot		
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Vaihto-omaisuuden muutos		
Saamisten muutos kunnalta	-2 548 426,98	-800 988,48
Saamisten muutokset muilta	93 459,99	-13 257,87
Korottomien velkojen muutos kunnalta	506 035,20	-621 389,22
Korottomien velkojen muutos muilta	180 955,65	359 015,46
Rahoituksen rahavirta	-1 767 976,14	-1 099 378,75
Rahavarojen muutos	0,00	0,00
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, euroa	529 936,70	-1 829 811,82
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, euroa		
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, euroa		
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, euroa		
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, euroa		
Investointien tulorahoitus, %	193,02	174,91
Lainanhoitokate	4,52	3,45
Kassan riittävyys, pv		

Huleveden, eli sadevesiviemäroinnin, laskelmat sisältyvät Lohjan vesi- ja viemärlaitoksen kokonaislukuihin, mutta ne on tässä irrotettu omiksi laskelmiksi.

VESILAITOS sadevesiviemäroinnin tuloslaskelma

TULOSLASKELMA	31.12.2021	31.12.2020
Liikevaihto		
Liittymismaksut	2 038,94	8 145,56
Materiaalit ja palvelut		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat		
Ostot tilikauden aikana	-3 700,84	-17 808,14
Palvelujen ostot	-27 587,86	-22 529,22
Materiaalit ja palvelut yhteensä	-31 288,70	-40 337,36
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-186,76	-2 155,73
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	-31,72	-347,83
Muut henkilösivukulut	-7,72	-79,99
Henkilöstökulut yhteensä	-226,20	-2 583,55
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-326 026,80	-344 182,08
Arvonalentumiset		
Poistot ja arvonalentumiset yhteensä	-326 026,80	-344 182,08
Liiketoiminnan muut kulut		0,00
Liikeliiketoiminta	-355 502,76	-378 957,43
Rahoitustuotot ja -kulut		
Rahoitustuottojen ja -kulujen erotus		0,00
Ylijäämä ennen satunnaisia eriä	-355 502,76	-378 957,43
Satunnaiset tuotot ja kulut		
Satunnaiset tuotot		
Satunnaiset kulut		
Ylijäämä ennen varauksia	-355 502,76	-378 957,43
Poistoeron lisäys/vähennys		0,00
Vapaaehtoisten varausten lisäys/vähennys		0,00
Tilikauden ylijäämä	-355 502,76	-378 957,43

VESILAITOS sadevesiviemäröinnin laskennallinen tase

TASE 31.12.2021 **31.12.2021** **31.12.2020**

VASTAAVAA

PYSYVÄT VASTAAVAT

Aineelliset hyödykkeet

Kiinteät laitteet ja rakenteet

- vesijohtoverkosto ja jätevesiverkosto

0,00

0,00

- vesi- ja jätevesipumppaamot

338 245,29

352 678,95

- muut kiinteät rakenteet ja laitteet

0,00

0,00

- sadevesiverkosto

2 573 895,50

2 866 320,87

Muut saamiset, liittymismaksut

0,00

0,00

Lyhytaikaiset

Myyntisaamiset

0,00

0,00

Lainasaamiset

Koroton lainasaam.kunnalta(yhd.tili)

0,00

0,00

Muut saamiset

0,00

0,00

Muut siirtosaamiset

0,00

0,00

VASTAAVAA YHTEENSÄ

2 912 140,79

3 218 999,82

VASTATTAVAA

OMA PÄÄOMA

Jäännöspääoma

2 737 288,64

2 745 074,66

Edellisten kausien yli-/alijäämä

-78 402,07

300 555,36

Tilikauden yli-/alijäämä

-355 502,76

-378 957,43

Rahastot

POISTOEROT JA VAPAAEHTOISET

VARAUKSET

Poistoero

0,00

0,00

VIERAS PÄÄOMA

Pitkäaikainen

Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta

0,00

0,00

Liittymismaksuvelka

608 756,98

552 327,23

Lyhytaikainen

Lyhytaikaiset lainat rahoitus- ja vak.

0,00

0,00

Lainat muilta luontontantajilta

Ostovelat

0,00

0,00

Korottomat velat kunnalta

0,00

0,00

Muut velat/Liittymismaksut ja muut

0,00

0,00

Siirtovelat

0,00

0,00

VASTATTAVAA YHTEENSÄ

2 912 140,79

3 218 999,82

VESILAITOS sadevesiviemärointi, rahoituslaskelma

	31.12.2021	31.12.2020
RAHOITUSLASKELMA		
Tulorahoitus		
Liikeliijäämä/alijäämä	-355 502,76	-378 957,43
Poistot ja arvonalentumiset	326 026,80	344 182,08
Rahoitustuotot ja -kulut	0,00	0,00
Satunnaiset erät		
Tulovero		
Tulorahoituksen korjauserät		
<i>Toiminnan rahavirta</i>	<i>-29 475,96</i>	<i>-34 775,35</i>
Investointien rahavirta		
Käyttöomaisuusinvestoinnit	-33 411,37	-14 977,06
Rahoitusosuudet investointimenoihin		
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot		
<i>Investointien rahavirta</i>	<i>-33 411,37</i>	<i>-14 977,06</i>
Toiminnan ja investointien rahavirta	-62 887,33	-49 752,41
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäys kunnalle		
Antolainasaamisten vähennys kunnalta		
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys		
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	0,00	0,00
Lyhytaikaisten lainojen muutos		
Oman pääoman muutokset		
Liittymismaksujen muutos	56 429,75	61 124,90
Sisäisten liittymismaksujen muutos		
Sisäiset tuotot		
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Vaihto-omaisuuden muutos		
Saamisten muutos kunnalta		
Saamisten muutokset muilta	0,00	0,00
Korottomien velkojen muutos kunnalta		
Korottomien velkojen muutos muilta	0,00	0,00
Rahoituksen rahavirta	56 429,75	61 124,90
Rahavarojen muutos	-6 457,58	11 372,49

12.11. Käyttöomaisuus

LOHJA
PYSYVIEN VASTAAVIEN AINEETTOMAT JA AINEELLISET HYÖDYKKEET
31.12.2021

	Aineettomat hyödykkeet			Aineelliset hyödykkeet					
	Aineettomat oikeudet	Muut pitkävaikutteiset menot	Yhteensä	Maa-alueet	Rakennukset	Kiinteät rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto	Yhteensä	Keskeneräiset
Poistamaton hankintameno 1.1.	232 732,65	869 653,04	1 102 385,69	41 867 145,26	145 098 253,88	77 265 308,60	3 763 899,66	267 994 607,40	36 341 022,91
Lisäykset tilikauden aikana	166 707,22	722 244,16	888 951,38	1 815 770,20	13 911 014,20	6 816 361,20	2 162 246,29	24 705 391,89	9 382 967,60
Rahoitusosuudet tilikaudella					90 000,00	35 000,00		125 000,00	
Vähennykset tilikauden aikana			0,00	284 789,31	808 905,45	0,00	0,00	1 093 694,76	
Siirrot erien välillä					32 783 502,02				-32 783 502,02
Tilikauden poisto	153 598,67	242 758,35	396 357,02		7 801 791,19	5 742 110,15	1 847 904,79	15 391 806,13	
Arvonlennukset ja niiden palautukset									
Hankintameno 31.12	245 841,20	1 349 138,85	1 594 980,05	43 398 126,15	183 092 073,46	78 304 559,65	4 078 241,16	308 873 000,42	12 940 488,49
fuusion kautta tulleet lisäykset									
Arvonkorotukset				126 981,88				126 981,88	
Kirjanpitoarvo 31.12.	245 841,20	1 349 138,85	1 594 980,05	43 525 108,03	183 092 073,46	78 304 559,65	4 078 241,16	308 999 982,30	12 940 488,49

PYSYVIEN VASTAAVIEN SIOITUKSET

	Osakkeet ja osuudet				Jvk-, muut laina- ja muut saamiset		
	Osakkeet tytäryhteisöiltä	Kuntayhtymäosuudet	Osakkuus ja muut omistusyht.	Muut osakkeet ja osuudet	Saamiset tytäryhteisöiltä	Saamiset muut yhteisöt	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	6 744 693,81	22 099 292,00	811 571,52	1 226 431,76	3 452 585,24	547 493,02	34 882 067,35
Lisäykset	0,00			14 059,75	252 281,89	0,00	266 341,64
Vähennykset	0,00			183 005,76	56 261,14	252 281,89	491 548,79
Siirrot erien välillä	0,00				0,00	0,00	0,00
Hankintameno 31.12.	6 744 693,81	22 099 292,00	811 571,52	1 057 485,75	3 648 605,99	295 211,13	34 656 860,20
Arvonlennukset ja niiden palautukset							0,00
fuusion kautta tulleet lisäykset							0,00
Etukäteen maks varainsiirtovero							0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.	6 744 693,81	22 099 292,00	811 571,52	1 057 485,75	3 648 605,99	295 211,13	34 656 860,20

12.12. Omistukset muissa yhtiöissä

Kuntakonsernin yhtiöt 31.12.2021

	Kotipaikka	Kunnan omistus- osuus	Konsernin omistus- osuus	Kuntakonsernin osuus (1000 euroa)		
				omasta pää- omasta	vieraasta pää- omasta	tilikauden voi- tosta/tappiosta
Tytäryhteisöt						
Lohjan Vuokra-Asunnot Oy	Lohja	100,00 %	100,00 %	3 381,0	56 841,0	40,0
Kiinteistö Oy Ventelän Sammutus*)	Lohja	77,50 %	77,50 %	213,4	13,6	0,0
Lohjan Liikuntahallit Oy	Lohja	99,55 %	99,55 %	761,0	287,0	52,4
Lohjan Liikuntakeskus Oy	Lohja	83,43 %	83,43 %	1 082,5	856,4	616,8
Lohjan Energiahuolto Oy Loher	Lohja	100,00 %	100,00 %	11 207,0	6 632,0	1 957,0
Lohjan Kiinteistöt Oy	Lohja	100,00 %	100,00 %	7,9	1 317,8	7,3
Kuntayhtymät						
HUS	Hki	4,12 %	4,12 %	16 211,0	54 293,0	663,0
Kårkulla kommunal samkommun	Parainen	0,04 %	0,04 %	3,0	15,9	0,0
L-U Ammattikoulutuskuntayhtymä	Lohja	46,43 %	46,43 %	19 570,0	8 851,0	1 417,0
ETEVA	Mäntsälä	7,38 %	7,38 %	1 371,0	3 644,0	0,6
Uudenmaan päihdehuollon ky	Hyvinkää	9,48 %	9,48 %	234,5	40,8	-14,8
Uudenmaan liitto	Hki	3,97 %	3,97 %	76,7	66,9	17,6
Osakkuusyhteisöt						
Lohjan Biolämpölaitos	Lohja	0,00 %	49,00 %	835,0	5 438,6	0,0
Novago Yrityskehitys Oy	Lohja	48,40 %	48,40 %	98,4	65,1	0,0
Kiinteistö Oy Nummi-Pusulan Jokirannan liikekeskus	Lohja	42,82 %	42,82 %	623,5	1,1	-5,8
Keski-Uudenmaan työterveyshuolto Oy	Lohja	28,00 %	28,00 %	59,8	1,1	69,6
Roution Huolto Oy	Lohja	9,22 %	38,69 %	23,8	1,1	-7,9
Yhdistelemättömät osakkuusyhteisöt						
As Oy Karjalohjan Kauppapuisto	Lohja	23,78 %				
Kiinteistö Oy Kukkasmäki	Lohja	20,40 %				

*) Kaupunginhallitus päätti 21.12.2021 sulauttaa Kiinteistö Oy Ventelän Sammutus osaksi kaupungin toimintaa. Lohjan kaupunki oli maksanut Kiinteistö Oy Ventelän Sammutuksen 122 775,94 euron lainan 13.10.2021. Kaupunki omisti 31.12.2021 Kiinteistö Oy Ventelän Sammutuksen 100 %:sesti. Konsernitilinpäätöksessä on laskettu 77,5 % mukaan. Tämä ei ole olennainen.

12.13. Luettelo käytetyistä kirjanpitokirjoista ja säilytystavoista

Päiväkirja
Pääkirjat
Tasekirja
Tilinpäätöserittelyt
Käyttöomaisuuskirjanpito

sähköisessä muodossa Rondo
sähköisessä muodossa Rondo
sidottuna kirjana
sidottuna kirjana
paperitulosteena/sähköisenä tiedostona

Tositelajit

BUD, BUDL
ALKUSA
MUISRD, MUISRV, MUIST1
MUISIS, MUSSRS
M17,M54,M82, PEGK, EEPOS,PRIMUS, RONDO
VESI, VESIS
OMAKSU
VIITEL
PANKKI
PALKAT
OSTORD, OSTOP
KASSAT
SOSTYO
AROMI
POPULUS

talousarvio ja talousarviomuutokset
avaavan taseen saldot
muistiotositteet
sisäiset muistiotositteet
myyntilaskutukset
vesilaskutus sisäiset ja siirtyvät erät
ostoreskontran pal.aineisto
myyntiresk. viitesuoritukset
kassa- ja pankkitilit
palkat
ostoreskontra
cpu-kassat
sosiaalityö
ruokahuolto
matkalaskut

Lohja 28.3.2022

KAUPUNGINHALLITUS

[Handwritten signatures]
Heli Sankkela
[Handwritten signature]
[Handwritten signature]
[Handwritten signature]
Hannele Haailila
[Handwritten signature]

[Handwritten signature]
Matti Pajunen
[Handwritten signature]
Matti Pajunen
[Handwritten signature]

Suoritetusta tarkastuksesta on tänään annettu kertomus.
Lohjalla 27.1.5 2022

BDO Audiator Oy
tilintarkastusyhteisö

[Handwritten signature]
Tove Lindström-Koli
JHT, HT

TILINTARKASTUSKERTOMUS

Keskus 020 743 2920
 Faksi 020 743 2935
 www.bdo.fi

BDO Auditor Oy
 Vattuniemenranta 2
 00210 Helsinki

TILINTARKASTUSKERTOMUS

Lohjan kaupunginvaltuustolle

Olemme tarkastaneet Lohjan kaupungin hallinnon, kirjanpidon ja tilinpäätöksen tilikaudelta 1.1.-31.12.2021. Tilinpäätös sisältää kaupungin taseen, tuloslaskelman, rahoituslaskelman ja niiden liitetiedot sekä talousarvion toteutumisvertailun ja toimintakertomuksen. Lisäksi tilinpäätökseen kuuluva konsernitilinpäätös sisältää konsernitaseen, konsernituloslaskelman, konsernin rahoituslaskelman ja niiden liitetiedot.

Kaupunginhallitus ja muut tilivelvolliset ovat vastuussa kaupungin hallinnosta ja taloudenhoidosta tilikaudella. Kaupunginhallitus ja muu konsernijohto vastaavat kuntakonsernin ohjauksesta ja konsernivalvonnan järjestämisestä. Kaupunginhallitus ja kaupunginjohtaja vastaavat tilinpäätöksen laatimisesta ja siitä, että tilinpäätös antaa oikeat ja riittävät tiedot kaupungin tuloksesta, taloudellisesta asemasta, rahoituksesta ja toiminnasta tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten ja määräysten mukaisesti. Kaupunginhallitus ja kaupunginjohtaja ovat toimintakertomuksessa tehneet selkoa kaupungin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan sekä konsernivalvonnan järjestämisestä.

Olemme tarkastaneet tilikauden hallinnon, kirjanpidon ja tilinpäätöksen julkishallinnon hyvän tilintarkastustavan mukaisesti olennaisien virheiden ja puutteiden havaitsemiseksi ja raportoimiseksi tarkastuksen tuloksina. Hallinnon tarkastuksessa olemme selvittäneet toimielinten jäsenten ja tehtäväalueiden johtavien viranhaltijoiden toiminnan lainmukaisuutta. Kaupungin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan sekä konsernivalvonnan järjestämisen asianmukaisuutta olemme tarkastaneet ottaen huomioon toimintakertomuksessa niistä esitetyt selonteot. Lisäksi olemme tarkastaneet valtionosuuksien perusteista annettujen tietojen oikeellisuutta. Olemme tehneet tarkastuksen riittävän varmuuden saamiseksi siitä, onko hallintoa hoidettu lain ja valtuuston päätösten mukaisesti. Kirjanpitoa sekä tilinpäätöksen laatimisperiaatteita, sisältöä ja esittämistapaa olemme tarkastaneet riittävässä laajuudessa sen toteamiseksi, ettei tilinpäätös sisällä olennaisia virheitä eikä puutteita.

Tarkastuksen tulokset

Kaupungin hallintoa on hoidettu lain ja valtuuston päätösten mukaisesti.

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta sekä konsernivalvonta on järjestetty asianmukaisesti.

Valtionosuuksien perusteista annetut tiedot ovat oikeita.

Kaupungin tilinpäätös ja siihen kuuluva konsernitilinpäätös on laadittu tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten ja määräysten mukaisesti. Tilinpäätös antaa oikeat ja riittävät tiedot tilikauden tuloksesta, taloudellisesta asemasta, rahoituksesta ja toiminnasta.

Lausunnot tilinpäätöksen hyväksymisestä ja vastuuvapauden myöntämisestä

Esitämme tilinpäätöksen hyväksymistä.

Esitämme vastuuvapauden myöntämistä tilivelvollisille tarkastamaltamme tilikaudelta.

Lohjalla 27.5.2022

BDO Auditor Oy, tilintarkastusyhteisö

Tove Lindström-Koli
 JHT, HT

kuvat Hiidensalmesta: Lohjan kaupunki ja Asuntomessut 2017, 2020 ja 2021